

CAS

1st Edn (9) Chronicle

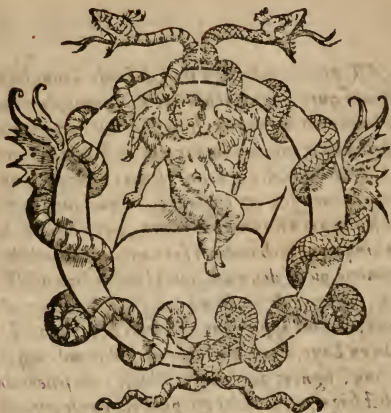
£15

THE
WILLIAM R. PERKINS
LIBRARY
OF
DUKE UNIVERSITY

Rare Books

ADONIS VIENNEN-
SIS ARCHIEPISCOPI, BRE-
uiarium Chronicorum ab origine mundi
ad sua vsque tempora, id est ad regnum
Ludouici Francorum regis cognomento
Simplicis, an. Domini dccclxxx.

Δύπται φρονίδες Γνώπται.

PARISIIS, M. D. LXI.

Apud Guil. Morelium typographum Re-
gium, & Almaricū Warancore sub D.
Barbaræ signo in via Iacobæa.

PRIVILEGIO REGIS.

*P*AR privilege du Roy il est defendu a tous imprimeurs
& libraires quels qu'ils soyent en ce Royaume, de n'imprimer,
ne faire imprimer aucuns des livres qui auroyent premierement
esté imprimez & mis en lumiere par Guillaume Morel imprimeur
et libraire du dict seigneur es lettres Grecques: ou par luy
notablement corrigez & emendez, en quelque langue que ce
soit: ne si ailleurs estoyent imprimez, iceux vendre ne distri-
buer, de cinq ans prochainemēt suyvants apres ladicte impres-
sion premiere, ou de deux ans apres l'impression desdicts livres
corrigez, sur pe ne de confiscation desdicts livres & u'amende
arbitraire, comme appert par les lettres de ce, données à saint
Germain en Laye, l'vnziesme iour de Juillet mil cinq cens cin-
quante cinq, signées par le Roy. Clause. & sellées du grand
seel dudict seigneur, verifiées & publiées par le preuost de Pa-
ris ou son lieutenant, le vingtneufiesme de Juillet oudict an.

...

P A R I S I S . M . D . L . X . V .

...

P R I V I L E G I O R E G I E

S E X M V N D I Æ T A T E S,
de quibus Adonis Chronica tractant.

P R I M A ætas a origine mundi ad diluuium vsque, peruenit, pag. 1.

S E C V N D A ætas à diluuiio ad Abrahami natiuitatem, 7.

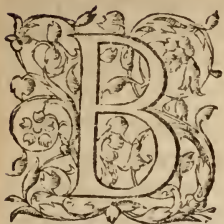
T E R T I A ab Abraham ad Dauidem vsque, 21.

Q V A R T A à Dauidis regno ad Transmigrationem Hebræorum in Babylo-niam, 41.

Q V I N T A ab eadē captiuitate ad Christum seruatorem nostrum, 54.

S E X T A ætas à Christo ad mundi finem, 110.

CHRONICORVM
ADONIS ARCHIEPISCOPI
Viennensis Breuiarium.

Reues temporū per generationes & regna, pri-
mus ex nostris Iulius A-
fricanus sub imperato-
re Marco Aurelio An-
tonino simplicis historie
stilo elicit. Deinde Eu-
sebius Cēsariensis atque

sanctę memorię Hieronym⁹ presbyter, chro-
nicorum canonum multiplicem ediderūt hi-
storiam, regnis simul ac temporibus ordinatā.
Post hos alii atque alii, inter quos præcipue
Victor Turonensis ecclesię episcopus, recen-
sitis prædictorum historiis, gesta sequentium
ętatum, vsque ad consulatum Iustini iunioris
expleuit. Horum nos temporum summam, ab
exordio mundi vsque ad Imperatoris Lotha-
rii ac Ludouici fratris eius: ac Ludouici & Ca-
roli regum principatum, quanta potuimus
breuitate notauimus, adiicientes è latere de-
scendentem lineam temporum, cuius indicio
summa præteriti sæculi cognoscatur. Quędam
etiam ex diuinis libris ad eruditionē legentiū,
vbi opportunum duximus, subnotantes: vt ex

A.M. breui lector plura colligere possit.

- 1 SEX diebus, rerum creaturam deus forma-
uit. Primo die, condidit lucē. Secundo, firma-
mentum cæli medio librauit aquarum, ip-
sis aquis ac terra cum cælo superiore ac virtu-
tibus, quæ in ea conditorum laudarent, ante
horum sex dierum exordium creatis. Tertio,
congregatis in suum locum aquis, quæ cuncta
contexerant, aridam iussit apparere. Quarto,
sidera in firmamento cæli posuit, qui nunc
quantum coniectura æquinoctii colligitur,
xii. calendarum aprilium vocatur. Quinto,
natatilia & volatilia animantia creauit. Sexto,
animalia terrestria, & ipsum hominem Adam
formauit: de cuius latere dormientis, matrem
omnium viuentium Euam produxit. Qui
nunc quantum credibile videtur, decimo ca-
lendarum aprilium dies appellatur. Vnde
merito creditur, si non verior sententia vice-
rit, eodē decimo calendarū aprilium die, domi-
num fuisse crucifixum. Decebat enim vna ea-
dēque non solum hebdomadis, sed & men-
sis die, secundum Adam pro generis huma-
ni salute viuifica morte sopitum, de produ-
ctis è latere suo cælestibus sacramentis spon-
sam sibi ecclesiam sanctificare: quo videli-
cet die primum Adam humani generis pa-
trem ipse creauerat: eique de latere costam
tollens, mulierem ædificauerat, cuius adiu-
torio genus humanum propagaret.

Angolium
Hyarrhica
nouum forsay
in heluic

11. Equinoctio
Vernali Sol ror-
a Crux hor' suu
factus Verschul
vintur porum
agne. 12 Cal.
april.

22. Marti Adam
eligitur om' patu
is formatur Eu-
a alator' Anou
Apho huius nu
caffige

A.M. ADAM annorum centum triginta, genuit Seth : cui superuixit annis octingentis. Verùm Septuaginta interpretes, ante natum Seth, posuerunt annos ducentos & triginta. postea, septingentos. Seth interpretatur resurrectio, quia in eo resuscitatum est semen iustum, quod est stirps filiorum dei : & quia significauit resurrectionem Christi à mortuis : cuius mortē inlatam à Iudæis significat Abel, qui dicitur luctus, à fratre Cain occisus.

235 Seth annorū centumquinque genuit Enos : cui superuixit annis DCCCVII. Porrò Septuaginta ante natum Enos, annos CCV. postea posuere, DCCVII. Enos interpretatur homo, de quo benedicitur, Iste cœpit inuocare nomen domini : quia hominū est proprium, vt suæ conditionis memores inuocent conditoris auxilium, vt filij resurrectionis esse latentur.

325 Enos anno nonagesimo genuit Caïnan : cui superuixit annos DCCCXV. Septuaginta ante natum Caïnan cētum nonaginta annos. postea, DCCXV. posuere. Cuius nomē interpretatur natura dei.

395 Cainan annorum septuaginta genuit Malaleel. Post cuius ortum vixit annos DCCCXL. Septuaginta ante natum Malaleel, centum septuaginta : postea dixere, DCCXL. Qui interpretatur, quis est dominus deus, vel, ex vita deus.

1. M. Malaleel anno sexagesimoquinto, genuit
 †60 Jared. cui superuixit annos octingentos tri-
 ginta. Septuaginta ante natum Jared cen-
 tum sexagintaquinque: postea, posuere D C
 C X X X. Interpretatur autem, descendens
 siue roborans.

622 Jared annorum centum sexagintaduorum
 genuit Enoch. cui superuixit annos DCCC.
 In hac generatione nusquam vtrique codices
 discrepant. Enoch translatus est à deo: quique
 etiam nonnulla scripsisse, Iuda apostolo idip-
 sum adtestante, fertur. Sed ob antiquitatem su-
 spectæ fidei, à patribus refutata sunt, ut sunt il-
 la quæ sub eius nomine proferuntur de Gigā-
 tibus fabulæ, quod non habuerint homines pa-
 tres.

684 Enoch annorum sexagintaquinque genuit
 Mathusalā: post cuius ortum ambulauit cum
 deo, trecentis annis. Septuaginta ante natum
 Mathusalam posuere centum quinquaginta-
 quinque annos: postea, ducentos. Enoch, qui
 interpretatur dedicatio, septima generatione
 translatus, ciuitatem electorum insinuat, quæ
 in sexta huius seculi ætate pro deo laborans,
 in septima sabbati futuri gloriam dedicatio-
 nis expectat. At quia reprobi sola præsentis
 sunt felicitate contenti, Cain ciuitatem quam
 statuit, non in septima generatione, sed in pri-
 mogenito Enoch filio consecrat.

874 Mathusalam annorum centum octoginta-

in Canonica
 una epistola hie
 nobis propheta
 trans. à d. h. u.
 T. ab Adam Enoch.
 &c.

A. M. septem, genuit Lamech. cui superuixit annos septingentos octoginta duos, id est vsque ad diluuium. Septuaginta ante natum Lamech, centum sexaginta septē annos ponunt: postea, octingentos duos: qui numerus vt lector facillimè videbit, iuxta Hebraicam veritatem viginti annis: iuxta verò Septuaginta auctoritatem, quatuordecim annis tempora diluuij transiit. Et quomodo verum est, quòd octo tantum animæ in archa saluæ factæ sunt? Sed in Hebræorū & in Samaritanorum libris ita scriptum reperitur, Et vixit Mathusala centum octoginta septem annis, & genuit Lamech: & vixit Mathusala, postquam genuit Lamech, DCCLXXII. annos, & genuit filios & filias. Et fuerunt omnes dies Mathusalæ, anni DCCCCLXIX. & mortuus est. Et vixit Lamech centum octogintaduos annos, & genuit Noe. A die ergo natiuitatis Mathusalæ vsq; ad diem ortus Noe, sunt anni trecētis sexaginta nouem. His adde sexcentos annos Noe: quia in sexcentesimo vitę eius anno diluuium factum est: atq; ita fit, vt DCCCCLXIX. anno vitæ suæ Mathusala mortuus sit, eo anno quo cœpit esse diluuium. Mathusala annorum centum octoginta septem, genuit Lamech: hac generatione gigantes nati sunt, hęcque ætate Iubal ex genere Caïn artem musicam reperit. cuius etiam frater Tubal. Caïn, æris ferri que inuentor fuit.

874

A.M.
1056

Lamech annorum centum octoginta-
duorum, genuit Noe. cui superuixit annos
septingentosquinq;. Septuaginta ponunt an-
nos ante natum Noe, centum octogintanoué.
& postea, D L X V. In hac sola generatione
summa vniuersitatis discrepat, quia triginta-
quatuor annis pl⁹ vixisse Lamech in Hebræis,
quàm in Septuaginta translatorum codicibus
inuenitur: & quia hoc potuit accidere erro-
re scriptoris, potius ei linguæ creditur, vnde
est in aliam per interpretes facta translatio.

1556

Noe diuino oraculo iubente, anno ætatis
suæ D. archam ædificare cœpit. His tempori-
bus, vt refert Iosephus, scientes illi homines,
quòd aut aquis, aut igne perire poterant,
in duabus columnis ex latere & lapide fa-
ctis, studia sua conscripserunt, ne delerentur
memoria quæ sapienter inuenerant. Quarum
lapidea columna fertur in diluuiò durasse,
& hæcenus in Syria permanere. Noe an-
no sexcentesimo venit diluuium mense secū-
do decimaseptima die mensis. Cuius archam
Iosephus sedisse refert in montibus Armeniæ,
qui vocantur Ararat. Hæc prima ætas seculi,
secundum Hebraicam translationem, conti-
net annos Mille sexcentos quinquaginta sex.
Secundum Septuaginta editionem, bis mille
ducentos quadraginta duos.

IN hac prima ætate, sacræ literæ continēt
præter veritatem historicam, & omnis creatu

J. Lips. antiquit. Jud.
lib. 1. cap. 2°.

Septua Gregorius
Tertius. Histor.
fron. lib. 10. cap.
2. c. f.

A.M. ræ conditionem, quòd virtute spiritus sancti creatura per inobedientiam peccati labe fœdata, sanctificatis aquis esset ad perpetuâ gratiam abluenda: sicq; lux pietatis, à nocte impietatis, misericordi iustâque diuisione esset dirimenda. Et in formatione Adam, & de costa lateris eius, mulieris Euæ, sacramentum Christi & ecclesię. Et in contempto mandato, omnibus transgressoribus præceptorum dei perpetuam mortem iusto iudicio inferri. Et in serpente diabolum prolatam sententiam in eis manere qui eius fecerint voluntatem. Et in maledicto mulieris, originale peccatû sequi, & transgressorum filios sub peccato nasci, & prædictam pœnam peccati in labore sudoris & doloris, quam radix humani generis Adam per propagationem in ramos ex radice damnata venientes infudit.

In Cain & Abel duorum populorum, figuram Iudæorum & Christianorum: vbi sacrificium maioris respuitur, & minoris placitum absimitur: electorum multitudinem, ad veram & æternam dedicationem transferendâ, & homicidæ filios, viæ suæ ordinem corrumpentes, & iusto & manifesto iudicio omnipotentis dei intercipiendos.

1657 SECUNDA seculi ætate, prima huius die quæ est vicesima septima mensis secundi, egressus est Noe de archa, in qua pauci, id est, octo animæ saluæ factæ sunt per aquam.

A.M. Quod commemorás in epistola sua B. Petrus
 ” apostolus statim exponere curauit : Quod &
 ” vos nunc similis formæ saluos fecit bap-
 ” tisma , non carnis depositio sordium , sed con-
 ” scientiæ bonæ interrogatio per deum : per re-
 ” surrectionem Iesu Christi , qui est in dextera
 ” dei . In aqua diluuij, baptismum : in archa &
 his quæ cõtinebat, ecclesiam & fideles eius, in
 octonario animarum numero, mysterium do-
 minicæ resurrectionis, in cuius fide baptiza-
 mur, docens esset figurata.

Fuerunt autem Noe filii tres, Sem, Cham,
 & Iaphet : ex quibus septuaginta duæ linguæ
 sunt, id est, de Sem, xxvii. de Cham, xxx. de Ia-
 phet, xv.

1658 Sem cētesimo anno genuit Arphaxad, bien-
 nio post diluuium, à quo Chaldæi. Superuixit
 autem Sem nato Arphaxad, D. annis, id est vs-
 que ad L. annum natiuitatis Iacob.

1694 Arphaxad annorum xxxv. genuit Sale. Hic
 Septuaginta interpretes vnam generationem
 plusquam Hebraica veritas, posuerūt, dicen-
 tes, Quòd Arphaxad cum esset annorū cxxxv.
 genuit Caïnan : qui cum cxxx. annorum fue-
 rit, ipse genuit Sale . Quorum translationem
 euāgelista Lucas hoc loco videtur esse sequu-
 rus. Vixit autem Arphaxad post natum Sale,
 quadringētis tribus annis: cui tamen Septua-
 ginta post natum Caïnan adscribunt annos
 CCCCXXX. & Caïnan post natum Sale,

A.M. CCCCXXXVIII. Ab Arphaxad, Samaritæ
vel Indi.

1724 Sale annorum triginta, genuit Heber : cui
superuixit, annis quadringenis tribus. Ante
natum Heber, Septuaginta posuerunt annos
centum triginta : postea, trecentos triginta,
Ab hoc Heber, Hebræorum nomen & genus
oritur.

1758 Heber annorū trigintaquatuor, genuit Pha-
lec: cui superuixit quadringētis triginta annis.
Septuaginta ante natū Phalec posuere annos
centū triginta quatuor: postea, ducētos septua-
ginta. Phalec interpretatur diuisio: cui pro-
pterea tale nomen parentes imposuerūt, quia
tempore natiuitatis ipsius, terra per lingua-
rum confusionem diuisa est: cuius diuisionis
Arnobius rhetor ita meminit, Sem primoge-
nito Noe, pars facta est à Persida & Bactris vs-
que in Indiam longe, & vsque Rinocoruras:
quæ spacia terrarum habent linguas sermone
barbarico, viginti septem. In quibus linguis
gentes sunt patriarum quadraginta sex, nō di-
uersarum linguarum, sed diuersarum patriar-
um: sicuti cum vna lingua sit Latina: sub vna
lingua diuersæ sunt patriæ, Brutiorū, Lucano-
rum, Appulorum, Calaborū, Picentū, Thu-
scorum: & si dicamus his atque huiusmodi si-
milia. Cham verò secundus filius Noe, à Ri-
nocoruris vsque Gaddila, habens linguas, ser-
mone Punico, à parte Garamantum: Latino, à

*Diuisio Diuisionis
2 lingua latini meminit
3 in Romano apud
Græcos & A. d. d. d.
Dicitur. Iam. & C. Com
memoria.*

An. M.

parte boreæ: barbarico, à parte meridiani Æthiopum, Ægyptiorū, & barbaris interioribus, vario sermone, viginti duabus linguis, in patriis CCCXCIII. Iaphet autem tertius à Media vsq; ad Gaddila ad boream. habet autē Iaphet flumen Tigridem, quod diuidit Mediā & Babyloniam: in patriis ducentis, sermone vario, in linguis viginti quatuor. Fiunt ergo omnes simul linguæ, septuaginta dux: patriæ autem generationum, mille: quæ in tripartito orbe, Asia, Africa, Europa sitæ sunt: habetque, vt diximus, Iaphet flumen Tigridem, quod diuidit Mediā & Babyloniam. Sem autem Eufraten: Cham vero Geon, qui vocatur Nilus,

1788 Phalec annorū triginta, genuit Ragau, cui superuixit annis ducētis nouem. Septuaginta ante natum Ragau, centū triginta annos ponūt: postea, ducentos octo. Tempore Phalec turre ædificata est, factaque linguarū diuisio. Huius turre altitudo, quinque mille cētum septuaginta quatuor dicitur tenere passuū, paulatim altioribus in angustias coarctatis, vt pōdus imminēs facilius sustētaret. Describūt ibi templa marmorea, lapidibus preciosis aurōq; distincta, & multa alia quæ videntur incredibilia. Auſtor huius turre Nemrod gigas exiit. Qui post confusionem linguarum, migravit inde ad Persas, eosque ignem colere docuit. Abhinc errores gentium creuerunt, tem-

72 linguæ diuise
in 3 subditos
sicuti Noe Patri
arctus.

1000 passus As
tronomy bol Gro
macten 813 rauer
ca. Architectura
galleriam rufin
ma. quæ vulgo
toris dicitur
26° ad 5° pedib⁹
aduentia 1000
altitud⁹ turre
nae Aill. Cam
au gallien archi
tetur riuu. vna
16 pedibus gra
mura. roustia

A.M. pla constructa, & quidam gentium principes, tanquam dii sunt adorati.

1820 Ragau annorum triginta duo genuit. Seruch: cui superuixit annis ducentis septem. Septuaginta, ante natum Seruch, centum triginta duos annos ponunt. postea, ducentos octo. Scytharum regnum exortum est, vbi primus regnavit Tanaus.

1850 Seruch annorū triginta, genuit Nachor: cui superuixit annos ducentos. Septuaginta ante natum Nachor ponunt annos centum triginta: postea, ducentos. Ægyptiorum regnum sumit principium, vbi primus regnavit Zoes.

1878 Nachor annorū viginti octo genuit Thare: cui superuixit, annos centum & nouēdecim. Septuaginta ante natū Thare ponūt Septuaginta nouē: postea, centū triginta nouē. Assyriorū regnum & Sicyoniorū nascitur: sed primus in Assyriis regnavit Belus, quem quidam Saturnum existimāt. in Sicyonia Ægialeus, à quo Ægialea nuncupata est, quę hactenus Peloponesus vocatur. Ninus rex Assyriorum primus propagandę dominationis libidine, arma foras extulit, cruentamque vitam magnis per totam Asiam bellis egit.

1948 Thare annorum septuaginta genuit Abraham: cui superuixit annos centū triginta quinque. sub quo Zoroastres, magicę inuentor, à Nino rege occiditur. qui Ninus ipse, dum deficientem à se oppugnat urbem, sagitta ictus in-

An. M.

terit, murique Babylonie à Semiramide regina Assyriorum ædificantur. Hactenus secūda sæculi ætas protenditur: sūntque anni à diluio vsque ad Abraham, M. septuaginta duo secundum vulgatam editionem, id est Septuaginta interpretum: secundum verò Hebræorum codices, longe pauciores inueniuntur, id est ducentis nonaginta duo.

IN hac secunda ætate sacræ literæ continent, præter veritatem historicam, fidem, & sacramentis plenam patrum obedientiam. In hac Noe mystice iussioni & fabricæ obediens, archam figuratis numeris & mensuris fabricans, eamque mundis immundisque animalibus, vt ei præceptum fuerat, implens, ecclesiam sanctam nobis composuit, mirificis sacramentis redundantem, lignum passionis & crucis ferentem, morte Christi baptismi gratiam exhibentem, precium nostrum tanquam per ostium lateris manantem, per quod colūba eadem ipsa ecclesia tanto munere dotata processit: & coruus hæreticus exiens, tantis sacramentis indignus, ab illa quæ texerat, nigredine peccati inlectus: transuolans humani cadaueris cupiditate naufragus, reuerti contemnit. Archa construitur à Noe, de lignis non putrescentibus: ecclesia construitur à Christo, ex hominibus in sempiternum victuris, quæ nunc in fluctibus huius mundi natat.

A.M.

Quòd autem de quadratis lignis fieri iubetur, stabilem vitam sanctorum significat, vndique ad omne opus bonum paratam. quocunque enim verteris quadratum, firmiter stabit.

Quòd bitumine glutinantur archæ ligna intrinsecus & extrinsecus, vt in compage vnitatis significetur tolerantia charitatis, ne scandalis ecclesiam tentantibus, siue ab his qui intus sunt, siue ab illis qui foris sunt, cedat fraterna iunctura, & soluat vinculum pacis. est enim bitumen feruentissimum & violentissimum gluten, significans dilectionis ardorem, magna fortitudine ad tenendam societatem spiritalem omnia tolerante.

Quòd trecentis cubitis archa longa est, vt sexies quinquaginta compleantur: sicut sex atatibus omne huius seculi tempus extenditur, in quibus omnibus Christus nunquam destitit prædicari: sed in trecentis cubitis signum ligni passionis ostenditur. Ipsius enim literæ numerus, crucis demonstrat signum, quo socij Christi passionis effecti, per baptismum longitudinem vitæ æternæ adipiscimur. Quòd verò cubitis quinquaginta latitudo eius expanditur, insinuat, quòd corda credentium spiritus sancti dono charitatē dilatantur: vnde quinquagesimo die post resurrectionē suam Christus spiritum sanctum credentibus misit. Quòd autem eius altitudo triginta cu-

A. M. bitis surgit, quem numerum decies habet in trecentis cubitis longitudo, quia Christus est altitudo nostra, qui triginta annorum ætatem gerens, doctrinam euangelicam cōsecrauit, contestans, legem non se venisse soluere, sed adimplere. Quòd sexies longa ad latitudinem suam, & decies ad altitudinem suam, humani corporis instar ostendit, in quo Christus apparuit. corporis enim longitudo à vertice vsque ad vestigium, sexies tantum habet, quantum latitudo, quæ est ab vno latere ad alterum latus, à dextera in sinistram, vel à sinistra in dexterã. Et decies quàm altus à terra. Vnde facta est arca CCC. in longitudine cubitorum. & L. in latitudine, & triginta in altitudine.

Eadem arca collecta in vnũ cubitum, desuper consummatur: sic ecclesia, corpus Christi, in vnitatem collecta, sublimatur & perficitur.

Quòd autem aditus ei sit à latere: nemo quippe intrat in ecclesiam, nisi per sacramentum redemptionis peccatorum, quod ex Christi latere aperto manauit.

Quòd inferiora archæ bicamerata & tricamerata construuntur, sic ex omnibus gentibus vel bipertitam multitudinem congregat ecclesia, propter circumcisionem & præputiũ: vel tripertitam, propter tres filios Noe, quorũ progenie replet⁹ est orbis. Ideo archæ inferiora dicta sunt, quia in hæc terrena vita est diuer-

A.M

fitas gentium. In summo autem omnes in vnū consummamur : & non est ibi varietas, quia omnia & in omnibus Christus.

Quòd cuncta animalium includuntur genera in archa, quia ex omnibus gentibus & nationibus congregatio fit in ecclesia. quod etiam Petro demonstratus discus ille significat, quòd munda & immunda ibi sint animalia: sicut in ecclesiæ sacramentis, & boni & mali versantur.

Quòd septena sunt mūda, & bina immunda, ideo quia boni seruāt vnitatem spiritus in vinculo pacis, sanctum autem spiritum in diuina scriptura in septiformi operatione commendat. mali autem in binario numero ad schismata faciles, & quodammodo diuisibiles ostenduntur.

Quòd ipse Noe cum suis, octauus numeratur, quia in Christo spes resurrectionis nostrę adparuit, qui octaua die, id est post sabbati septimam, a mortuis resurrexit.

Quòd post septem dies ex quo ingressus est Noe in archam, factum est diluuium, quia in spem futuræ quietis, quæ septimo die significata est, baptizamur.

Quòd præter archam omnis caro quam terra sustentabat, diluuiò consumpta est, quia præter ecclesiæ societatem, aqua baptismi quanuis eadem sit, non solum non valet ad salutem, sed potius valet ad perniciem.

An.M.

Quòd quadraginta diebus & quadraginta noctibus pluit, quia omnis reatus peccatorū in decem præceptis legis admittitur per vniuersum orbem terrarum: qui quatuor partibus cōtinetur, siue ille reatus, qui ad dies pertinet, ex rerum prosperitate: siue qui ad noctes, ex rerum aduersitate contractus sit, sacramento baptismi abluitur.

Quòd Noe quingentorum erat annorum, cū ei locutus est dominus, vt archam sibi faceret, & sexcentos agebat annos, cū in eam fuisset ingressus, significatur sexta ætate in manifestatione euangelica, ecclesiam construendam: quod & secundus mensis anni sexcentissimi, quo intrat Noe in archam significat. duo enim menses senario numero concluduntur: à senario enim numero, & sexaginta cognominantur, & sexcenti, & sex milia, & sexaginta milia, & sexcenta milia, & quicquid deinceps in maioribus summis per eundem articulum numeri in infinitum confurgit. Et quòd vigesimus septimus dies mēsis cōmemoratur, ad eiusdem quadraturæ significationē pertinet, quæ iam in quadratis lignis exposita est: sed hīc euidentius, quia nos ad omne opus bonū paratos, id est quodammodo conquadros, trinitas perficit, in memoria qua deum recolimus, in intelligentia qua cognoscimus, in voluntate qua diligimus. tria enim ter, & hoc ter, fiunt viginti septem, qui est numeri

A. M. meri ternarij quadratus.

Quòd septimo mense archa sedit, hoc est requieuit, ad illam septimam requiem significatio recurrit, qua perfecti requiescunt: ibi quoque illius quadraturæ numerus iteratur. nam vicesima septima die secundi mensis, commendatum est hoc sacramentum: & rursus vicesima septima die mēsis septimi, eadem comendatio cōfirmata est cum archa requieuit. quod enim promittitur in spe, hoc exhibetur in re.

Porrò, quia ipsa septima requies cum octaua resurrectione coniungitur, hoc in sacramēto regeneratiōis nostræ, id est in baptismo, altum profundumque mysterium est, quod quindecim cubitis supercrefcit aqua, excedēs altitudinem mōtium. Octo itaque & septem, quindecim faciunt: sed octo significant resurrectionem, septem quietem. hoc sacramētum resurrectionis & quietis transcendit omnē sapiētiam superborū, ita vt nullo modo possint indagare scientia sua altitudinē resurrectionis & quietis: & quia septuagīta à septē, & octo ginta ab octo dinumerātur, cōiūcto vtroq; numero, cl. dies, quibus exaltata est aqua, eādē commēdāt nobis atque confirmāt altitudinē baptismi, in consecrādo nouo homine, ad tenendam quietis & consecrationis fidem.

Quòd post dies quadraginta emissus coru⁹, non est reuersus, aut aquis utiq; interceptus, aut aliquo supernatante cadauere inlectus,

A. M. significat homines immūditia cupiditatis ter-
 rerrimos, & ob hoc ad ea quę foris sunt in hoc
 mundo ire: aut rebaptizari, quasi aut præ-
 ter archam, id est præter ecclesiam, bap-
 tismus proferit, vt occidant & seducant, docere &
 tenere.

Quòd columba emissa, non inuenta requie,
 reuerfa est, ostendit per nouum testamentum
 requiem sanctis in hoc mundo non esse pro-
 missā. post quadraginta enim dies emissa est,
 qui numerus vitam quę in hoc mundo agitur,
 significat. Deniq; post septē dies dimissa, pro-
 pter illam septenariam operationem spiritalē,
 oliuę fructuosum surculum retulit: quo signi-
 ficaret nonnullos etiam extra ecclesiam bap-
 tizatos, si in eis pinguedo non defuerit charita-
 tis, posteriore tempore in ore columbæ tan-
 quam in osculo pacis, ad vnitatem societatis
 posse perducī. Quòd post alios septem dies
 eadem dimissa, non est reuerfa, significat fi-
 nem seculi, quando erit sanctorum requies,
 non adhuc in sacramento spei, quo in hoc
 tempore consociatur, quandiu bibitur, quod
 de latere Christi manauit: sed iam in ipsa per-
 fectione salutis æterrę, cū tradetur regnū
 deo & patri, vt perspicua contemplatione in-
 commutabilis veritatis, nullis ministeriis cor-
 poralibus egeamus.

Quòd sexcentesimo & primo anno vitę
 Noe, aperitur archę tectum, quia finita sex-

A.M. ta ætate seculi, reuelabitur absconditum sacramentum atque promissum.

Quòd vicesimoseptimo die secundi mensis, dicitur sicca fuisse terra, tanquam finita est baptizandi iam necessitas in numero dierum quinquagesimo & septimo. ipse enim est dies secūdi mensis, vicesimusseptimus. qui numerus ex illa coniunctione spiritus & corporis, septies octonos habet, vno addito propter vnitatis vinculum.

Quòd de archa coniuncti exeunt, qui disijuncti ante intrauerant, quia in hoc tempore caro concupiscit aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem: postmodum autem, id est in fine seculi, in resurrectione scilicet sanctorum, omnimoda & perfecta pace spiritus corpori adhærebit, nulla mortalitatis indigentia, vel concupiscentia resistente.

Dantur eis cuncta animalia in escam: ex quibus sanguis prohibetur manducari, ne vita pristina, quasi suffocata, teneatur in conscientia, sed habeat tanquam effusionem per confessionem.

Quòd verò testamentum posuit deus inter se & homines, atque omnem animam viuam, ne perderet eam diluuiò, arcū scilicet qui adparet in nubibus, qui nunquam nisi de sole resplendet: quia illi non pereunt diluuiò, qui in prophetis & omnibus diuinis scripturis, tanquam in dei nubibus agnoscunt Christum.

A.M.

In hac ætate secunda post diluuium, plantauit vineam Noe, & inebriatus atq; nudatus est in domo sua, portans Christi figurã, qui inebriatus est, dum passus est: nudatus est, dum crucifixus est, in domo sua, in gente sua, & in domesticis sanguinis sui. Hãc nuditatẽ, id est passionẽ Christi, vidẽs Cham derisit: & Iudæi Christi mortẽ videntes, subfannauere. Sem ve rø & Iaphet, tanquã duo populi, ex circumcissione & præputio, credẽtes, quodãmodo passionẽ Christi velamento texerũt. i. sacramẽto honorauerunt: vestimentum enim significat sacramentum. Quòd dorso imposuerũt, quasi memoriã præteritorum: quia passionẽ Christi transactã celebrat ecclesia, nõ adhuc spectat futurã. Medius autem frater Cham, id est impius populus Iudeorum, qui nec primatum apostolicã tenuit, nec vltimus in gentibus credidit: vidit nuditatẽ patris, quia cõsensit in necem domini saluatoris: nunciat fratribus foras, quia per eum manifestatum est quod erat in prophetis secretum. ideoque fit seruus fratrum suorum, facta ipsa gens quodãmodo scriniaria Christianorum, baiulã legem & prophetas ad testimonium adsertionis ecclesiã, vt honoremus per sacramentum, quod numerant illi per literã. Peccante Cham, posteritas eius damnatur, quia plebs Iudaica quã dominum crucifixit, etiam in filios pœnam damnationis suã transmisit.

A. M. Sed & reprobi qui hîc delinquant, imposte-
rum, id est in futurum, sententiam damna-
tionis excipiunt.

Nemrod filius Chus, primus nouam im-
perij cupiditate tyrannidem adripuit, com-
paratus diabolo, qui superbè intumescens su-
per sidera se exaltare voluit: quique venator
& deceptor hominum ad mortem in Babel,
id est in confusione, regnare non immerito
dicitur: vbi confunduntur linguæ turrim im-
pietatis: superbæ ædificantium, omnium vi-
delicet qui ab vnitate fidei & integritate con-
fessionis, quasi per dissonantiam linguæ abin-
uicem secernuntur.

3185 T E R T I A mundi ætas à natiuitate cœ-
pit Abrahâ patriarchæ, qui septuagintaquin-
que annorû cum esset, relicta gente & patria,
ad imperium dei venit in terram Chanaan,
accipiens promissionem nascituri de suo se-
mine saluatoris, in quo benedicerentur om-
nes gentes, simul & seipsum in gentem ma-
gnam esse futurum: quarum vna spiritualis,
altera est promissio carnalis. His tempori-
bus adhuc Ninus & Semiramis in Assyriis re-
gnant.

3271 Abraham annorum octoginta sex, genuit
Ismael, à quo Ismaelitæ, qui postea Agareni,
ad vltimum Sarraceni sunt dicti. Vixit
autem Ismael annos centum triginta septem.
Interpretatur autem Ismael, auditio dei, po-

A.M. pulum Iudæorum significans, eo quòd in fine mūdi crediturus à domino exaudiatur. Porro Agar interpretatur aduena vel conuersa, synagogæ gerens personam.

3285 Abraham annorum centum, genuit Isaac: qui primus & solus intra testamēti veteris seriem, legitur octaua die circumcisus. Quod non sine magno mysterio priuilegium est filio promissionis donatum. Interpretatur autem Abram pater excelsus, propter priorum scilicet populum Iudæorum. Abraham verò pater multarum, id est gentium, sicut est illud in apostolo, Qui contra spem in spē credidit, ut fieret pater multarum gentium. Vixit autem centum septuagintaquinque annis.

3350 Isaac annorum septuaginta, genuit Esau & Iacob, patriarchas Idumææ & Israëliticę gentis: post quorum ortum, vixit annis cx. factique sunt omnes anni illius, cētum octoginta. His temporibus primus apud Argos regnauit Inachus, annis L. cuius filius fuit Phoroneus, qui primus in Græcia leges iudiciáq; conscripsit, qui & Io, quem Ægyptij mutato nomine Isidem coluerunt. Interpretatur autem Isaac risus, qui in typo saluatoris à patre in sacrificio oblatu est.

3440 Iacob annorum xc. genuit Ioseph. His tēporibus Serapis Iouis filius, ut quidā ferūt, Ægyptiorū rex moriēs, falso errore in deos trāsferitur. & Méphis ciuitas in Ægypto cōdi-

A.M. tur ab Ape Argiuorū rege. Sparta quoque à
Sparto Phoronei filio Argiuorum regis.

3480 Iacob annorum centum triginta, descen-
dit in Agyptum, in animabus septuaginta.
Vixit autē annis decem & septē in Agypto:
factique sunt omnes dies vitæ illius, centum
quadraginta septē anni. Interpretatur autem
Iacob, subplātator, qui & Israel videns deum:
vel melius, princeps cum deo, omnium san-
ctorum præferens imaginem, qui per fidem
atque munditiam cordis semper vidēt deum.
Ioseph annorum cx. mortuus: cuius ossa tulit
Moyfes & filij Israel, paritēq; ossa fratrū ipsi⁹
filiorū Iacob, & portauerunt in terrā Chanaā.
Hoc tempore Græcia Argo regnante habere
segetes cœpit, delatis aliunde seminibus.

*Diim Mozes tranſiit in
populo Agros repromiſſi
oliva graci*

3546 Hebræorum seruitus in Agypto annorū
cxliij. Vt scriptura autem testatur Exodi, ha-
bitatio filiorū Israel qui manserunt in Agypto
fuit, ccccxxx. annorum: quibus expletis,
eadem die egressus est omnis exercitus domi-
ni de terra Agypti. quorū tamen summam
annorum, Chronographi à septuagesimo an-
no & quinto natiuitatis Abrahā, quando ter-
ram repromissionis intrauit, cōputant, sequē-
tes editionem Septuaginta interpretū, quæ di-
cit, Habitatio autem filiorū Israel, qua habita-
uerūt in Agypto & in terra Chanaan ipsi &
patres eorum, anni ccccxxx. Quā necessario
sequendam & ipsa Hebraica veritas ostendit,

A.M. que narrat Caat filium Leui, quem natum esse constat in terra Chanaan, vixisse annis cxxxiiij. & filium Amram patre Moyfi annis cxxxviij. & ipsum Moysem octoginta fuisse annorum, tempore egressionis de Ægypto. Quia nimirum horum summam annorum constat, quadringentos & triginta implere non posse. Annuit autem
 » horum translationi & apostolus cum ait, A-
 » brahæ dictæ sunt promissiones, & semini eius.
 » non dicit, & feminibus, quasi in multis, sed
 » quasi in vno: & semini tuo qui est Christus:
 » hoc autem dico: testamentum confirmatum à
 » deo, quæ post quadringentos & triginta an-
 » nos facta est lex, non irritum facit ad euacuã-
 » dam promissionem. His temporibus, scilicet
 3645 seruitutis Israel in Ægypto, Prometheus fuisse scribitur, quem fingunt fabulæ de luto formasse homines. Tunc etiam frater eius Atlas magnus est astrologus habitus: Mercuriusque nepos Atlantis multarum artium peritus, & ob hoc post mortem vano errore in deos translatus.

Hac etiã ætate primus Procidus quadrigam iunxit: eodémque tempore Cecrops Athenas condidit, & ex nomine Mineruæ, Atticos Athenienses vocauit. Iste etiam bouem immolans, primus in sacrificio Iouem adorari præcepit. Tunc primi chorites Corybætes modulatam in armis saltationem & consonam inuenerunt. Tunc etiam scribitur in Thessalia

A.M. sub Deucalione factum diluuium, & Phaëtōtis fabulosum incendium.

3649 Moyses, annis xl. eductum ex Ægypto populum Israel, & de seruitute Ægyptia liberatum, rexit in deserto. quorum primo anno tabernaculum domino cōstruit, & septem mensibus opus perficiens, mense primo anni secūdi, prima die mēsis erexit. Per eundem Moysen Iudæi simul cum lege & literas habere cœperunt. Quinque libri Moyſi secundum Septuaginta seniorum interpretationem, continēt gesta annorū, mmm̄dccc. triginta. Quot verò annos huius temporis Hebraica veritas contineat, Iosephus in primo contra Apionem grammaticum libro ita commemorat: Neq; igitur innumera apud nos habentur volumina inter se inuicem discordātia, sed duo tantum & viginti sunt libri, qui omnium temporum seriem continent, qui & iuste creduntur diuinitus inspirati. Ex quibus quinque sunt Moyſi, continentes leges vitæ & successione humane profapiam, vsque ad ipsius Moyſi terminum pertendētes, qui paulominus à tribus milibus annorum continentia gerunt. Moyſi temporibus templū Delphis cōstruitur. Lacedæmon conditur. Moyses cxx. annorum moritur. Vitis in Græcia inuenitur. His temporibus adeo ingens & grauis æstus incanduit, vt sol per deuiā transcendens vniuersum orbem, nō calore affecisse, sed igne torruisse dicatur.

anno ab æbe con
dito fuito dices
pas exithi calove
mimo solis vlt
Pneocentadur

An. M. Inde ridicula Phaëtontis textitur fabula.

3730

*fabula oratio
aperta Jidy uin*

Iosue annis xxvi. rexit populum israel, ut Ioseph⁹ docet. nā scriptura sancta quod fuerint anni ducatus illius, tacet. Eusebius in Chronicis, xxvii. posuit. Primo autem sui ducatus anno Iosue, primo mense, decima die mensis, populum patefacto Iordanis alueo, in terram repromissionis induxit. Quo videlicet anno, ut in Chronicis Eusebii reperimus, principiū erat quinquagesimi primi Iubilei secundum Hebræos, facile inueniri valet, id est anni bis mille quingenti ab initio mundi erant completi: singulis Iubileorum ordinibus per quinquagenos annos deputatis. Sed nostra inquisitio comperit minorem temporis huius esse summam. constat enim quia mille dclvi. ad diluuium vsq; fuere anni: inde ad Abrahā, ccxcii. qui lxx. erat annorum quando promissionem dei accepit. Promissionis anni quadringenti triginta: ducatus Moyse, anni xl. qui profecto numerus, non bis mille quingentos, sed vii. minus, id est mm. ccccxciii. annos implēt. His temporibus Iosue, primus Erychthonius Atheniēsiū princeps; in Græcia quadrigam iunxit. Iosue centum & decem annorum moritur.

3757

Othoniel, annis quadraginta de tribu Iuda primus Israel deo iubente iudex constituitur, illum præfigurans qui in tertio tempore mundi de tribu Iuda cum gratia ad saluan-

A.M. dos populos venit . Huius temporibus primo filii Israel seruiuerunt Chusan¹ Rasataim regi Mesopotamiæ, octo annis Cadmus regnat Thebis, qui primus Græcas literas adinuenit. Per idem tempus, primi Linus & Amphion apud Græcos in musica arte claruerunt, Idæique dactyli ferrum inuenerunt eo tempore.

3797

Ahoth, annis lxxx. filius Iera, filii Gemini, qui utraque manu utebatur pro dextera. Cuius principiis, seruiuit Israel Eglom regi Moab, annos xviii. donec percusso Eglom liberavit Israel. Hoc tempore Cyrene ciuitas condita est in Libya. His temporibus fabulæ fictæ sunt de Triptolemo, quod iubente Cerere, serpentium pennis gestatus, indigentibus frumenta volando distribuit: de Hippocentauris, quod equorum hominumque fuerint natura permixti: de Cerbero, tricipiti inferorum cane: de Phryxo & Helle sorore sua, quod ariete vecti per aerem volauerint: de Gorgone meretrice, quæ crinita serpentibus fuerit, & aspicientes conuertebat in lapides: de Bellerophonte, quod equo pennis volanti sit vectus: de Amphione, quod citharæ cantu lapides & saxa commouerit.

3877

Debora prophetissa ex tribu Efraim cum Barac de tribu Neptalim, annis xl. Cuius initio ducat' oppressit filios Israel Iabin rex Chanaan qui regnabat in Asor, annis viginti: sed

An.M. occiso ab Israel, & à Iael vxore Abercinei, Sifara principe militiæ eius, humiliatus tandem, ac deletus est. Hoc tempore Miletus condita. Per idem tempus Apollo medicinæ artem inuenit. Fabula quoque tunc ficta est de fabro Dædalo, & eius filio Icaro, quòd coaptatis sibi pennis volauerit. Hac ætate primus regnat Latinis Picus, qui fertur Saturni filius fuisse.

3918 Gedeon annis xl. ex tribu Manasse. Sub quo seruiuit Israel Madianitis & Amalechitis, vii. annis: sed Gedeon pugnante liberatur. Vrbs Tyrus condita, ante templum Hierosolymorum, annis cc xl. Orpheus Thracius Linusque magister Herculis, artis musicæ inuentores, clari habentur. Argonautarum nauigatio scribitur.

3955 Abimelech, annis iii. regnauit in Sichem. Iste septuaginta fratres suos filios Gedeonis interfecit. Hercules Ilium vastat.

3958 Thola, annis xxiiii. filius Foa, patruj Abimelech, vir de Isachar, qui habitabat in Sanir montis Effraim. Priamus in Troia post Laomedontem, regnauit annos xiii. Fabula ficta de Minotauro, bestia labyrintho inclusa. Bellum Lapitharum & Centaurorum, quos scribit Palæphatus primo de Incredibilibus libro, nobiles fuisse equites Thessalorum.

3981 Iair, annis xxxii. ex tribu Manasse. Per hæc tempora Hercules agonem olympicum cō-

- A.M. struit, atque in Libya Antæum occidit. à quo vsque ad primam olympiadem supputantur anni, ccccxxx.
- 4004 Ieptes Galadites, annis vi. Philistini & Amanitæ deprimunt Israel: ex quibus Amanitæ debellantur à Iepte. qui in libro Iudicum ab ætate Moyfi vsque ad semetipsum, ait supputari annos ccc. vel vt quidam codices habent, annos. ccccxxxv. Cuius tempore Hercules quinquagesimū secundum annum agens, ob morbi dolorem sese flammis iniecit. Per idē tempus Alexander Helenam rapuit, Troianūmq; bellum decennale surtexit.
- 4010 Abesa de Bethleem, annis vii. Agamemnon imperat Mycenis, annis xxxv. cuius anno xv. Troia capitur. Amazones arma sumpserunt.
- 4017 Aialon Zabulonites, annis decem. Hic cum annis suis x. in Septuaginta interpretibus non habetur, pro quorum damno supplēdo, Iosue filio Nun, Eusebius Samueli & Saūli, quorum annos scriptura non dicit, plures annos quam in Iosepho legerat, adnotauit, quatinus ab egressu Israel ex Ægypto vsque ad ædificationem templi, cccc. lxxx. annorū summam, quā scriptura prædicat, haberet.
- 4025 Abdon siue Labdon de tribu Efraim, annis viii. Cuius anno tertio Troia capta est: & Æneas ad Italiam venit. Completis à primo anno Cecropis, qui prius apud Atticam regnauit, annos trecentos trigintaquinque. A

A. M. quadragesimo autem & tertio anno regni Nini Assyriorum regis, computantur anni octingenti viginti quinque. A mortuo Labdon seruiuit Israel Philisteis, quadraginta annis. Hac ætate Carmentis nympha, Latinas literas reperit.

4015 Samson de tribu Dan, annis viginti. Ascanius Æneæ filius Albā condidit. Vlyssis quoque fabula ficta. Hactenus Iudicum liber tempora signat, habens annos ducentos nonagintanouē. Iudices autem duodecim post quos sacerdotes constituti sunt. Latini qui postea Romani nuncupati sunt, post tertium annum captiuitatis Troiæ, siue annis tribus. Post quē octauū, regnauit Æneas, vt quidam scribunt, Ascanius, annis triginta octo. Ante Æneam, Ianus, Saturnus, Picus, Faunus Latinis in Italia regnauerūt, per annos circiter centū quinquaginta.

4046 Heli sacerdos, annis quadraginta. In Hebræorum libris, anni quadraginta: in Septuaginta, anni viginti inueniuntur. Archa testamenti ab allophylis capitur. Regnum Sicyoniorum finitur, qui ab Ægialeo vsque ad Zeuzippum regnauerunt, per annos nongentos sexagintaduos. Hectoris filii Ilium receperunt, expulsis Antenoris posteris, Heleno illis subsidium ferente. Latinorum tertius Siluius Æneæ filius, regnat annis xxix. qui quod post mortem patris editus, ruri fuerat

A.M educatus, & Siluii, & Posthumi nomen accepit, à quo omnes Albanorum reges, Siluii vocati sunt.

4085 Samuel & Saul, annis quadraginta. In scriptura sacra, ducatus Samuelis quot annis fuerit, minime patet: docet tamen Iosephus, xiii. annis principatum illius emicuisse. Chronici verò, Samuel & Saul simul annis xl. præfuisse signant. In Actibus apostolorum apostolus Paulus ita concionatus ad populum est,
 „ Deus plebis Israel elegit patres nostros, &
 „ plebem exaltauit, cum essent incolæ in terra
 „ Ægypti, & in brachio excelso eduxit eos ex ea:
 „ & per quadraginta annorum tempus, mores
 „ eorum sustinuit in deserto: & destruens gétes
 „ septem in terra Chanaan, sorte distribuit eis
 „ terram eorū, quasi post quadringētos & quin-
 „ quaginta annos: & post hæc dedit iudices, vs-
 „ que ad Samuel prophetam: & exinde, po-
 „ stulauerunt regem: & dedit illis deus Saul, fi-
 „ lium Cis, virum de tribu Benjamin, annis qua-
 „ draginta. Ab hoc, tempora prophetarum in-
 „ cipiunt. Lacedæmoniorum regnum exori-
 „ tur: atque Homerus fuisse putatur,

IN hac tertia ætate mundi, salua veritate historica, præfiguratur in uocatione Abrahæ, terram viuentium Christi populo futuram, nec incolatus nostri longos exitus formidandos, & in Christo domino semper sperandū, per cuius

An. M.

gratiam viuendo sempiterna potiemur hæreditate: & in semine eiusdem Abrahæ, vt stellas cæli multiplicari populum Christianum: & in oblatione & sacerdotio eius regale ecclesiæ sacerdotium, & in proprietate nominis ipsius, quòd esset in Christo pater multarum gentium per fidem, cum vnus tantum gentis pater fuerit per generationem: & in circuncisione carnis, quòd corde circuncidendus esset Christianus.

Et in Isaac nato, qui risus dicitur, quòd gētiū populus qui in Christum de illa serie in carne venientē irrisum à Iudæis crederent, & agnoscerent illius contumeliosam passionem, suam veram esse liberationem.

Et in Sodoma & Gomorra, impiarū ciuitatū, subuersione, futuri iudicij diem, nec posse eua dere statuta supplicia, noxia curiositate propositum sanctæ conuersationis contemnentes, retròque male viuendo respicientes: solòsque liberari, quòs gratia Christi liberauerit.

Et in immolatione arietis pro Isaac, Christi passionē expressam: & in iuratione dei, quòd semen Abrahæ in Christo supra numerum extenderetur, & non tantum ex semine carnis, sed fide vocari ad infinitum numerum filios Abraham.

Et ex femore Abraham, carnem Christi venturam, quādo idem Abrahā seruo iubet, Pone manum tuam sub femore meo, & iura mihi
per

A. M. per deum cæli : ostenditque Christum qui est deus cæli , per virginem Mariam ex femore suo in carne futurum.

Et in geminis Rebecce, duos populos, Christianos & Iudæos. quorum minor Iacob lenis, in ipsa iam pueritia per cocturam rubram lenticalæ , maiorem fratrem Esau hispidum supplantans , lenem mitemque signat populum Christianum, qui per cocturâ rubram , passionē scilicet Christi , sanguine rubratam , edaci ac sæuienti Iudæo populo , cuius figuram gestabat Esau, primatus dignitatem illo vendēte suscepit: ille quod nascendo habuit, per cōcupiscentiam perdidit: Christianus per gratiam quod in naturanō habuit, acquisiuit. Cui pelles hædorū super brachia, & ceruicem nudam mater aptauit, vestēq; primogeniti sui induit, tanquā iam nobis illum figuratum ostendens Christum, qui accepit, non carnē peccati , sed similitudinem carnis peccati, legēmq; veteris testamēti , tanquā vestē primogeniti excipiēs, non soluerit, sed impleuerit. Post cuius odorē benedictæ concurrunt omnes gentes, quæ per gratiam Iudæis & primatum, & benedictionē abstulerunt. Iacob quoque, filius Isaac, nepos Abrahamæ fugiens fratris insidias , in sacramēto lapidem quem ad caput habuit dormiēs, eminus erigens, eūmq; liniens oleo, Christū nobis lapidem angularem consecrauit. Et idem Iacob, claudus effect⁹ in latitudine femoris po

A. M. pulum Hebræorū significat claudicaturū. Iudas filius Iacob, cum nuru sua concubuit Thamar, qua intelligitur plebs Iudæa: cui de tribu Iuda reges tanquā mariti adhibebantur: vnde nomen eius amaritudo interpretatur, quia ipsa domino fellis poculum dedit.

In duobus filiis Iudæ duo genera principū, qui non recte operabantur in plebe, vnum eorum qui oberat, alterū qui nihil proderat: nec enim sunt amplius quā duo genera hominū inutilia generi humano: vnum nocentium, alterum præstare nolentium, & si quid boni habēt in hac terrena vita perdentium, tanquā in terram fundētium: vnde maior Her interpretatur pellicius, qualibus tunicis induti sunt primi homines, in pœnam damnationis suæ, dimissi ex Paradiso. Sequens, Onan interpretatur mœstus corū, id est quibus nihil prodest cum habeat vnde prodesse possit. In tertio filio Iudæ, Sela, qui interpretatur dimissio eius, significatur tempus ex quo reges plebi Iudæorum cœperunt de tribu Iuda non fieri: quia erat eadē tribus Iuda, sed iā in populo Iudæ nemo regnabat: propterea Thamar filium Iudæ maritū non accipiebat. Isto tēpore omne magisteriū Iudæorū, & mystica, vnde Christi vocabātur, vnctio ipsa defecerat. Neq; ad mysticā vnctionē Herodes pertinet alienigena, qui deficiēte ex tribu Iuda principe regio, à Romanis in Iudæa regnū acceperat: sub cuius tēpo-

A.M. re natus est Christus, vnctus sanctus sanctorū oleo exultationis præ participibus suis, qui veniens ad oves quæ perierant domus Israel, testimonio Ioannis in aqua vsus est: cuius figurā gessit ipse Iudas, cum iret ad tondendas oves in Tamna, quod interpretatur deficiens: iam enim defecerat princeps ex Iuda, atq; vnctio mystica iudæorum. Venit autem cum suo pastore Odollamite, cui nomē erat Iras. interpretatur autem Odollamites, testimoniū in aqua, habens quidem dominus testimonium maius Ioanne, propter infirmas tamen oves, hoc testimonio vsus est in aqua. nā & ipse Iras, quod nomē illius pastoris fuit, interpretatur fratris mei visio. vidit omnino fratrem suū Iesum secundum semen Abrahæ, secundum cognationem Marię & Elizabeth matris suæ: eundemque dominū & deum suum, quē iam salutaue rat ex utero, agnouit perfectius ex colūba: & ideo tāquam Odollamites, vere testimonium perhibet in aqua. Venit autem dominus ad oves tondendas, hoc est exonerandas sarcinis peccatorum. Inde Thamar habitum mutat. nam & commutans interpretatur. mutat & nomen, & de synagoga fit ecclesia, sed in ea prorsus nomen amaritudinis permanet, non illius in qua domino fel ministravit, sed illius in qua Petrus fleuit amarē. nam & Iuda confessio est. confessioni ergo amaritudo miscetur, vt vera pœnitentia præsignetur. Hac

A.M. pœnitentia fœcundatur ecclesia in omnibus gentibus. nam & ipse habitus meretricis, cōfessio peccatorū est: typum quippe ecclesiæ gerit Thamar ex gentibus euocata, sedens cū hoc habitu ad portā Enahim, quod interpretatur fontes. currit enim velut ceruus ad fontes aquarū, peruenire ad semen Abrahæ. illic enim à non cognoscente fœtatur, quia de illo „ prædictū est, Populus quem non cognoui, ser- „ uiuit mihi. Accipit in occulto anulum, monile, & virgā: vocatione signatur, iustificatione decoratur, glorificatione exaltatur. sed hæc adhuc in occulto, vbi fit conceptio sanctæ vbertatis. Mittitur meretrici promissus hœdus, exprobratio scilicet peccati per eundem Odollamitem, tanquam increpātem & dicen- „ tem, Generatio viperarum: sed non eam inuenit peccati exprobratio, quam mutauit confessionis amaritudo. Post verò publicis signis anuli, monilis, & virgæ, arguit temere iudicantes Iudæos, quorum iam personam Iudas ipse gestabat, prolatis certissimis documentis suæ vocationis, iustificationis, & glorificationis. Ostendit virgam signum passionis, & monile legitimæ legis, & anulum pignus immortalitatis, quando accusatur à Iudæis quasi adulteratrix legis.

In actionibus quoque Ioseph & Benjamin, Christus & ecclesia ipsius figuratur. Quorum vnus Ioseph à patre missus, signat Chri-

A. M. stum à patre missum ad oues visitandas: quem fratres in passione, tunica expoliatum miserunt in lacum: ac vestem eius in sanguine hœdi tinctam, sub falsa testatione, patri miserunt: venditumque gentibus saluatorem transmiserunt, cui cælum in sole, stellis ac luna, & in manipulis terra, inferna quoque carceris subderentur, vt ei omne genu flectatur, cælestium, terrestrium, & infernorum. Cum eodem Ioseph, ad sacramentum dominicæ passionis, duo Pharaonis spadones in carcerem detrusi sunt, vt trium crucifixorum numerus suppleretur. è quibus verus Ioseph Christus, reuelando mysteria, vnum puniret per debitum supplicium, alterum per indebitam gratiã liberaret. Idem Ioseph post duos annos, dierum tertio incipiente, de carcere educitur: & Christus die tertia, à mortuis resurgit. Præsentatur Pharaoni: mundo resurrectio declaratur. Data est Ioseph potestas in Ægypto: data est Christo omnis potestas in cælo & in terra. Collegit Ioseph per suos, frumentum multum: collegit Christus credentium numerum sine numero. Constituit Ioseph horrea, per totam Ægyptum: consecrauit Christus per totum mundum ecclesias. Aperuit Ioseph horrea, tempore famis, & ministrauit frumenta populis: aperuit Christus ex horreis suis diuturnam sui corporis præbiturus annonam esurientibus, & sitientibus iustitiam. Acquisiuit Ioseph

A.M. totam Ægyptū Pharaoni : acquisiuit Christus mundū pastum & reconciliatum patri. Venerunt fratres Ioseph, qui eum vendiderant, fame conpulsi, ad eum: venerūt & ad Christum Iudæi, qui eum crucifixerāt, vt eius refecti cibariis, à fame animæ liberarentur. Adorant illi, adorant & isti: sicque miris sacramentis, in actione fratrum, actio nobis apostolica præmonstratur.

In Benjamin quoq; extremo Ioseph fratre, doctor & magister gētium in fide & veritate, Paulus præfiguratur: cui figuratè scyphus argēteus in sacco legis celatur, & ccc. argentei cum quinque stolis optimis dantur.

Et in descensione Iacob in Ægyptum, Christi descensio in mundum: & in multiplicatione seminis eius in Ægypto, in Christo per fidē gentes in toto mundo multiplicandæ.

In Moyse figura exprimitur mediatoris, qui mundo pacem intulit: vt Moyse Ægyptium sabulo abscondit, Christus ex obsessis virtutē diaboli expellendo cohibuit. Quòd idē Moyse vxorem filiam sacerdotis Madiam accepit, mediatorem ex alienigenis sumere coniugem significat & ecclesiam. Quòd idem pastor ouium, mediatorem signauit pastorem bonum ouium in carne futurum: qui ex hoc mūdo quasi ex Ægypto oves suas colligendo, in vnum ouile ecclesiæ congregaret. Superatur magorum præstigiæ, serpēnsque Moyse vora-

A.M.

uit serpentes eorum magorum: virga Christi, doctrina, qua omnium paganorum hæreticorumque dogmata consumuntur.

In Ægypto decem plagis mundus feritur: in occisione agni, Christi immolatio: & in figura paschæ, Christi transitus ad patrem. In mari rubro, baptismus Christi sanguine rubratus. In manna, panis cælestis Christus expressus. in extensione manuum Moyse, signo crucis expugnari inimicos. Datae leges in monte, Christi mandata seruari in spiritali altitudine. In tabernaculo Christi ecclesiam.

In Aaron sacerdotio, nouum in Christo sacerdotium. In sacrificiis omnibus, Christum figuratum. In varietate leprarum, hæresion vel errorum varietates. In escis mundis & immundis, eleemosynis munda omnia fieri. In Ægypti escis desideratis, Christum manna fastidisse, & voluptatibus illicitis concupiscentias præstitisse. In virga Aaron germinante, confirmationem sacerdotij Christi. In æneo serpente, Christi morte vbique in ore fidelium sonante, virulentiam vitiorum perimendam, & à percussione diaboli, fide mortem Christi aspicientes sanandos. Et in bis percussa petra, sacramenta passionis Christi mirabili opere distincta. Et in vacca ruffa, cuius cinis in aquas lustrationis proficit, mysterium nostræ redemptionis, & salutis plenissime expressum.

A.M. In sepultura Moyſi occultata, literam legis & carnales obſeruationes occulendas.

In Ieſu Naue principatu ſequenti, dominum Chriſtum in nouo teſtamento verum ducem & principem futurum, & ciuitates mundi deſtructurum, ac aëreas poteſtates debellaturum, ac omnem idololatriam penitus abluturum, & omnis generis vitia expugnaturum.

Dehora in typo, eccleſiæ hoſtem ſuperauit. Gedeon gratiam Chriſti abundantem cōmendauit, & quòd fide trinitatis hoſtes eſſent ſuperandi, ac martyria appetēda, actis ſuis inſinuauit. In Abimelech concubinæ filio, hæretici. In Iephte filia virgine, carnis Chriſti immolatio virginis, & in reſurrectione totius corruptionis abſorptio. In Samſon Nazareo, Chriſtus dominus fortis in capite: in ligatione ipſius à meretrice muliere, Chriſtus dominus, quòd iudeorum vincula omnia potentialiter dirumperet. In Ruth, eccleſia ex gentibus, Iudæis inludens. In Samuele, Chriſtus dominus dux ſacerdos & propheta, ſacerdotes arguens, & ſynagogam veterem nouo ſacerdotio Chriſti in gratia noui teſtamenti permutans.

Clauditur hæc tertia ætas patriarcharum actis, & legis ſacramentis, ac iudicum figuris, venerabiliter inſignis, in reſuſſione & abiectione Saulis, continens annos nongentos quadrageſta.

A.M.
4125

QVARTA ætas mundi. David primus ex tribu Iuda, rex, annis quadraginta. Latinorum quintus, Latinus Siluius, annis quinquaginta. Codrus sponte se hostibus offerēs, interimitur. Ephesus condita ab Andronico. Carthago condita est à Didone filiã Carchedonis Tyrij, anno centesimo quadagesimo tertio post Troianum excidium: Prophetantibus in Iudæa, Gath, Nathan, & Asaph.

*Tempus Iohis Virgilius
et Ignoratio Chronica.
Nam si 145 annos dabo
post Iulianum sumi hanc
ignominiam reddere vult
Iohis I. septimo sospi
ho. A. uel qui profi
gim. ab Iho. uel
so ut reddere sup. p. uel
x. uel. uel. uel. uel.
Constat fabulam uoy.
Historia h. uel. uel. uel.
Iul. uel. uel. uel.*

4165

Salomon filius David, annis quadraginta. Qui quarto regni sui anno, mēse secundo, tēplum domino ædificare cœpit in Hierusalē, collectis ab egressu Israel ex AEGYPTO annis quadringentis octoginta: quod in figuram vniuersi temporis, quo in hoc seculo Christi ædificatur ecclesia, quæ in futuro perficitur septem annis, & septimo mense anni octauo, dedicauit. Latinorum sextus, Alba Siluius, Siluij AENEÆ filius, regnat annis octingentis octo. Regina Sabba venit audire sapientiam Salomonis.

4205

Roboam filius Salomonis, annis sexdecim. Sub quo Hieroboam de tribu Ephraim separauit decem tribus à domo David, & à domino in figuram hæreticorum, qui suos sequaces à Christo & ecclesia segregant. Huius quinto anno Sefac rex AEGYPTI, veniens Hierosolymam, templum spoliavit. Latinorum septimus AEGYPTI Siluius, Albæ superioris regis filius, regnauit annis viginti tribus. Samus cō

An. M. dita, & Smyrna in vrbis modum ampliata. Sibylla Erythrea illustris habetur.

3882 Abia filius Roboam, annis tribus. Hic pugnantē cōtra se Hieroboam superauit, occisis de exercitu eius milibus quingentis, eo quòd sperasset in domino. Sub quo Hebrææ gentis pontifex maximus Abimelech insignis est habitus.

3885 Afa filius Abia, annis xli. Ab hoc cōductus Benadab rex Syriæ Damasci cōtra Israel, percussit omnem terram Neptalim. Prophetabant in Iudæa Achias, Eliu, Amos, Ioel, & Azarias. Latinorum octauus Capys Siluius Ægypti, superioris regis filius, regnat annis vigintiseptem. Afa idola destruit, templū mundat. Egredientē contra se Zaraa Aethiopem cū suo sternit exercitu. Amri rex Israel emit montem Samariæ, à Somer, duobus talentis argenti, & ædificauit eam. Achiel de Bethel Hierico instaurat.

3926 Iosaphat, annis vigintiquinque. Helias, & Heliseus, & Abdias, Azarias, & Micheas prophetabāt. Helias Thebites, tres semis annos pluuiam cōtinuit, propter peccata Achab, & populi Israel: & inter cætera magnalia Helisæum filium Saphat, qui erat de Abel Maula, pro se vnixit prophetam. Latinorum nonus Carpentus Siluius, superioris regis Capys filius, regnauit annis xiii. Post quē filius eius Tyberius decimus, annis octo, Latinorum vnde-

A.M. cimus, Agrippa, quadraginta annis. Iosaphat fecit rectū coram domino.

3951 Ioram filius Iosaphat, annis octo. Helias curru igneo rapitur, quasi vsque in cælum: & Helisæus hæres prophetiæ derelictus, primo miraculo aquas Hierico sanat. In diebus Ioram recessit Edom, ne esset sub Iuda: & constituit sibi regem. Ambulauit autem Ioram in viis domus Achab: filia quippe Achab erat vxor eius.

3959 Ochozias siue Azariás anno vno. Ionadab filius Rechab clarus habetur. Azariam cum filio suo Ioas, & nepote Amasia, ob enormitatem scelerum, & quia nec patrem filiūmve quispiam eorum bonum habebat, euangelista Matthæus à domini saluatoris genealogia secludit.

3960 Athalia mater Azariæ annis septem. Quæ videns interfectum ab Iehu rege Israel filium suum Azariam, interfecit omnem stirpem regiam domus Ioram, præter solum Ioas filium Azariæ, quem Iosabeth vxor Ioiadæ pontificis furata est de medio filiorum regis, cum interficerentur. Ioiada pontifex, qui solus post Moysen vixisse annos centum triginta, perhibetur.

3967 Ioas, filius Azariæ, annis quadraginta. Iste bono principio & fine vsus pessimo, in principiis suis templum innouauit: in extremis inter cætera facinora, Zachariam quoque fi-

A.D.M.

lium Ioiadæ tutoris quondam ac regnificatoris sui, inter templum & altare lapidare præcepit : quem ob meritorum gratiam dominus in euangelio filium Zachariæ, id est benedicti domini cognominat. Lycurgus legislator Apollinis oraculo insignis habetur. Latinorum duodecimus Aremulus Siluius, Agrippæ superioris regis filius, regnavit annis decem & octo; qui præsidium Albanorum inter montes, vbi nunc Roma est, posuit. Cuius filius fuit Iulius proavus Iulij Proculi, qui cū suo populo Romam commigrans, fundavit Iuliam gentem.

4247

Amasias, filius Ioas, annis vigintinouem. Helisæus propheta defunctus sepelitur in Samaria. Azahel rex Syrtiorum adffixit Israel.

Latinorum decimustertius, Auentinus Siluius Aremulii superioris regis maior filius, regnavit annis trigintaseptem : atque in eodem monte qui nunc pars vrbis est, mortuus ac sepultus, æternum loco vocabulum dedit. Vienna vrbis condita à Venerio Aphricæ exule, inde nominata, vt Luvius in Annalibus scribit, quòd biennio perfecta fuerit, primum Bienna, postmodum b subtracta, addita v, Vienna nuncupata. Quam postea Romani senatu composito, qui Gallias diserneret, Senatoriam appellare voluerunt. Inde post aliquot tempora, quinque legionibus in ea compositis, quinque castris in circuitu eam

Vienna quasi
Bithunia sive
delphicorum
quo tempore
condita

A.M. insignem fecere: ac publica horrea & cellaria totius militiæ, ibi constituerunt. Ex nominibus autem tribunorum Iulij Cæsaris, nomina castris imposuerunt, Crappum, Eumedium, Sospolum, Quiriacum, Pompeticum.

4376 Azarias, qui & Ozias, filius Amasiæ, annis li. Assyriorum tricesimus sextus, Tonosconcoleros, qui vocatur Græcè Sardanapalus, qui Tharsum atque Anchialem condidit: & in prælio victus ab Arbace Medo, semet incendio concremavit. Usque ad id tempus fuisse reges Assyriorum historiæ referunt: & fiunt simul anni à primo anno Nini regis Assyriorum, mille clxiii. Arbaces Medus, Assyriorum imperio destructo regnum in Medos trāstulit. Deinde multis præliis vndique scatescentibus, per varios euetus ad Scythas Chaldæosque, & rursus ad Medos parili via rediit. Latinorū decimusquartus, Procas Siluius, Auētini superioris regis filius regnavit. Post quem Amulius Siluius. Hesiodus poeta claruit: atq; Fidon Argius mensuras & pondera reperit. Per idem tempus olympias prima constituitur. Macedonū regnū inchoat, primum habens regem Cananum. Lacedæmoniorum reges deficiunt: Lydorum incipiunt. Osee, Amos, Esaias, & Ionas in Iudæa prophetant.

Ioathan filius Oziæ, annis sexdecim. Olympias prima ab Eliensibus constituitur. Re-

A. M. mus & Romulus generantur, Marte & Ilia.
Ioathan inter cætera virtutum bonarum opera, portam domus domini sublimissimam ædificauit, quæ in Actibus apostolorum Speciosa vocatur.

4103 Achaz filius Ioathan, annis sexdecim. Ab hoc conductus Teglat Phalasar rex Assyriorum, Rasin regem Syriæ interfecit, & habitatores Damasci transtulit. Cyrenem.

Roma condita in monte Latino, vndecimo calend. Maij à geminis Remo & Romulo filius Rheæ Siluæ, quæ erat filia Numitoris fratris regis Amulij, virgo Vestalis: sed constuprata. Consualibus ludis Sabina raptæ, anno ab vrbe condita tertio. Remus à Fabio Romuli duce occisus.

4119 Ezechias filius Achaz, annis viginti octo. Huius anno sexto Salmanasar rex Assyriorum, capta Samaria transtulit Israel in Assyrios, atque in Iudæa Samaritas accolas misit. Cuius regnum à primo Hieroboam, steterat annis trecentis sexaginta. Hoc tempore Romulus primus milites ex populo sumpsit, ceterumque à populo nobilissimos viros elegit. Qui ob ætatem, Senatores: ob curam & sollicitudinem reipublicæ, Patres vocati sunt. Mortuo Romulo, qui triginta septem annos regnauit, per quinos dies Senatores rempublicam rexerunt: atque vnus expletus est annus.

Post quos Numa Pompilius, annis quadra-

A.M. ginta & vno . qui Capitolium à fundamentis ædificauit.

4147 Manasses, annis quinquaginta sex. Hic ob scelera sua catenatus & compeditus, in Babyloniam ducitur. Sed ob pœnitentiam & preces, restituitur in regnum. Numa Pompilius, primus vestales virgines instituit, duosque menses Ianuarium & Februarium decem mensibus anni adiecit. Sibyl'a Samia claruit.

Romanorum tertius, Tullus Hostilius regnauit annos trigintaduos, qui primus regum Romanorum purpura & fascibus usus est: & adiecto monte Cælio, urbem ampliauit.

4203 Amon, filius Manasse, annis duobus, in Hebraica veritate: in Septuaginta legitur regnasse duodecim. Histrus ciuitas in Ponto condita. Amon à seruis suis interficitur.

4205 Iosias, filius Amon, annos triginta unum. Hic mundata Iudæa & Hierusalem, templo etiam innouato, post abiectas idololatrię sordes, pascha domino celeberrimum facit decimo octauo anno regni sui: & cū Nechao Ægyptiorum rege congressus, occiditur in campo Mageddo, quæ nunc Maximianopolis vocatur. Thales Milesius, primus physicus clarus habetur. Prophetabant in Iudæa, Hieremias, Oldas, & Sophonias. Romanorum quartus Ancus Martius, Numæ ex filia nepos: regnauit annis viginti tribus, qui Auentinum montem & Ianiculum vrbi addi-

AN.M. dit : & supra mare , decimoquinto ab vrbe miliario Hostiam condidit . Post quem Tarquinius Priscus , annis trigintaseptem . qui circum Romæ ædificauit , numerum senatorum auxit , Romanos ludos instruit , muros & cloacas ædificauit , Capitolium extruxit . In Hebræo , xxi . annis regnasse Iosias : in Septuaginta interpretibus , trigintatribus legitur . Sed & Eusebius inter regnū eius & Ioachim , alium de suo adiecit annum , propter menses bis ternos , quibus Ioachaz vel coachim regnauerunt . Verūm quid veritas habeat , Hieremias pandit , qui se à decimotertio anno Iosia vsque ad annum quartum Ioachim , viginti tribus annis prophetasse perhibet : & Nabuchodonosor quarto anno Ioachim regnare cœpisse : decimonono autem anno regni eius , Hierusalem fuisse destructam .

4588 Ioachim , filius Iosia , annis vndecim . Post Iosiam regnauit Ioachaz mēsis tribus : quē Nechao vinctum , ducens in Aegyptum , Ioachim cōstituit regem . Huius anno tertio Nabuchodonosor , capta Hierusalem , & plurimis captiuatis , in quibus erant Daniel , Ananias , Azarias , Misael , partem vasorum templi Babyloniam transfert . A quarto Ioachim anno scriptura regnum Nabuchodonosor computat : quia ex eo non solum Chaldæis , & Iudæis : sed & Assyriis , Aegyptiis , Maobiris , aliisque innumeris gentibus incipit regnare .
Ioachim ,

A. M.

Ioachim, qui & Iechonias, filius Ioachim, mensibus tribus ac diebus decem. Hic circumdata à Chaldæis Hierusalem, exiit ad regem Babylonis, & mater eius, & ductus est in Babylonem cum populo suo, anno octauo regni Nabuchodonosor.

4247

Sedechias, annis vndecim, qui & Mathan, filius Iosifæ. Huius anno vndecimo, regis Babylonis xix. Iudæa captiuata in Babyloniam: & templum dei incensum, ædificationis suæ anno quadringentesimo tricesimo. Qui autem reliqui fuerant Iudæi, transfugerunt in Ægyptum: qua post annos quinque percussa à Chaldæis, in Babyloniam sunt & ipsi transfigrati. Secundum Septuaginta interpretes anni computantur ab ædificatione templi, cccc. quinquagintaquatuor. Per idem tēpus Sappho mulier in diuerso poemate claruit. Solon leges Atheniensibus dedit.

IN hac quarta ætate, in Dauid manu forti, paruo in fratribus vncto, regis nostri Christi sacramenta figurantur. Qui pastor ouium, vnctus à deo patre, de ore leonis diaboli, & Petrum negantem, & latronem eripuit confitentem. Cuius citharam si respicias resonantem, quam ligno crucis carnis membrorumque suorum chordis aptatā, plectro dum tangit sancti spiritus, omne animal replet benedictione, & diabolum de cordibus fugat iniquorum, pro quibus in cruce orauit. Qui ad-

A.M. uersus magnum hostem verum Goliath pugnaturus, sapientiam huius mundi, tanquam illa arma Saul reiiciens, in quinque lapidibus, stulta mundi elegit, ut confundat fortia. Ex quinque enim libris legis Moyse, vnus lapis prædictus fundibulo carnis locatus, manu forti expressus, totam diaboli superbiam elisit, suoque peremit gladio, dum mortem ex morte occidit. Ex cuius victoria inimici Iudæi inuidiam conceperunt, & pro dilectione odium retribuerunt.

Quòd idem Dauid per latebras montium, per speluncas ac deserta inimico persequente, discurret, membrorum suorum ac martyrum persecutiones expressit.

Quòd inimico suo pepercit, pinnam chlamydis eius abscindens, figurat quòd hostibus suis dum abscidit vitium magnum superbiæ parcat, ne dentur æternæ occisioni.

Quòd declinans persecutoris insidias, fugit in Geth: sic Christus scruentibus Iudæis subtrahens se gentibus dedit.

Arreptitium idem se simulans, dum saluæ illius in barbam decurrunt, Christi infirmitatem sapientia conditam, & sacratissimum corpus ipsius in sanctificato pane gestatum manibus suis presbyteri mysterio nobis insinuat.

Idem Dauid dolet occisum inimicum Saul: quia & Christus suos plurimum dilexit inimicos.

Ad Dauid vinctum totus colligitur Israel:

A.M. ad Christum, vt promissum est, totus colligitur mundus.

In Dauid Christus ille desiderabilis omnibus gentibus, quasi in solarium deambulans, quia in sole posuit tabernaculum suum, admauit ecclesiam super tectum se lauantes, id est, emundantē se à sordibus seculi, & domum luteam spiritali contemplatione transcendentem atque calcantem: & inchoata cum illa primę conuentionis notitia, postea ab ea penitus separatum diabolus occidit, eamq; sibi perpetuo connubio copulauit.

Dauid senili ætate conficito Abisac virgo, quæ eum calefaceret, applicatur: senio vergente mūdo, verus Dauid Christus, sibi virginem calentem fide applicat ecclesiam.

In Salomone pax nostra, qui est Christ⁹ expressus: in quo sapientia, Christus, veniens mittere gladium in terram, hæreticorum fraudem remouens, veræ matri catholicæ vt paruulum non diuisum, viuum reddit statum: nec vult propter iurgium hæreticorum scindere & dimidiare filium. Qui ex viuis lapidibus domum construens, vnū ex omnibus fidelibus templum fecit: ad quē visendum sapientiãque eius audiendam, regina Saba, id est ecclesia, à finibus terræ venit. Vniuersa itaq; quæ de Salomone, vel ab eo propheticè gesta sunt, rectè Christo domino consignantur. Ne quis autem putaret in Salomone cuncta im-

A M. pleta quæ propheticè de Christo dicebantur, in senectute deprauatus, sapientiam diuino iudicio amisit, vt Christo domino omnia illa quæ signata fuerant, seruantur. Cæterum, fornicatus mente & corpore, domino se deserente, male obiisse videtur: metuendum exemplum posteris relinquens, ne felicitate huius vitæ turbati, Christum deserant, qui est suorum æterna felicitas.

In diuisione regni, ac totius populi pene Israëlitiçi à domo Dauid, hæreticorum & schismaticorum ostenditur figura.

In Helia Christus, qui per figuram vespere sæculi vt vitulus immolatus, sacerdotes omnes idololatriæ cum ipso errore simul extinxit, replens terram gratiæ pluuiæ, qua fames fidelis animæ repellatur.

Quod eidem Helia in eremo cõstituto corui panem mane & carnes vespere ministrant, figura totius corporis domini monstratur: quia primum in præceptis panem, postea carnem dominicæ passionis ex ligno crucis decoctam Iudæi tetri colore gentibus ministrarunt.

Tribus temporibus etiam & dimidio temporis, in tribus annis & sex mensibus cælestis pluuiæ dei alto iudicio negatur eis qui carnem eius non comedentes, neque eius sanguinem bibentes, redempti ab eius corpore inueniuntur alieni.

Helias pastus à vidua: Christus misericor-

A. M. diæ opera suscipiens, & recõpensans in ecclesia, quæ adhuc vidua in agro sacrarû scripturarum per duo ligna crucis, duo præcepta colligit, vt sibi filiisq; in tẽpore famis consulat.

In Helisæo etiam duplex spiritus Helix, discipulorum chorus Christi, spiritum sanctum duplo munere accipiens.

In mortuo suscitato, genus humanum per Christum afflatu gratiæ suscitatum, quem lex nullo modo suscitare valuit.

Iordanem Helisæus eodem spiritu operante transit, quo noster dominus Iesus eundem fluuium suo in baptismo consecrauit.

Insultant pueri Helisæo, & à bestiis sunt lacerati: insultant Iudæi Christo, & à Romanis vel malignis spiritib⁹ sunt peruasi. Naaman Helisæus septies lauari vt purgaretur à lepra, in Iordane iubet: septiformis gratiæ spiritu mundari à vitiis animam, quibus interior exteriorque homo polluitur, signat: quod etiam aqua ipsa demõstrat qua tinguntur cõsecrati, in nomine patris & filij & spiritus sancti.

Giezi puer, prophetæ munera Naaman accipiens, & per hoc maculis lepræ respersus, hereticos ostēdit, qui venditâtes velut expiationes peccatorum, ipsi quoque maculis quibus ipsi fuerant aspersi, suppleantur.

In Ezechix regis signo Christi descensus, qui est sol iustitiæ: & etiam inferna misericorditer penetrantis figura præsignatur: qui

A.M. etiam docet nos in bono nunquam prosperitatis efferri.

In Iosue actibus, Christus verū pascha nobis factus aperrè expressus, ecclesiam suā mundās & expurgans, pro qua mortuus est. Cuius filij ob meritū culpę in captiuitatē ducti, qui gratiam Christi in vacuū ducūt, designāt: & præcepta Christi velut Hieremię paruipēdentes, diabolo velut Nabuchodonosor captiui vitiis tradūtur. Concluditur autē hæc ætas quarta mundi à Dauid vsq; ad transmigrationem in Babyloniam, continens annos cccclxx.

427¹

QVINTA mundi ætas cœpit ab extremo excidio regni Iudaici, quod iuxta prophetiam Hieremię, septuaginta annis permansit, anno decimoquarto, postquā percussa est ciuitas, qui est vicesimus quintus annus transmigrationis regis Ioachim, cum quo Ezechiel captiuatus est, ipse Ezechiel in visionibus dei adductus in terram Israel vidit renouationem ciuitatis ac templi, ceremoniarūque eius. Vastata Iudæa Chaldæi, non vt Assyrij, in Samariam alios misere colonos, sed desertam reliquere terram, donec post annos septuaginta in eam Iudæi redirent. A sacerdotibus ignis ab altario holocaustomatis sublatus & absconditus in puteo post septuagesimū regressionis annum adsumitur, inuentus viuus. Romanorum sextus Seruius, regnauit annos xxxxiij. qui tres montes vibi addi-

A.M. dit, Quirinalem, Esquilinum, Viminalem, fossas circum muros duxit. Post Nabuchodonosor, qui, teste scriptura sacra, xxv. post euersam Hierusalem vixit annis, Euilmerodach filius eius, regnavit annis decem & octo: post quem Egesar filius eius, annis quadraginta. Cui successit frater eius Laborfordach, mensibus nouem. Hoc defuncto ad Balthasar qui Naboan nuncupatur, transit imperium. Qui cum iam septemdecim regnaret annos, capta est à Cyro Persarum & Dario Medorum rege Babylonia, discedente Arbace præfecto in Medos, à quo primum Babylonia dehonora-
 ta fuerat. Partem regni penes se retinere Chaldæi, qui Babyloniam sibi aduersum Medos vindicauerunt. vnde factum est vt Nabuchodonosor, cæteri que post eum vsque ad Cyrum, reges, quanuis Chaldæorum viribus potentes, & Babyloniæ nomine clari legantur, in numero tamē & cardine regum nō habentur inlustrium. Darius autem Astyagis filius, qui Babyloniam destruxit, cum Cyro cognato suo agebat annū sexagesimū secundum, quando Babylonia fuit inuasa. Quisq; Daniel prophetam sumens, ad se in Mediam duxit, & omni eū honore celebrauit. Huius Darius Daniel ipse ita meminit, dicēs: In anno primo Darij filij Assueri de semine Medorū, qui imperauit super regnum Chaldæorum: ego Daniel intellexi in libris numerū annorum,

A.M. de quo factus est sermo domini ad Hieremiam prophetam, vt complerentur desolationis Hierusalem lxx. anni. Eusebius in Temporum libro triginta annos ab euerfione Hierusalem vsque ab initium Cyri regis Persarum: Iulius autem Africanus lxx. computat. Porro Hieronymus in expositione prophete Danielis ita dicit, Tradunt Hebræi huiusmodi fabulam vsque ad septuagesimū annū quo Hieremias captiuitatem Iudæorum dixerat esse soluēdam: de quo & Zacharias in p̄cipio voluminis sui loquitur, irritam putans dei pollicitationem Balthasar: falsūque promissum versus in gaudium, fecit grande conuiuium, insultans quodammodo spei Iudæorum, & vasis templi: sed statim vltio cōsecuta est. Danielis omnis propheta mysteriis licet sit plena, quedam tamen pars eius ita claritate elucet, vt etiam tempus signet, quando venturus esset ipse saluator & dominus. Septuaginta hebdomadas breuiatas esse, Gabriel angelus in populo eius eidem Danieli reuelauit, vt adduceretur iustitia sempiterna, & impleretur propheta, & vngeretur sanctus sanctorum. Beatus Hieronymus labore ingenioq; magno per supputationes annorum regum Babylonix, Septuaginta hebdomadas vsque ad nostri redemptoris natiuitatem, annis ccccxc. perduxit, seiungens vii. in restorationē templi hebdomadas. lxii. vsq; ad domini natiuitatem & passionem ipsius, &

A.M. vnam vastationis quæ facta est à Vespasiano duce cū Tito filio eius. XII. sanè sunt propheticę visiones eiusdem Danielis, sed in Hebræo x. tantum reperiuntur. Pythagoras per idem tempus, philosophus & arithmeticę inuentor clarus habetur.

4292 Persarum primus Cyrus regnavit annos xxx. Hic vt completeretur verbū domini ex ore Hieremię, primo sui regni anno, laxata Hebræorum captiuitate, l. ferme hominum milia regredi fecit in Iudęam, restituens eis vasa templi domini aurea & argentea, v. milia xl. Qui congregati in Hierusalem, mense septimo ædificauerunt altare, & à primo die mensis eiusdē cœperunt offerre holocaustum domino. Anno autem secundo aduentus sui, mense secundo, templi fundamenta iecerunt. Anno incensionis eius iuxta Africanum, lxxii. iuxta autem chronica Eusebii, xxxii. sed impediētibus Samaritis, intermissum est opus vsq; ad annum Darii secundum, qui etiam in regno Assueri, & Artaxerxis scripserunt accusationem aduersum Iudæos: & rescripsit Artaxerxes ne edificaretur Hierusalem, Romanorum septimus Tarquinius, regnavit annis xxxv. Qui causa Tarquini junioris sui filii, qui Lucretiam corruerat, regno expulsus est.

4322 Cambyfes Cyri filius, annis viii. Hic deuicta Ægypto cunctam eius religionem abominatus, cerimonias eius & templa deposuit. Ba-

An. M. bvlonē in Ægypto ædificauit. Hunc aiunt Hebræi secundum Nabuchodonosor vocari, sub quo Iudith historia scribitur.

Fratres magi, mensibus septem . Iesus sacerdos magnus & princeps gētis Zorobabel. & Aggeus, Zacharias, & Malachias prophete clari habentur.

4330 Darius, annos xxxvi. Inter Darium & Cambysem regnasse duos fratres magos in libris Chronicorum reperimus. verum beatus Hieronymus in expositione Danielis scribit, post Cambysem Smerdem magū regnasse, qui Paptren filiam Cambysis duxit vxorem. Qui cū à septem magis fuisset occisus, & in loco eius Darius suscepisset imperium, eadē Pantapte nupsit Dario: & ex eo Xerxem filium genuit. Secundo anno Darii, septuagesimus captiuitatis Hierusalem annus impletur, vt vult Eusebius, testem adhibens Zachariam prophetam, apud quem secundo Darii anno loquitur angelus: Domine exercituum vsquequo tu non misereberis Hierusalem, & vrbium Iuda quibus iratus es? iste septuagesimus ann^o est. Sexto Darii anno templi ædificatio cōpletur, die tertia mēsis Adar, qui est quadagesimus sextus annus ex quo eius sub Cyro templi fundamenta sunt iacta. vnde in euangelio dicunt
 " Iudæi, Quadraginta & sex annis ædificatum
 " est templum hoc. Cœperunt autem ædificare anno secundo Darii, mense sexto, die xxiii. &

A. M. anno sexto, vt dictum est, mense xii. tertia die compleuerunt. Ex quo apparet opus templi, & antea non parua ex parte peractum. Annos autem lxx. à destructione illius vsque ad perfectam restaurandi licentiam esse computādos.

Pulsis vrbe regibus, qui imperauerāt annis cxxliii. Vix vsque ad xii. lapidem Romę tenebat imperium. Romę post exactos reges, primum consules à Bruto esse cœperunt: deinde tribuni plebis ac dictatores: & rursus consules semper obtinuerunt, per annos ferme cccclxiiii. vsque ad Iulium Cæsarem, qui primus singulare arripuit imperium, olympiade clxxxiiii.

4360 Xerxes filius Darii, annis xx. Hic Ægyptum, quæ à Dario discesserat, capit: & aduersus Gręciam pugnaturus, septingenta milia armatorum, & ccc. de auxiliis: rostratas autem naues mille ducentas: onerarias autem, iiii. milia numero habuisse narratur: & tamen victus, ad patriam refugit. Pindarus, Sophocles & Euripides tragœdiarum scriptores, celebrantur insignes. Inter eruditos quoq; historiarū scriptores Herodot⁹ & Zevis pictor agnoscitur. Artabanus, mensibus vii. Socrates nascitur.

4380 Artaxerxes qui & Longimanus, annis xl. Huius anno vii. prima die mēsis primi, Esdras sacerdos & scriba legis dei ascēdit de Babylone cū epistola regis, & in prima mensis quinti venit in Hierusalē cum viis mille septing. Et

AN. M.

inter alia strenue gesta castigauit filios transmigrationis ab vxoribus alienigenis. Eiusdē anno vicesimo, Neemias pincerna de Susis castro adueniens, murum Hierusalem lii. diebus restituit, & ducatum genti xii. annis præbuit.

HVCVSQVE diuina scriptura temporū seriem continet. Quæ verò post hæc apud Iudæos sunt gesta, de libris Machabeorum, & Iosephi, atque Africani scriptis exhibētur, qui deinceps vniuersam historiam vsque ad Romana tēpora persecuti sunt. Et quidē Africanus in quinto Temporū volumine, huius tēporis ira meminit: Mansit itaque imperfectū opus vsque ad Neemiam, & vigesimū quintū annum regis Artaxerxis. Quo tempore regni Persarum, c. & xv. anni fuerāt euoluti. Captiuitatis autem Hierusalem, cl. & v. annus erat: & tunc primum Artaxerxes iussit muros extrui Hierusalem. Cui operi præfuit Neemias, & ædificata est platea, & muri circumdati: & ex illo tempore si numerare velis, lxx. annorū hebdomadas vsque ad Christum poteris inuenire. Xerxes menses duos. Post quem Sogdianus mēses septem. Hippocrates medicus clarus habetur, & Democritus agnoscitur. Quo tempore Galli Senones & Viennenses, Martis & Victoriæ templum ad orientē vrbs Viennæ constituunt.

4428

Darius cognomento nothus, annis xviii.

A.M. Ægyptus recessit à Persis. Reuersis de captiuitate Iudæis: non reges, sed pontifices præfuerunt vsque ad Aristobulum, qui cum dignitate pōtificis etiam regale sibi cœpit vsurpare vocabulum. Plato nascitur.

4446 Artaxerxes qui cognominatus est Mnemō: Darii & Parisatis filius, annis xl. Sub hoc rege videtur historia Esther cōpleta. ipse quippe est qui ab Hebræis Assuerus, à Septuag. interpretibus Artaxerxes vocatur. Athenienses xxiiii. literas habere cœperunt: ante enim tantū xvi. habebant. Galli Senones duce Brenno, exercitu copioso Romā inuadunt, & incensam sex mensibus vastauerunt. Vniuersam iuuentutē, quam constat vix mille hominum tunc fuisse, in arce Capitolini montis latitantem obsidione concludūt: ibique infelices reliquias fame, peste, desperatione, formidine, terrent, subigunt, vendunt. Nam mille libras auri discessionis precium paciscuntur. Tribuni militares, pro consulibus esse cœperunt Carthaginiensium bellum formidolosissimum inchoatum, Liuiο consule. Nauale prælium cum Annibale seniore commissum. Triginta & vna naues Annibalis captę, viginti mercæ, tria millia hominum occisa, septem milia capta. Annibal scapha subductus, aufugit. Caio Aquilino Floro, Lucio Cornelio Scipione consulibus, Hannone in locum Annibalis imperatore subrogato, nauali prælio victus,

A. M. exercitu amisso, ipse Hanno confertissimis hostibus se immiscuit, ibique occisus est. Annibal senior à Carthaginensibus iterum imperator, infeliciter cum Romanis nauali prælio congressus, & victus, seditione suorum lapidibus coopertus interiit. Carpeno imperatore, & Hannone classi præfecto, iterum Carthaginenses conferto prælio cum Romanis, sexaginta & quatuor naues perdidit. Trecenta & eo amplius castella populata. Manlio consule, septem & viginti milia captiuorum cum ingentibus spoliis ex Africa Romam missi. Serpens miræ magnitudinis, centum viginti pedum, haud procul à flumine Bragada, in Africa à Regulo consule occiditur. Hasdrubale & Hamilcare imperatoribus, Regulo consule, atrocissimum bellum gestum: in quo cæsa sunt Carthaginensium decem & septem milia: capta quinque milia. Elephanti decem octo abducti. Oppida octoginta & duo in ditionem cessere. Carthaginenses Hispanorum, Gallorum, sed & Græcorum auxilio comparata, Xanthippo Lacedæmonio cum auxiliis accito, pugnam cum Romanis conseruit. Triginta milia Romanorum militum prostrata. Regulus ille dux nobilis, cum quingentis viris captus, in cathenas coniectus est. Decimo anno Punici belli Xanthippus tam audacis facti conscius, rerum instabilium mutationem timens, ex Africa migravit in Græci-

Draco miræ magnitudinis
 12 pedum
 in Africa

A.M am. Æmilio Pacilio Fulvio coss, Romani cum classe trecentorum nauium cum Carthaginensibus pari classe conuenerunt. Centum & quatuor naues Carthaginensium demersæ. Triginta cum pugnatoribus captæ. Triginta & quinque milia militum cæsa, nouem nauibus Romanorum depressis, mille centum militibus perditis. Hannone duce imperatore Pœnorum, commisso prælio, Æmilio iterum cõsule, nouem milia militum perdidit. Romana classis ad Italiam prædis onusta remeans, infando naufragio euerfa. Nam de trecentis nauibus ducentę viginti perierunt. Octoginta vix abiectis oneribus liberatæ. Hamilcar rex Pœnorum, Numidiam mille argenti talentis, & viginti milibus bouum reliquos cõdemnavit. Principes omnium populorum patibulo suffixit. Seruilius & Sempronius, cclx. nauibus in Africam transfressi, maritima circa Syrtes depopulati sunt. Inde cum ad Italiam redirent, in lisi scopulis, centum quinquaginta naues onerarias perdidit. Asdrubal imperator cum elephantis centū viginti, & equitum peditumq; amplius triginta milibus cum Metello pugna cõseruit. Viginti milia Carthaginensium, eo prælio cæsa sunt. Elephantis quoq; sex & viginti interfecti, centū & quatuor capti. Asdrubal cū paucis Lilybæum profugit. Regulus qui per quinquenniū captiuus detinebatur, ad pacē petendam

An. M.

Romam missus, non impetrata pace reuersus, resectis palpebris, in machina religatus, vigilando à Carthaginiensibus necatur. Attilius Regulus & Málus cons. victi ab Annibale Amilcaris filio, perdita exercitus parte, viæ ægre euaserunt. Claudius cos. à classe Pœnorum superatus, cum triginta nauibus Lilybæum in castra confugit. octo milia militum cæsa, triginta capta referuntur. Lucatius cos. cum Hannone nauibus decertans, lxiiii. Punicas naues cæpit, cxxx. demersit. xxxii. milia hominũ capta, cæsa quatuor milia fuere. Hanno nauẽ anteuertens, aufugit. Lucatius ad Erycinam ciuitatem duo milia Carthaginensium conferta pugna interfecit. Carthaginenses ea conditione paciscuntur, vt Sicilia Sardiniaque decederent, & puri argenti tria milia talentorum æquis pensionibus per annos viginti penderent. Post annos tres & viginti bellũ Punicum primum ex quo inchoatum fuerat, finitum. Aristoteles xviii. ætatis annũ gerens, Platonis auditor est.

4486

Artaxerxes, qui & Och⁹, annis xxvi. qui discedere ab armis, & quiescere in pace vniuersã Græciã per legatos præcepit, denunciãns conuictorem pacis bello imperendum. Bellũ ciuile & plusquam ciuile apud Persas gestum, cum Artaxerxes & Cyrus, filii Darii, de regno ambigerent: in quo conflictu, cum è diuerso concurrentes sibi ambo fratres, mutuo casu subiecti

A. M.

subiecti fuissent, prior Artaxerxes vulneratus à fratre, equi velocitate morti exempt^o euasit, Cyrus autem mox à cohorte regia oppressus, finē certamini dedit. Sic Artaxerxes potestatem regni parricidio firmavit, Lacedæmones toti orienti bellum mouentes, Hircilidem ducem in hanc militiam legūt. Qui cum sibi aduersus duos potentissimos Persarū regis præfectos, Farnabuzum & Tisipharnem pugnandum videret, prouiso ad tēpus consilio, vt pondus geminæ congressionis eluderet, vnum denunciato bello appetit, alterum pacta pace suspendit. Farnabuzus Tisipharnem apud Artaxerxem vt proditorem defert: in cuius locū Conon Atheniensis exul nauali prælio constituitur. Qui classē Lacedæmoniorum inuadit, hostiles agros, turres, castella, cæteraque præsidia expugnat: & veluti effusa tempestas, quacunque incubuit, cuncta prosternit. Thebani auxilio Atheniensium multa animati fiducia, propter virtutem atque industriam Epaminondæ ducis sui, terrestre prælium committunt. Lyfander, Lacedæmonienſis dux clarus, occiditur. Pausanias dux alter in simulatus proditionis, in exilium ducitur. Ageſilaus rex Lacedæmoniorum, Thebanos successu duplicis victoriæ lætiores aggreditur, & superat. Ipse tamen Ageſilaus grauitè vulneratur. Conon Atheniensis dux Persici exercitus Athenas reædificat. Lacedæmones furtim castel-

A.M. lum Arcadum repentina irruptione perfri-
 gunt. Arcades iuncto sibi Thebanorum auxi-
 lio, amissa furto, bello repetunt. Archedamus
 dux Lacedæmoniorum, ibi vulneratur. The-
 bani dato parcendi signo, finem dedere certa-
 mini. Thebani Lacedæmoniis ad alia bella
 conuersis, tacitò intempesta nocte Lacedæ-
 monem veniunt: præcognito aduentu hostiũ,
 armati senes, æuo confecti, aduersus quindecim
 milia militum, vix centũ homines in ipsis
 se portarum angustiis obiecere. Superueniente
 iuuentute Lacedæmoniorum, aperto prælio
 Epaminondas dux Thebanorum, incautius
 dimicans, vulneratur. Cum de victoria suorũ
 comperisset, scutum exosculatus, remota ma-
 nu qua vulnus occluserat, egressum sanguinis,
 ac mortis patefecit introitur. Iterum terri-
 bilis Gallorum inundatio, iuxta Anienem flu-
 uium, & quartum ab vrbe lapidem confedit.
 Vbi atrocissimam pugnam Manlius Torqua-
 tus singulariter inchoauit. Titus Quintius di-
 ctator cruentissima congressione confecit. Ite-
 rum in bellum ruentes Galli à Caio Sulpitio
 dictatore superati sunt. Iterum se Galli per
 maritima loca diffuderunt, & à Marco Vale-
 rio Coruino occiso prouocatore Gallo, graui-
 ter trucidati sunt. Artaxerxes, qui & Ochus,
 post transactum in Ægypto maximum diu-
 turnũque bellum, plurimos Iudeos in trans-
 migrationem egit, atque in Hyrcania ad Ca-

A.M. spium mare habitare præcepit . Cuius etiam belli tempestate transcurrens , & Sillodam opulentissimam Phœnices prouinciæ urbē deleuit, & Ægyptum quamuis prius victus, tunc tamen subactam comminutâque ferro, Persarum subiecit imperio. Demosthenes orator agnoscitur . Aristoteles philosophus prædicatur. Plato moritur.

4512 Arses , Ochi filius, annos tres. Iudæorum pontifex max. Iaddus clarus habetur. Cuius frater Manasses , templum in monte Garizim construit. Speusippus moritur, cui succedit Xenocrates . In his diebus Alexander magnus , atrocissimus turbo totius orientis , nascitur . Anno ab Vrbe condita , cccci. Alexander rex Epitotarum , Alexandri magni auunculus , traiectis in Italiam copiis maximo bello in Lucania victus atque occisus est. Anno ab vrbe cōdita, quadringentesimo. Philippus Amyntæ filius , Alexandri pater regnum Mæcedonum adeptus, viginti quinque annis tenuit : quibus hos omnes acerbitatum aceruos , cunctâsque malorum moles struxit . Hic obses primum Thebanis datus à patre , per triennium apud Epaminondam imperatorem & philosophum , eruditus est. Hic rex factus cum Athenis bellum gessit, & vicit , Larissam urbem nobilissimam cœpit : Thessaliam ambitione habendorum equitum inuasit , & exercitu suo admiscuit. Cum Aru-

A M. ba Molossorum rege pactus, sororem eius Olympiadem vxorem duxit. Qui Aruba dum imperium suum Macedonum affinitate se dilaturum putat, per hoc deceptus amisit: priuatúsq; in exilio cōsenuit. Philippus apud Maronam urbem istu sagittę oculum perdidit, & prope totam Græciã consiliis præuentam, viribus domuit: Cappadociã, capto per dolū rege, imperio Macedoniae subdidit. Philippus fratres suos patri ex nouerca genitos interficere aggressus, Olynthum urbem florētissimã, sanguine repletam, opibus hominibúsque vacuauit: & abstractos inde fratres supplicio & neci dedit. Auraria loca in Thessalia, & argēti metalla in Thracia inuasit. Philippus angustias Thermopylarum instructis copiis ingreditur, easque præsidiis emunit. Athenienses, Phocenses, arque Thessalos perdomuit. Byzantium à Pausania rege Spartanorum conditam, obsidione cinxit. Scythicum bellum totis viribus aggreditur. Viginti milia puerorum ac fœminarum Scythicæ gentis capta. Pecorum magna copia abducta: auri argentique nihil repertum. Viginti milia nobilium equorum sufficiendo generi, Macedonia missa. Bello Triballico ita Philippus in femore vulneratus est, vt per corpus eius equus interficeretur. Hic postmodum die nuptiarum Cleopatrx filix suæ, cum inter duos Alexandros, filium generumque, con-

Philip. s. h. A.
 rep. a. r. i. mag.
 v. l. i. m. a. e. u. l. e.
 z. u. a. d. r. o. u. a.
 m. u. i. n.

A. M. tenderet, à Pausania nobili Macedonum adolescentente in angustiis sine custodibus circumuentus occiditur. Romani bellum Latinis rebellantibus intulerunt, Manlio Torquato & Decio Mure cons. in quo bello Decius occubuit: Manlius filium suum iuuenem victorem occidit. Minutia virgo Vestalis ob admissum incestum, viua obruta in campo qui nunc Sceleratus vocatur. Trecentę septuaginta matronę damnatę, quę propinasse venena viris suis & sceleris consciaę repertę sunt.

4525 Darius, Arsami filius, annis vi. Alexander Philippi & Olympiadis filius, viginti ætatis annos gerens, Macedonibus regnare cępit. Fabio magistro equitum Romanorum pugna cōserente, viginti milia Samnitum ceciderūt. Veturio & Posthumio consulibus, apud Caudinas furculas, Samnites victoria potiti, vniuersum exercitum Romanorum turpiter captum, armis etiam vestimentisque nudatum sub iugum miserunt: sexcentis equitibus Romanis in obsidatum receptis. Papirio consule, Samnites victi sunt. Hunc Papirium inter ceteros duces tunc in republica sua optimos, Romani delegerunt, qui Alexandri impetum sustineret. Demosthenes orator auro Persarum corruptus, vt Gręci ab imperio Macedonum deficerent, auctor extitit. Alexander Athenienses metu mulctę soluit: Thebanos cum diruta ciuitate deleuit: reli-

A.M. quos sub corona vendidit: cæteras vrbes Achaia & Thessalia vectigales fecit: Illyrios & Thracas bello domuit. Profecturus ad Persicum bellum, omnes cognatos ac proximos suos interfecit. In exercitu eius fuerunt, peditū, xxxii. milia: equitū, viii. milia: naues, clxxx. tam parua manu vniuersum terrarum orbem aggredi ausus est. Primo eius cum Dario rege congressu, sexcenta milia Persarum in acie fuere. Secundo Darii aduentu timens Alexander angustias locorum, Taurum montem mira celeritate transcendit, & quingentis stadiis sub vna die cursu transmissis, Tarsum venit. Ibique cum sudans in Cidnum præfrigidum amnem, descendisset, obriguit: contractūque neruorum proximus morti fuit: Darius cum trecentis milibus peditum, & centum milibus equitum, in aciem procedit. Ingentibus vtrinq̄ue animis pugna cōmittitur: in qua ambo reges, & Alexander, & Darius, vulneratur: Persarū ibi tunc militum, lxxx. milia: equitum x. milia cesa, capta autē xl. milia fuere. Ex Macedonibus cecidere pedites, cxxx. equites, cl. In castris Persarū multum auri cæterarūque opū repertū. Inter captiuos castrorū, mater & vxor, eadem soror, & filia duæ Darii fuere. Quarum redemptionem Darius oblata etiam regni dimidia parte, non impetrauit. Darius spe pacis amissa quadringēta quatuor milia peditū, & centū milia equitū, Alexandro

A.M. apud Tarsum bello opponit. In ferrum ruunt Macedones. raroque vlllo prælio tantum sanguinis fufum est. Darius victus, persuafu fuorū fugere compulfus, totusque oriens in potestatem Macedoni ceflit imperii. Alexāder xxxiiii. continuis diebus, castrorum prædam percenfit. Perfipolim caput Perfici regni confertiffimam opibus totius orbis inuafit. Darium cum à propinquis fuis vinctum compedibus auteis teneri comperiffet, cum fex milibus equitū persequi ftatuit: inuentūque in itinere multis confoffum vulneribus, ac mortuum, fepeliri in fepultura maiorum præcepit. Tribus prælus totidemque annis quinq; decies centena milia peditum equitūq; confumpta. Alexander etiam Iudæam ingreffus, fauorabilitérque exceptus, deo victimas immolat, & pontificem templi Iaddum honoribus plurimis profequitur, Andromacho locorum custode dimiffio. Sub Perfarum regibus pontifices summi fuerunt, Iofue, Ioachim, Eliafiph, Ioiada, Ionathan, Iaddus. Mansit autem Perfarum regnum, quod interfecto Dario destructum est, annos ducentos triginta vnū. Alexāder post mortē Darii, annis quinq; regnauit. Indiam ingreffus, Nifam urbē adiit. Callisthenem philosophū fibiq; apud Aristotelem cōdiscipulum, cū plurimis aliis principibus, q̄ eū deposito salutādi more, vt deū non adoraret, occidit. Cum Poro Indorum rege

A.M. cruētissimū bellū gessit. Porus multis vulneribus confossus, & captus, ob memoriā virtutis, in regnū restitutus est. Multas gētes subactas periculosissimis præliis, Indum flumē ingressus, Babylonem celeriter rediit, vbi eum exterritarum totius orbis prouinciarum legatio operiebatur: Carthaginensium, totius Africæ ciuitatum, Hispanorum, Gallorū, Sicilię, Sardinia, plurimæ præterea partes Italia: ibique tricesimo secūdo vitæ, regni autē sui duodecimo anno, ministri insidiis veneni haustu perit. Post quē translato in multos imperio, Ægyptū Ptolemæus Lagi filius tenuit: Macedonas Philippus, qui & Artheus frater Alexandri: Syriā & Babylonem & omnia regna orientis, Seleucus Nicanor: Asia regnauit Antigonus. Qui apud Daniele per quatuor hirci qui arietem conterit cornua, designantur.

4537

Ptolemæus Lagi filius, annis xl. Græci æstimantes, ne exules recepta libertate, vt Alexander per epistolam iusserat vltionem meditaretur, à regno Macedonum defecerunt: bellūque Antipatro, cui Græciā sorte venerat, ingerunt. Bellum inter Antigonum & Perdicam, cui Media minor sorte obuenerat, grauissimū oritur. Ptolemæus Ægypti viribus Perdicam acerbissimo bello aggressus, interfecit. Olympias mater Alexandri capta à Cassandro Caria duce occiditur. Ptolemæus & Cassander inita cum Lyfimacho & Seleuco

AM.

societate, bellum terra marique contra Antigonum, qui spe dominandi Herculem Alexandri filium, liberare simulabat, instruunt. Eo bello Antigonus cum filio Demetrio vincitur. Cassander Ptolemæo in victoria particeps, Herculem Alexandri filium, quatuordecim iam annorum cum matre occidendum curat. Ptolemæus cum Demetrio naturali prælio conflixit, victusque in Ægyptum refugit. Hac victoria Antigonus elatus, regem se cum Demetrio filio appellari iubet.

Quod exemplum omnes secuti, regum sibi nomen dignitatemque sumpserunt. Ptolemæus & Cassander, cæteri que alterius factionis duces, Seleucus quoque ex Asia maiore epistolis se inuicem confirmantes, bellum aduersus Antigonum cõmunibus viribus struunt.

Eo bello Antigonus occisus est. Victores cum de præda non conuenirent, in duas factiones deducuntur. Seleucus Demetrio, Ptolemæus Lysimacho & Cassandro iungitur.

Cassandro defuncto, Philippus filius succedit. Antipater Thessalonicen matrem suam Cassandri vxorem, manu sua transuerberat. Alexander frater eius ob vltionem matris, bellum aduersus fratrem instruit, & à Demetrio, cuius auxilium petierat, circumuetus occiditur. Ptolemæus & Seleucus & Lysimachus iterum societate pacta, bellum aduersus Demetrium transferunt. His comitem &

An. M.

belli socium se Pyrrhus rex Epiri iungit: Demetrióque Macedonia pulso, regnum Macedoniae Pyrrhus inuasit. Lysimachus generum suum Antipatrum, insidiantem sibi, interfecit, filiúmque suum Agathoclem per osus occidit. Seleucus, decimotertio Ptolemæi anno, Syriae regnare cœpit. Babyloniam expugnauit. Bactrianos nouis motibus adfurgentes perdomuit. Transitum in Indiam fecit, quæ post mortem Alexandri excusso ceruicibus iugo præfectos eius occiderat. Cum Andragatho duce multa & grauiâ prælia gessit, firmatisque conditionibus pacta pace discessit. A quo tempore Machabæorum Hebræa historia Græcorum supputat regnum. A quo & Edesseni sua tempora computât, Antiochiam, Laodiceam, Seleuciam, Apamiam, Edessam, Beroeam, & Pellam vrbes condidit. In easque vrbes quas extruxerat, Iudæos transfert, ius eis ciuium & municipalem ordinem, cum Græcis æquali honore concedens. Extinctis iam trigintaquatuor Alexandri ducibus, Lysimachus annos natus septuagintaquatuor, & Seleucus septuagintaseptem, bellum inter se conferunt. Vltimum hoc bellum Alexandri commilitonum fuit. Lysimachus vel amissis, vel interfectis ante hanc pugnam quindecim liberis, postremus occisus est. Seleucus postmodum, insistente Ptolemæo, cuius sororem Lysimachus habuerat, insidiis circunue-

A.M. tus, occisus est. Ptolemæus Hierosolymis & Iudæa in ditionem suam dolo redactis, plurimos captiuorum in Aegyptum transtulit.

Judæorum pontifex maximus, Onias Iaddi filius, clarus habetur. Post quem religiosissimus ac piissimus pōtifex, Simon Oniæ filius.

Post quem Eleazarus frater eius, filio eius Onia paruo admodum derelicto. Hoc tēpore Zeno stoicus, & Menander comicus, & Theophrastus philosophus claruerunt. Pyrrhus rex Epirotarum & Macedoniae Tarentinis iunctus, qui classem Romanam prætereūtem inuaserant, cum exercitu Romano & Leuino consule pugnam iniit. Qui viginti elephātos vsque ad id tempus Romanis inuisos, in Italiam primus inuexit.

4570

Ptolemæus Philadelphus, annis triginta octo. Sosstratus pharum in Alexandria construxit. Ptolemæus Iudæos qui in Aegyptu erant, liberos esse permisit, & Eleazaro pontifici vasa sancta restituēs, multa donaria in tēplum Hierosolymis transmisit. Septuaginta interpretes petiit, qui scripturam sanctam in Græcum eloquium verterent. Tantæ autem potentia fuit, vt Ptolemæum patrem vinceret. Habuit enim peditū infinita milia, equitum viginti milia, curruū duo milia, elephātos quos primus adduxit ex Aethiopia, cccc. Iudæorum pontificatū post Eleazarum auunculus eius Manasses accepit. Aratus astrolo-

An.M.

gus agnoscitur. atque argentei nummi pri-
 mum Romæ constituuntur. Amilcar dux
 Carthaginensium ab Hispanis in bello occi-
 sus est. Illyricum bellum atrocissimum cum
 Romanis gestum. Cisalpina Gallia à Roma-
 nis defecit. Commissioque prælio apud Are-
 tium Attilius consul occisus est. Eodem an-
 no dira miseram urbem terruere prodigia.
 Namque in Piceno fluuio sanguis effluxit,
 & apud Tuscos cælum ardere visum, & A-
 rimini nocte multâ lucem claram obfuisse,
 ac tres lunas distantibus cæli regionibus exor-
 tas apparuisse. Flaminius consul contemptis
 auguriis cum Gallis conflixit, & vicit. Anni-
 bal Pœnorum imperator patri Amilcari, cum
 esset nouem annis natus, iurauit se Romanis
 nunquam amicum futurum. Pyrenæos mon-
 tes transgressus, inter ferocissimas Gallorum
 gêtes ferro viam aperuit: & nono demum die
 à Pyrenæo ad Alpes peruenit, atque inuias ru-
 pes igni ferrôque rescidit. quintoque die cum
 maximo labore ad plana peruenit. Cum Sci-
 pione consule prælium commisit. Ipse Scipio
 ibi grauitè vulneratus, per Scipionem filium
 admodum prætextatum, qui post Africanus
 dictus est, ab ipsa morte liberatus euasit. Sem-
 pronius consul similiter cum eo congressus,
 penè solus euasit. Annibal violentia frigoris,
 vigilarum, ac laboris oculum amisit. Ad Thra-
 symenulacum, Flaminio consule occiso, Ro-

A.M. manus exercitus funditus trucidatus est. Apud Cannas Appulię vicum Lucius Æmilius Paulus, & P. Terentius Varro cōsules contra Annibalem missi, omnes penè Romanæ spei vires perdiderūt: quadraginta & quatuor milia Romanorum interfecta. Consul Æmilius Paulus occisus: Varro consul cum l. equitibus fugit: consulares & prætorij viri viginti interfecti: senatores capti vel occisi triginta: nobiles viri trecenti, pedestriū militum quadraginta milia, equitum ter mille quingenti. Vsq; adeo vltima desperatio reipublicæ apud residos Romanos fuit, vt senatores derelinquendam Urbem putarent, nisi Cornelius Scipio Tribunus tunc militum, idem qui postea Africanus, districto gladio deterruisset, ac potius pro patriæ defensione in sua verba iurare coëgisset. Claudius Marcellus Annibalis exercitū prælio fudit. Cētenius Penula cēturio ab Annibale cū octo milibus militum cæsus. Cneus Fulvius prætor victus. Annibal ad Anienem fluium tribus milib⁹ ab vrbe, cū Cn. Fulvio, & Sulpitio cōsulibus, pugnam cōmissurus, subito imbre & grandine mixto, nubibus effuso, territus in castra refugit. Tūcque dixisse fertur, potiundæ sibi Romæ modo voluntatem non dari, modo potestatem Scipiones duo fratres in Hispania Asdrubalem Pœnorum imperatorem grauissimo bello oppresserunt. Idē Scipiones ambo à fratre Af-

A. M. drubalis in Hispania interfecti sunt. à Q. Fulvio Capua capta est. Scipio annos natus viginquatuor, imperium in Hispania proconsulare sortitus est, pro patre & patruo ibi occisis. Magonem fratrem Annibalis captum cum cæteris Romam misit. Scipio Pœnorū ducem Asdrubalem vicit, & castris exiit. Vniuersam Hispaniam à Pyrenæo vsque ad Oceanum in prouinciam redegit. Consul cum Licinio Crasso creatus, in Africam transiit.

Annonem Amilcaris filium ducem Pœnorum interfecit. Asdrubal imperator Carthaginem profugus venit. Annibal in Italia Fulvium proconsulem cum vndecim tribunis interfecit. Marcellus consul cum Annibale tri duo continuo dimicauit. Primo die, pari pugna discessum est: sequenti, victus consul: tertio, victor Annibalem fugere in castra compulit. Fabius maximus consul, Tarentū quæ à Romanis desciuerat, cepit. Ibi quæ ingentes copias Annibalis, cum ipso duce eius Carthagine deleuit. Claudius Marcellus consul ab Annibale cum exercitu occisus est. Annibal vtrunque consulem Marcellum & Crispum insidiis circumuentos interfecit. Asdrubal frater Annibalis à Marco Liuiio & Claudio Nerone consulibus præuentus, cum omni exercitu suo in Italia interfectus est. Annibali caput fratris sui Asdrubalis ante castra proiectum. Sempronius consul cum Annibale cō-

A. M gressus, & victus, Romam refugit. Annibal post tredecim annos redire in Africam, iussus fessis Carthaginiensibus subuenire, flens reliquit Italiam, omnibus Italici generis militibus qui sequi nollent, interfectis, Carthaginē venit. Conloquium Scipionis petit: vbi cū se diu attoniti admiratione mutua suspexissent, infecto pacis negotio prælium confertū est, Inde Annibal cum paucis inter tumultum elapsus, Adrumetum confugit. Carthaginiensibus pax per Scipionem cōcessa, naues plusquā quingēte incensæ. Scipio triumphās urbem ingressus, quē Terētius comicus ex nobilibus Carthaginiensium captiuis pileatus, quod insigne indultæ sibi libertatis fuit, triūphantem post currum secutus est. Punicum bellum secundum finitum, quod gestum est annis xvi.

4588 Ptolemæus Evergetes frater superioris regis, annis vigintifex. qui inde Evergetes ab Aegyptiis est vocatus, quia capta Syria ac Cilicia, & prope modum vniuersa Asia, inter innumera argenti pondera ac vasa preciosa, etiam deos eorum quos Cambyses capta Aegypto in Persas portauerat, retulit. Iudæorum pontifex Onias, Simonis Iusti filius, clarus habetur. Cuius item filius Simon non minori gloria fulget. Sub quo Iesus filius Sirach Sapientiæ librum componens, quem Panæterum vocat: etiam Simonis in eo fecit mentio-

Supponitur in omni
Lumbrae de Stilo Sapi
entia sua ad usum cum
futurae apologetice
prologo suo Adelpsoe

AN. M. nem. Flaminius procōsul, Philippum regem
 & cum eo Thracas, Macedones, Illyrios, mul-
 tāsque præterea gentes quæ in auxilium eius
 venerant, bello subegit. Antiochus rex Syriæ
 bellum contra populum Romanum instruēs,
 in Europam transiuit ex Asia. Annibal exhi-
 beri Romā à senatu iussus, clā ex Africa pro-
 fectus, ad Antiochum migravit: quem cū ap-
 pud Ephesum inuenisset cunctantem, mox in
 bellum impulit. Scipio Africanus inter cæ-
 teros legatos ad Antiochū missus, etiam cum
 Annibale conloquium familiare habuit: sed
 infecto pacis negotio, ab Antiocho discessit.
 Commissōque bello, à consule Glabrione su-
 peratus Antiochus, vix cū paucis fugit è præ-
 lio. Iterum Scipio Africanus habens in au-
 xilio Eumenem Attali filium, aduersus Anni-
 balem, qui tunc Antiochi classi præerat, bellū
 nauale gessit. Antiochus victo Annibale at-
 que in fugam acto, simulque omni exercitu a-
 misso, pacem rogauit, filiūque Africani (in-
 certum quando ceperit) ultro remisit. An-
 nibal apud Prusiam Bithyniæ regem cū à
 Romanis reposceretur, veneno sese necauit.

Philippus rex, qui legatos populi Romani
 interfecerat, propter Demetrii filij sui, quem
 legatum miserat, verecundissimas preces, ve-
 niam meruit: eundem Demetrium continuò
 velut Romanis amicum, fratremque; ipsius, ve-
 neno necauit. Scipio Africanus ab ingrata
 sibi

A. M. sibi vrbe diu exulans, apud Amiternum oppidum morbo periit. Lepido & Mucio cōsulis, Basternarum genus ferocissima, auctore Perseo Philippi filio, prædarum spe sollicitata, & transeūdi Histri fluminis facultate, sine vlla pugna vel aliquo hoste deleta est. Nam tunc forte Danubius, qui & Hister, crassa glacie superatus, pedestrem facile transitum patiebatur. Enormitate igitur ponderis & concussionem gradientium, cōcrepante gelu, se glacialis crusta dissoluit, vniuersūmq; mediis gurgitibus victa & comminuta destituit. Vulcani insula quæ ante non fuerat, repente in mari orta est. Gracchus Tiberius Sempronius, apud Viennam urbem Gallia, in Hispaniam vltiorem transiens, Platomanam miro opere construxit, & pontem super Rhodanum ab utroque litore castris miro opere fundatis superduxit. P. Licinio Crasso, C. Cassio Longino coss. Macedonicum bellum gestum; in auxilio Romanorum tota primū Italia, deinde Ptolemæus rex Aegypti, & Ararathes Capadocia, Eumenes Asia, Masinissa Numidia fuerunt: Persecum Demetrii Philippi filium, & Macedones secuti sunt: Thraces cum rege Chesi, & vniuersi Illyrii cum rege Gentio, cōmissō prælio victi fugere Romani. Sequentē pugna, pene pari clade in hiberna discessum est. Deinde Perseus multis præliis exercitu Romano profligato, in Illyricum transit. Præsi-

A. M.

dium Romanorum expugnauit: vbi magnam multitudinem Romanorum partim occidit, partim sub corona vendidit, partim secum in Macedoniam duxit. Sed postea à L. AEmilio Paulo victus & captus, in triumpho cum filiis ante currum actus, apud Albam in custodia defecit. Filius eius iunior fabricam ærariam ob tolerandam inopiam Romæ didicit: ibiq; consumptus est.

1614

Ptolemæus Philopator, filius Evergetis, annis decem & septem. Hic prælio victis Iudeis numero sexaginta armatorum milium, bellum aduersus Antiochum regem Syriæ sumit: & victo Philopatore Iudæam sibi sociavit. Iudæorum pontifex Onias, filius Simonis, insignis habetur: ad quem Lacedæmoniorum rex Arius legatos mittit. Claudius Marcellus Syracusas florentissimam urbem Sicilia cepit. Scipio alter Africanus vltro se militaturum in Hispania obtulit: profectusque magnas strages gentium dedit. Tertium Punicum bellum exortum. Proconsules profecti in Africam, cum iam senatus Carthaginem delendam censuisset, Carthaginenses iussi, arma & naues tradiderunt. Post modum procul à mari residentes, dolorem ad desperationem contulerunt: duosque duces Asdrubales creauerunt: & propter inopiam ferri, arma adgressi facere, auti argentique metallis suppleuerunt. Carthaginis situs fuisse huius-

A.M. modi dicitur, vigintiduo milia passuum muro amplexa, tota pene mari cingebatur, absque faucibus quæ tribus milibus passuum aperiebantur. Is locus murum viginti pedes latum habuit, saxo quadrato, in altitudinem cubitorum quadraginta. Arci urbis Byrsæ nomen erat: paulò amplius quàm duo milia passuum tenebat. Ex vna parte murus communis est urbis & Byrsæ, imminens mari. Primum ab hac consules repulsi: deinde ab Scipione intra muros hostes repulsi. Asdrubal imperator, Masinissæ regis Numidiæ nepos, subselliorum fragmentis in curia à suis propter suspicionem prodicionis occisus est. Scipio summa sorte Carthaginè delere molitus, dum continuis sex diebus noctibusq; pugnatur, vltima Carthaginienses desperatio ad deditiorem traxit. Rex Asdrubal alter se vltro dedit. Transfugæ qui Æsculapij templum occupauerant, voluntario præcipitio dati, igne consumpti sunt. Vxor Asdrubalis se duosque filios secum in medium iecit incendium. Eundem nunc mortis exitum faciens nouissima regina Carthaginis, quæ prima fecerat. Ipsa ciuitas septemdecim continuis diebus arsit, omni murali lapide in puluerem comminuto, dcc. post anno quàm condita est.

463I

Ptolemæus Epiphanes, filius Philopatoris, annos vigintiquatuor. Huius tempore gesta sunt, quæ secundi libri Machabæorum cõ-

Ff ij

*Deiura Turndio dicitur
mestris quæ in modis
flammarum. Regi quos
scribas deponant actus
obditum aduocant elligunt
be scriba Virgilio sub
malo nã deimur vocant
et quod supra dicitur
190 murem auera dicit
any femer quæ dicit
Cauyaguerit iud. sup
p. 41*

AM. tinet historia. Onias sacerdos, adsumptis Iudæorum plurimis, fugit in Ægyptū, & à Ptolemæo honorificè susceptus, accepta ea regione, quæ Heliopoleos vocabatur, & concedente rege, templum extruxit in Ægypto, simile templo Iudæorum, quod permanit vsque ad imperiū Vespasiani, annis ccl. Sub occasione igitur Oniæ pontificis, infinita Iudæorū examina, in Ægyptū confugerūt. Quo tēpore & Cyrene eorū multitudine repleta est, pugnantibus cōtra se magno Antiocho & ducib⁹ Ptolemæi posita in medioludæa in cōtraria studia scindebatur, aliis Antiocho, aliis Ptolemæo fauentibus. Hęc autem vel Oniæ vel ceteris fuit causa Ægyptū petendi. Cōsule Mūmio Corinthus vrbs opulentissima, quippe quæ velut officina omnium artificū & artificiorū, & emporium cōmune Asiæ atq; Europę fuerit, expugnata & subuersa est. Plurima itaque parte populi ferro flammisq; cōsumpta, reliqua sub corona vēdita est. Vrbs incēsa, muri funditus diruti: muralis lapis in puluerē redactus: præda ingens erepta est. Sanè cūm propter multitudinem & varietatem statuarū simulacrorūque in illo ciuitatis incendio, permixta in vnum auri, argenti, atque æris, omniāq; simul metalla fluxissent, nouum genus metalli factū est. Vnde vsque hō die siue ex ipso, siue ex imitatione ipsius, æs Corinthium & Corinthia vasa dicuntur. Viriatus in Hispania, genere Lu-

Illud metalli
vulgo re-
ditur in quod
venerunt
Pa. Grauzin.
scriptum nup-
rogante atque
a. stagno.

A. M. sitanus, homo pastoralis & latro, primùm infestando vias, vastando prouincias, maximo terrori Romanis fuit: Ventidium prætorem cum omni exercitu fugauit: Caium similiter multis præliis fractū: Claudium cum magna instructura belli pepulit: Trabeas, fasces, cæteraque insignia Romana, in montibus suis trophæa suspēdit. Sic per xiiii. annos cū Romanos duces atque exercitus prostrauisset, insidiis suorum interfectus est. Androgynus Romæ visus, iussu aruspicum in mare merus est.

Pestilentia tanta exorta, vt ministri faciēdorum funerum primum non sufficerēt, deinde non essent: magnæ domus, vacuę viuis, plenę mortuis remanserūt: largissimæ introsum hereditates, & nulli penitus hæredes. Puer Romę ex ancilla natus quadrupes, quadrimanus, oculis quatuor, auribus totidē, natura viri duplex. Scipione Africano cōsule, Numantia in citeriore Hispania, Numātini quoque cuncti pariter ferro veneno atq; igne cōsumpti sunt. Scipio Thiresum quendā Celticū principem consuluit, Qua ope Numantia, aut prius inuicta claruisset, aut post fuisset euerfa. Thiresus respondit, Concordia inuicta, discordia exitio fuit. Ptolemęus sororē suā stupro cognitam, ac deinde in matrimonium receptā, nouissime turpius quàm duxit abiecit. Priuignā suam hoc est filiam sororis & coniugis, coniugem aſciuit. Filium suum quem ex sorore

A.M. suscepit, necnon & filium fratris occidit. Quamobrem tantis incestis parricidijsq; execrabilis, ab Alexadrinis regno pulsus est. Antiochus non contentus Babylonia, atq; Ecbatana, totóq; Mediæ imperio aduersus Phraaten Parthorum regem cōgressus & victus est. Habuit enim in exercitu suo centū milia armatorum, ducenta milia & amplius calonum atq; lixarum, immixta scortis & histrionibus. Parthorum igitur viribus oppressus, interit.

4655

Ptolemæus Philometor, annis trigintaquinque. Aristobulus natione Iudæus peripateticus philosophus agnoscitur. Qui etiam Philometori Ptolemæo explanationum in Moysen cōmentarios scripsit. Attalus Eumeni filius, moriens testamēto populum Rōm. anū imperio Asiæ succedere hæredem iussit. Licinius Crassus consul aduersus Aristonicū Attali fratrem, qui traditam per testamentū Romanis Asiam peruaserat, cum instructissimo missus exercitu: præterea à magnis regibus, hoc est, Nicomede, Bithyniæ: Mitridate, Ponti & Armeniæ: Ariarathe, Cappadociæ: Philemene, Paphlagoniæ, eorūq; maximis copiis adiutus, conferto bello victus est: & circūuentus ab hostibus penè captus esset, nisi virgā qua erat vsus ad equum, in oculum Thracis impegisset. Barbarus cū ira & dolore exarsisset, propter ea latus Crassi gladio transuerberauit: ita excogitato genere mortis, effugit & dedecus &

A.M.

seruitutem. Perpēna consul Aristonicum recenti victoria feriatū, improviso bello in fugā vertit, & urbem ad quam confugerat obsidione cinctam ad deditiōē cōegit. Aristonicus Romæ iussu senatus, strangulat^o est. Seleucus cognomēto Philometor, xi. annis regnavit in Syria. Seleuci tēporibus Heliodorus missus à rege ad expoliādum ararium templi, diuinitus flagellatus repellitur. Cui succedit Antiochus, qui appellatus est Soter: deinde Antiochus, qui appellatus est theos, id est deus: deinde Antiochus Epiphanes. Hic ingressus est Ægyptum, & cōstituit bellum aduersum Ptolemæum regem Ægypti. Hic Iudæorum legem impugnat, omniāque sordibus idolorum cōplens, in templo dei Iouis Olympij simulacrū ponit. Sed & in Samaria super verticē mōtis Gariza, Iouis peregrini delubrum edificat, ipsis Samaritanis, vt id faceret, precantibus. Verūm Marathias sacerdos leges patrias vindicat, aduersus Antiochi duces arma corripiens: vnde ortum martyrium sanctorū Machabæorum, vij. fratrum nimis venerabile, in quorū honore, Viennēsis ecclesia fundata est.

Onias summus pōtifex habetur. Cuius frater Iason, pręripiēs summū sacerdotiū, permittēte Antiocho, legitima ciuiū iura destituēs, sub ipsa arce gymnasium constituit, & Ephebiā Hierosolymis. Quo post triennij tempus in Ammanitē regionē expulso, Menelaus frater

*Ecclesia Viennensis
metropolis Martini
beatorū martyriū
notitibus dicitur*

A.M. Simonis de tribu Beniamim in principatum sacerdotij obtinuit. Cuius impia factione, pius Onias pōtifex, per Andronicum peremptus est. Quem propterea rex Antiochus purpura exutum, eodem loco quo in Oniam impietatem commiserat, iussit vitari. Meneleum verò Antiochus Eupator, postmodū Antiochi filius de turri quinquaginta cubitorum deiici iussit: talique morte iustissime dānatus est. Matathia sacerdote defuncto, Iudas Machabæus ducaturū Iudæorū suscepit, anno cxlvj. regni Græcorum. Qui mox Antiochi duces de Iudæa expellens, & templū ab idolorum imaginibus emundans, patrias leges post triēnium suis ciuibus reddidit. Antiochus Persipolin nobilissimā & copiosissimam civitatem spoliare cupiens, multitudine ad arma cōcurrente, in fugam versus est: & cęlesti iudicio perurgente, dum acceleraret iter, ut Hierosolyman cōgeriem sepulchri Iudæorū faceret, insanabili plaga percussus, homicida & blasphemus miserabili obitu vita functus est. Cui successit Antiochus Eupator eius filius: & post duos annos, id est anno cli. regni Græcorū, regnavit Demetrius Seleuci filius. Hic cōstituit Alchimū impiū in sacerdotio, Iūda Machabæo in bello pro legibus patriis & populo dei pugnāte occiso: & anno cliiij. Alchimo miserabiliter mortuo, omniū favore, Ionathę principatus & sacerdotiū decernitur.

A.M. 4690 Ptolemæus Euergetes annis xxviii. Ionathas Iudæorum dux, & pontifex cum Romanis & Spartiatis amicitias facit. Hic summa industria sacerdotio administrato octodecim annis, à Triphone occiditur. Fratérque eius Simon in sacerdotium assumitur, anno regni Euergetis septimo. Scipio Africanus exanimis in cubiculo suo repertus, vxoris suæ Sempronix Gracchorū sororis dolo necatus. Cui^o vigor & modestia in vrbe Romana sic valuit, vt eo viuo, neque sociale, neque ciuile bellum posse existere crederetur. L. Cæcilio Metello & Qu. Titio Flamini consulibus, Carthago in Africa restitui iussa, xxii. demum anno quàm fuerat euerfa, & deductis ciuiū Romanorum familiis, quæ eam incolerent, restituta & repleta est. Fabio consule, Bitoito regi Aruennorum Galliæ ciuitatis bellum maximo instructu comparanti, paucitas Romanorum occurrit, vt vix ad escam canibus quos in agmine habebat, sufficere posse Bitoitus iactaret. Qui cum sibi ad transfretandas copias vnum pontem Rhodani parum esse intelligeret, alium compactis lincibus catenisque cōnexum, super stratis confixisque tabulis instruxit. Cōserta pugna, victi Galli conuersi in fugam, coaceruatis inconsultè hominibus, præpropere transitu pontis vincla ruperunt, ac mox cum ipsis lincibus merfi sunt. Qu. Martius cōsul. Gallorum gētem sub radice alpiū sitam, bello

*Affranum Vxorū
Sanproia dolo
Iuhomitus uero
Vudo Gistia etiam
Iunipia Ado sed
ut Lincibus
dora 4. ut Plat
19 uelut Affranus
fuit ab Vxorū occi
su Sarbana*

An. M. aggressus est. Qui cum se Romanis copiis circumseptos viderent, occisis coniugibus ac liberis, in flammam sese proiecerunt. Qui vero pre-occupantibus Romanis, peragedæ mortis suæ copiam non habuerunt, alii ferro, alii suspendio, alii abnegato cibo sese consumpserunt. Nullusque omnino vel paruulus superfuit, qui seruitutis conditionem tolerarit. Iugurtha Micipsæ Numidarum regis adoptivus filius hæresque inter naturales eius filios factus, cohæredes suos Hiemsalem occidit, Aderbalem bello victum Africa expulit. Calpurniû consulem aduersum se missum pecunia corrumpit, & ad turpes conditiones pacis addixit. Romam idem veniens, omnibus pecunia aut corruptis, aut attetatis, seditiones dissensionisque permiscuit. Quam cum egredere-tur, infami satis notavit elogio dicens, Urbem venalem & maturè perituram, si emptorem inuenerit. Idem tandem cruentis bellis à Romanis superatus, Bocco Maurorû regi se sociavit. Commissaque pugna, vna cum Romanis Mario consule Boccus & Iugurtha fugerunt: inde nonaginta milia armatorû vincetibus Romanis vsque ad interneccionem cesa. Boccus in precium pacis Iugurtham dolo captum, catenisque obstrictum, per Syllam legatum misit ad Marium. Qui in triumpho ante currum cum duobus filiis suis actus, & mox in carcere stragulatus est. Mitridates rex Parthorum, sextus ab Arsace, victo Demetrij

A.M.

præfecto, Babyloniam urbem finésque eius vniuersos victor inuasit. Omnes præterea gentes quæ inter Hidaspem fluuiũ & Indũ iacent, subegit, ad Indiam quoque cruëtum extendit imperium. Demetrium ipsum secundo sibi bello occurrentem vicit & cepit. Quo capto, Diodatus quidam cum Alexandro filio regnũ eius & regium nomen vsurpauit. Qui postea ipsum Alexandrum filium, quem participem periculi in peruadendo regno habuerat, ne in obtinendo conforrem haberet, occidit. Lucius consul in Gallia Tiburtos vsque Oceanum persecutus, insidiis circumuentus occiditur. A Scipione consule capta vrbe Gallorum Tolosa, centum milia pondo auri, & argenti centum decem milia è templo Apollinis suscepit. Quæ cum ad Massiliam amicã populo Romano urbem, misisset cũ præsidiis, interfectis clã custodib⁹ cũcta per scel⁹ furata fuisse narratur. Málius & Qu. Cæpio cons. aduersus Cimbros & Teutonas & Teugurinos & Ambranos Galliarũ Germanarũque gentes missi, prouincias sibi Rhodano fluuio medio diuiserũt. Vbi inter se grauissima inuidia & cõtentione decertates cũ magna ignominia & periculo Romani nominis victi sunt. Ita vt ex omni penitus exercitu decẽ tantũ homines, qui miserũ nunciũ reportarẽt, superfuisse referatur. Hostes ingenti præda potiti, noua quadam atq; insolita execratione, cũcta quę ceperat pessum dederunt.

*Aurum & argentum
in templo prædatis
in Samario delapsio
ab ipso Gallo quib⁹
a raptori Scipioni
non profuerunt*

An. M.

Mario quartò consule, cum in prouincia Viennensi iuxta Isaræ Rhodanique flumina, vbi in sese confluunt, castra posuissent, Teutones, Cimbrij, Teugurini cū tribus agminibus Italiã petere destinassent, periculosissimo prælio à Romanis victi sunt. Romæ P. Malleolus annitentibus seruis, matrem suam interfecit. Damnatus parricidii, insutusque in culeum, & in mare proiectus est: in tantòq; facinore Romani supplicium singulare sanxerunt. Sexto consulatu C. Marii status Romani imperii ita labefactatus est, vt pene vsque ad extremum intestina clade conciderit. Metellus Numidicus, vir primarius, factione Marii à Glaucia prætorè & Saturnino tribuno innocens damnatus, in exilium cum totius vrbs dolore discessit. Postmodum Saturninus & Saufeius & Labienus, cum iam prælium in foro commisissent, cogente Mario, in curiam confugerunt, ibique per equites Romanos, effractis foribus occisi sunt. Glaucia & Dolobella Saturnini frater, interfecti. Rutilius quoque vir integerrimus, qui adeo fidei atque innocentie constantia vsus est, vt die sibi ab accusatoribus dicta, vsque ad cognitionem neque capillum barbãque deposuerit, neque sordida veste humilive habitu suffragatores conciliarit, inimicos permulserit, iudices temperarit, cum euideti oppugnaretur calumnia, periurio iudicum cõdemnatus, Smyrnam cõmigrans,

A.M. literarum studius intentus, confenuit. Sexto Julio Cæsare & Lucio Martio consulibus, intestinis causis, Sociale bellum totam commouit Italiam. Post Simonem fratrem Ionathæ, Ioannes filius eius in summum sacerdotium constituitur. Hic aduersum Hircanos bellum gerens, Hircani nomen accepit, & à Romanis ius amicitix postulans, decreto senatus inter amicos relatus est. Samariam quæ nostro tempore Sebaste vocatur, ad quam Ptolemæus, qui patrem eius dolo peremerat, & matrem eius vinculis constrinxerat, confugium fecerat, obsidione captam solo coæquauit. Quam postea Herodes instaurâs, Sebasten in honorem Augusti appellari voluit.

Samaria Sebaste
De. Ioh. Ioh. Ioh.

4718 - Ptolemæus Phiscō, qui & Soter, añnos xvii. Cicero Arpini nascitur, matre Heluiua, patre equestris ordinis ex regio Volscorum genere. Prodigia dira apparendo Romanam urbem mæstam Sociali bello terruerūt. Nam sub ortu solis globus ignis à regione septentrionis cum maximo cæli fragore emicuit. Apud Aratinos, cum panes frangerentur cruor è mediis panibus; quasi è vulneribus fluxit. Per septem dies cōtinuos grando lapidum, immixtus etiam testarum fragmentis, terram latissime verberauit. Hiatu terræ flamma prorupit, quæ vsque ad cælum extendi visa est. Cn. Pompeius prætor cum Picētibus iussu senatus, bellum gessit, & victus est. Similiter Iulius Cæ-

An. M.

expugnauit tredecim milia ibi Iudeorum cęsa narratur. Cętera multitudo in fidā venit. Pompeius muros ciuitatis euertit, æquarique solo imperauit. aliquātos principes Iudeorū securi percussit. Hircano sacerdotium restituit. Aristobulum captiuum Romam duxit. Mansitq; in pontificatu Hircanus post mortem Alexandrę matris, quę post Alexandrum coniugem regnauerat in Iudęis, annis circiter triginta & quatuor. Hircano etenim in pontificatu successit Aristobulus anno vno, post quem Ianeus cognomento Alexander. Mortuo Alexandro, regnauit Alexandra vxor eius. Post cuius mortem Aristobulus & Hircanus filii eius inter se de imperio dimicantes, occasionem prebuerē Romanis vt Iudęam inuaderent. Vt diximus, Pompeius Hierosolyma capta vrbe & templo reserato, vsque ad Sancta sanctorum accedit, victumque Aristobulum secum abducit, pontificatum Hircano confirmat: quem tenuit, vt diximus, triginta & quatuor annis. Pompeius Antipatrum Herodis Asealonitę filium procuratorem Palestinę facit. Pōpeius bellum orientis, cum viginti & duo regibus, se gessisse pro cōcione narrauit. His diebus cōiuratiō Catilinę aduersus patriam in vrbe habita, ac prodita: quam historiam agente Cicerone Salustius describit. Virgilius Maro in pago qui Ander dicitur, haud procul à Mantua nascitur. Poeta quoque Lucretius nascitur.

Qui

Vnde dicitur
 Andinum nō
 quod ex And
 bus Gallia nō
 y dicitur esse su
 ortus dē.

- A. M. Qui postea sese furore amatorio interfecit.
- 4735 Ptolemæus, qui & Alexâder, annis x. Huius anno septimo Syria in Romanam ditionem cecit, capto Philippo à Gabinio.
- 4745 Expulsus regno Ptolemæus Phiscon per matrem Cleopatram in Cyprum secedit. Regressus de fuga, regnum obtinuit annis nouē, quia Alexandrum qui ante eum fuerat, ob interfectionem matris, ciues pepulerant.
- 4754 Ptolemæus Dionysius, annis xxx. Apollodorus præceptor postmodum Augusti clarus habetur. Lege Vatinia Cæsari Iulio tres prouinciæ cum legionibus vii. in quinquennium datæ sunt, Gallia Transalpina, & Cisalpina & Illyricus. Galliam Comatam postea senatus adiecit. Heluetiorum animos fortissimæ Gallorum omniū gētis, ea vel maxime causa quòd perpetuo pene cum Germanis bello altercabatur, à quibus Rheno tantum flumine dirimuntur, Orgeta rex, princeps gentis, spe totas inuadendi Gallias, in arma accenderat. Quo cæteri optimates correpto, & ad mortē coacto, cōiuratione facta exustis vicis ac domibus suis, ne quod desiderium ex spe reuertēdi foret, profecti sunt. Horū fuit, cum primū progressa est, omnis multitudo Heluetiorū, Tulingiorū, Latobagorū, Rauracarū, & Bogiorū vtriusq; sexus, ad cl. & vii. mil. hominū. Quos cū apud Rhodanum fluuium obuios Cæsar habuisset, magno difficilique bello bis vicit. Ex iis xl. &

A. M.

vii. milia in bello ceciderunt: cæteros ad deditionem coegit. Iterum Cæsar incredibiles Germanorum copias, quibus præerat Ariouistus rex, apud Sequanicos vicit. Fuerunt autem in exercitu Ariouisti, Arudes, Marcumunes, Tribucii, Vangiones, Nemetes, Seduses, & Sueui. Iterum Belgarum gens, quæ tertia pars Galliarum est, aduersus Cæsarem exarsit. Quarum distributim copia fuit. Bellouaci, qui cæteris numero & virtute præstare videntur, habuere lectissima lx. milia armatorum. Sueffiones ex xii. oppidis quinquaginta milia. Neruii quorum adeo indomita feritas erat, vt nunquam in id temporis mercatores ad se permiserint vina cæteraque venalia deferre, quibus inducta iocunditas torporem virtutis afferret, similiter habuerunt quinquaginta milia. Atrebates & Ambiani, decem milia: Morini viginti quinque milia: Menapii nouem milia: Caleri, x. milia: Velocasses & Veromandi, eque decem milia: Aduatuci, decem & octo milia: Condursei, Eberones, Cerosi, Cemani, qui vno nomine Germani vocantur, quadraginta milia. Ita referuntur, fuisse cclxxii. milia armatorum lectissima. His repente silua erumpentibus, exercitus Cæsaris adgressus, hortatu ducis ita restitit: victosque ad interfectionem pene deleuerit. Cæsar Galbam cum legione duodecima ad Beragros Sedunosque misit. Qui cum hiemandi causa in vico Beragrorum, cui

A.M. nomen erat Octodorus, confedisset, circumseptus à Gallis est. Qui ex montibus effusi, castra imperfecta saxisque telisque onerant. Sed Romani portis erumpentibus, amplius quam triginta milia barbarorum ceciderunt. Veneti cæterique confines Seuios sibi ad bellum adsciscunt, Osismos, Lixouias, Namnetes, Ambibaritos, Morinos, Diablintes, & Menapios: auxilia quoque à Britannia arcessunt. Contra hos Cæsar naues longas ædificare in Ligere fluuio iubet, per quem in Oceanum deducitur. Nauali prælio conferto, incensæ naues, hostium interfectis iis qui pugnaverant Gallis, reliqui omnes sese dederunt. Sed Cæsar maxime ob iniuriam legatorum suorum, cunctis principibus per tormenta interfectis, reliquos sub corona vendidit. Titus etiam Sabinius Aulercos, Eburouices, Luxouiosque, qui primates suos, & auctores belli fuscitandi esse nollent, interfecerant, eruptione facta, incredibili cæde deleuit. Oppidum Saucia tum in Aquitania expugnatum. Ex Aquitaniis & Cantabris, l. mil. cæsa. Germani qui Rhenum cum immensis copiis transmiserant, usque ad interuentionem deleti. Quorum numerus fuit ad cccc. & xl. milia. Inde Cæsar in Germaniam facto ponte transgreditur. Sicambros & Vbios obsidione liberat. Sueuos maximam & ferocissimam gentem, quorum esse centum pagos & populos multi prodidere, totamque Germaniam aduentu suo terret. Mox

AM. in Galliam reciso ponte concedit. Inde ad Morinos venit, vnde in Britanniam proximus & breuissimus transitus est. Nauibus circiter onerariis atque actuariis, lxxx. preparatis, in Britanniam transfuehitur. vbi acerba pugna fatigatur. Inde aduersa tempestate correptus, plurimam classis amisit partem. Regressus in Galliam, sexcentas naues vtriusque commodi fieri imperauit. quibus iterum in Britanniam, primo vere transfuectus est. Triuentum firmissimam ciuitatem, datis xl. obsidibus, & Cassobellum oppidum inter duas paludes situm, tandem graui pugna cepit. In deditioem Britannos accipiens, in Galliam reuertitur. Treueri, Eburonati, & Aduatici, & Neruii multitudo in arma conspirauerunt, quæ ex hoc colligi plurima fuisse potest, quia cum instrumenta ruralia non haberent, gladiis concidendo terram & sagulis exportando, vix tribus horis vallum pedum decem, & fossam pedum xv. per milia passuum xv. in circuitu perfecerunt: præterea cxx. turres miræ altitudinis extruxerunt. Hos Cæsar vastissima cæde confecit. Labienus, qui legionibus præerat, omnes Treuerorum copias interfecit, & continuo ipsam ciuitatem capit. Cæsar Eburones postquam in Arduenam siluam refugisse cõperit, quæ silua totius Galliæ maxima est atq; à ripis Rheni finibusq; Treuerorum ad Neruios vsque pertingit, & in longitudine plusquam l. milibus passuum patet, omnem Galliam per nuncios

A. M. inuitat, vt quiq; secundū placitum suū reconditas in Arduenna silua prædas quærant diripiātq;. Quo factō Gallis vtrinq; morientibus, maximas Romanorū iniurias, sine cuiusquam Romani discrimine, vindicauit. Cæsar multis præliis Gallias perdomuit. Romanum imperiū, cum Lucullus Asiam, Pōpeius Hispaniā, Cæsar Galliā perdomuit, vsq; ad extremos propemodū terræ terminos propagatum est: Cæsari victori ex Gallis reuertenti, decretū à senatu est, vt in urbē non nisi dimisso exercitu veniret. Sed Cæsar Rauennā se contulit. Pompeius atque omnes senatores, crescētibus Cæsaris viribus, trepidi tanquam Italia pulsi, in Græciam transuecti, Dirrachium gerendi belli sedē delegerunt. Cæsar Romam venit, negatāque sibi ex ærario pecuniam, fractis foribus inuasit, protulitq; ex eo pōdo iiii. mil. cxxxv. argenti pondo prope lxxx. milia. Mox cum legionibus Alpes transuectus, Massiliam venit. Hanc obsidione domitam, libertate cōcessa, cæteris rebus abrasit. Apud Dirrachium multi orientis reges ad Pompeium cum auxiliis cōuenerant. Pugna cōmissa, milites Cæsaris fugerūt, cæsis iiii. milibus ex eius exercitu: inde Cæsar citato agmine per Epirū in Thesaliam perrexit. Pōpeius cum magnis copiis subsecutus est. Fuerūt autē Pōpeio lxxx. cohortes triplici ordine locatæ, peditū, xl. mil. equites in sinistro cornu, dc. in dextro, d. Præterea

A.M. reges multi. Cæsari similiter cohortes lxxx. tri-
 plici ordine dispositę: minus quã triginta mi-
 lia peditũ: equites mille. cõmissa pugna, cum
 diu vtrinque dubia sorte cæderentur, tandem
 vniuersus Pompeii fugit exercitus, castraque
 dispersa sunt. Pompeius fugiens, onerariam
 nauem nactus, in Asiam transit. Inde per Cy-
 prũ in Ægyptũ venit, ibique mox vt littus at-
 tigit, iussu Ptolemæi adolescentis in gratiam
 Cæsaris victoris occisus est. Pompeii vxor fi-
 lique fugerunt, classisque Pompeiana dire-
 pta. Cæsar compositis apud Thessaliam re-
 bus, Alexandriam venit. Perlatoque ad se &
 viso Pompeii capite anuloque, fleuit. Achil-
 las dux regius imbutus semel Pompeii sangui-
 ne, Cæsaris quoque necem meditabatur. Nam
 iussus exercitum dimittere, cui præerat xx. mi-
 lium armatorum, non modo spreuit imperi-
 um, verum & aciem direxit. In ipso prælio re-
 gia classis forte subducta iubetur incendi. Ea
 flamma cum partem quoque vrbs inuasisset,
 xl. mil. librorum proximis forte ædibus con-
 dita exussit. Iterum commisso prælio cum A-
 chilla, Cæsar vi insistentium hostium pressus,
 scapham ascendit. Qua mox pondere subse-
 quentium grauata ac merfa, per cc. passus ad
 nauẽ vna manu eleuata, qua chartas tenebat,
 nando peruenit. Mox nauali prælio ipse clas-
 sem regiam aut depressit aut cepit. Alexan-
 drinis petentibus regem, Ptolemæum infan-

4655

A.M. tem reddidit. qui ilico vt liber fuit , bellum intulit . sed continuo ipse cum toto exercitu suo deletus est . Nam viginti milia hominum in eo bello caesa sunt duodecim milia cum septuaginta longis nauibus dedita . Rex ipse adolescens scapha exceptus vt fugeret , multis insipientibus merfus necatusque est.

4784

Cæsar regnum Ægypti, Cleopatæ Prolemæi sorori dedit : quod tenuit annis viginti duobus . Cæsar Syriam peruagatus, Pharnace min Ponto vicit. Romæ dictator & consul creatus , in Africam transit . Apud Tapsum cum Iuba & Scipione pugnavit & vicit . Cato sese apud Vticam occidit : Iuba percussori iugulum precio dato præbuit : Petreius eodem se gladio perfodit . Scipio , in nauim qua ad Hispanias fugeret cõscendens, vëto coactus in Africam redierat : semetipsum iugulauit . In eadem naui etiam Titus Torquatus occisus est . Cæsar Pompeii magni nepotes & filiam eius Pompeiam iussit occidi . Vltimum bellum apud Mundam flumen gestum est aduersus Pompeios duos & Labienum atque Actium Varum . Cæsar Roman rediens vbi dum reipublicæ statum contra exempla malorum clementer instaurat , auctoribus Bruto & Cassio , etiam plurimo senatu , in curia tribus & viginti vulneribus confossus , interiit . In qua coniuratione

A.M. fuisse amplius quadraginta conscios ferunt .
 Corpus eius raptum populus dolore instimulatus , in foro fragmentis tribunalium ac subfelliõrum cremavit , post annos iii. & menses vi. quam regnare cœperat . Nam quatuor annis post mortem Magni Cn. Pompeii bellum civile toto orbe indefinenter tonuit , regnante apud Alexandrinos Cleopatra , quarto eius anno finito , Cæsar Iulius primus Romanorum singularem obtinuit principatum. A quo etiam Cæsares appellati sunt. Cassius interim Iudæa capta , templum spoliat. Abhinc Imperatorum nomen.

4790

OCTAVIANVS Cæsar Augustus Romanorum secundus , regnavit annos quinquaginta sex , & menses sex : à quo Augusti appellati reges Romanorum . Quorum quindecim , vivente Cleopatra : quadraginta & vnum , postea vixit . Augusti vndecimo anno , deficiente in Iudæa pontificum principatu , complentur hebdomadæ septuaginta in Daniele scriptæ . Anno ad vrbe condita septingentesimo decimo , interfecto Iulio cæsare , Octavianus , qui testamento Iulii Cæsaris auunculi & hæreditatem & nomen assumpserat , vt Romam adolescens admodum venit , indolè suam bellis ciuilibus vicit. Vt enim breuiter explicem , bella ciuilia quinque gessit , Mutinense , Philippense , Perusinum , Siculũ , Acciacũ. E quibus duo , hoc est

A.M. primum ac nouissimum, aduersus Marcum Antonium: secundum, aduersus Brutum & Cassium: tertiū, aduersus Lucium Antoniū: quartum, aduersus Sextum Pompeium, Cnei Pompeij filium, quē confecit. Cēsar ad fidem conciliatæ gratiæ, qua Antonium receperat, filiam eius matrimonio sortitus est. Herodes cessante regno ac sacerdotio Iudæorum, nihil ad eam gentem pertinens, utpote Antipatri Ascalonitæ & matris Cypridis Arabicæ filius à Romanis Iudæorum suscepit principatum, quem tenuit annos trigintasex. Qui ne ignobilis fortè & à Iudæorum semine argueretur extraneus, combussit libros omnes quibus nobilitas gentis Iudææ in tēplo seruabatur ascripta, ut deficientibus probamentis, & ipse ad hanc pertinere putaretur: insuper etiam ut suam sobolem regio illorum generi commisceret, proiecta Dosside fœmina Hierosolymitana, quam priuatus acceperat uxorem, & nato ex ea filio Antipatro, sociauit sibi Marianam filiam Alexandri, neptem Aristobuli fratris Hircani, qui ante eum rexerat Iudæorum gentem. Hæc quinque filios ei genuit: quorū duos, Alexandrum & Aristobulum, ipse peremit in Samaria. Nec mora, post etiam illorum matrem, qua nil charius nouerat, simili scelere peremit. E quibus Aristobulus Herodem ex Beronice susceperat filium: quem in Actibus apostolorum ab angelo percussum le

An. M. gimus Antonius Artabanem Armeniae regem proditione & dolo cepit. Quem argentea catena vinctum, ad confessionem thesaurorum regionum coegit: expugnatoque oppido in quo conditos esse prodiderat, magnam vim auri argentique abstulit. Qua elatus pecunia, denunciavit bellum Caesari, atque Octaviae sororis Caesaris uxoris suae repudium indixit, & Cleopatram sibi ex Alexandria occurrere imperavit, atque uxorem duxit. ipse Aetium ubi classem constituerat, profectus, cum prope tertiam partem remigum fame absumptam offendisset, nihil motus, Remi, inquit, modo salvi sint: nam remiges non deerunt, quoad Graecia homines habuerit. Ducentae & triginta rostratae fuere Caesaris naues, & triginta sine rostris. Triremes velocitate Liburnicis pares, & octo legiones classi superpositae absque cohortibus quinque praetoriis. Classis Antonij, centum septuaginta navium fuit. Quantum numero cedens, tantum magnitudine praecellens. nam decem pedum altitudine a mari aberant. Bellum ab hora quinta usque in horam septimam incerta vincendi spe protractum, grauissimae utrinque caedes actae: reliquum diei cum subsequente nocte in victoriam Caesaris declinavit. Prior regina Cleopatra cum sexagintis velocissimis navibus fugit. Antonius mox fugientem uxorem subsequutus est. Ex victis duodecim milia cecidisse

A. M. referuntur, sex milia vulnerata sunt, è quibus mille inter curādum defecerunt. Cæsar sextò imperator appellatus, & quartò ipse cum Marco Licinio Crasso consul, Brūdīsiūm venit. Ibi orbis terrarum præsidia, diuisis legionibus composuit. Nouissime cūm nauali prælio Antonius decertare pararet, subito vniuersæ naues Antonianæ partis ad Cæsarem transferunt. Trepidus Antonius cum paucis se in regiam recepit. Deinde imminente Cæsare turbata ciuitate, idem Antonius sese ferro transfuerberauit. Cleopatra postquam se referuari ad triumphum intellexit, voluntariam mortem petens, serpentis, vt putatur, morsu, in sinistro racta brachio, exanimis inuenta est: frustra Cæsare etiam Pysillos admovente, qui venena serpentum è vulneribus hominum haustu reuocare atque exugere solēt.

Cæsar Alexandria vrbe omnium longè opulentissima & maxima, victor potitus est. Hac tenus qui vocabantur Lagidæ ab Ptolemæo primo Lagi filio, in Ægypto regnauerunt annis ducentis nonaginta quinque. Cæsar victor ab oriēte veniens, octauo idus Ianuarias, urbem triplici triumpho ingressus est. Hoc die primūm Augustus cōsalutatus est, atque ex eadem die summa rerum ac potestas penes vnum esse cœpit, & mansit, quod Græci Monarchiam vocant. Porrò autē hunc esse eundem diem, hoc est octauum idus Ianuarij,

An. M.

quo nos Epiphaniam, hoc est apparitionem siue manifestationē dominici sacramenti, obseruamus, nemo credentium siue etiam fidei contradicentium, nescit.

Per omnia igitur vēturi Christi gratia preparatū Cæsaris imperium comprobatur. nam cum primū Caio Cæsare auunculo suo interfecto ex Apollonia rediens urbem ingrederetur, hora circiter tertiā, repentē liquido ac puro sereno circulus ad speciem cælestis arcus orbem solis ambiit, quasi eum vnum ac potissimum in hoc mundo solūque clarissimū in orbe monstraret: cuius tempore venturus esset, qui ipsum solem solus, mundūque totum & fecisset & regeret. Deinde cum secundo in Sicilia receptis à Pompeio & Lepido legionibus, triginta milia seruorum dominis restituisset, & sex milia, quorum domini nō extabant, in crucem egisset, ingentique animo viginti milia militum exauctorauisset, atque quadragintaquatuor legiones solus imperio suo ad tutamen orbis terræ distribuisset, ouāsque urbem ingressus, omnia superiora populi Romani debita donanda literarum etiam monumentis abolitis cēsuisset, in diebus ipsis fons olei largissimus de taberna meritoria per totum diem fluxit. Quo signo quid euidentius quā sub principatu Cæsaris Romanóque imperio per totū diem, hoc est per omne Romani tēpus imperii, Christum atque ex eo Christia-

A.M. nos, id est vnctum, atque ex eo vnctos, de meritoria taberna, hoc est de hospita largaq; ecclesia, affluenter atque incessabiliter processuros? restituendosq; per Cæsarem omnes feruos, qui tamen cognoscerent dominum suū: cæterosque qui sine domino inuenirentur, morri supplicioque dedendos? remittēdaque sub Cæsare debita peccatorum in ea vrbe in qua spontaneum fluxisset oleum? Tertio autem cum urbem triumphans quinto consul ingressus est, octauo scilicet idus Ianuarias, cum & Ianum post ducentos annos primum ipse clausit, & clarissimum illud Augusti nomen adsumpsit. Quid fidelius ac verius credi potest, quam occulto gestorum ordine ad obsequium præparationis eius prædestinatū fuisse, qui eodem die quo ille manifestandus mundo post paululum erat, & pacis signum præferret, & potestatis nomen adsumeret? itaque anno ab Vrbe condita, septingentesimo sexagesimo tertio, clausis Iani portis, cum Cæsar Augustino Cantabrico bello, pacatisque omnibus gentibus, ab oriente in occidentem, à septentrione ad meridiem, ac per totum Oceani circulum urbem ingressus, cum spectante eo ludos, pronunciatum esset in mimo, O dominū æquum & bonum, vniuersique quasi de ipso dictum esset, adprobauissent, & statim quidē manu vultuq; indecoras adulationes represit, & in sequenti die, grauissimo corripuit edi-

A.M. cto, dominúmque se posthæc appellari, ne à liberis quidem, aut à ne potibus suis, vel serio vel ioco passus est.

S E X T A A E T A S.

4832

Anno
Chri-
sti I.

IGITVR eo tēpore, anno scilicet Cæsaris Augusti quadragesimosecundo, à morte verò Cleopatrem & Antonii, quando & Aegyptus in prouinciam versa est, anno vicesimoseptimo, Olmypiadis cētesimę nonagesimę tertię, anno tertio: ab vrbe condita, dccli. id est eo anno quo compressis cunctarum orbis terrę gentium motibus, firmissimam verissimamq; pacem ordinatione dei Cæsar composuit, IESVS CHRISTVS filius dei, sextam mundi ætatem suo consecrauit aduēru. Anno imperii Augusti quadragesimo octauo, Herodes patrator scelerū, & interfectoꝝ pro Christo innocētium paruulorum, morbo intercutis aquæ, & scatentibus toto corpore veribus, miserabiliter dignè moritur. Pro quo substitutus ab Augusto filius eius Archelaus, regnauit annos nouem, id est vsque ad ipsius Augusti finem. tunc enim non ferentibus vltra, sed accusantibus ferocitatem eius apud Augustum Iudæis, in Viennam urbem Gallię nobilissimam relegatur, & ad minuendam Iudaici regni potentiam insolentiãque domandam, quatuor fratres eius pro eo sunt tetrarchæ creati, Herodes, Antipater, Lysias, & Philippus: quorum Philippus & Herodes,

A.C. qui Antipas prius nuncupabatur, etiam vi-
uente Archelao tetrarchæ fuerant ordinati.
Natus igitur Christus, ver^o dominus torius ge-
neris humani, inter homines Romano censui
statim adscriptus est, illa prima clarissimâque
professione, qua Cæsar se omnium principē,
Romanosq; rerum dominos singillatim cun-
ctorum hominum edita adscriptione signa-
uit. Natus est autē, octauo cal. Ianuarij Chri-
stus, cū primum incrementa omnia anni vi-
rentis incipiunt. Cæsar Caium nepotem suū
ad ordinandas Ægypti Syriæ prouincias mi-
sit. Qui præteriens ab Ægypto, fines Palesti-
næ apud Hierosolymam, in templo dei tunc
sancto & celebri adorare contempsit, sicut
Suetonius Trāquillus refert. Quod Augustus
vbi comperit, prauo vsus iudicio, prudenter
fecisse laudauit.

- 17 Tyberius priuignus Augusti, hoc est Liuię
vxoꝝ eius, filius, regnauit ann. xxij. Hic per
semetipsum nulla bella gessit. Sane quarto im-
perij eius anno, Germanicus Drusi filius, Cali-
gulę pater de Germanis, ad quos ab Aug. sene
missus fuerat, triumphauit: ipse autē Tiberius
plurima imperij parte, cū magna & graui mo-
destia reipub. præfuit: adeo vt quibusdā præsi-
dibus augēda prouinciis tributa suadētib^o scri-
pserit, Boni pastoris esse tōdere pecus, nō de-
glabrare. Huius anno xij. Pilatus Iudęę pro-
curator ab eodē dirigitur. Herodes tetrarcha,

An. C.

qui Iudeorū principatū tenuit annis xxiiii. in honorem Tiberii & matris eius Liuiæ, Tiberiadem condidit & Liuiadem. Anno decimoquinto imperii Tiberii, dominus post baptisimum quod prædicauit Ioannes, mundo regnum cælorum annunciat. peractis à mundi principio secundum Hebræos, annis, vt etiā Eusebius in Chronicis suis signat, quatuor milibus, annotando quòd decimosexto anno Tiberii, principium fuerit octuagesimi primi Iubilei secundum Hebræos: nostra autē supputatio vnde viginti minus ponendos esse existimat. Iuxta verò chronica eadē quæ ipse Eusebius de vtraque editione, vt sibi videbatur, composuit, anni supputantur, quinque milia ducenti & vigintiocto. Ioannes Baptista ab Herode in carcere positus pro veritate, capite truncatur. Anno decimo octauo imperii Tiberii, dominus sua passione mūdum redemit, & prædicaturi per Iudææ regiones apostoli, Iacobū fratrem domini Hierosolymis ordināt episcopum. Ordinant & septē diaconos, quorum vno lapidato à Iudæis Stephano, ecclesia per regiones Iudææ & Samariæ dispergitur. Pilatus præses Palæstinæ prouinciæ ad Tiberium imperatorem, atq; ad senatum retulit, de passione ac resurrectione Christi: cōsequentibus virtutibus quæ vel per ipsum palam factæ fuerant, vel per discipulos ipsius in nomine eius fiebant, & de eo quòd certatim crescente

An. C. crescente plurimorū fide deus crederetur, Tiberius cum suffragio magni fauoris retulit ad senatum, vt Christus deus haberetur. Senatus indignatione motus, cur non sibi secundum morem, delatum esset, vt de suscipiendo cultu prius ipse decerneret, cōsecrationē Christi recusauit: edictōque constituit exterminādos esse vrbe Christianos, præcipue cūm & Seianus præfectus Tiberii suscipiendæ religioni obstinatissime contradiceret. Tiberi⁹ tamen edictō accusatoribus Christianorū mortem comminatus est. Itaque paulatim immutata est illa Tiberij Cæsaris laudatissima modestia, in pœnam contradictoris senatus. Nam plurimos senatorum proscripsit, & ad mortem coegit. Viginti sibi patritios viros cōfilii causa selegerat: horum vix duos incolumes reliquit. Cæteros diuersis causis necauit. Seianum præfectum suum res nouas molientem, interfecit: filios suos Drusum & Germanicum, quorum Drusus naturalis, Germanicus adoptiuus erat, manifestis veneni signis perdidit: filios Germanici filii sui interfecit.

Agrippa cognomento Herodes, filius Aristobuli filii Herodis regis, accusator Herodis retrarchæ Romam profectus, à Tiberio in vincula cōiicitur, vbi primos sibi adsciuit ad amicitiam, & maxime Germanici filium Caium.

40 Caius cognomento Caligula, regnauit annos tres, menses decem, dies octo. homo om-

*Summo nō Saffinebat
Sunt b. Tiberij Velle
roliv sed Idololatriā
simil. Zanintraer. De Seba
ut. T. remmimo in ho
Agrippa et Drusus.*

A. C. nium ante se flagitiosissimus, & qui verè dignus Romanis blasphemātib⁹, & Iudæis persecutoribus, punitor adhibitus videretur.

Hic exclamasse fertur, Vtinam populus Romanus vnā ceruicem haberet. Iudæi apud Alexandriam seditione excitata, profigati cæde, atque vrbe pulsī, expromendarū querelarum causa, Philonē quendam, virū sane imprimis eruditū, legatū ad Cæsarem mittūt: sed Caligula Iudæis infestissimus, sprete legatione Philonis, omnes Iudæorū sacras ædes, atq; antiquum illud Hierosolymis sacrarium profanari sacrificiis gētilium, ac repleti statuis simulachrisq; imperauit. Et statua Iouis posita, se ibi vt deum coli præcepit. Hic Herodē Agrippam amicū suū vinculis liberatū, regem Iudææ fecit, qui māsit in regno, annos septē, id est vsq; ad quartū Claudij annū. Quo ab angelo percusso, successit in regnū filius eius Agrippa: qui vsq; ad exterminium Iudæorū, xxvi. annis perseuerauit. Herodes tetrarcha, & ipse Caij amicitiam petēs, cogente Herodiade, Romā venit: sed accusatus ab Agrippa, etiam Tetrarchiā perdidit: relegatūsq; exilio, apud Viennam Galliarum urbem, post mortē Caij, inde in Hispaniam cum Herodiade fugiens, mærore periit. Pilatus qui sententiā damnationis in Christū dixerat, & ipse perpetuo exilio Viennæ recluditur: tātūsq; ibi inrogāte Caio languoribus coarctatus est, vt sua se transfuer-

Scribit Josephus
ipsum subtrahebat
placuit tunc in
Socratici pompa
in ymbria placuit
inductus in Gouern
Cæsaris Iudæam
labatnem Iudæam
Cubiquis. Iud.
cap 7.

A. C. berans manu malorum cōpendium mortis ce-
 ceritate quæsierit. Matthæus euangeliū in Iu-
 dæa prædicās, Hebraicis literis scripsit. Caius
 Caligula à suis protectoribus occisus est. Duo
 libelli in secretis eius reperti, quorū alteri pu-
 gio, alteri gladius pro signo nominis ascript⁹
 erat, lectissimorum virorum nomina & notas
 morti destinatorum continentes: inuentaque
 ibi est archa ingens, variorum venenorū, qui-
 bus mox Claudio Cæsare iubente demersis in-
 fecta maria tradūtur, nō sine magno piscium
 exitio.

45 Claudius regnavit annis xiiij. Exordio regni
 eius Petrus ad superandū Simonem magum,
 cū prius Antiochenam fundasset ecclesiam,
 Romam venit, & salutarē cunctis credentibus
 fidem fideli verbo docuit, potentissimisque vir-
 tutibus approbavit. Ibique xxv. annis cathedrā
 tenuit episcopalem, i. vsq; ad vltimū Neronis
 annum. Marcus euāgelista euāgelium quod
 Romæ scripserat, Petro mittente, primum A-
 quileiæ prædicavit. Ibique ordinato Hermago-
 ra discipulo suo, ad Ægyptū peruenit. cōstitu-
 tisque atq; cōfirmatis ecclesiis per Libyā, Mar-
 maricam, Ammoniacam, Pentapolin, Alexā-
 driam, atque Ægyptum vniuersam, ad vltimū
 tentus à paganis Alexādræ martyrium suum
 cōplevit. Furuus Camillus Scribonianus Dal-
 matiæ legatus, bellum ciuile molitus, legiones
 multas fortissimasq; ad sacramēti mutationē

n.c. pellexerat. Itaque die dato, vt in vnū vndique
 ad nouum imperatorem conueniretur, neque
 aquilæ ordinari, neq; conuelli quoquomodo
 signa mouerive potuerūt: exercitus tanti & mi-
 nus vsitati miraculi fide motus, & cōuersus in
 pœnitentiā, Scribonianū quinta statim die de-
 stitutum interfecit, seseque in sacramēto prio-
 ris militiæ cōtinuit. Quod sine dubio propter
 aduentū apostoli Petri, & tenera Christiano-
 rum germina, hoc ciuile bellum diuinitus est
 compressum. Tiberius Claudius Britāniam
 adiēs, quæ excitata in tumultū esse videbatur,
 quam neque ante Iulium cēsarem, neque post
 eum quisquam attingere ausus fuerat, sine vl-
 lo prælio ac sanguine intra paucissimos dies
 plurimam insulæ partem in deditiōem rece-
 pit. Orcadas etiā insulas Romano adiecit im-
 perio, ac sexto quàm profectus erat mēse, Ro-
 mam rediit. Eodem anno, quarto videlicet
 imperij eius, fames grauissima, per Syriā, cu-
 ius Lucas etiam meminit, facta est. Sed Chri-
 stianorū necessitatibus apud Hierosolymam,
 conuectis ab Ægypto frumentis, Helena Aga-
 benorum regina conuersa ad fidē Christi, lar-
 gissimè ministravit. Quinto eius imperii an-
 no, inter Therā & Therasiam, insula de pro-
 fundo emicuit, triginta stadiorum spacio ex-
 tenta. Septimo imperii eius anno sub procu-
 ratore Iudææ Cumano in Hierosolymis tanta
 seditio in diebus azymorum exorta est, vt in

An. C. portarum exitu populo coarctato, triginta milia Iudæorum cæde prostrata, & compressione suffocata referantur. Claudius nono anno imperii sui, Iudæos tumultuantes Roma expulit. Suetonius hoc modo inde refert, Claudius Iudæos, impulsore Christo, assiduè tumultuantes, Roma expulit. De eadem expulsionem Lucas in Actibus apostolorum refert. Veruntamen sequenti anno tanta fames Romæ fuit, ut medio foro imperator correptus à populo, cœuicis & fragminibus panis turpissime infestatus, ægrè per Pseudotyrum in palatium refugerit. Claudius manifestis venenis est mortuus.

59 Nero annos tredecim, menses septem, dies vigintiocto. Caii Caligulæ auunculi sui erga omnia vitia ac scelera sectator, immo transgressor. Hic primus post omnia attentata facinora, Romæ Christianos suppliciis & mortibus adfecit, ac per omnes prouincias pari persecutione excruciarî imperauit. Huius secundo anno, Festus Iudææ procurator successit Felici. A quo Paulus Romam uinctus mittitur, & biennium in libera manens custodia, post hæc ad prædicandum dimittitur, necdum Nerone in tantâ persecutionem Christianorum erumpente, quantam de eo narrant historia. Quo tempore creditur Paulus ad Hispanias peruenisse, & Arelatæ Trophimum, Viennæ Crescentem discipulos suos ad prædicandum reliquisse. Iacobus frater domini, cum triginta

A.C. an. Hierosolymorū rexisset ecclesiā, vij. Nero nis ann. perimitur à Iudæis, vindicantibus in illo, q̄ Paulū interficere nequuerant. Festo in magistratu Iudæorū succedit Albinus, Albino Florus: cuius luxuriā & auaritiam cæteraq; flagitia nō ferētes Iudæi, cōtra Romanos rebella uerunt: aduersum quos Vespasianus magister militiæ trāsmissus, plurimas Iudæyrbes cepit, Titum filium suū maiorē inter legatos habēs. Nero in re militari nihil omnino ausus, Britāniā penē amisit, ipsumq; nomē Christianū extirpare conat⁹, beatīs. Christi apostolos; Petrū cruce, Paulū gladio occidit. Mox aceruatim miserā eius vitā obortæ vndiq; oppressere clades. Hac tēpestate Persius poeta oritur. Lucretius quoq; ac Seneca præceptor Neronis interficiūtur. Nero postq̄ Galbā in Hispania imperatorem creatum ab exercitu cognouit, totus animo ac spe cōcidit. postmodū cū incredibilia mala subruenti reip. moliretur, hostis à senatu pronunciatus, ignominiosissime fugiens, ad quartū ab vrbe lapidē, sese ipse interfecit, atq; in eo Cæsarum omnis familia consumpta est. Mortuo Nerone Galba Romā venit, Pisonēque sibi nobile industriūque iuuenem in filium atque in regnū adoptauit. septimōq; mense imperii sui ab Othone iugulatus est. Otho mox vt creatum imperatorē in Gallias per Germanicas legiones Vitelliū comperiit, bellum ciuile molitus, tribus primum leuibus

A.C. præliis, hoc est, vno apud Alpes, altero circa Placétiam, tertio circa locum quem Castores vocant, contra Vitellianos duces congressus victor extitit. quarto autem apud Vetricum prælio animaduertens suos vinci, mense tertio quàm imperator cœperat, sese interfecit.

Vitellius victor Romam venit, vbi cum multa crudeliter ac nequiter ageret, postquam de Vespasiano comperit, primum deponere molitus imperium, post à quibusdam animatus, Sabino Vespasiani fratre occiso, succensoque templo, & mixta simul flamma ruinæque, omnes in vnum pariter interitum ac tumultum dedit. Post deficiēte in Vespasiani nomen exercitu suo, cum iam destitutus trepidus se in quandam proximam palatio cellulam cōtrussisset, turpissime inde protractus, in forū deductus, octauo quàm regnū præsumperat mense apud Gemmonias scalas minutissimorum ictuum crebris compunctionib⁹ excarnificatus, atq; inde vnco tractus, in Tyberim missus, etiam communi caruit sepultura.

Vespasianus itaque cum Iudæos multis eorum oppidis captis, in vrbe Hierosolymorum præcipue ob diem festum congregatos, obsidione clausisset, cognita Neronis morte, horatu plurimorū regum & ducū, imperium adeptus: relicto in castris ad procurationē obsidionis Hierosolymorū Tito filio, cognita etiā interfectione Vitellii, paulisper Alexandria

A. C. subsistit. Titus verò magna ac diuturna ob-
 dione Iudæos premens, machinis cunctisque
 bellicis molitus, non sine multo suorum san-
 guine, tandem muros ciuitatis irrupit. Sed ad
 expugnandam interiorè templi munitionem,
 qua reclusa multitudo sacerdotum ac princi-
 pum tuebatur, maiore & vi & mora opus fuit.
 Itaq; Titus imperator ab exercitu pronuncia-
 tus, tèplum Hierosolymis incendit ac diruit:
 quòd à die conditionis primæ vsquè ad diem
 euerfionis vltimę manserat, ann. mille lxxxix.
 vel sicut à pluribus colligitur, mille cij. Muros
 vr̄bis vniuersos solo adæquauit. Sexcèta milia
 Iudæorum eo bello interfecta, Cornelius &
 Suetonius referūt. Ioseph⁹ verò Iudæus, qui ei
 tūc bello præfuit, & apud Vespasianū propter
 prædictum imperium veniam gratiamq; me-
 ruerat, scribit vndecies centena milia gladio
 & fame perisse: sed & præter hos centum mi-
 lia publicè venundata, totòq; orbe dispersa.

Consummatū est hoc bellū annis quatuor:
 duobus quidem, Nerone viuente, & duobus
 aliis postea. Vespasianus inter alia magnorū
 operum in priuata adhuc vita, in Germaniam
 ac deinde in Britanniam à Claudio missus, tri-
 cies & bis cum hoste conflixit. Duas validissi-
 mas gentes, viginti oppida, insulam Vectam
 Britannię proximam, Romano adiecit impe-
 rio. Colossus erigitur Romæ, habens altitudi-
 nis pedes centum & nouem. Vespasianus i

quædam ista
 p̄tiora illa uol
 capli' Salomonu
 1089.

A.C. villa propria circa Sabinos, nono anno principatus sui, profluuiio ventris est mortuus.

82 Titus, annos ii. menses ii. Vir omnium virtutum genere mirabilis, adeo vt amor & deliciae humani generis diceretur. Hic amphitheatrum Romæ ædificat, & in dedicatione eius quinque milia ferarum occidit. Iste tantum facundus extitit, vt causas Latino ageret poemate, & tragœdias Græce componeret. Tantum autem bellicosus, vt in expugnatione Hierosolymorum sub patre militans, quadraginta vnum propugnatores, xli. sagittarum confoderit ictibus. Porro in imperio tantæ bonitatis fuit, vt nullum omnino puniret, sed conuictos aduersum se coniurationis, dimitteret, atque in eadem familiaritate qua ante habuerat retineret. Huius etiam inter omnia fuit illud celebre dictum, Perdidiſſe diem, in qua nihil boni fecerit. Hic cum ingenti omnium luctu in eadem villa qua pater eius, morbo absumptus est.

84 Domitianus frater Titi iunior, annos xv. menses quinque. Is in tantam superbiam prolapſus est, vt deum sese ac dominum vocari, scribi, colique iuſſerit. Secundusque post Neronem Christianos persequitur. Cõfirmatissimam toto orbe ecclesiam Christi, datis vbique crudelissimæ persecutionis edictis, conuellere conatur: sub quo apostolus Ioannes in Parmum insulam relegatus est: & Flauia Domicilla Fla

An.C. viii Clementis consulis ex sorore eius neptis, in insulam Pontianam ob fidei testimonium exulat. Fertur autem idē ipse beatum Ioānem in feruentis olei dolium misisse. Ex quo tam immunis exiit à pœnis, quàm à corruptione carnis manserat semper immunis. Domitianus Iudæos quoque acerbitate tormentorum genúsque David interfici præcepit, quasi adhuc futurus esset rex ex semine David qui regnum posset adipisci. Hic crudeliter in palatio, à suis interfectus est. Cuius cadauer populari sandapila per vespiliones exportatum, atque ignominiose sepultum est.

99 Nerua admodum senex à Petronio præfecto & Parthenio spadone Domitiani interfectore imperator creatus, annum vnum, menses quatuor, dies octo, qui Traianum in regnum adoptauit. Hic primo edicto suo, cūctos exules reuocauit, quos Domitianus relegauerat: vnde & Ioannes apostolus hac generali indulgētia liberatus, Ephesum rediit: & quia cōcussam se absente per hæreticos vidit ecclesiæ fidē, confestim hanc descripta euangelio suo verbi dei æternitate stabiliuit. Nerua emēso plus minus anno imperii sui confectus morbo diem obiit.

101 Traianus genere Hispan^o, regni gubernacula Nerua tradēte suscepit, annos nouēdecim, menses vi. dies xv. Hic apud Agrippinā Gallię urbem insignia suscepit imperii. Mox Germaniam trans Rhenum, in pristinum statum re-

A.C. duxit:trans Danubium multas gētes subegit: regiones trans Eufratē & Tygrim sitas, provincias fecit: Seleuciā & Ctesiphōtem ac Babyloniam occupauit, atque vsque Indiæ fines post Alexandrum accessit. Huius quarto anno Clemens discipulus Petri apostoli, Romanæ ecclesiæ episcopus martyrio coronatur, & Flauia Domicilla pro Christo cum aliis plurimis in insulam Pontiam exilio deportata. Ioannes apostol^o, sexagesimo octauo anno post passionem Christi, ætatis autem suæ, xcviij. Ephesi placida morte quieuit. Traiano aduersum Christianos persecutionem mouente, Simeon qui & Simon, filius Cleophæ Hierosolymorum episcopus crucifigitur: & Ignatius Antiochiæ episcopus Romam perductus, bestiis traditur. Alexander quoque Romanæ ecclesiæ episcopus, martyrio coronatur, & septimo ab vrbe miliario, via Numentana, vbi decollatus est, sepelitur. Sub quo etiam imperatore gloriossimus senex Zacharias Viennensis ecclesiæ episcopus, martyrio coronatur. Nam primus Crescens discipulus apostolorum Viennæ aliquot annos resedit: quo ad Galatiam reuerso, tertius Martinus episcopus & discipulus apostolorum, Viennæ resedit. Sed postmodū Plinii secundi oratoris & historici, qui inter cæteros iudices persecutor dictus erat, relatu admonitus, eos homines præter confessionem Christi, honesta con-

An. C.

uenticula, nihil contrarium Romanis legibus facere, fiducia sane innocentis confessionis, nemini mortem grauem ac formidolosam videri, rescriptis ilico lenioribus temperauit edictum. Romæ autem domus à Nerone condita, repentino conflagrauit incendio. Pantheum Romæ, quod Domitianus fecerat, fulmine concrematum est. Terræmotus Antiochiâ ciuitatem pene totam subruit, & alias per orbis partes ciuitates incredibile dictu. Sub vno tempore Iudæi quasi rabie efferati per diuersas terrarum partes, exarserunt. Bellaque atrocissima gesserunt, donec digna cæde iussu imperatoris sternerentur. Traianus, vt quidâ ferunt, apud Seleuciam Isauriæ urbem, profluuiio ventris extinctus est. Verus Viennensis episcopus, qui vnus fuit de discipulis & auditoribus apostolorum Traiani temporibus, doctrina & confessione fidei floruit. Illis temporibus apud Pontum Synopsis ciuitatis episcopus Focas gloriosissimè martyrium duxit. Cuius sacratissimæ reliquiæ translatae sunt in Galliam in ciuitatem Viennam, ibique in ecclesia sanctorum apostolorum repositæ.

120

Hadrianus consobrinæ Traiani filius, xx. & i. annos imperauit. Hic per Quadratum discipulum apostolorum & Aristidem Atheniensem virum, fide sapientiâq; plenum, & per Serenum Grauiû legatum, libris de Christiana religione compositis, instructus atque erudi-

no reform
 vol. i. tit. i. c. 1.
 no. imp. p. 1.
 Augusti. A. M.
 Augusti. p. 1.
 de. f. i. c. 1.
 ad. h. l. y. t. u. r.
 in. v. s. t. i. b. u. l. o.

An.C. tus præcepit per epistolam ad Minutium Fundanium proconsulem Asiæ datam, vt nemini liceret Christianos sine obiectu criminis aut probatione damnare. Hadrianus iustissimis legibus rempublicam ordinauit. Idemque pater patriæ in senatu vltra morem maiorum appellatus est, & vxor eius Augusta. Idem eruditissimus in vtraque lingua, bibliothecâ Athenis miri operis extruxit. Iudæos rebellantes & Palæstinam prouinciam quondâ suam depopulantes, vltima cæde perdomuit: vltûsque est Christianos quos illi Quocheba duce, quod sibi aduersum Romanos non assentarentur, excruciabant. Præcepitque ne cui Iudæorum introeundi Hierosolymam esset licentia, Christianis tantum ciuitate permissa, quam ipse in optimum statum murorum extruptione reparauit, & Æliam vocari de prænomine suo præcepit. Primus ex gentibus Hierosolymæ Marcus episcopus constituitur, cessantibus his qui fuerant ex Iudæis, numero xv. & præfuerant à passione domini per annos fere c. & vii. Per idem tempus Aquila Ponticus interpres secundus, post Septuaginta oritur, & Basilides heresiarches agnoscitur. Hoc itidem tempore & Iustus Viennensis ecclesiæ episcopus, illustrissimus in confessione extitit. Quadratus quoque, quæ supra meminimus, Publio Athenarum episcopo apostolorum discipulo, ob Christum martyrio coronato, in locum eius substi-

ignarus historie
 Authoꝝ quod con
 tane composu. Nimir
 Vlpiano a ueritate
 dicitur dicitur G. G. G. G.
 compilatione iam
 Adiciunt Summus
 Antiqua

A.C. tuitur, & ecclesiam grandi terrore dispersam, fide & industria sua congregat.

141 Antoninus, cognomento Pius, imperator creatus, annis xx. & non plenis tribus rempublicam gubernauit, cum filiis suis Aurelio & Lucio, menses iii. qui in omni regno Romano cautionibus incensis cunctorum debita relaxauit. Adeoque tranquille vixit, ut merito Pius & pater patrie sit appellatus. Iustinus philosophus librum de religione Christiana compositum Antonino tradidit, benignumque eum erga Christianos homines fecit: qui non longe post suscitata persecutione, pro deo Crescente Cynico, pro Christo sanguinem fudit. Valentinianus & Marcion haeresiarum produciuntur: atque Galenus medicus Pergamo genitus, Romae clarus habetur. Pius episcopus Romae habetur, sub quo Hermes librum scripsit, qui Pastoris dicitur in quo praecipuum continet angeli, ut pascha semper die dominico celebretur. Polycarpus auditor beati Ioannis, Romam veniens, multos ab haeretica lae castigauit, qui Valentini & Cerdonis fuerant nuper doctrina corrupti. Viennensium episcopus Iustus adhuc clarus habetur: Lugdunensium Fotinus. Antoninus ad duodecimum ab vrbe lapidem morbo correptus, interit. Anicetus Romae episcopus.

163 Marcus Antoninus Verus cum fratre Lucio Aurelio Comodo Antonino, annis xix. mense vno, imperium tenuit. Ii primi rempublicam

A.C. æquo iure tutati sunt, cum vsque ad hoc tempus singuli Augusti fuerint. Bellū deinde cōtra Parthos admirabili virtute & felicitate gesserunt. In diebus Parthici belli persecutiones Christianorum, quarta iam post Neronem vice, in Asia & in Gallia graues extiterunt. Polycarp^o & Pionius fecere martyrium in Asia: in Gallis quoq; plurimi gloriose pro Christo sanguinem fuderunt. Iustus Viennensis episcopus, longo tempore exilio maceratus, martyr gloriosus efficitur. Tunc Fotinus venerabilis senex, tempore interposito cum quadraginta & octo ex Lugdunensi, & Viennensi vrbe martyrium suū impleuit. Nec multo post, vindex scelerum lues multas late prouincias, Italiam maxime, Romamq; vastauit. Seuerinus, Exuperius & Felicianus paruo tempore ante apud Viennam martyrio coronati. Commodus dum cum fratre in vehiculo sedet, casu morbi quē apoplexiā Græci vocāt, suffocatus interiit. Eo defuncto Marc^o Antoninus solus, aliquātulū reipub. præfuit. Post Cōmodū, filiū suum assumpsit in regnum Antonino imperatore, Melito Asianus Sardicensis episcopus, apologeticū pro Christianis tradidit. Lucius Britānorum rex, missa ad Eletherium Romæ episcopum epistola, vt Christianus efficeretur periit. Apollinaris Apianus Hieropoli, & Dionysius Corinthi, clari habentur episcopi. Mōrtanus Aprorum, & Tatianus à quo Encratitæ

An. C. hæresiarchæ exorti sunt. Antoninus præteriti temporis per omnes prouincias tributa donauit: omniâque simul fiscalium negotiorum calumniola moniméta congesta, in foro iussit incendi: seueriorésque leges nouis constitutionibus temperauit. Post Marcomanicum bellum, in quo gentes barbaræ, Vuandalii, Sarmatæ, omnisque pene Germania exercitum Romanum circuncinxerant, quando ad inuocationem nominis Christi, quam subito magna fidei constantia quidam milites effusi in preces, tantam vim pluuix impetrauerunt, vt Romanos largissime ac sine iniuria refece- rit: barbaros autem, crebris fulminum ictibus perterritos, in fugâ coegerit, sicut idem Antoninus imperator in literis suis fatetur, ob inuocationem nominis Christiani per milites Christianos, & sitim quæ ex penuria aquarum in castris Romanorum erat, depulsam, & collatam sibi fuisse victoriam. Antoninus in Pannonia constitutus, repentino morbo diē obiit. Theophilus sext^o Antiochenę ecclesiæ floruit, & Pinitus Cretensis Gnosix vrbis episcopus. Tatianus hæresiarcha Encratitarum: qui quandiu à Iustini martyris latere non discessit, floruit in ecclesia. Huius errorē Seuerianus auxit, à quo Seueriani.

181 Lucius Antoninus Commodus, post mortē patris, regnauit annos xiii. Hic aduersum Germanos bellū feliciter gessit: ceterū per omnia luxuriæ

An.C. luxuriæ & obscœnitatis dedecore deprauat⁹, gladiatorii armis sapissime in ludo depugnavit, & in Amphitheatro feris sese frequenter obiecit: interfecit etiam plurimos senatores, maxime quos aduertit nobilitate industriâq; excellere. Capitoliû vrbis fulmine ictum, ex quo facta inflammatio bibliothecam maiorum cura studioque compositam, ædesque alias iuxta sitas rapaci turbine concremavit. Irenæus episcopus Lugdunensis insignis habetur, Dionysius quoque discipulorum Christi auditor, Viennensem tunc ecclesiam regebat. Theodotion Ephesus interpret tertius, apparuit. Cômmodus imperator Colossi capite sublato, suæ imaginis caput ei iussit imponi. Cunctis itaque incommodus in Vestalia domo strâgulus, interiisse fertur.

194 Ælius Pertinax senex, imperator à senatu creatus, sex mensibus regnavit. Hic Iuliani iurisperiti scelere in palatio occisus est, mense sexto postquam imperare cœperat: quem Severus etiam apud pontem Moluium bello civili victum interfecit. Victor decimus tertius Romæ episcopus, datis late libellis constituit pascha die dominico celebrari. Sicut & condeffor eius Eleuther, à decima quarta luna primi mensis vsque in vicesimam primam: cuius decretis fauens Theophilus, Cæsareæ Palæstinæ episcopus, scripsit aduersum eos qui decima quarta luna cum Iudæis pascha celebrabât,

Non Areopagita ille audi-
tor D. Pauli quoniam Domini
aut imp. vitantur a u. talis
Pascha cum impietate in agro
par. 1110

A.C.

cum cæteris qui in eodem concilio resederant episcopis, synodicam & valde vtilem epistolâ. Ælius pertinax supplicanti senatui vt vxorem Augustam & filiam Cæsarem faceret, renuens ait, Sufficere sibi debere, q̄ ipse imperaret inuitus. Huius Æli atque Iuliani Seueri quoque imperatorū temporibus, Dionysius, sicut diximus, Viennensis episcopus eruditissimus floruit. Apollonius disertissimus vir, scribit aduersus Montanū, Priscam, & Maximillam: & differit Montanum & insanas vates eius perisse suspēdio. Serapion Antiochiæ episcopus floruit, & Apolloni⁹ senator martyr efficitur.

195

Seuerus Pertinax genere Afer Tripolitanus ab oppido Lepti, qui se ex nomine imperatoris quē occisum vltus fuerat, Pertinacē appellari voluit, regnauit annis xvii. Hic natura sæuus, multis sēpe bellis laceffitus, fortissime quidem rempublicam, sed laboriosissime rexit: Piscennium Nigrum qui in Ægypto & Syria ad tyrannidem aspirauerat, apud Cyzicum vicit & interfecit. Iudæos, & Samaritas rebellare conātes ferro coercuit. Parthos, Arabas, Adiabenosque superauit. Quinta hortante à Nerone persecutione Christianos excruciauit, plurimiq; sanctorū per diuersas prouincias martyrio coronati. Inter quos & Leonides pater Origenis, & Clemens Alexandrinę ecclesiæ, coronati sunt. Tunc temporis & Irenæus Lugdunensis cum maxima multitudine

2° c. d. d. p. h. v.
 3° c. d. d. p. h. v.
 4° c. d. d. p. h. v.
 5° c. d. d. p. h. v.
 6° c. d. d. p. h. v.
 7° c. d. d. p. h. v.
 8° c. d. d. p. h. v.
 9° c. d. d. p. h. v.

A. C. martyrium suum perfecit . Et Paracodes Viennensis episcopus clarus in fidei doctrina, clarus in confessione persistens , mansit in episcopatu vsque ad Maximini tempora : cuius tempore Zacharias Lugdunensis episcopus floruit. Claudio Albino qui se in Galliis Cæsarem fecerat, Lugduni interfecto, Seuerus in Britannias bellum transfert, vbi magnis grauibusque præliis sæpe gestis, receptam partem insulæ à cæteris indomitis gentibus vallo distinguendam putauit. Itaque magnam fossam firmissimumque vallum crebris insuper turribus communitum per cxxxii. milia passuum à mari ad mare duxit . Ibique apud Eboracum oppidum morbo obiit. Reliquit duos filios, Basilianum & Getam , quorum Geta hostis publicus iudicatus interiit: Basilianus Antonini cognomine assumpto, regno potitus est . Perpetua & Felicitas apud Carthaginem Africæ in castris bestiarum deputatæ pro Christo nonis Martiis. Symmachus interpretus quartus agnoscitur . Origenes Alexandria studiis eruditur . Victor xiii. Romanam ecclesiam rexit. Panthenus Stoicæ sectæ philosophus, qui primum in Indiam à Demetrio Alexandria episcopo ad docendum missus fuerat , viua voce & exemplo ecclesiam Christi instruit.

212 Aurelius Antoninus Bassianus, idemque Caracalla, principatum adeptus mansit in eo annis nono plene septem, patre Seuero asperior, omnibus autem

47.C. hominibus libidine intemperatior, qui etiam nouercam suam Iuliam, vxorem duxit. Hierico quinta editio diuinarum scripturarum inuenta est, cuius auctor non apparet. Alexander episcopus Cappadociæ cum desiderio sanctorum locorum Hierosolymam veniret, viuente adhuc Narcisso eiusdem urbis episcopo per senilis ætatis, domino per reuelationem id ipsum monente, in loco Narcissi episcopus constituitur. Tertullianus Afer centurionis procõsularis filius, omnium ecclesiarum sermone celebratur. Aurelius Antoninus contra Parthos bellum moliens, inter Edessam & Carras ab hostibus circumuentus occiditur.

219 Macrinus præfectus prætorii cum filio Didumeno inuasit imperium : emesoque anno apud Archelaidem militari tumultu occisus est. Tertullianus, cuius supra meminimus, presbyter, usque ad mediam ætatem ecclesiæ, inuidia postea & contumeliis clericorum Romanæ ecclesiæ ad Montani dogma delabitur, atque aduersus ecclesiam textit volumina.

220 Marcus Aurelius Antoninus imperium adeptus, tenuit annis quatuor. Hic sacerdos Hellogabali templi, nullam sui nisi stuprorum, flagitiorum, totiusque obscenitatis infamem factis memoriam reliquit. Tumultu militari exorto Romæ cum matre interfectus est. In Palestina Nicopolis, quæ prius Emaus vocabatur, urbs condita est. Hæc est Emaus, quam do

An.C. minus post resurrectionem suam suo ingressu sanctificare dignatus est, legationis industriâ pro ea suscipiente Iulio Africano scriptore tēporum. Sexta editio inuenta est Nicopoli. Sabellius hæresiarches oritur. Hippolytus episcopus multorum conditor opusculorum, temporum canonem conscripsit, & hucusque perduxit.

224 Aurelius Alexander, senatus ac militum voluntate imperator creatus, xiii. annis digno æquitatis præconio præfuit. Cuius mater Mamea Christiana Origenem presbyterum audire curauit, eumq; Antiochia accitum summo honore habuit. Hic expeditione in Persas facta, Xerxem regem eorū victor oppressit. Sed militari tumultu apud Moguntiacum interfectus est. Urbanus Romæ episcopus multos nobilium ad fidē Christi & martyrium perduxit. Tunc tēporis Cecilia virgo & Valerianus, Tiburtius atq; Maximus martyriū cōpleuerunt.

237 Maximinus nulla senatus voluntate, imperator ab exercitu, postquam bellum in Germania prospere gesserat, creatus, tres annos habuit. Hic aduersus ecclesiarum sacerdotes & clericos persecutionem exercet, maxime propter Christianam Alexātri cui successerat, & Mameæ matris eius familiam. Hunc Pupienus Aquileiæ interfecit. Pontianus & Anteros Romanę vrbis episcopi, martyrio coronati, ac in cœmiterio Calixti sepulti.

- A C. Gordianus imperator creatus, mansit in eo
 241 annis vi. Nam Pupienus interfector Maximini, & frater eius Albinus qui vsurpauerat imperium, mox in palatio sunt interfecti. Iulius Africanus inter scriptores ecclesiasticos nobilis habetur. Qui in Chronicis suis refert se Alexandria venisse, Heraclæ opinione celeberrima prouocatū, quē & in diuinis, & in philosophicis studiis, atq; omni Græcorū doctrina instructissimū fama loqueretur. Origenes in Cæsarea Palæstinæ Theodorū cognomēto Gregorium & Athenodorū adolefcētulos fratres, Pōti postea nobilissimos episcopos diuina philosophia imbuit. Fabianus testimonio spiritus sancti in specie columbæ super caput eius descendentis, Romæ episcopus ordinatur: licet quidā hoc verius de Zepherino affirmēt. Florentius quoque episcopus Viennensis, vita & doctrina emicuit: mansit ad Galieni & Volusiani imperiū: exiliatusq; martyriū cōpleuit. Gordianus admodum puer in oriētem ad bellum Parthicum profectus, suorū fraude, haud longe à Circesio super Eufratē interfectus est.
- 247 Philippus Philippum filiū suum consortem regni faciens, mansit in eo annis vii. Hic primus imperatorū omniū Christianus fuit. Ac post tertium imperii eius annum, millesimus à conditione Romæ annus expletus est. Itaq; magnificis ludis augustissimus omnium præteritorum hic natalis annus à Christiano ce-

A.C. lebratus est imperatore. Origenes aduersus quēdam Celsū Epicurē philosophū qui cōtra nos libros scripserat, octo voluminibus respōdit: qui vt breuiter dicā, tantum scribēdi sedulus fuit, vt Hieronymus quodā loco, quinq; milia librorum eius se legisse meminerit. Philippus pater & filius, quanuis diuersis locis, ambo tamen tumultu militari & Decii fraude interfecti sunt.

254 Decius ciuili belli inceptor, anno vno mē-sibus tribus. Hic cum Philippo patrē & filiū interfecisset, ob eorum odiū ad persequendos interficiendōsque Christianos feralia dispersit edicta. Idēmq; filiū suū Cæsarem legit, cū quo simul continuo in medio barbarorum sinu interfectus est. Persecutione Decii, Fabianus in vrbe Roma martyrio coronatus est, sedēmq; sui episcopatus Cornelio dereliquit: ipsoq; martyrio coronato Lucius pontificatū tenuit. Huic Stephanus successit: quo per martyrium trāseūte, Xvstus locum eius impleuit, idēmq; per confessionem fidei, martyrii palmam sumpsit. Cyprianus clarissimū lumē doctorū, episcopus Carthaginis clarus habetur; Tūc temporis & Laurētius archidiaconus, & alii plures, martyrii gloriam exornauerunt.

255 Gallus Hostilianus cum filio Volusiano, duos annos & quatuor menses regnum obtinuit. Quo tēpore pestilentia ingēs per omnes pene prouincias Romani imperii extēditur, ob vl-

A. C. tionem sine dubio violati nominis Christiani. Nouatianus Cypriani episcopi presbyter; Romá veniens nouam heresin cōdidit. Origenes lxx. etatis anno nō ad integrū impleto, defunctus, in vrbe Tyri sepult⁹ est. Cornelius episcopus Romę à quadam matrona Lucina rogat⁹, corpora sanctorū apostolorum de Catacumbis leuauit noctu: & posuit, Pauli quidem, in via Hostensi, vbi decollatus est: Petri autem, non longe à loco vbi crucifixus est, inter corpora sanctorum episcoporum in templo olim Apollinis, in mōte Aureo, in Vaticano palatio Neroniano. Gallus & Volusianus dum cōtra Æmilianum nouis rebus studentem, bellum ciuile moliuntur, occisi sunt. Æmilianus tamen tertio mense inuasa tyrannidis, extinctus est. Ammonius eruditus in philosophia, qui euangelicos canones scribit Alexandriæ clarus habetur.

257

Valerianus cum filio Galieno, annos xv. Hic Valerianus in Græcia ab exercitu Augustus appellatus est, Romæ autem à senatu Galienus Cæsar creatus est. Valerianus in Christianos persecutione commota, statim à Sapore Persarum rege captus, luminibusq; orbatus, ignominiosissima apud Persas seruitute consenuit. donec vixit: hanc continuam damnationem sortitus, vt ipse acclinis humi, regem semper ascensurum in equum, non manu sua, sed dorso attolleret. Et Galienus quidē tam claro dei

iudicio territus, tanquam miseri collegæ permotus exemplo, pacem ecclesiis tepida satisfactione restituit. Hac procellosa tempestate Cyprianus Carthaginensis episcopus coronatur martyrio: cuius vitæ & passionis volumen egregium reliquit Pontius diaconus eius, qui vsque ad diem passionis eius cum ipso exilium sustinuit. Germani Alpibus, Retia, totaq; Italia penetrata, Rauennâ vsque perueniunt: Alamanni Gallias peruagantes, etiam in Italiam transeunt. Græcia, Macedonia, Pontus, Asia Gothorum inundantia deletur. Publius Ingenus qui purpurâ imperii sumperat, apud Myrsam occiditur. Posthumus in Gallia inuasit tyrannidem, ac per decem annos, ingenti virtute ac moderatione vsus, dominantes hostes expulit: qui tamen seditione militum interfectus est. Victorinus à Gallis ultro creatus imperator, post paululum apud Viënam occisus est. Theodorus Gregorius cognomento, Neocæsariæ Ponti episcopus, magna virtutum gloria claret. E quibus vnum est, quòd vt ecclesiæ faciendæ locus sufficeret, montem precibus mouit. Tunc tēporis Lupicinus Viennensis ecclesiæ episcopus clare floruit. Galienus cū rempublicam deseruisset, ac Mediolani libidinibus inseruiret, occisus est. Cornelio qui duobus annis rexit ecclesiam Romanam ob Christi martyrium coronato, successit Lucius. Passus est autem beatus Cyprianus persecutione

- An.C. octaua eodem die, sed non eodem anno, quo Romæ Cornelius.
- 272 Claudius voluntate senatus sumpto imperio, annis duobus. Hic Gothos iam per annos xv. Illyricum Macedoniâmq; vastantes bello adortus, incredibili strage deleuit. Cui à senatu clypeus aureus in curia, & in capitolio statua æque aurea decreta est. Sed cōtinuo apud Syrmium morbo correptus interiit.
- 274 Mox frater eius Quintilius, vir bonæ moderationis, ab exercitu imperator elect⁹, xvij. die imperii sui interfectus est. Malchion disertissimus Antiochenę ecclesię presbyter, qui in eadē vrbe rhetoricā docuerat, aduersus Paulū Samosatenu, qui episcopus Antiochię dogmatizabat Christū cōmunis nature hominem tantū fuisse, notariis excipiētibus disputauit.
- 274 Aurelianus imperium adeptus, quinque annis & sex mensibus tenuit. Vir industria militari excellētissimus, expeditione in Danubiū suscepta, Gothos magnis præliis profligauit. Hic urbem Romam muris firmioribus cinxit. Nouissime cū persecutionem aduersus Christianos agi decerneret, fulmen ante eum magno pauore circūstantiū ruit, ac nō multo pōst in itinere occisus est. Eutychianus Romæ episcopus martyrio coronatus in cœmeterio Calixti sepelitur: qui & ipse cccxiii. martyres manu sua sepeliuit.
- 279 Tacitus, mēses sex, quo apud Pontū occiso,

obtinuit Florianus imperium diebus lxxxix. quique apud Tharsum interfectus est. Anatholius natione Alexandrinus Laodiceæ Syriæ episcopus philosophorum discipulus eruditus, plurimo sermone celebratur. Cuius ingenii magnitudo de libro quod super Pascha compositum: & de decem lib. arithmetice institutionis, potest apertissime cognosci. Tunc temporis insana Manicheorum heresis oritur. Quo tempore Viennensis episcopus Simplides miræ sanctitatis floruit. Permansit autem usque ad imperatoris Carici tempora.

279 Probus imperator, an. vi. menses iij. Hic Gallias iam dudum à Barbaris occupatas, per multa graua prelia, deletis tandem hostibus, ad perfectum liberauit. Bella deinde ciuilia, & quidem plurimo sanguine duo gessit: vnum in oriente, quo Saturninum tyrannum subactum oppressit & cepit: aliud quo Proculum & Bonosum apud Agrippinam magnis preliis superatos interfecit: ipse autem apud Syrmium in turre ferrata militari tumultu interfectus est. Secundo huius anno, ut in chronicis Eusebii legimus, iuxta Antiochenos, cccxxv. ann. fuit: iuxta Tyrios ccciii. iuxta Lacedæmonios, ccc. viciesimus quartus: iuxta Edessenos, dlxxxviii. iuxta Ascalonitas, ccc. octogesimus. Secundum Hebræos, initium lxxxvi. iubilæi, quo continetur anni quatuor mille ccl. Archelaus Mesopotamiæ episcopus librum disputationis suæ, quam habuit aduersus Manichæum exeuntem de Perside,

AN. C.

Syro sermone cōposuit, qui translatus à multis Græcis habetur,

285

Carus cum filio Carino & Numeriano, annos tres. Car⁹ in bello Parthico, postquã duas nobilissimas Parthorum vrbes Cælen & Cresiphōtem cepit: & de Persis triumphauit, super Tygridem in castris fulmine ictus interit.

Gaius Romanæ ecclesiæ fulget episcopus, qui postmodum sub Diocletiano martyrium passus est. Phierius presbyter Alexãdrię, sub Teona episcopo florētissime populos docuit, & sermones diuerforumq̃, tractatum libros composuit. Inuenitque elegantiam compositionis, ita vt Origenes minor vocaretur: vir miræ parsimonix, & voluntariæ paupertatis, qui post persecutionem omni tempore vitæ suæ, Romæ versatus est. Numerianus qui cū patre Caro Parthico bello interfuerat, rediēs, fraude Apri soceri sui, interfectus est.

288

Diocletianus ab Vrbe cōdita mil. xli. ab exercitu imperator lectus, annos triginta. qui statim vt potestatis copiam habuit, Aprum intetfectorem Numeriani, manu sua interfecit. Deinde Carinum, quem Carus Cæsare in Dalmatia reliquerat, difficillimo bello & maximo labore superauit. Dehinc cū in Galliam Anolus & Helianus collecta rusticanorum manu, quos Baccadas vocabant, perniciosos tumultus excitauissent, Maximianum cognomento Herculianum, Cæsarem fecit: misitq̃;

Credo Pium
 In corpore ingi
 uim dicitur
 et hanc sermone
 ad uerum in
 Numeriano
 principib.

An.C. in Gallias : qui facile agrestium hominum & cōfusam manum militari virtute composuit. Igitur per omnes Romani imperij fines subitarum turbationum fragores concrepuerunt: Carausio in Britannis rebellante, qui primū ad obseruanda Oceani litora, quæ tunc Franci & Saxones infestabant, positus, cū plus in perniciem, quàm in profectū reipublicæ ageret, à Maximiano iussus occidi, purpurā sumpserat: Achilleo, in Ægypto, cū & African Quinquegentiani infestaret: Narseus etiam rex Persarum orientem bello premeret. hoc periculo Diocletianus permotus, Maximianum Herculium ex Cæsare fecit Augustum: Constantium verò, & Maximinum, & Maximianum Valerium, Cæsares legit. Constantius Herculi Maximiani priuignā Theodorā accepit vxorem, ex qua sex filios fratres Constantini sustulit. Carausius per sex annos sibi Britannia fortissime vindicata, tandem fraude allecti socij sui interfectus est: qui postea insulam per triennium tenuit, quem Asclepiodotus præfectus prætorio oppressit, Britanniamque post decem annos recepit. Constantius verò Cæsar, in Gallia primo prælio ab Alamannis, profligato exercitu suo, vix ipse subreptus est: secundo autem secuta est satis secūda victoria: ita vt paucis horis quadraginta milia Alamannorum cæsa fuerint. At Maximianus Augustus Quingentianos in

A.C. Africa perdomuit. Porrò autē Diocletianus Achilleum obsessum per octo menses, apud Alexandriam cepit, & interfecit. Præterea Valerius Maximianus cū duobus iam præliis aduersum Narseum conflixisset, tertio inter Gallinicum, & Carras congressus, & victus, amissis copiis ad Diocletianū refugit. A quo arrogantissimè exceptus est, ita vt per aliquod milia passuum, purpuratus ante vehiculum eius præcederet. Hic Diocletianus primus gemmas vestibus calciamentisque inseri iussit, dum sola purpura retro principes vterentur. Decimo octauo anno Diocletiani, ipse in oriente, Maximianus Hercules in occidente vastari ecclesias, affligi, interficique Christianos præcipiunt, adustis diuinis libris. Hac tempestate martyrium sanctorum Thebæorum, Mauricii sociorumque eius sexies mille sexcentorum sexaginta sex impletur. Passio quoque Victoris & Ursi apud Castrum Solorum. Passio quoque beatę Fidis & sociorū eius apud urbem Agennum, quę postea Conchis translata est. Martyrium etiam Gereonis, sociorūque eius trecentorū viginti octo apud Agrippinam Coloniam. hæc persecutio ita crudelis & crebra flagrabat, vt intra vnū mensem decies & octies milia martyrum pro Christo passi inueniātur. Nam & Oceani limbum transgressa, Albanum, Aaron, & Iulium Britannię cum aliis pluribus viris ac fœminis

B. fidu Maurys
Agenni patris

Sub Diocletiano
martyrum absumit
1800

A.C. felici cruore damnauit. Tunc temporis passus est & Pamphilus presbyter, cuius vitam Eusebius Cæsariensis episcopus tribus libris comprehendit. Secundo autem persecutionis anno, Diocletianus Nicomediæ, Maximianus Herculus Mediolani purpuram deposuerunt. Attamen cœpta semel persecutio, vsque ad septimum Constantini imperatoris annum, feruere non cessauit. Constantius decimosexto imperij anno, vir summæ mansuetudinis & ciuilitatis, Eboraci in Britannia diē obiit. Tertio anno persecutionis, quo & Constantius obiit, Maximinus & Seuerus à Valerio Maximiano, Cæsares facti sunt. E quibus Maximinus maleficia & supra sua Christianorum persecutionib⁹ accumulatur. Passus est ea tempestate Petrus Alexandria episcopus, à quo Arrius presbyter primò damnatus est. Passi sunt cum eo plures Ægypti episcopi.

Lucianus quoq; vir moribus & continentia & eruditione præcipuus, Antiochenæ ecclesiæ presbyter, passus est, & Romæ Timothe⁹, decimo calend. Iulij. Floruit tunc temporis Melciades Romanæ ecclesiæ pontifex. Floruit & tunc temporis vir disertissimus Pascasius, Viennensis ecclesiæ episcopus. Phileas de vrbe Ægypti, quæ vocatur Thebais, nobilis genere episcopus, elegantissimum librum de martyrum laude componit, & pro Christo capite truncatur. Arnobius apud Africam flo-

AN. C. rentissime rhetoricã docuit, & aduersum Gen-
tes volumina composuit, quæ vulgo extant.

306 Constantinus Constantij ex concubina He-
lena filius, in Britannia imperator creatus, re-
gnauit annos triginta, menses decem, ab anno
persecutionis quarto. Maxētius Herculii Ma-
ximiani filius Romæ Augustus appellatur.
Licinius Constantiæ sororis Constantini, Car-
nuti imperator creatur. Constantinus im-
perator de persecutore Christianus factus, li-
centiam dedit Christianis libere congregari,
& in honorem Christi vbique ecclesias con-
strui: ac penè per totum imperium Romanũ
priuilegia singulis ciuitatibus dedit, vt popu-
lus Christianus sub iure & ordinatione episco-
porum liberè viueret, ac dei templis liberè ho-
noris structuram componeret. Huius tem-
poribus hæresis Arriana exoritur: Niconũ-
que concilium ad damnationem Arrij, & con-
firmationem integræ fidei ex orbe terrarum
congregatur. Anno post incarnationem do-
mini trecentesimo vicesimosecũdo, die men-
sis secundum Græcos Desei, vicesimonono,
quod est, decimo calendarum Iuliarum, cõ-
sulatu Paulini & Iuliani. Vno eodẽque tẽ-
pore & illud sacratissimum concilium apud
Arelaten sexcentorũ episcoporum colligitur:
Marino tunc episcopo eiusdem ciuitatis exi-
stente: apud Viennam, Claudio in catholico
dogmate clarissimo episcopo. Eodẽ tempore
Donatista-

An.C.

Donatistarum in Africa schisma oritur. Namque Donatus per Africam & maxime Numidiam, adserēs à nostris scripturas in persecutione inimicis traditas, multos sua persuasione decepit. Per idem etiam tempus ab Helena Cōstantini matre Hierosolymis crux domini inuēta est. Cōstantinus in fide eruditus à B. Siluestro papa, fecit miro opere baptisterium Romæ, vbi baptizatus est, iuxta basilicā B. Ioannis Baptistæ, quæ appellatur Cōstantiniana. Item basilicā B. Petro in tēplo Apollinis, necnō & B. Paulo. corpus vtriusq; ære Cyprio circūdans quinq; pedes crasso. Itē basilicam in palatio Sorano, quæ cognominatur Hierusalē, vbi partem ligni crucis domini deposuit. Itē basilicam B. martyris Agnæ, ex rogatu Cōstantiæ filiæ suæ. Itē baptisterium in eodē loco, vbi & baptizata est soror eius Constantia cū filia Augusta. Item basilicā B. Laurentio martyri, via Tiburtina in agro Verano, vbi idem martyr gloriosus sepultus est. Item basilicam via Lauicana, inter duas lauros beato Petro & Marcellino martyribus, & Mausoleum vbi matrem suam posuit in sarcophago purpureo. Item basilicam in ciuitate Hostiæ iuxta portum vrbs Romæ beatorum apostolorum Petri & Pauli, & beati Ioannis Baptistæ. Item basilicam in ciuitate Albanensi sancti Ioannis baptistæ. Item basilicam in vrbe Neapoli miro opere exornauit, in ho-

ad illa d'atna a Cōstantino
 ni magno edificata
 Romæ.

A.C. norem apostolorum & martyrum. Idem imperator Drepanam ciuitatem Bithyniæ in honorem martyris Luciani ibi conditi instaurans, ex vocabulo matris suæ, Helenopolin nuncupauit. Idem urbem nominis sui statuens in Thracia, sedem Romani imperij & caput totius orientis esse voluit. Caput verò totius imperij ante Romam beatis apostolis Petro & Paulo sub testamento tradidit, nobiliores Romanorum, consulares quoque viros, ac penè totum senatorum ordinem cum vxoribus & liberis, in secundam vel nouam Romam Constantinopolin translatum habitare constituens. Idem ipse statuit citra vllam hominum cædem, paganorum templa claudi, arasque deorum confringi. Retius Augustodunensis episcopus, celeberrimæ famæ habetur, & Iuencus presbyter Hispanus, qui hexametris versibus, quatuor libros euangelij composuit. Firmianus qui & Lactantius, Arnobii discipulus, Nicomediæ rhetoricam docuit, ac penuria discipulorum ob Græcam scilicet ciuitatem, ad scribendū se contulit. Hic in extrema senectute magister Cæsaris Crispi filii Constantini in Gallia fuit, qui postea à patre interfectus est.

Iacobus Nizibenæ episcopus, vnus ex numero sub Maximino persecutore confessorum, & eorum qui in Nicena synodo Arrianam peruersitatem homousij oppositionem

A. C. damnarunt, multorum opusculorum scriptor moritur.

337 Constantius cum Constantino, & Constante fratribus, regnat annos decē & octo, mēses quinq;, dies quatuordecim. Iacobus Nizibenus episcopus agnoscitur: ad cuius preces sepe vrbs discrimine liberatur. Impietas Arriana Constantii imperatoris fulta præsidio, exiliis, carceribus, & variis afflictionum modis, primum Athanasium Alexandrinæ vrbs episcopum: deinde omnes non suæ partis episcopos persecuta est. Maximinus Treuerorū vrbs episcopus, clarus habetur: à quo Athanasius cum à Constantino quæreretur ad pœnā, honorifice susceptus est. Florebat & tunc temporis Nectarius Viennensis episcopus, in doctrina fidei eximius: qui in Vasensi illa synodo venerabili, primus interfuit, & patris, & filii, & spiritus sancti vnam esse naturam & potestatem, & deitatem & virtutem in ecclesia publicè prædicauit & docuit. Antonius monachus cētesimo quinto ætatis anno, in eremo moritur. Reliquiæ Timothei apostoli Constantinopoli inuectæ. Cōstantii fauore Arrius presbyter fretus, dum in Cōstantinopoli ad ecclesiā pergeret, cui tunc Alexāder senex episcopus præsidebat, aduersum nostros de fide dimicaturus, diuertens post forū Cōstantini ad causam necessariam, viscera eius repēte simul cum vita effusa sunt. Cōstantio Ro-

*Ag. h. deinde Constantii
Arrius contra eos etc. etc.
sub Constantio moritur*

An. C. mam ingresso, ossa B. Andreę apostoli & Lucę
 euangelistę à Constantinopolitanis miro fa-
 uore suscepta sunt. Hilarius Pictauensis epi-
 scopus, qui pulsus ab Arrianis, in Phrygiã exu-
 lauerat, cum apud Constantinopolin librum
 pro se Constantio porrexisset, ad Gallias re-
 diit. Hæresis Antropomorphitarum in Sy-
 ria & in Macedonia, in Constantinopoli quo-
 que nascitur. Donatus artis grammaticę scri-
 ptor ac præceptor Hieronymi, Romę illustris
 habetur. Eusebius Cæsareę Palęstinę, in scri-
 pturis diuinis studiosissimus, ac bibliothecę
 diuinę cum Páphilo martyre diligentissimus
 peruestigator, moritur. Qui primum in Ar-
 rianam hæresin lapsus, ad catholicum dogma
 correptus rediit. Eustasius primum Cœleşy-
 rię, deinde Antiochię episcopus, aduersum
 Arrianum dogma, multa componens, in exi-
 lium pulsus, apud Traianopolin Trachiarum
 vrbe conditus est. Marcellus Ancyranus epi-
 scopus, contra Arrianos scribens arguitur Sa-
 bellianę hæreseos, sed & beatus Hilarius in se-
 ptimo aduersum Arrianos libro, nominis eius
 quasi hæretici meminit. Porrò ille defendit se
 non esse dogmatis cuius accusatur cõmunio-
 ne Iulij & Athanasij Romanę & Alexandri-
 nę vrbis põtificum. Basilius Ancyranus epi-
 scopus Macedonianę partis cum Eustathio
 Sebasteno princeps fuit: fuit autem artis me-
 dicinę peritus.

Alij ponunt quod in
 m. s. Constantian. dicitur
 et alij ponunt

A. Anon. Eusebius
 in hystoria eccle-
 się multum in
 locis opus sui
 Ananiam fecerit
 videtur.

An.C.

361

Iulianus, annos duos, menses octo. Hic ex clerico imperator factus, in idolorum culturam conuertitur. Martyriæque infert Christianis, eosque callidis circumventionibus odiisque persequitur. Quo tempore inter alios qui in toto orbe pro Christo passi sunt, Ioannes & Paulus Romæ martyrium illustre duxerunt. Pagani quoque apud Sebasten Palæstinæ urbem, sepulcrum beati Ioannis Baptistæ inuadunt, ossaque dispergunt, eadem rursus collecta concremantes, latius per agros spargunt. Sed dei prouidentia adfuerit quidam ex Hierosolymis monachi, qui colligentibus mixti, quacunque poterant ablata, ad patrem suum Philippum pertulere: ille confestim hæc (supra se enim dicebat, tantum thesaurum propriis seruare vigilis) ad pontificem maximum tunc Athanasium per Iulianum diaconum suum misit. Quæ ille suscepta, paucis arbitris, sub cauato sacrarij pariete, inclusa profutura generationi posteræ conseruauit. cuius præsagium sub Theodosio imperatore per Theophilum eiusdem urbis episcopum completur. Qui destructo Serapis templo, sancti Ioannis ibidem consecrauit ecclesiam. Iulianus odio Christi templum in Hierosolymis Iudæis reparare permittit. Qui cum ex omnibus prouinciis collecti, noua templi fundamenta iacerent, subito nocte oborto terremoto, saxa ab imo fun-

S. Iohannis baptiste reliquie ab Iuliano perissauit. Hinc Eugenius in epistola ad Iulianum sub Iuliano a perrotata. Cuius autem Alexandriæq; inuadunt

A. C. damentorū excussa, longe latēque sparsa sunt: igneus quoque globus ab interiore æde templi egressus, plurimos eorum suo prostrauit incendio. Quo terrore reliqui pauefacti, Christum confitebantur inuiti. Et ne hoc casu crederent factum, sequenti nocte in vestimentis cunctorum crucis apparuit signum. Iulianus efferri ossa venerabilis Iacobi Nizibeni episcopi, foras ciuitatem iubet, inuidens ipsius miraculis: quæ non longè post ditioni Persarum subiicitur. Iulianus incertū à quo, cū exercitus acies contra Persas ordinaret, perimitur. Ac intestina sua in aera proiiciens, infano ore, Christum dominum blasphemans, Vicisti Gallileæ, vicisti, vitam cum regno perdidit: cuius interitum per reuelationem ilico per vniuersam ecclesiam plurimi agnoscunt. Lucifer Caralitanus episcopus à Constantio cum Nicenam fidem damnare nollet, in Palæstinam relegatus ab exilio reuertitur: à quo postea Luciferianum schisma. Eusebius natione Sardus, Vercellensis episcopus similiter à Constantio pro confessione fidei Schytopolin, & inde Cappadociam relegatus, ab exilio reuersus, factione Arrianorum interficitur. Fortunatius Aquileiēsis ecclesię episcopus, in hoc maximè detestabilis, quòd Liberium Romanæ vrbis episcopum pro fide ad exilium pergentem, primus sollicitauit, & fregit, & ad subscriptio-

Sunt Suffraganei Pla
tina episcopi in
medijs Pontifici
2. 6. 4.

A.C. nem hæreseos compulit. Acatius Luscus Cæsareæ episcopus, in tantum sub Constantio claudit, ut felicem Romæ pro Liberio episcopum consecraret.

363 Iouianus, anno vno, vel ut verius, mensibus octo. Qui dum se ab exercitu imperatorem fieri conspiceret, seque Christianum adfirmans, Paganis præesse non posse adfereret, Et nos, inquit, omnis exercitus, qui per Iulianum nomen Christi abiicimus, tecum Christiani esse volumus. Quibus auditis, imperii sceptrum suscepit. Synodus Antiochiæ à Melito suisque facta, in qua Macedonianum dogma prauè firmatur. Iouianus lapsu Constantii prædecessoris admonitus, honorificis & officiosissimis literis Athanasium requirit, ab ipso formam fidei ecclesiarumque disponendarum suscepit modum: sed huius pia lætæque principia, mors immatura corripuit.

Hilarius vrbis Pictauorum Aquitanicæ episcopus, factione Saturnini Arelatensis episcopi de Synodo Bitterrensi in Phrygiam relegatur sub Constantio. Vbi duodecim libros aduersum Arrianos confecit, & librum de synodis ad Galliarum episcopos scripsit: & alia reuersus ab exilio, catholica & nimis præclara opera. Serapion Thaneos episcopus, elegantis ingenii, sub Constantio etiam in confessione fidei inclutus moritur.

364 Valentinianus & Valens frater eius, annos

A. C. duodecim. Apollinaris Laodicensis episcopus multimoda nostræ religionis scripta composuit. Sed incautus postea à fide deuians, hæresin sui nominis instituit. Fotinus quoque & Eunomius eo tempore hæretici agnoscuntur. Gothi apud Histrû bifarie inter Frigidernum & Ataricû diuisi sunt. Sed Frigidernus Ataricû Valentis auxilio superans, huius beneficij gratia ex catholico Arrianus cû omni gente Gothorum effectus est. Tunc Vulfila eorum episcopus Gothicas literas reperit, & utrûque Testamentum in linguam propriam transtulit. Damasus Romæ episcopus fecit basilicam iuxta atrium, sancto Laurentio, & aliam in catacumbis, vbi iacuerunt corpora sanctorum apostolorum Petri & Pauli, in quo loco platamam ipsam vbi iacuerant sancta corpora, versibus adornauit. Valens ab Eudoxio Arrianorum episcopo baptizatus, nostros persequitur. Gratianus Valentiniani filius, tertio eius anno, Ambiani imperator est factus. Constantinopoli apostolorum martyrium dedicatur. Post Auxentij Mediolanensis episcopi seram mortem, Mediolani Ambrosio episcopo facto, omnis ad fidem rectam Italia conuertitur. Nectarius Viennensis, & Hilarius Pictauiensis episcopi, moriuntur.

Valens cum Gratiano & Valentiniano Valentiniani fratris sui filiis, annos quatuor.

Valens lege data, vt monachi militarent, nolentes fustibus iussit occidi. Gens Hunorum diu inaccessis seclusa montibus,repentina rabie percita,exarsit in Gothos, eosque sparsim conturbatos,ab antiquis sedibus expulit. Gothi transitu Danubio fugientes à Valente sine armorum depositione suscepti, per auaritiam Maximi ducis: fame ad rebellādū coacti sunt, victoque Valentis exercitu, per Thraciam sese miscentes, simul omnia cadibus, incendiis, rapinisque impleuerunt. Valentiani, & Valentis tempore rebellantes Alamannos. Fráci inter Danubiū & Maotides paludes iuncti Romanis, superauerunt. Francos lingua Attica Valentinianus imperator à feritate & duritia atque audacia appellari primus voluit. Qui post paululum cum tributa Romanis negarēt, & Romanorum impetum ferre non possent, egressi à Sicambria, peruenerunt in extremas partes Rheni fluminis in Germanorum oppida: ibique aliquot annos cum principibus suis Marcomiro & Sunnone resederūt. Vbi primum regem Pharamundum sibi post modum statuunt, legibusque se subdunt, quas priores eorum Vuisouastus & Vuisogastus, Atrogastus, Salegastus inuenerunt. Victorinus natione Afer sub Constantino principe, rhetoricam docens, in extrema senectute Christi se tradidit fidei. Titus Bostremus episcopus, acerrimus contra Manichæos disputator,

An.C. moritur. Athanasius Alexandrinus episcopus, multa Arrianorum perpeffus insidiis, ad Constantem Galliarum principem fugit. Unde reuersus, cum literis, & rursus post mortem illius fugatus, vsque ad Iouiani imperium latuit. A quo recepta ecclesia sub Valente moritur. Ephrem Edessæ ecclesiæ diaconus vir in sua lingua, id est Syra, eruditissimus moritur. Basilius Cæsareæ Cappadociæ, quæ prius Mazaca vocabatur, episcopus vir sanctissimus moritur. Iam regnante Gratiano Gregorius quoque Nazanzenus vir eloquētissimus, præceptor Hieronymi, sub Theodosio iam principe moritur.

illo supra p 148 Sub
 in iunio Douati Gra
 mato dicitur in
 de impuili unu v. 10
 Grapone sid pua pio
 rale andius u graui
 uatua sdrin
 u saria liti
 ia gabu prap
 nery auctu fori
 B Hys au:

379

Gratianus cum fratre Valentiniano, annos septem. Theodosius vir strenuus à Gratiano imperator creatus, maximas Scythicas gētes, hoc est Alanos, Hunos, & Gothos magnis multisq̄ue præliis vicit. Cuius studium fidei non ferentes Arriani, post quadraginta annos ecclesias quas vi tenuerant, reliquerunt. Quo tempore Viennēsem ecclesiam regebat Nicea præclarissimus in dogmate fidei episcopus. Sed & Lugdunensis episcopus Iustus, miræ sanctitatis vir, qui postmodum relicta sede sui episcopatus, inter sanctissimos patres anachoritas, mira humilitate latens, moritur in Ægypto: cuius ossa pio amore solliciti Lugdunēses ad urbem suam reportant. Ossa quoque Viatoris sanctissimi cōministri ipsius. cōstat autē

hunc venerabilem episcopū Iustū sub Pasca-
sio Viennēsi episcopo nutritū , Claudii eiusdē
vrbis episcopi diaconum, postmodū ad sanctā
Lugdunensem ecclesiā regendam tráslatum.
Synodus cl. patrum in vrbe regia Cōstantino-
poli congregatur aduersus Macedoniū . Da-
maso Romæ episcopo, Ambrosius Mediolanē
sis ecclesiæ episcopus, in catholicorū dogmate
claruit. Theodosius imperator Arcadium fi-
lium consortem imperii sui facit, anno ii. Gra-
tiani imperatoris, ipso sexies & Theodosio cō
sulibus . Theophilus paschalem computum
scripsit . Maximus vir quidē strenuus & pro-
bus, atque Augusto dignus, si nō contra sacra-
menta fidei per tyrannidem emerisset, in Bri-
tannia inuitus propemodum ab exercitu im-
perator creatus , in Galliam transiit . Ibique
Gratianum Augustū dolis circumuētum apud
Lugdunum occidit: fratremque eius Valenti-
nianum Italia expulsū , Vienna primum la-
tere coegit , iustissimam pœnā cum matre sua
Iustina persoluentem, quæ illum Arriana hæ-
resi polluit: & Ambrosium episcopum eminē-
tissimam catholicæ fidei arcem, vt perfida ob-
sidione vexauit , nec ante cœpta nefanda de-
seruit , nisi post prolatas beatorum martyrum
reliquias Geruasii & Protasii , quas domino
reuelante idem beatus episcopus incorruptas
reperit . Theodosius Valentinianum Italia
expulsū benigne suscipit . Priscilliana hæ-

An. C.

resis oritur . idem Priscillianus accusante Itatio , à Maximo tyranno gladio cæditur . Martinus Turonorum episcopus miraculorum Insignis effulsit . Post Pharamundum Franci Chlodionem eius filium , sibi regem statuunt . Abhinc Franci in finibus Thoringiorum habitantes , crinitos reges habere cœperunt . Id temporis Romani Gallias tenebant . Citra Ligerim fluuium Gothi : Burgundiones quoque doctrina Arriana infecti cis vltâque Rhodanum habitabant . Primus rex Francorum Chlodio à castro Thoringiorû Dyfporo profectus , Rhenum transit : superato Romanorum populo , Carbonariam syluam tenuit : vsque ad Camaracum venit : ibique interfecit Romanis , sedem sibi statuit .

385

Theodosius Gratiano adhuc viuentem , vi . annis orientem tenuit : illo mortuo , imperauit annis vndecim . Ipse & Valentinianus , quæ Italia expulsam benigne susceperat , ac simul Maximum tyrannum tertio ab Aquileia lapide interficiunt . Maximus Britanniam omni pene armata iuuentute , copiisque militaribus expoliauit : quæ cum in Gallias secutæ , nunquam vltra ad domum rediere . Videntes transmarine gentes sæuissimæ , Scotorum , à circio : Pictorum , ab aquilone , destitutam milite ac defensore insulam , adueniunt , & vastatam direptamque eam per multos annos opprimunt . Hieronymus presbyter in Bethleem

An.C. toto mundo clarus habetur, qui librū quem de Viris illustribus ecclesię scribit, vsque ad xiiii. totius imperii Theodosii annum perducit. Gentium templa per totum orbem, iubente Theodosio, subuertuntur, ac pro eis Christi templa vbique micant. Per idem tempus Ioannes Anachorita insignis claruit. Qui etiam Theodosio cōsulenti de Eugenio tyranno, victoriam illi prædixit. Damasus Romæ vrbis episcopus, elegans in versibus componendis ingenium habuit, & prope octogenarius moritur. Apollinaris episcopus Laodicensis Syriæ, in scripturis non parum instructus, à quo Apollinaristæ feruntur nominati. Patianus in Pyrenæi iugis Barcellone episcopus, optima senectute moritur, castigatę eloquentię, tam vita quam sermone clarus. Fotinus de Gallogręcia Marcelli discipulus Syriaci episcopus, à Valentiniano pulsus ecclesia, Ebionis hęresin instaurare conatur. Didymus Alexandrinus oculis captus, & ob id elementorum quoque ignarus, tantum miraculum sui omnibus præbuit, vt dialecticam quoque & geometriam, quę vel maxime visu indigerent, vsque ad perfectum didicerit.

396 Arcadius filius Theodosii cum fratre Honorio, annis quatuordecim. Sanctorū prophetarum corpora Abacuc & Michææ diuina reuelatione manifestantur. Innocentius Romæ episcopus, dedicauit basilicam beatissimorū

*Corrupta non prima
a pudenti. dicitur
sanctator.*

A.C. martyrum Prothasii & Geruasii, ex deuotione testamenti cuiusdã illustrissimæ sc̄eminæ Vestinæ. Mamertus Viennensis episcopus insignissimus habetur. Qui inter alia mirifica, ob imminentem cladem ante ascensionẽ domini solennes instituit Litanias. Martinus Turo- norum episcopus moritur. Donatus Epiri episcopus virtutibus insignis est habitus. Qui draconem ingentem expuens in os eius necauit: quem octo iuga boum ad locum incendi, ne aerem putredo eius corrumperet, vix trahere potuerũt. Chlodione rege defuncto, qui viginti annis Francis regnauit, Meroueus successit, à quo Francorum reges Mero- uingi sunt appellati. Mettis à Francis succensa, Treueros destructa: Franci vsque Aureliam perueniunt. Post Meroueam Chl- dericus regnum adeptus, regnauit annis viginti quatuor. Cui successit Chlodoueus, qui primus rex Francorum Christianus factus est, à beato Remigio Rhemorum episcopo instru ctus, & baptizatus cum populo suo. Gothi Italiam, Vuandali atque Alani Gallias aggre- diuntur. Augustinus episcopus Hipponen- sis scientia atque doctrina insignis habetur. Ioannes quoq; Cõstantinopolitanus & Theo- philus Alexandrinus illustres episcopi prædi- cantur. Epiphanius Salaminæ episcopus, qui inter alia opera libros contra omnes hæreses scripsit. Eunomius Arrianæ partis Cicyzenus

in Episcopo uiginti
 Dato Spiritu Dou
 ah' claudisim' pra
 ulia yphugit' h' u

A.C. episcopus, erumpens in blasphemiam, publice quod Arriani texerāt, fatetur. Tiberianus Bethicus, sectator Priscilliani post suorum cędem, tędio victus exilii, vt canis reuersus ad vomitum suum, filiam deuorā Christo virginem matrimonio copulauit.

410

Honorius cū Theodosio minore fratris sui filio, annis xv. Honorius imperator, videns oppositis tyrānis nil aduersus barbaros agi posse, ipsos prius tyrānos deleri iubet. Cōstantio comiti huius belli summa cōmissa est, qui primū in Galliā profectus cum exercitu Constantinū imperatorē apud Arelaten ciuitatē, clausit, cepit, occidit. Constantē Constantini filiū Hierontius comes suus, vt nequā, magis quā probus apud Viennam interfecit. Atque in eius locum Maximum quendam substituit: ipse verò Hierontius à suis militibus est occisus. Maximus exutus purpura, destitutus à militibus Gallicanis, inter barbaros in Hispania eges exulauit. Iouinus vir Galliarum nobilissimus in tyrannidem mox vt assurrexit, cecidit. Sebastianus frater eius continuo vt creatus, occisus est. Alaricus Attalo imperatore factō, infecto, refecto, ac defecto, citius his omnibus pene quā dictis, seu Mimus risum & ludum expectauit imperii, cuius ille vmbatilis consul Tertullus ausus est in curia dicere, Loquar vobis consul & pontifex, quorū alterū iam tenco, alterum spero. Attalus itaque tan

An. C.

quam inane imperii simulacrum, cum Gothis usque ad Hispanias portatus est. Vnde descendens naui in mari captus, & ad Constantium comitem deductus, inde Honorio imperatori exhibitus, truncata manu, vitæ relictus est.

Heraclianus Africæ comes, elatus supercilio Sabinum domesticum suum, virum ingenio industriâque solertem, generum, allegit, atque aliquandiu Africana annona extraordinem detenta, tandem cum immensâ satis incredibilique classe nauigio Romam contēdit. Nam habuisse tria milia dcc. naues dicitur. quem numerum nec Xerxem, nec Alexandrum magnum, vel quenquam alium regum habuisse historiæ referunt. Sed litore egressus occurso Marini comitis territus, arrepta naui solus Carthaginem rediit: ibique continuo militari manu interfectus est. Sabinus gener eius, Constantinopolin fugit: vnde post aliquantulum tempus, retractus, exilio damnatus est: ac sic, adiuuante Christo, pax & vnitas per vniuersam Africam ecclesiæ catholicæ reddita est. Marinus comes apud Carthaginem, incertum zelo stimulatus an auro corruptus, Marcellinum tribunum, virum imprimis prudentē & industrium occidit. Qui continuo reuocatus ex Africa, factusque priuatus, vel ad pœnam, vel ad pœnitentiam conscientie suæ dimissus est. Alaricus rex Gothorum Romam inuasit, partemque eius cremavit incendio,

ingressa sunt
de la rampe
3700. 143.

An. C. cendio, ix. cal. septembreis, anno conditionis eius millesimo clx. iiii. Honori imperii anno. Sic tertio die quàm ingressus fuerat de prædata vrbe egressus est. Inde Gothi in Siciliam transire conati, in conspectu suorum miserabiliter arrepti & demersi sunt. Alarico Atauulfus in regem Gothis succedit, qui Placidiam captiuam sororem imperatoris, in vxorem assumpsit. Is satis studiote sectator pacis, militare fideliter Honorio imperatori præoptauit. Placidie vxoris suæ, fœminæ sane ingenio acerrimæ, & religione satis probæ, ad omnia bonarum ordinationum opera persuasus & consilio temperatus est. Is apud Barcelonem Hispaniæ urbem dolo suorum, vt fertur, occisus est. Post hunc Segericus rex à Gothis creatus, cum itidem iudicio dei ad pacem pronus esset, nihilominus à suis interfectus est. Constantius comes apud Arelaten consistens, magnarum rerum gerendarum industria, Gothos quibus iam Atauulfus præerat, Placidie cõiunxà Narbona expulit, atque abire in Hispaniam coegit. Segerico Vallia successit in regnum Gothorum: ad hoc ordinatus à Gothis vt pacem infringeret: ad hoc ordinatus à deo, vt pacem cõfirmaret: territus maxime iudicio dei, quia cum magna Gothorum manus instructa armis nauigisq̃ue, transire in Africam meliretur, in duodecim milibus passuum Gaditani freti, tempestate corre-

A. C. pra, miserabili exitu perierat. Hic Vallia pacē optimam cum Honorio imperatore, datis lectissimis obsidibus, pepigit, ac Placidiam imperatoris sororem honorifice apud se honesteque habitam fratri reddidit. Hac tempestate Pelagius aduersus Christi gratiam erroris sui dogmata prædicat. Ad cuius condemnationem, cōcilium apud Carthaginem, ccciiii episcoporum congregatur. Cyrillus Alexandriæ episcopus, insignis est habitus. Lucianus presbyter scripsit reuelationem beati protomartyris Stephani, quam ei reuelauit deus vii. Honorii principis anno, ac Gamalielis & Nicodemi, qui in Euangelio & in Actibus apostolorum leguntur. Scripsit autem eam Græco sermone ad personam omnium ecclesiarum: quā reuelationē Auitus presbyter, homo Hispanus, in Latinū vertit eloquium: & adiecta epistola sua per Orosiū presbyterū, qui missus à beato Augustino ad sanctum Hieronymum pro discenda animæ rarione, ad loca sancta peruenerat, occidentalibus dedit: quique primus in patriam reuersus reliquias beati Stephani intulit occidenti. Francis post Meroueum vt diximus, regnauit Childericus. His temporibus Anianus Aurelianēsis episcopus, clarus habetur. Qui orationibus suis ab Hunnorum impetu, Aëtio tunc patricio Romanorum, Aurelianos liberauit. Britanni Scotorum, Pictorumque infestationem non ferētes,

A. C. Romam mittunt, & subiectione sui præmissa, auxilia flagitât. Quibus statim missa legio magnam barbarorum multitudinem itrauit: cæteros Britanniaë finibus pellunt. Ob arcendos hostes murum trans insulam inter duo maria statuunt: qui absque magistro magis cespite quàm lapide factus, nil Britannis operantibus profuit: nam mox vt discessere Romani, priores hostes aduecti nauibus, obuia quæque sibi cædunt, vastant, atque deiiciunt. Iterum petunt Britanni auxilia Romanorum. qui aduenientes, hostes transmaria fugant. coniunctisque sibi Britannis murum saxeam solidum inter ciuitates, quæ dudum ob metum hostium, fuerant factæ, à mari vsque ad mare perducunt. Sed & in littore meridiani maris, ne inde irruptio hostium fieret, crebras turres per interualla ad prospectum maris statuunt, Vale dicentes sociis, quasi vltra non redituri. Bonifacius Romæ episcopus fecit oratorium in cœmiterio sanctæ Felicitatis, & ornavit sepulchrum eius. Fecit & oratorium sancti Ioannis apostoli, honesto satis opere. Hieronymus presbyter obiit, duodecimo Honorii anno, pridie calen. octobris, anno ætatis suæ nonagesimo. Macarius ille Ægyptius monachus signis & virtutibus claruit. Seuerus presbyter, cognomento Sulpitius Aquitanicæ prouinciæ, vir genere & literis nobilis, & paupertatis amore conspicuus, charus etiã

*Dionysius mortuus
90 annis. ualens sub
Saurio*

A⁷.C. sanctorum episcoporum, Martini Turonensis & Paulini Nolani moritur. Hic in senectute sua à Pelagianis deceptus, & agnoscens loquacitatis culpam, silentium vsque ad mortem tenuit, vt peccatum quod loquendo contraxerat, tacendo penitus emendaret. Seuerianus Gabalensis episcopus in diuinis scripturis eruditus, & declamator admirabilis fuit. vnde frequenter ab episcopo Ioanne & imperatore Arcadio, ad faciendum sermonem Constantinopolin euocabatur. Hic iuniorem Theodosium ex sacro fonte suscepit, cuius & tēpore moritur.

425 Theodosius minor Arcadii filius, annis xxvi. Valentinianus iunior Constantii filius, Rauēnæ imperator creatur. Placidia mater eius, Augusta nuncupatur. Per idem tempus Nestorius Constantinopolitanus episcopus suæ perfidiæ molitur hæresin. aduersus quē Ephesina synodus prima congregata, eius impium dogma condemnat. Huius etiam tempore diabolus in specie Moyse Iudæis in Creta apparens, dum eos per mare pede sicco ad terrā repromissionis promittit perducere, plurimis necatis, reliqui qui saluati sunt confestim ad Christi gratiam conuertuntur. Effera gens Vuandalorum, Alanorum atq; Gothorum ab Hispanis ad Africam transiens, omnia ferro, flāma, rapinis simul & Arriana impietate fœdauit. Sed beatus Augustinus Hipponensis

An. C. episcopus, & omnium ecclesiarū doct̄or eximius, ne ciuitatis suę videret ruinā, tertio mēse obsidionis suę migravit ad dominū, v. cal. septembris anno ætatis suę, lxxvi. Mansit autem in clericatu vel episcopatu annis xl. Quo tempore Vuādali capta Carthagine, Siciliam quoque deleuerunt. Cuius captiuitatis Paschasin⁹ Lilybitanus antistes, in epistola quā de ratione Paschali papę Leoni scripsit, meminit.

*Augustinus Syppon
in paschali ueritate
76. annuā uoluit*

Frācis Chlodoueus adhuc paganus regnat. Cuius temporibus Gondoueus rex Burgundiorum, qui ex genere fertur Alarici, extitit: Huic fuerunt quatuor filii, Gandobaldus, Gōdegisilus, Chilpericus & Gothmarus. Gondobaldus Chilpericum fratrem suum interfecit, vxorēque eius ligato saxo ad collum in flumen demersit. Filiāsque eius, vnam quę Chrona dicta est, exilio relegauit: alterā vero Chrothildem secum retinuit, quam postea vxorem rex Chlodoueus accepit: cuiusque industria, orationibus ac monitionibus, deo inspirante, idē Christianus cū populo suo factus est. Scotis in Christum credentibus, ordinatus à papa Cælestino Palladius primus episcopus mittitur. Anno octauo Theodosij imperatoris, recedente à Britannia Romano exercitu. Scoti & Picti redeūt, & totam ab aquilone insulam, vacuam prope indigenis, muro tenus capessunt. Nec mora, caesis, captis, fugatisque custodibus, murōque ipso interrupto, etiam in-

A. C. tra vallum crudelis prædo grassatur. Mittitur epistola lachrimis ærumnisque referta ad Romanæ potestatis principem, petens auxilium, sed nõ impetrat. Interea fames dira profugos infestat, quidam coacti, hostibus manus dedere: alii de montium speluncis ac saltibus strenue repugnare, stragésque de hostibus dare. Scoti domum reuersi ac Picti, extremam insulæ partem ibi habitaturi detinent. Famem præfatam magna frugum abundantia, opulentia, luxuria, & negligentia: negligentiamque, lues acerrima, & mox acrior hostium nouorû, id est Anglorum plaga secuta est. Quos illi vnanimi cõsilio cum rege suo Vintigerno, quasi defensores patriæ ad se inuitandos elegerunt. Sed hos mox expugnatores senserunt. Xystus Romæ basilicam sancte Mariæ matris domini, quæ ab antiquo Liberi patris delubrum fuerat, miro opere refecit. Eudoxia vxor Theodosij principis, ab Hierosolymis remeauit, secum beatissimi Stephani protomartyris reliquias deferens, quæ in basilica sancti Laurentij positæ, piè à fidelibus venerantur. Bledla & Atrila fratres, multarumque gentium reges, Illyricum Thraciamque depopulati sunt. Maximus Taurinensis episcopus, vir in scripturis diuinis satis intentus, clarus habetur. Petronius Bononiensis episcopus Italiæ, vir sanctitate vitæ & monachorum studiis ab adolescentia exercitatus, cuius pater

A.C.

Petronius præfectus prætorii, vir secularibus literis eruditus, moritur. Iulianus episcopus & Celestius, sectatores Pelagij agnoscuntur. Leporius quoque presbyter adhuc laicus, pelagianum dogma sequitur, præsumens de puritate vitæ suæ, quam arbitrio tantum & conatu proprio, non dei se adiutorio obtinuisse credebat. Sed per beatum Augustinum ab eo emendatus ad catholicam ecclesiam rediens, satisfactionis suæ librum vera fide composuit. Victor rhetor Massiliensis, qui libros in Genesin ad filij sui Ætherii personam commentatur, in diuinis scripturis non plene exercitatus, moritur. Cassianus quoq; Scythia natione, Constantinopoli à Ioanne diaconus ordinatus, apud Massiliam urbem presbyter moritur. qui inter alia Institutionum librum scripsit. opera illius à catholicis cautissime legenda, maximè delibero arbitrio & gratia: sed & Encratitarum hæresi incautius fauit. Errores illius Cassiodorus Rauennatum senator purgare volens, non ad plenum ex omni parte potuit. Vincentius quoq; natione Gallus apud Lirinensem insulam presbyter, satis in diuinis scripturis eruditus, moritur.

452 Marcianus & Valèntianus, annos vi. quorū initio industria beatissimi Leonis papæ Calchedonense conciliū celebratur: vbi Eutyches cū Dioscoto Alexandrino episcopo condénatur. Horū etiā sexto imperatorū anno, Theoderic⁹

A. C. rex Gothorum, ingenti exercitu Hispaniam ingreditur. Gens Anglorum siue Saxonum, Britanniam tribus longis nauibus aduehitur. quibus dum iter prosperatū domi fama referret, exercitus fortior est missus, qui hostes quidem abegit, sed in socios arma vertens, totam prope insulam ab orientali vsq; ad occidentalem plagam igni ferroq; subegit, conficta occasione, quod Britones minus stipendia dederint. Egidio patritio in Gallias Franci Agrippinā super Rhenum ceperunt: eamq; Colonia quod ibi coloni inhabitauerint, appellauerūt. Egidio Syagrius filius successit, qui post mortē Childerici regis Francorum cum Chlodoueo apud Sueffionem pugna cōmittens, vincente Chlodoueo ad Gothorū regē se contulit. Sed mox à Chlodoueo repetitus, ilicōq; redditus, occisus est. Sic Romanorū vires intra Gallias ceciderunt. In cuius loco postea Aëtius Patritius constitutus est: qui maxima praelia cum Vuandalis aliisque nationibus gessit. Chlodoueus rex Fracorū institutus & Chrothildis neptris Gūdobaldi regis Burgundiorum per Aurelianū sponsatur, regiq; Chlodoueo postmodum per eundem ipsum Aurelianum adducta, coniungitur. Chlodoueus rex, post victoriam Alamannorum, xv. anno regni sui, credens baptizatur. Inde Burgūdiam sibi subegit, & Gundobaldum atque Gondegisilum fratrem eius ad tributa coegit. Hoc tempore

beatissimus Mamertus Viennensis episcopus, cladē imminētem lachrimis & precibus suis à Viennensium vrbe remouit. Siquidem incendia crebra, terræmotus assidui, nocturni sonitus cuidam totius vrbsis funeri prodigiosum quiddam ac ferale minitantes, populosis hominum conuentibus domestica siluestrium ferarū species obuersabatur: lupi, vrsi, ac cerui naturaliter pauidi, per angusta portarum vsque ad fori lata penetrabant. Quid multis? imminente solennitate vigiliarum, qua celebrari festum dominicæ Resurrectionis annua consuetudo poscebat, ædes publica, quā præcelsō ciuitatis Viennensium vertici sublimitas in immensum fastigiata sustulerat, flammis terribilibus conflagrare crepusculo cœpit. Interpollatur nunciis discriminis, iocunditas sublimitatis: pleno timoribus populo ecclesia vacuatur. Omnes nanque similem facultatibus vel domib⁹ propriis casum de quadam præimminentis incendij arce metuebāt. Perstitit tamen coram festiuis altaribus inuictus antistes, sanctus Mamertus, & calorem fidei suæ accendens flumine lachrimarum, permissam ignibus potestatem incendio abscedente compescuit. Desperatione deposita reditur ad ecclesiam, in eaque vigiliarum nocte sancti Paschæ, concepit animo Rogationes, atque ibi cum deo tacitus desinuit, quicquid hodie psalmis ac precibus mundus

An. C. in clamat. Ioannes Baptista caput suum duobus monachis orientalibus, qui ob orationem venerant Hierosolymam, iuxta Herodis quōdam habitaculum reuelavit: quod deinceps Emessam Phœnicix urbem perlatum, & digno honore cultum est. Hæresis Pelagiana Britannorum turbat fidem. Qui à Gallicanis episcopis auxilia quærentes, Germanum Altisiodorensis ecclesiæ episcopum, & Lupum Trecaassinum æque apostolica gratia antistites, fidei defensores accipiunt. Confirmant antistites fidem verbo veritatis simul & miraculorū signis. Secūdo quoque idem beatus Germanus cum sancto Seuero episcopo ad integritatem fidei tuendam Britannias precibus Gallicanorum episcoporū permotus, proficiscitur: & diuina gratia comitante, renouatores erroris penitus confundunt. Sed & bellum Saxonum Pictorūque aduersus Britones iunctis viribus susceptum, sancti antistites virtute diuina retundunt: cū Germanus ipse dux belli factus, non clangore tubæ, sed clamore Alleluia, totius exercitus voce ad sidera leuato, hostem immanē in fugam vertit. Qui deinceps Rauennam perueniens, & summa reuerentia à Valentiniano & Placidia susceptus, migravit ad Christum. Corpus eius honorifico agmine comitātibus virtutum operibus Altisiodorum deferunt. Eo tempore Seuerus presbyter, natione Indus, vir miraculis

*St. Iacobi Baptiste
in Hierosolyma
reuelavit
quod deinceps
Emessam
Phœnicix urbem
perlatum
fuit*

A.C. clarissimus, destructo idolorum templo, ubi error gentilis centum deos cultura insanissima adorabat, ecclesiam beatissimi Stephani protomartyris, ut consecraretur pro foribus Viennæ parabat. Sed cum diu reditum beatissimi Germani sustineret, quia idem pergens ad dedicationem domus se dixerat venturum, contigit ut die eiusdem dedicationis antequam officia inchoarentur, beatissimum corpus episcopi Germani per Viennam deportatum; in eandem ecclesiam ipsam nouam, repausandi gratia perueheretur: sicque viri dei promissum impletur. Iscius tunc temporis Viennensem regebat ecclesiam, sextus à beato Paschasio, cuius diebus præfatus Seuerus gloriosus presbyter ab India Viennam venit. Qui episcopus floruit usque ad tempora Zenonis imperatoris. Aëtius patritius magna occidentalis reipublicæ salus, & regi quondam Attilæ terror, à Valentiniano occiditur, cum quo Hesperium penè cecidit regnum. Eucherius Lugdunensis episcopus, satis in diuinis scripturis eruditus, moritur. Hic etiam inter alia opera, Cassiani quædam opuscula lato tenso eloquio, angusto tramite in vnum coëgit volumen. Philippus presbyter auditor beati Hieronymi, qui in Iob simplici sermone edidit libros, moritur.

458

Leo maior cum Leone minore, regnât annis

An. C.

se decem. Alexandria & Ægyptus errore Dioscori hereticilanguens, immundo impleta spiritu, caninam rabiem latrat. Per idem tempus apparuit hæresis Acephalorum, Calchedonense concilium impugnantium. Ideo Acephali, id est sine capite, nominantur, quia quis prius eam hæresin introduxerit, non inuenitur. Cuius hæresis peste plurimi orientalem languent. Leo imperator, pro tomo Calchedonensis, per vniuersum pene orbem singulis orthodoxorum episcopis, singulas consonantes misit epistolas, quid de eodem tomo sentirer, rescribi sibi postulans: quorum adeo consonantia de vera Christi incarnatione suscepit omnium rescripta, ac si vno tempore vnoque dictante fuissent vniuersa conscripta.

Theodorus episcopus ciuitatis, quæ à Cyro rege Persarum condita, Cyriæ nomen habet, scribit de vera incarnatione domini saluatoris aduersus Eutychem & Dioscorum Alexandriæ episcopum, qui humanam in Christo carnem negant. Scripsit & ecclesiasticam historiam à fine librorum Eusebij vsque ad suum tempus, id est vsque ad imperium huius Leonis, sub quo & mortuus est. Victorius, iubente papa Hilario, scripsit paschalem circulum sexcentorum triginta duorum annorum. Chlodoueus rex Fræcorum miliario decimo ab vrbe Pietauis cum Alarico rege Gothorū pugnam inuit: ibique victor, Alaricum occi-

Alii dicunt
 Gregoriorum
 scrip; uisum
 multo ab aliis
 vltis ratiocin
 synodis.

An.C.

dit. Amalricus filius Alarici, euadens in Hispanias aufugit. Chlodoueus Burgundiorū rex, Tholosam, Sanctonas, & reliquas ciuitates, omnēque terram Aquitanicam subiugauit, Gothos Arrianos inde expellens, Francos ibi catholicos habitare constituens. Saluianus presbyter apud Massiliam humana & diuina literatura instructus, inter alia quę scripsit ad Claudianū presbyterū Viennensem, librum vnū expositionis extremę partis in Ecclesiasten. Hilarius Arelatensis ecclesię episcopus, vir in sanctis scripturis doctus, paupertatis amator, & erga inopum prouisionem non solum mentis pietate, sed & corporis sui labore sollicitus, emicuit. Leo urbis Romę beatissimus episcopus, in doctrina fidei clarus habetur. Claudianus quoque Viennēsis ecclesię presbyter, vir ad loquendum artifex, & ad disputandum subtilis, floruit. Sed & Prosper Aquitanicę regionis, notarius beati Leonis, à quo dictatę creduntur esse epistolę aduersus Eutychem, de vera incarnatione Christi, & libero arbitrio male sentientem.

475

Zenon imperator, annis septendecim. Iste Leonem filium suum interficere quęrens pro eo mater eius alium similem figura obtulit: ipsumque Leonem occultè clericum fecit. Quique & in clericatu vsque ad Iustiniani tempora vixit. Per idem tempus corpus Barnabę apostoli, & euangelium Matthæi eius

*Saluianus Massiliensis
Antiquus sub Chlodoueo.
Rex i.º franc. & Germanis
no.º principis.*

A.C. stilo scriptum, ipso reuelante reperitur. Odoacer rex Gothorum Romam obtinuit. Quam ex eo tempore diutius eorum reges tenuere. Mortuo Theodorico Triarij filio, alius Theodoricus cognomento Valamer, Gothorum suscepit regnum: qui vtranque, Macedoniamque Thessaliámque depopulatus est. Plurima regiæ ciuitatis loca igne succendens, Italiam quoque infestus occupauit. Honoricus rex Vuandalorum Arrianus, in Africa exulatis diffugatisq; plusquam trecentis trigintaquatuor episcopis catholicis, ecclesias eorum clausit. Plebē variis adfecit suppliciis, innumeram multitudinem catholicã pro fide veritatis peremit, & innumeris manus abscindens, & vt catholicæ confessionis loquelã auferret, linguas quoque præscindens, pene totam Africam in catholica veritate plenè fundatam, vnum quodammodo martyrem fecit.

Britones duce Ambrosio Aureliano, viro modesto, qui solus forte Romanæ gentis Saxonum cædi superfuerat, victricem Saxonum gentem prouocantes ad prælium, vincunt: & ex eo tempore nunc hi, nunc illi palmam habere, donec Saxones aduenę potentiores tota insula per longũ potirentur. Chlodoueus rex cum Ragnacario propinquo suo pugnam iniit. Cõprehensus Ragnacarius, simul & frater eius, à tergo vinc̄tis manib⁹, regi præsentati sunt. Chlodoueus rex Ragnacario dicens,

A.C.

Cur humiliasti gentem nostram, ut vinciri te permitteres? bipennem in caput eius defixit: sicque mortuus est. fratri quoque eius ita dixit, Si tu fratri tuo adiutorium præbisses, vincetus atque ligatus non fuisset: sicque bipennem in caput eius librans, occidit illum. Traditores eorum cognoscentes aurum quod pro fratribus acceperant vitiatum, regi Chlooueo retulerunt. Quibus ipse respōdit, Merito huiusmodi aurum corruptum accipit, qui dominum suum in mortem tradidit: sufficiat vobis, quod viuitis: illi hæc audiētes, pro innumera pecunia, vitam preciosius duxerūt.

Timotheus extincto ab Alexandrinis Protherio, aut voluit aut passus est, ab vno episcopo, in locū occisi episcopi se ordinari: & ne contra legem factus, meritò obiiceretur, ad gratiam plebis quæ Protherium exosum habuerat conciliandam, omnes quibus ille communicaauerat, Nestorianos pronunciauit. Calchedonensem synodum repudians, confutatus ab omnibus, hæresiarches in exilium truditur: ibique sub Zenone moritur.

492

Anastasius, annis viginti octo. Transmundus Vuandalorū rex, catholicas ecclesias clausit, & ducentos viginti episcopos in Sardiniam exilio relegauit. Fulgentius Ruspēsis ecclesiæ episcopus, sciētia & doctrina claruit.

Auitus quoq; Viennēsis episcopus, eloquētia & sanctitate præcipuus, cuius frater Apollina-

An. C.

ris Valétiæ episcopus, miraculis insignis. Isicijsenatoris primum viri, postea Viennensis episcopi, duo lumina, clarissimi filij. Hic beatus Auitus aduersus hæresin Arrianam, quæ tunc non solum Africam, sed & Galliam, Italiámque magna ex parte occupauerat, magno sudore decerrauit: quod clarissima eius opera testantur. Scribit enim dialogum, hæresin illam oppugnans fidelissimo & doctissimo immortalique ingenio, ad Gundebaldum Burgundiorum regem, filium Gundouei. Item alios libellos duos contra Nestorium & Eutychem auctores erroris, luculentissimo & castigato satis sermone. Fuerunt & alia illius plura eximia opera in Christi ecclesia probatissima. Hic Sigismundum regem in fide pietatis erudiuit: qui agente illo, postmodum monasterium sanctorum martyrû Agaunensium, Mauricij sociorumq; eius, construxit. Quem postmodum captum, & à Francis occisum vehementissime doluit. Quâtus autem in ecclesia Christi vixerit, quisquis scire ad plenum vult, post eius innumera in diuinis laboribus opera, epitaphium ipsius legat: ibi quantus fuerit videre poterit: vbi inter alia sic metricelufum est, - Veritate pura subnixum,
 Vnus in arce fuit cui quilibet ordine fandi,
 Orator nullus similis, nullusque poeta:
 Clamant quod sparsi per crebra volumina libri.

Qui

AN.C. Qui vixit, viuit, p̄rque omnia secula viuet. Symmachus papa inter multa ecclesiarum opera, quæ vel à fundamentis creauit, vel priſca renouauit, ad beatum Petrum, ad beatum Paulum, & beatum Laurentium pauperibus habitacula construxit: & omni anno per Africam & Sardiniam episcopis qui in exilio erant, pecunias & vestes ministrauit. Anastasius imperator, quia hæresi fauens, catholicos insectatus est, diuino fulmine perit.

Hic Anastasius codicillos Chlodoueo regi pro consulatu misit. Ab ea die & consul & Augustus est appellatus, sedemque regni Parisiis constituit. Regnauit autem Francis triginta annos. Fuerunt autem à transitu sancti Martini, vsque ad transitum Chlodouei regis anni centum duodecim. A transitu sancti Martini Viennensis tertij episcopi (nam primus Crescens, sequens Zacharias martyr) vsque ad transitum Martini Turonorum episcopi, ducenti nonaginta anni: & vsque ad transitum sancti Mamerti Viennensis ecclesie episcopi, colliguntur anni trecenti viginti octo. Mortuo Chlodoueo, Chrotildis regina cum quatuor filiis Chlodouei, regnum Francorum tenuit, Theoderico, Chlodomiro, Childeberto & Chlothario. Dani cum multis nauibus Cochilaico duce in Gallias transitum faciunt. Cum quibus Theutbertus Theoderici filius, pugnauit, eosque cum rege illorum prostrauit. Chlodo

A. C. mirus & Childebertus atque Chlotharius fratres, contra Sygismundum & Gothmarum exercitum mouent. Cúmque in aciem simul venissent, fugientibus Burgundionibus, Sygismundus cum ad sanctorum martyrum Agaunensium monasterium fugeret, comprehensus à Chlodomiro cum vxore & filiis suis necatur: & in puteum proiectus, occultatur. Sed per reuelationem postea inde ab abbate sanctorum martyrum leuatus, non longe ab ecclesia eorum in monasterio quod ipse construxit, vbi eorú corpora, scilicet Mauricii, sociorúmque eius sex milium sexcétorum sexaginta sex posita sunt, honorificè sepultus est: vbi virtutibus postmodú & ipse claruit. Túc temporis & Auitus presbyter insignis apud Aurelianos habetur. Chlodomirus in prouincia Viennensi, in loco qui dicitur Vesperocia, cum Burgundionibus decertans, interfectus est. Franci indigne ferétes, Gothmarú persecuti, interimút. Per idem répus apud Carthaginē Olympus quidá Arrianus in balneis sanctam trinitatem blasphemans, ignis iaculo visibiliter est combustus. Barbas quoque quidá Arrianus episcopus, dum quendam cōtra regulam fidei baptizás dixisset, Baptizat te Barbas, in nomine patris per filium in spiritu sancto, statim aqua quæ fuerat ad baptizandum deportata, nusquam comparuit. Quod aspiciens qui baptizandus erat, confestim ad ca-

A. C. tholicam ecclesiam abiit , & iuxta moré fidei baptismum Christi accepit. Faustus ex abbate Lirinensis monasterii apud Regium Gallix episcopus factus, Pelagium dogma destruere conatus, in errorem labitur: vnde qui eius sensus in hac parte catholicos prædicant , sicuti Génadius de Illustribus viris scribens , omnino errant. Ita enim liberū arbitrium tam Augustinus quàm cæteri catholici, in ecclesia dei docet, vt illuminatio virtus & salus illi à Christo, & per Christum , & cum Christo sit: Faustus verò iste , ita liberum Christianum arbitrium **docere** conatur , vt illuminatio eius, virtus & salus , non à Christo , sed natura sit,

Contra hunc scribit lucidissima fide beatissimus Auitus Viennensis episcopus , eius redarguens errorem . Similiter & Ioannes vir eruditus Antiochenus presbyter.

519 Iustinus imperator annis octo . Ioannes Romanæ ecclesiæ pontifex , Constantino-
lin veniens ad portam quæ vocatur Aurea , populorum turbis ei occurrentibus , in conspectu omnium , roganti cæco , lumen reddidit . Qui cùm rediens Rauennam venisset , Theodericus cum comitibus cæteris , carceris afflictione peremit , inuidia ductus , quia catholicæ pietatis defensor Iustinus eum honorificè suscepisset . Quo tempore Symmachum atque Boetium consulares viros pro catholica pietate idem Theo-

*Summa fidei a Nestor
avertitur. Subscripsi in
m. m. Sorabali lib. 3 cap.
14. f. 102. r.
Causa a Somo
Symmachus a Boetio
invalentem ordinem
pro fide a Theoderico
in isto martyrio deora
huit.*

AN.C. dericus occidit : quique anno sequente su-
 bita morte periit succedente in regno Ata-
 larico nepote eius. Post Transmundum
 Childericus ex Valentiniani imperatoris ca-
 ptiva filia genitus, in Vuandalis regnum
 suscepit. Qui sacramento à Transmundo
 obstrictus, ne catholicis in regno suo con-
 suleret, antequam regnum susciperet, epi-
 scopos ab exilio reuerti iussit, eisque ecclesias
 reformare præcepit, post annos septuaginta-
 quatuor hæreticæ prophanationis. Iulianus
 Viennensis ecclesiæ episcopus floruit. Theo-
 doricus, Childebertus, & Chlotharius reges
 cōtra Hermenefridū regē Thoringorū exer-
 citum commouent, & victores Hermenefri-
 dum fugant. Quem postea Theodoricus sub
 fide receptum, de muro vrbs cū simul lo-
 querentur, præcipitat, infantésque eius inter-
 ficit. Childebertus quoque pro sorore sua
 Amalrici regis vxore, in Hispania pugnam
 iniit. Ibique Amalricus interfectus, ac the-
 sauri illius direpti, Toletum vrbs vastata. Chil-
 debertus cum sorore sua reuersus est, quæ ta-
 men in itinere obiit. Childebertus verò inter
 reliquum thesaurum, calices preciosissimos
 sexaginta detulit, quindecim patenas miro o-
 pere cælatas, viginti capsas euangeliorum ex
 auro purissimo cum gēmis : quæ cuncta eccle-
 siis diuisis, Childebertus & Chlotharius filios
 Chlodomiri nepotes suos, quos nutribat Chro

An. C. tildis, ne regnarent loco patris, interficiunt: vnus ex his Chlodoaldus effugit: Hic postea relicto regno terreno, clericus factus, presbyter deinde ordinatus, bonis operibus præditus, plenus virtutibus, migravit ad dominum, sepultus Nouiomē in suburbio Parisiæ ciuitatis. Eugenius Carthaginiensis Africae ciuitatis episcopus, confessor publicus habetur.

*Vulgo dicitur
Velle dicitur
s. Chlodoaldi.*

527 Iustinianus imperator regnavit annos triginta nouem. Hic Iustini ex sorore nepos. Benedictus abbas, virtutū gloria claruit. Vitam eius beatus Gregorius papa in dialogorum libris scripsit. Belisarius patritius mirabiliter de Persis triumphauit. Qui deinde à Iustiniano in Africam missus, Vuandalorum gentem deleuit. Carthago quoque post annos nonagintaquatuor visitationis suæ, recepta est, pulsis deuictisq; Vuandalis, & rege eorum Gelimero capto, atque Constantinopolin missa, Viennensis episcopus Domninus floruit. Hic tam in diuinis quàm in secularibus artibus claruit, amator pauperū, redemptor captiuorū, vitæq; probatissimus. Per idem tēpus corpus sancti Antonij monachi diuina reuelatione repertū, Alexandriam perducitur: & in ecclesia sancti Ioannis Baptistæ humatur. Dionysius paschales scribit circulos, incipiēs ab anno dominicę incarnationis, dxxxij, qui est annus Diocletiani, ducentessimus quadragesi-

mus octauus post consulatū Lampadij & Orestis. Quo anno codex Iustinianus orbi promulgatus est. Victor quoque Capuanus episcopus librum de pascha scribens, Victorij arguit errores. Theodoricus Francorum rex moritur, cui succedit Theutbertus filius eius. Childebertus & Chlotharius reges Francorū Hispaniam vastant. Cæsaraugustā circundantes obsident. Sed ciues tunicam B. Vincentij martyris circumferētes, misericordiam domini rogabant. qua de re flexi reges, Childebertus & Chlotharius pace cōposita, in munere stolam beatissimi Vincentij martyris à Cæsaraugustanis acceperūt. Parisios reuersus Childebertus, ecclesia in ueneratione B. Vincentii martyris ibi cōstructa: eandē ipsam stolā in ea dē ipsa ecclesia reposuit. Theutbertus Italiā ingreditur, Longobardos superat, atq; tributarios sibi subigit. Reuersus xiiii. regni sui anno, moritur. Sed & Crothildis plena bonis operib⁹, apud urbem Turonū migravit ad dominum. corpus eius à filiis sublatū, Parisiis iuxta virum suum Chlodoueū in ecclesia sanctæ Genouefæ sepultum est. Chlotharius rex filium suum Chramnum contra se rebellantē, & publica pugna resistantē, cum prius idem Chramnus captus & ligatus fuisset, cum vxore & filiis iussit igne cremari. Hoc tempore beatus Medardus episcopus, plenus virtutib⁹, migravit ad dominum. Quem Chlotharius

Quod dicitur in
 regni sui anno 23
 te arroy maury
 in una basilica que
 edificata est
 a posui in un
 nos unq. de cla
 s. nunc sub nom
 d. b. m. a. n.

A.C. rex Sueffionis ciuitate gloriose sepeliuit, multas facultates & munera ad sepulturam illius tradens. Ipse autem rex non multo post defunctus in eadem ipsa ecclesia beati Medardi à filiis suis sepelitur. Regnauit autē quinquaginta & vnum annum.

564

Iustinus minor, annis vndecim. Narcissus patritius Totilam Gothorum regem in Italia superauit & occidit. Hic deinde minis territus Sophiæ Augustæ Iustini vxoris Longobardos à Pannoniis inuitauit, eosque in Italiam introduxit. Ioannes ecclesiæ Romanæ pontifex, ecclesiam apostolorum Philippi & Iacobi perfecit, & dedicauit. Pantagathus Viennensis ecclesiæ episcopus floruit.

*Narcissus dicitur Panta
Dianona qui armoſia
1641*

Hic cōsularibus fascibus primum sublimis, sed Christi humilitate primus, postmodum quinque annis episcopalem sedem fidelissime rexit: sub consulatu Paulini iunioris & Basilii vita functus est. Cui successit in episcopatu Isicius, qui & ipse sub Iustiniano floruit. Quatuor fratres filij Chlotharij regnum inter se diuidunt. Charibertus accepit regnum Childeberti, sedemque constituit Parisiis. Guntchramnus regnum Chlodomiri, constituitque sedem Aurelianis. Chilpericus, regnū Chlotharij patris sui, Sueffionisq; ciuitate sedem sibi statuit. Sygibertus accepit regnum Theodorici, sedemque sibi constituit Rhemis. Octauo regni eius an, in Gallias

A . C. Huni cum Sygiberto prælia cōmittunt. Vi&i
amicitias petūt: sicq̄ue in terrā suā refugiunt.
Sygibertus & Chilpericus fratres inter se de-
certant: & primum Chilpericus ciuitatem
Rhemensem peruasit. Sygibertus iterū Sues-
sionas occupat, capto Theutberto Chilperi-
ci filio. Sed postmodum sacramentis inter
se datis, aliquot annis in quadam pace man-
serunt. Charibertus rex moritur, atque in
basilica sancti Romani Blauio castello sepe-
litur. Sygibertus rex Brunichildem Atha-
noildi regis filiam vxorem accepit. Eamque
sub Arrianis baptizatam in nomine indui-
duæ trinitatis rebaptizari præcepit. Eius
sororem Chilpericus rex ad patrem in His-
paniam mittens, Chilsuintam expetiit: &
cum alias vxores haberet, ipsam superduxit:
quam tamen postea consilio vsus Fredegun-
dis, per noctem in lecto suo strangulauit.

Iam tunc Chilpericus tres filios habebat de
Audouera vxore sua, Theutbertum, & Me-
roueum, & Chlodoucum. Absente Chilpe-
rico Fredegundis Audoueram reginam tali
fraude decepit, vt filiam quam ex Chilperico
habebat Audouera ex sacro fonte, ipsa per
se non per aliam susciperet: quod & ipsa se-
ducta quidem fecit. ac idcirco postmodum
à marito suo Chilperico dimissa, sicq̄ue Fre-
degundis in connubium transiit. Audoue-
ra velò velata, villas & prædia tantum ad su-

Gulyo diayna
 Garammuy au
 mly aquatam
 xvi. diffuderit
 audouera cum ibi
 sauuu ruy supra
 sup Curo lib 4
 rap 28 sint pua
 i raba cu du
 tra paviuora

A.C. stentationem sui accepit. Episcopus qui filiam baptizauit, & matri eam tenere non prohibuit, exilio damnatus est. Leobigildis rex Gothorum quasdam Hispaniæ regiones sibi rebelles in potestatem sui regni superando redegit. Hoc tempore Mamatus Viennensis ecclesiæ episcopus floruit, nobilis stemmate, sed nobilior vita, & eloquio. Franci qui sub ditio-
ne Chilperici erant ad Sygibertum transeunt. sicque Sygibertus Tornacum vbi Chilpericus residebat, obsedit. Eo tempore sanctus Germanus Parisiorum episcopus Sygiberto regi mandauit, vt contra fratrem suū nullo modo abiret, neque de interfectione illius cogitaret. quod ille audire contempsit. Sed Francis consentiens, more gentis impositus clypeo, rex cōstitutus est, ac regnum fratris sui Chilperici adeptus, qui non longe fraude Fredegundis à duobus iuuenibus interfectus est. Namque illi simulantes secretius aliquid ei suggerere, latus illius perfodiunt. Qui à Chilperico fratre in Lambriaco vico sepultus est. Inde trās-latus in basilicam sancti Medardi, iuxta patrem suum Chlotharium positus est. Regnauit autem xiii. annis. Meroueus filius Chilperici, Brunichildem vxorem auunculi sui in coniugium accepit. Pro qua re captus à patre & tonsuratus, ac presbyter ordinatus, in pago Cinnomannico in monasterium missus est. Childebertus iunior Brunichildis filius, rex in Austria consti-

An.C. tutus: qui Italiam ingressus, eam deuastauit, & tributariam fecit. Guntchramnus rex bonæ fatis memoriæ, mortuus est, atque in basilica sancti Marcelli martyris Cabillone sepultus. Regnauit autē triginta & vno annis. Leubigildus rex, filiam Chilperici & Fredegundis, nomine Rinchildem duxit vxorem. Fredegundis cum Landerico maiore domus adulterans, Chilpericum regem à venatione reuertentem dolo per gladiatores interficere fecit: & quasi nescia mali cum exercitu Parisios deportatum in ecclesia beati Vincentii martyris sepeliuit. Sic ipsa cum Landerico & Chlothario paruo filio in regno resedit. Contra quam Childebertus rex Austrasiorum, qui Guntchramno patrueli in regno Burgundiæ successerat, bellum commouit. Sed Fredegundis suis consilium dedit, vt nocte cum lamdadibus obuiam irent, præcedentes ramos in manibus ferrent, appensis tintinabulis ad colla equorum, ne à vigiliarum custodibus sciri possent. Nam tunc temporis tinnitos equos Austrasii ad pastum emittebant. Illi sic cuncta facientes, Austrasios & Burgundiones tali fraude seduxerunt, dum vigiliæ putant iuxta siluam equos suos pascere, & tintinabula equorū suorum resonare. Cæsus itaque Childeberti exercitus, reliqui cū ducibus in fugam versi sunt. Fredegundis post aliquantum temporis mortua, in ecclesia beati Vin-

A.C. centij Parisiis sepulta est. Theodebertus & Theodericus filii Childeberti, cum auia sua Brunichilde in regnum gloriosi regis Guntchramni in Burgundiam directi. Theodericus cum Chlothario patruale suo pugnam inuit, eumque cum exercitu suo fugauit: inde Theodericus consilio matris suæ Brunichildis, cum Theodeberto fratre pugnam miscuit. Frater eius Coloniam ingressus, doloque ibi occisus est; caputque illius Theoderico fratri vt ipse iusserat, delatum. Filii Theodeberti ab ipso interfecti. Filiam eius in coniugium sumere volens, à matre prohibitus est. Cuique post modum Brunichildis mater, timens ne eam perimeret, venenum porrexit, talique morte obiit, regnans quadraginta annis, filios eius Brunichildis occidit. Namatus episcopus Viennensis septuagesimo anno vitæ suæ defungitur. Iustinus imperator amens factus, diem obiit: Tiberiusque pro eo imperium suscepit. Burgundiones & Austrasii cum reliquis Fracis pace facta Chlotharium in tribus totis regnis super se regem leuauerunt.

575 Tiberius Constantinus Imperator annis vii. Gregorius adhuc apocrisarius Romanæ ecclesie in Cōstātinopoli libros expositionis in Iob coadidit; atque Eutychium eiusdem vrbs episcopum in fide nostræ resurrectionis errasse,

An. C.

Tiberio præfente: vt cõuicit, ita imperator librũ ipsius, quẽ de resurrectione scripserat, flãm̃is cremari debere deliberaret. Docebat enim idẽ Eurychius corpus nostrũ in resurrectione impalpabile, ṽetis aerẽque futurum subtilius. Gens Longobardorũ comitante fame & mortalitate, omnem inuadit Italiam; ipsãque Romanam urbem obsedit. Quibus tempore illo rex præerat Alboinus. Gothi quoque sub Hermenigildo Leuigildi regis filio, bifarie diuisi, mutua cæde se vastant. Philippus Viennensis episcopus clarus floruit. Cuius tempore monasterium sancti Andreæ subterioris Viennæ conditum à Remila Eugenia Ansemundi ducis filia, atque sub testamento matri ecclesiæ traditum. Nam aliud monasterium superius sancti Andreæ, in colle ciuitatis sitũ iam erat. Fundauerat enim ipsum beatissimus Leonianus temporibus sancti Auiti eiusdem urbis episcopi, vbi eadem ipsa Remila sub regulari disciplina nutrita fuerat. Post Philippum Euantius vir sanctus, episcopus Viennæ, leuatus est. Hic cum sancto Prisco & Artemio Senonico, & Remigio Biturigẽsi & cum aliis sanctis episcopis, viginti capitula ecclesiastica perfectè roborauit. Quibus confedit quoque Syagrius Eduennensis episcopus, vir summæ sanctitatis. Sueti à Leuigildo rege obtenti Gothis subiiciuntur.

583

Mauricius imperator, annis xxi. Armeni-

An.C. gildus Leuigildi Gothorum regis filius, ob fidei catholice confessionem inexpugnabile, à patre Arriano regni priuatus infulis. Insuper in carcerem proiectus, ad extremū nocte sancta dominicæ Resurrectionis, securi in capite percussus, regnum cæleste pro terreno rex & martyr intrauit. Cuius frater Richaredus mox vt regnum post patrem accepit, omnem gentē Gothorum, cui præerat instate Leandro Hispalitano episcopo, qui & Ermenigildum docuerat, ad catholicam fidem conuertit. Auiti aduersus Romanos dimicantes auro magis quam ferro pelluntur. Viennensis episcopus Verus claruit. Huius tempore Desiderius Augustodunensis genere, in ordine diaconi ecclesiæ Viennensis seruebat. Gregorius Romanæ ecclesiæ præsul & doctor eximius, claruit. Post Verum episcopum sanctus Desiderius succedit. Hic beatissimus Brunichildem reginam ex impietatibus suis arguens, à comitibus eius ipsa iubente in territorio Lugdunensi super fluuium Calaronam perimitur, martyrque gloriosus cæleste regnum ingreditur. Gregorius pontifex synodū episcoporum xxiiii. ad corpus B. Petri apostoli congregans, quæ necessaria sunt ecclesiæ decernit. Idē missis in Britanniam Augustino, Mellito, & Ioanne, cum aliis pluribus timentibus deum, ad Christum Anglos conuertit. Siquidem Edibertus rex Cantuariorum cum gente cui præerat, ad

A.C. Christum conuertitur, sedesque tam Augusti-
no doctori suo, quàm aliis episcopis largitur.
Brunichildis regina pro multis sceleribus suis
in præsentia Chlotharii regis iudicâtibus Frâ-
cis, indomitis equis, religata brachiis & cruri-
bus diuaricatis, mēbratim discinditur, ac igni
ossa illius cremata.

604

Focas regnauit annis viii. Gregorius An-
glorum genti metropolitanos statuit, dedit
que Lindoniæ, atque Eboraciæ episcopis pal-
lium: secundo anno imperii Focæ, indictione
octaua migrauit ad dominum. Focas rogan-
te papa Bonifacio, statuit sedem Romanam ca-
put esse omnium ecclesiarum, quia Constan-
tinopolitana ecclesia primam se omniū scri-
bebat. Domnolus Viennensis episcopus tūc
florebat vir strenuus, & in redimendis capti-
uis piissimus. Focas rogante alio Bonifacio
Romano pontifice, in veteri fano quod Pan-
theon vocabatur, ablatis idololatriæ sordibus,
ecclesiam beatæ semper virginis Mariæ & om-
nium martyrum dedicari iussit, vt vbi quon-
dam, non deorum, sed demoniorum cultus age-
batur, ibi deinceps omniū fieret memoria san-
ctorum. Parafini & Veneti per orientem &
Ægyptum ciuile bellum faciunt, ac sese mutua
cæde prosternunt. Persæ aduersus rem publi-
cam grauissima bella gerentes, multas Roma-
norum prouincias, & ipsam Hierosolymā ca-
piunt: ac destruentes ecclesias, sancta quoque

*Andreas Andri-
allego ad in Ang-
episcopi ad palle
ad in hie aliud
no: pua in hie pra
ulua in hie gant
ad in hie in hie
Angiopsopalea
jura Cantuarie
punteh' mi' pra
fuit B. uer' ho
man' Nauyo.*

A.C.

loca profanantes, etiam vexillum dominicæ crucis auferunt. Heraclius imperator, annis xxvi. Anastasius Persa monachus, nobile pro Christo martyrium patitur: qui natus in Perside à patre puer magicas artes didicit: sed ubi à captiuis Christianis nomen Christi accepit, in eo mox animo, conuersus relicta Perside Calchedoniam Hierapolinque; Christum querens, ac deinde Hierosolymam petiit, ubi accepit baptismatis gratiam. Quarto ab eadem miliario monasterium abbatis Anastasii introiuit, ubi septem annis regulariter viuens, dum Casaream Palæstinæ, orationis gratia venisset, captus à Persis, & multa diu verbera inter carceres & vincula, Marcebana iudice perpeffus, tandem in Persidem mittitur ad regem eorum Cosroam: à quo tertio per interualla temporis verberatus, ad extremum vna suspensus manu, per tres horas sic decollatus cū aliis Septuaginta martyrium compleuit. Mox tunica eius indutus quidam dæmoniacus, curatus est. Sisebutus Gothorum rex in Hispania plurimas vrbes sibi bellando subiecit. Et Iudæos suo regno subditos, præter eos qui fuga lapsi latenter migrauerunt ad Francos, ad Christi fidem conuertit. Persæ Calchedoniam vsque; peruenerunt. Huiusmodi murum longum irrumpentes, & ad mœnia Constantinopolis accedentes, cum Heraclio imperatore mutuo in muro stante colloquuntur, acceptoque ab eo precio pacis,

An. C.

ad tempus recedunt. Ætherius Viennensis, vir in omnibus eximius, præclarus habetur. Chlotharius rex Saxonum terram vastauit, in tantum vt non ibi relinqueret hominem viuētem, longiorem vt fertur, quàm spatha ipsius erat. Non longo tempore interiecto, xliij. regni sui anno moritur. Successitque ei Dagobertus filius eius vir strenuus, & in iudiciis seuerus. Habuit autem duos filios, Sygibertum & Chlodoucum: quorum vnum, Sygibertum in Austriam cum Pipino duce direxit: Chlodoucum iuniorem secum retinuit. Gundolandus maior domus moritur. cuius loco Herthenoldus à Dagoberto constituitur. Heraclius imperator cum exercitu superueniens Persis victor, Christianos qui ibi erant captiui reduxit, ac vexillum dominicæ crucis Hierosolymam triumphans reportauit. Reliquiæ quoque beati martyris Anastasii, primo ad monasterium suum, deinde Romam aduectæ, venerantur in monasterio beati Pauli apostoli, quod dicitur ad Aquas Saluas. Anno Heraclii imperatoris xviii. indictione v. Eduinus excellentissimus rex Anglorum, in Britannia Trásvmbranæ gentis ad aquilonem, prædicante Paulino episcopo, quem miserat de Cantia venerabilis archiepiscopus Iustus, verbum salutis cum sua gente suscepit, anno regni sui vndecimo. Aduentus autem Anglorum in Britanniam plus minus anno clxxx. Eique Paulino sedem

An. C. no sedem episcopus Eboraci dedit. Eo tempore apud Scotos in obseruatione xiiij. lunæ paschalis error maxim⁹ exortus est, quorū errorem Honorius papa per epistolam suam redarguit. Sed & Ioannes qui successori eius Seuerino in pontificatu successit, cum adhuc electus in pontificatu, pro eodem errore xiiii. lunæ, simul & pro Pelagiana hæresi, quæ apud eos recrudescerat, scripsit.

639 Heracleonas cum matre sua Martina, annis iiii. Cyrus Alexandria episcopus, Sergius & Pyrrhus regia vrbis episcopi, Acephalorum hæresin instaurantes, vnâ operationē in Christo diuinitatis & humanitatis, vnâ quoque voluntatem dogmatizabāt. E quibus Pyrrhus sub Theodoro papa Romam veniens ex Africa, ficta vt post apparuit, pœnitentiâ, obrulit eidē papæ præsentē clero & populo, libellū cum sua subscriptione, in qua damnabantur omnia quæ à decessoribus suis scripta vel acta sunt aduersus catholicam fidem: vnde & benigne susceptus est ab eo, quasi regia pontifex ciuitatis: sed quia reuersus, eundem ipsum errorem repetiit, memoratus papa Theodorus, sacerdotum synodo aduocata in basilica beati Petri apostoli, condemnauit ipsum Pyrrhum sub vinculo anathematis.

642 Constantinus filius Heracli, mensibus sex. Pyrrhi successor Paulus, non tantum pestifera doctrina sicut decessor eius, sed & aperta per-

A. C. secutione catholicos cruciat, apocrisarios sanctæ Romanæ ecclesiæ, qui ad eius correctionem missi fuerāt, partim carceribus, partim exiliis, partim verberibus afficiens. Sed & altare eorū in domo Placidæ sacratum in venerabili oraculo subuertens diripuit, prohibēs eos ibi missas agere: vnde & ipse sicut prædecessores ipsius, ab apostolica sede, iusta satis dispositione damnatus est. Dagobertus Francis regnat, Sygibertus filius eius Austrasiis.

641 Constantinus, filius Constantini, imperator annis xxviii. Hic Constantinus deceptus à Paulo, sicut Heraclius auus eius à Sergio eiusdem ciuitatis episcopo, exposuit typum aduersus catholicam fidem: nec vnā, nec duas voluntates, aut operationes in Christo definiens esse confitendas quasi nihil velle vel operari credendus sit Christus, Vnde Martinus papa congregata Romæ synodo cv. episcoporum, damnauit sub anathemate præfatos Cyrum, Sergium, Pyrrhum, & Paulum hæreticos. Post hæc missus ab imperatore Constantino Theodorus exarchus, tulit Martinum papam de ecclesia Constantiniana, perduxitque Constantinopolin: vbi cum pro catholica veritate apostolice ageret, relegatus Chersonam, ibidem vitam finiuit, multis in eodem loco virtutum signis vsque hodie refulgens. Facta est autē synodus præfata, anno ix. imperii Constantini, mense octobri, indictione viij. Clarentius vir

A. C. satis eruditus Viennensis episcopus claruit. Vitellianus papa Romæ ordinatur: sub quo Constātinus imperator beato Petro apostolo misit euangelia aurea gemmis albis mita magnitudine in circuitu ornata. Ipse post aliquot annos idem per indictionem vj. Romam veniens, obtulit super altare apostolorum, pallium auro textile, toto exercitu cum cereis ecclesiā intrante. Sequenti anno facta est eclipsis solis, v. nonas Maii, quasi decima hora diei. Vitellianus papa Theodorum archiepiscopum & Adrianum abbatem, virum sanctum atque doctissimum in Britanniam mittit: qui plurimas ecclesias Anglorum doctrina ecclesiastica fecundarunt. Constātinus imperator post plurimas depredationes in prouinciis factas, occisus in balneo periit, indictione xij. Sed nō longo tempore Vitellianus papa obiit.

669 Constantinus filius Constantini superioris, annis xvij. Sarraceni Siciliam inuadūt, & præda nimia secum ablata, mox Alexandriam redeunt. Agatho pontifex Romanæ ecclesiæ constituitur: qui ex rogatu Constantini, Tiberii, Heraclii, piissimorum principum, misit in regiam urbē legatos suos: in quibus erat adhuc Ioannes diaconus non longe post episcopus, pro faciēda adunatione dei ecclesiarum. Qui benignissime suscepti à fidei catholicæ defensore Constantino, iussi sunt remissis disputationibus philosophicis, pacifico colloquio

*Saba P. Diocima
ecclesie depradatio
Prouincia Iudæa
A. noctis 17. Saba
Sarraceni præda
munda potior*

An.C. de vera fide perquirere, datis eis de bibliotheca Constantinopolitana catholicorum patrū quos petebāt, libellis. Affuerunt autem & episcopi cl. præfidente Georgio patriarcha regiæ vr̄bis, & Macario Antiochiæ, Conuicti sunt itaque qui vn̄am voluntatem & operationem astruebant in Christo, falsasse catholicorum patrum per plurima dicta. Finito cōflictu, Georgius correctus est. Macarius verò cum suis sequacibus simul & prædecessoribus, Cyro, Sergio, Honorio, Pyrrho, Paulo, & Petro, anathematizatus est: & in loco eius Theophanius abbas de Sicilia, episcopus Antiochiæ factus. Tantæque gratia legatus catholicæ pacis comitata est, vt Ioannes Portuensis episcopus, qui erat vnus ex ipsis, dominico octauarum paschæ, missas publicè in ecclesia sanctæ Sophiæ coram principe & patriarcha Latine celebraret. Hæc est sexta synodus vniuersalis Cōstantinopoli celebrata, & Græco sermone conscripta temporibus papæ Agathonis, exequente & residente Constantino piissimo imperatore, intra palatium suum, simulque legatis apostolicæ sedis, & episcopis cl. residentibus. Prima enim vniuersalis synodus in Nicea cōgregata est contra Arriū, cccxviii. patrum, temporibus Iulii papæ sub Constantino principe. Secunda, Constantinopoli, centū quinquaginta patrum cōtra Macedonium & Eudoxium, temporibus Damasi papæ, & Gratiani princi-

An. C. pis, quando Nectarius eiusdem vrbis est ordinatus episcopus. Tertia in Epheso cc. patrū, contra Nestorium episcopum August. vrbis, duas personas in domino Iesu Christo prædicantem, sub Theodosio magno principe, & papa Cælestino. Quarta, in Calchedonia, patrum Dcxxx. sub Leone papa, tēporibus Martiani principis, cōtra Eutyché nefandissimorum præsulem monachorū. Quinta autem, Cōstātinopoli, tēporibus Vigilii papæ, sub Iustiniano imperatore, contra Theodorum & omnes hæreticos. Sexta hæc de qua in præsen- ti loco diximus. Sindulphus Viennensis ecclesiæ episcopus, clarus habetur. Sancta virgo Christi Hediltruda, filia Annę regis Anglorū, & primo alteri viro, & postea Hecfrido regi coniunx data, postquam xii. annis thorum maritalem incorrupta seruauit, sumpto velamine sanctimonialis efficitur: nec mora, etiam virginum mater & nutrix: cuius merita testatur etiam caro mortua, quæ post xvi. annos sepulturæ, cum veste qua inuoluta est, incorrupta vt virgo manserat, reperitur. Dagobertus rex ecclesias sanctorum ditauit, eisque multa largitus pacifice & quiete regnū tenuit Francorum. Sindulpho episcopo defuncto, Hecdicus Viennensis ecclesiæ præsulatum suscepit, magnæ religionis vir. claruit autem vsque ad vltimū tempus Iustiniani imperatoris, cuius & tempore obiit.

*Sic Synodus O. m.
uocata Sic vrbi
factus prima.*

A.C.
686

Iustinianus minor, filius Constantini, imperator factus, annis x. Hic constituit pacem cum Sarracenis, terra marique decennio. Sed & prouincia Africa quæ fuerat tanta à Sarracenis, Carthagine capta atque destructa, Romano imperio subiugata est. Dagobertus rex valida febre ægrotans, mortuus est Spingilo, villa in pago Parisiensi atque in ecclesia beati Dionysii martyris sepultus est: luxuruntque cum Franci diebus multis. Regnavit autem quadraginta quatuor annis. Eius loco constituerunt Franci Chlodoueam filium eius regem: cuius vxor Baltildis, de genere Saxonum. Sygibertus rex Austrasiæ, Pipino defuncto Grimoldum filium eius maiorem domus instituit. Non longe post defuncto Sygiberto rege, Grimoldus filium eius, paruum Dagobertum nomine, totondit, ac Dodoni Pictauiensi episcopo sub custodia dirigit. Fræci plurimum inde indignati, captum Grimoldum Chlodoueo regi tradunt: qui posuit eum Parisiis in custodia: ibique diu excruciat, vitam finiuit. Chlodoueus rex temere agens, brachium beati Dionysii martyris abscidit. Ab eo tempore sicut Franci tenuerunt, regnum ipsorum cadere cœpit, variis casibus molestatum. Chlodoueus rex multis illectus vitiis, tandem ex Baltilde regina tres filios habuit, Chlotharium, Childericum, atque Theodericum. Iustinianus bea-

⁂ Dicitur nonnulli
Spingilum a
uicibus oppidi
& S. Martini
nuncupari esse
quoniam Dionysii
suorum

A.C. tæ memoriæ, Romanę ecclesię pōtificem Ser-
gium, quia Synodo hæreseos quam Constan-
tinopoli fecerat, parere & subscribere noluit,
misso Zacharia protospatario suo, iussit Con-
stantinopolin deportari. Sed præuenit mili-
tia Rauennatis vrbis, vicinarúmque partium,
iussa nefanda principis, & eundem Zachari-
am ab vrbe Roma contumeliis & iniuriis re-
pulerunt. Chlodoueus rex nimium lubricus
decessit, cum regnasset annis xvi. Franci Chlo-
tharium filium eius regem constituunt. Her-
chinoldo maiore domus defuncto, Franci in
incertum euntes, Ebroïnum in hac dignitate
vt maior esset in aula regia constituunt. Chlo-
tharius quatuor annos regnans obiit. cuius lo-
co Franci Theodericum fratrem eius erigunt.
Childericū alium fratrem eius simul cum Vul-
feldo duce in Austriam regnare dirigunt. Pa-
pa Sergius ordinauit venerabilem virum Vui-
librodum cognomine Clemetem, Frisionum
genti episcopū. Caldeoldus episcopus Viennē-
sem ecclesiam rexit vsq; ad tēpora Theoderici
regis. Iustinian^o imperator ob culpā perfidiæ,
regni gloria priuatus, exul in Pontum secedit.

696 Leo imperator, annos duo. Papa Sergius
in sacratio beati Petri capsam argenteam
quæ in angulo obscurissimo diutissime iacue-
rat, & in ea crucem diuersis ac preciosis la-
pidibus adornatam, domino reuelante repe-
rit: de qua tractis quatuor petalis, quibus

A .C. gemmæ inclusæ erāt miræ magnitudinis, portionem ligni salutiferi dominicæ crucis interiorius repositam inspexit . Quæ ex eo tempore omnibus annis in basilica Saluatoris quæ appellatur Constantiniana, die Exaltationis eius ab omni osculatur atque adoratur populo. Do dolenus Viennensis episcopus habetur. Franci Ebroïno insidias parantes, Theodericum de regno abiiciunt, Ebroïnum Luxouio monasterio tondent. Childericum super se regem leuant: maiorem domus, Vulfuoldum. Sed non multo post, propter leuitatem animi sui idem Childericus à Francis interficitur: Vulfuoldus fuga elabitur. Franci Leodesium Archenoldi filium, maiorem domus constituunt. Theodericum in regno aduocant. Dicitur in hoc consilio fuisse Leodegarius venerabilis episcopus Augustodunensis, & Gerinus frater eius. Ebroïnus itaque magnæ impietatis homo, clericaturam abiiciens, à Luxouio cœnobio egressus, seductus sine dubio ab spiritu mendacii, qui dixerat ei, quòd duodeviginti annis viueret, in Franciam reuertitur. Copiis vndecunque sibi aggregatis, ad Audoënum episcopum Rothomagensis dirigit. Mox responso inde accepto, tyrannicè contra hostes debacchatus, Leodesium fide captum occidit. Ac sic principatum vī sub Theoderico rege obtinuit: continuo sanctum Leodegarium episcopum diuersis

hocque tm
plum Eoum
nouu ubi
Cauit uolunt
tuo

AC. pœnis affectum gladio percussit : Gerinum quoque fratrem eius diu excruciatum peremit : multos cogens in exilium, ablatis facultatibus, de quibus Vulbaldus & Ragnebertus illustres viri, multis pressi iniuriis, virtute venerabiles occumbunt. Vulfuoldo decedente, Martinus & Pippinus iunior filius Ansegisili, regibus decedentibus, dominabatur in Austria. Moto prælio contra Theodoricum regem & Ebroinum, Martinus fuga lapsus Lugduno cloaca se reclusit. Pippinus quoque è latere euasit : Ebroinus datis sacramentis, Martinum ad regem Theodoricum venire suadet : ille credulus, mox cum suis interfectus est. Ebroinus crudelitate nimia saeuus, ab Hermenfrido Franco interfectus est : Erméfridus in Austriorum regnum ad Pippinum fugiēs, euasit. Erat tunc temporis vir oculis cæcatus, vnus de illis quibus Ebroinus effoderat lumina, in insula Lugdunensis prouinciæ, quæ Barbara dicitur. Qui cùm nocturno tempore super ripam Sicannæ fluminis orandi gratia resideret, audiuit nauigantium impetum, & magna vi brachiorum contra impetum fluminis insurgentium. Cùmque interrogaret, quo nauigium illud tēderet, vox in auribus eius percipuit : Ebroinus est, quem ad Vulcaniam ollam deferimus . ibi enim facti sui pœnas luet. Hoc idem vir audiuit ad consolationem sui, vt sciret quam pœnam persecutores iustorum

An.C. sentirent. Reuerentissimus ecclesiæ Lindisfarnensis in Britannia ex Anachorita antistes Cuthbertus, totam ab infantia vsque ad senium vitam miraculorū signis inclitam duxit. Cuius venerabile corpus humatum post vndecim annos, quasi eadem hora fuisset defunctus, cū veste qua tegebatur incorruptum inuētum est. Franci Vuaratonem pro Ebroino, maiorem domus faciunt. Qui pacem cum Pippino componit. Pippinus cum Gislemaro Vuaratonis filio, contra voluntatem patris agente, ciuilia bella habuit. Sed Gislemarus à deo percussus obiit. Pater eius Vuarato principatum recepit. Sanctus Audoenus episcopus, virtutibus clarus, migravit ad dominum.

Post Vuaratonē, Bertharium, maiorem domus statura & sapientia pusillum, Franci constituunt. Pippinus cum Theoderico & Berthario bellum iniit, & vicit.

699 Tiberius imperator, annis septem. Synodus Aquileiæ facta ob imperitiam fidei, quintum vniuersale concilium suscipere diffidit, donec salutaribus beati papæ Sergii monitis instructa, & ipsa huic cum cæteris Christi ecclesiis annuere consentit. Ioannes pontifex Romanus habetur, qui Sergio successerat. Bobolinus Viennensis ecclesiæ episcopus, insignis claruit. Post quem Georgius magne virtutis episcopus, in eadem vrbe constituitur. Gisulphus dux gentis Longobardorum

A. C. Beneuēri Campaniā igne, gladio, & captiuitate vastauit: cūnque nō esset qui ei resisteret, Ioānes papa missis donariis plurimis & legatis, vniuersos captiuos redemit, atque hostes domum redire fecit. Cui successit alter Ioānes, qui miro opere oratorium sanctæ dei genitricis Mariæ in ecclesia beati Petri construxit. Erithbertus rex Longobardorum, multas cortes & patrimonia Alpium Cottiarum, quæ à Longobardis fuerant ablata, iuri apostolicæ sedis restituit, & hanc restitutionem aureis scriptam literis, Romam direxit. Pippinus Aufrasiarum dux, Theodericum regem cepit, atque thesauris acceptis, Nordebertum quendam de suis Maiorē domus sub rege eodem constituit. Ipse in Austriam remeauit: Habuit autem ex vxore sua nobili, duos filios, Drogum, & Grimoldum. Drogus ducatum in Campania accepit.

706 Iustinianus secūdus, cum Tiberio filio, annis septem. Hic auxilio Terbellij regis Bulgarorum regnum recipiens, conuictos occidit eos qui se expulerant, patritios & Leonem in loco eius vsurpauerant: necnon, & successorem eius Tiberiū, qui eum de regno eiectū toto tempore quo ipse regnauit, in eadem ciuitate tenuerat in custodia. Callinicum vero patriarcham, erutis oculis, misit Romam, & dedit episcopatū Cyro, qui erat abbas in Ponto, cūnque exulem aluerat. Hic papam Con-

AN. C.

stantinum ad se venire iubens, honorifice suscepit & remisit: ita vt die dominica cū missas sibi facere iuberet, communionem de manu ipsius acceperit. Quem prostratus in terra, pro suis peccatis intercedere rogans, cuncta ecclesiæ priuilegia renouauit. qui cū exercitum mitteret in Pontum ad comprehendendum Philippicum, quem ibi relegauerat, conuersus omnis exercitus ad partem Philippici, fecit eum sibi imperatorem: reuersusque cum eo Constantinopolin, pugnavit contra Iustinianum, duodecimo ab vrbe militario, vicitque atque occidit. Regnavitque Philippicus loco Iustiniani. Francis adhuc Theodericus regnabat. Deodatus Viennensis episcopus, magnæ parsimonix vir, florebat.

712

Philippicus imperator, annum vnum, menses sex. Hic eiecit Cyrum de pontificatu, eumque redire ad gubernandum monasterium suū præcepit: quique prauis dogmatis literas Constantino misit pontifici: quas ille cum apostolica sedis concilio respuit, & huius rei causa fecit picturas in porticu sancti Petri, qui acta sex synodorum vniuersalium continent. Nam & huiusmodi picturas cū haberentur in vrbe regia, Philippicus iusserat afferri. Statuitque populus Romanus, ne heretici imperatoris nomen, aut in chartis, aut in figuris solidis susciperent: vnde nec eius effigies in ecclesiam introducta est, nec nomen ad missarum

A.B.C. solennia prolatum. Captus igitur Philippicus ab Anastasio oculis priuatus est, nec tamen occisus. Theodericus rex Francorum, mortuus est, qui regnauit annis xix.

714 Anastasius imperator, annos tres. Hic literas Constantino pontifici Romam misit, per Scholasticum patritium & exarchum Italiae, in quibus se fautorem catholice fidei, & sancti sexti concilii prædicatorem esse docuit.

Chlotharius filius Theoderici puer, Francis regnauit annos tres, cui successit Childebertus frater eius, vir inclitus. Defuncto Northberto maiore domus, Grimoldus Pippini filius effectus est. Pippinus multa bella gessit contra Rittodum gentilem Frisonum ducem, similiter contra Sueuos, vel alias quam plures gentes. Blidramnus Viennensis ecclesie episcopus. Leutbrandus rex Longobardorum, donationem patrimonij Alpium Cottiarum quam Heribertus rex fecerat, sed ille reperierat ammonitione venerabilis papæ Gregorii confirmauit. Drogo filius Pippini defungitur hybernali tempore, anno incarnationis domini, dccviii. Anepos episcopus secularis conuersationis vir, duxit exercitum Francorum contra Vuiliarium in Sueuos, vbi grauissima caedes facta est, anno incarnationis domini septingentesimo duodecimo. Bonæ memoriæ Childebertus rex migravit, regnās tredecim annos: & sepultus est Cauciaco monasterio in

A. C. basilica sancti Stephani protomartyris. regnū suscepit Dagobertus adhuc puer, filius eius: Maior domus Grimoldus, vir modestus & iustus, qui habebat Ratbodi ducis filiam Theudoaldam in coniugium. nam ex alia fœmina Theudoaldum habuerat. Ægrotante itaque Pippino genitore eius, dum ad visitandum eū venisset, à Rāgario Frisone gētili peremptus est, in basilica sancti Landeberti. Pater eius Theudoaldum in honore defuncti patris instituit, Leodico, anno incarnationis domini dccxiiij. in mēse aprili. Nec multo post Pippinus pater eius mortuus est, eodem anno, medio decembri. Obtinuit autem principatum, sub nominatis regibus annis viginti septem. Hecbertus vir sanctus de gente Anglorum, pro cælesti patria peregrinus, sacerdotium Christi exornans, plurimas Scoticæ gentis prouincias ad canonicam paschalis temporis obseruantiam, à qua diutius aberrauerant, pia prædicatione conuertit, anno ab incarnatione domini, dccxv.

717 Theodosius imperator, anno vno. Hic electus in imperatorē, Anastasium apud Nicæam ciuitatem graui prælio vicit: datoque sibi sacramento, presbyterum fecit ordinari. Ipse verò vt regnum accepit, cum esset catholicus, imaginem illam venerādā in qua sanctæ sex synodi erant depictæ, & à Philippico fuerat deiecta, pristino loco in vrbe regia ere-

A.C. xir. Tiberis fluuius alucum suū egressus ita excreuit, vt ad vnam & semis staturam in via publica extumesceret, multaque excidia Romanæ ciuitatis faceret. A porta denique sancti Petri vsque ad pontem Mōliuum aquę descendentes se coniungebant. Mansit autē diebus vij. Cum ciues crebras letanias agerēt, reuertitur octaua die. Amore diuino ir. flāmanti multi Anglorum gētis de Britannia Romā venire his tēporibus maxime studuerūt, ibiq; ob signum religionis tōsuram clericalem suscipere. Tūc etiam reuerendus abbas Geolfrius annos natus lxxiiij. cū esset presbyter annis xlviij. Abbas autem, annis xxxv. Vbi Lingonas peruenit defunctus, atque in ecclesia beatorum Geminorum martyrū sepultus est.

Carolus Pippini filius ex alia vxore, cum capus à Pletrude Pippini quōdam vxore teneretur, auxiliante domino euasit. Saxones terram Matuariorū deuastauerūt. Eoldus Viennensis episcopus iam habebatur.

718 Leo imperator, annos 9. Sarraceni cū immenso exercitu Constantinopolin venientes, triennio ciuitatem obsident, donec ciuibus multa instantia ad deum clamantibus, multorum fame, frigore ac pestilentia perirēt, ac sic pertesi obsidionis abscederent. Qui inde regressi, Bulgarorum gentem quæ est super Danubium, bello aggrediuntur: & ab hac quoque victi refugiunt, ac naues suas repetunt.

2
Meliorum ob belia
i. rapido riuo
Mouenti riuo
i. Constantij
in aqua videri

AN. C.

Quibus cùm altum peterent, inruer. te subita tempestate, plurimi etiam, merfis, siue cōfractis per litora nauibus, necati sunt. Leutbrā-dus rex audiens, quòd Sarraceni depopulata Sardinia, etiam loca illa fœdassent, vbi ossa beati Augustini episcopi propter vastationē Barbarorum olim translata, & honorificè fuerant condita, misit, & dato precio accepit, & transtulit ea in Ticinum. Ibique in monasterio quod Cella aurea vocatur, quod & ipse construxit, condigno honore recondidit. Tūc sanctus episcopus Eoldus Viennensem ecclesiam rebus auxit. Erat enim affinis Frācorum regibus, quique etiam intra ciuitatem in honore beatorum martyrum Thebæorum, Maurici & sociorum eius, domunculā cryptatim construxit: ibique non mediocrem partem reliquiarum, siue ex his martyribus, siue ex aliis posuit. Atque ex eo tempore res ecclesiæ nomine beati Mauricii attitulatur, quando ex antiquo & maior domus in honore septē martyrum Machabæorum, & facultates eiusdem ecclesiæ sub nomine eorum à fidelibus offerrentur, & consecratæ manerent. Dagobertus rex, annis quinque regnans, mortuus est. In illis diebus paulo ante Franci mutua cæde se sternunt, ac Theodoaldum Grimoldi Iusti filium valde persequendo fugant, electo Raganfrido in principatum maioris domus. Frāci Danielem quendam clericum post abiectionem

An.C. tionem tonsuræ, in regno stabiliunt, atque Chilpericum nuncupant. Exercitum vsque fluiū Mosam contra Carolum cōmouēt. Ex aliā parte Ratbodus dux cum Frisonibus contra eundē ipsum Carolum insurgit: pugna valida commissā cum Frisonibus, Carolus graui damno afflictus, dilapsus est. Ratbodus vsque ad Coloniam cuncta deuastans peruenit, mense Iulii, anno incarnationis domini, Dccxv. Chilpericus simul cum Ragamfrido Arduennē syluā ingressus, magno exercitu vsque Rhenum ciuitatēque Coloniam peruenerunt, thesaurum multum à Plectrude accipientes, vastantēque terram, reuersi sunt ad Amblaiam: sed subitò Carolo super eos irruente maximum à copiis suis dispendium sustinent. Iterum Carolus exercitu commoto aduersus Chilpericum vel Ragamfridū pergit. Illi contrā, hoste parato, bellum accelerant, in loco nuncupato Viciēco, die dominica, ilucescente die, infra quadragesimam, xiii. calendis aprilis, anno incarnationis septingentesimo decimo septimo. Chilpericus & Ragamfridus fugati, penes Carolum victoria fuit: Coloniam venit, thesauros patris sui à Plectrude recepit: regem sibi Chlotharium statuit. Chilpericus & Ragamfridus Eudonem ducem in adiutorium experunt. Contra quos Carolus intrepidus pergit. Eudo Parisios fugiēdo peruenit. Chilpericus thesauris

A. C. regalibus sublatis, trans Ligerim in Aquitaniã se eripuit. Chlotharius rex eo anno mortuus est. Post Eoldum episcopum Bobolinus Viennensis episcopus successit. Huic Ostrebertus vir strenuus & nobilis episcopus succedit. Hic sepultus est in villa quadam proprietatis suæ Iulidiaco, non longe à Sequãna fluuio Carolus legationem ad Eudonem misit, amicitiasque cum eo componit. Cui Eudo Chilpericum regem cum multis muneribus reddidit: sed idẽ non diu in regno resedit. Siquidẽ Nouiomo ciuitate mortu⁹ ac sepultus est. Regnavit autem annis plus v. Franci Theodericum Dagoberti iunioris filium, regem super se cõstituunt. Carolus maior domus & Austrasiõrũ princeps, vastãs omnia, & Saxonum agros diripiens, ad Vuiforem peruenit. Ratbodus Frisonum dux, moritur, & Carolus cũ Saxonibus bellũ inuit: ibi grauissima cædes hominũ altrinsecus morientium. Post aliquot annos in Baiouariã iter arripuit, Baiouariõsq; cũ labore maximo ad deditiõnẽ coegit. Post reluctantiõibus iterũ occurrit, & secũda vice fortitudine exercitus sui superdomuit. Iterũ abiit in Saxoniam, deinde ad Sueuos cõtra Lantfridum, quos ab infestatione nimia repressit. Exinde exercitũ commouet contra Eudonem Aquitaniõrũ ducem, iuitque vsq; in Vasconiã fugato Eudone. Sarraceni multis copiis nauib;que plurimis longe lateque plurimas vrbes tam Septimanię

A. C. quàm Viennensis prouinciæ vastant. Contra quos Carolus expeditionē ducens, grauitérq; eos fundēs, in Hispanias repulit: facta cōcertatio mense octobri, gerens & alia diuersis in partibus prœlia, iterū post aliquot annos perrexit vsq; in Vualconiā, Aquitaniā depopulat^o, mortuo Eudone contra filios illius arma corripuit, eosque vehementer affixit. Sed variante concertatione, cum ex vtrisque partibus plurimi cæderentur, tandem fœdus non diu mansurum ineunt. Sarraceni pene totam Aquitaniā vastātes, & late alias prouincias igne ferroq; superātes, Burgūdiā dirissima infestatione deprædantur. Pene omnia flāmis exurētes, monasteria quoq; ac loca sacra fœdātes, innumerū populū abigunt, atq; in Hispanias trāspōnunt. Contra quos Carolus iterum expeditionē mouit. Quibus forti manu resistēs, cæsa inde maxima multitudine, reliquos qui superfuērent fugere compulit: è quibus pauci euasere. Vuilicarius Austreberto venerabili episcopo Viēnæ succedit. Qui ob cladē Sarracēnorū, cum esset domus præclarissima martyriū citra Rhodanū, ab eis iam incēsa, ossa beati Ferreoli cum capite Iuliani martyris intravrbē transtulit, eisq; accelerato opere, non magno precio ecclesiā cōstruxit: vbi & eorūdem martyrum reliquias reuerenter cōposuit: idē Vuilicarius, cū furioso & insano satis consilio, Franci res sacras ecclesiarū ad vsus suos retor-

An.C. querent, videns Viennensem ecclesiam suam indecenter humiliari, relicto episcopatu in monasterium sanctorum martyrum Agaunensium ingressus, vitam venerabilem duxit. Vastata & dissipata Viennensis & Lugdunensis provincia aliquot annis sine episcopis utraq; ecclesia fuit, laicis sacrilege & barbære res sacras ecclesiarum obtinentibus. Anno incarnationis domini, dccxli. Carolus Pippini filius Francorum dux defunctus est, principatum illius obtinente Carlomano & Pippino fratre eius: Childericus in regno Francorum substituitur.

727 Constantinus imperator, annos xxvi. Carlomannus & Pippinus contra Hunaldum ducem Aquitanorum exercitum mouent, ceperuntque castrum quod vocatur Lucas: in ipso itinere positi diuiserunt sibi regnum Francorum, in loco qui dicitur Vetus Pictauius. Eodem anno Carlomanus Alamanniam vastauit. Carlomannus & Pippinus ineunt pugnam cum Odilone duce Baiouariorum. Eodem anno Carlomannus cum Saxonibus conflictum habuit: cepitque castrum quod dicitur Hochseoburg & Theotecnum Saxonem placitando sibi conquisiuit, anno incarnationis domini dccxliii. Iterum Pippinus & Carlomanus expeditionem habuerunt in Saxoniam, anno incarnationis domini, dccxliij. captusque est Theodericus Saxo. Sequenti anno nullam fecerunt expeditionem, eo quod Carlomanus dispositum haberet seculari militiae relinquere, & ipso an

An. C.

no parauit iter suū, parauitq; se frater eius Pippinus honorifice ad obsequiū illius, anno incarnationis domini dccxlii. Carlomānus secundum votum suum Romam abiit, ibique se totondit, atque monasteriū in monte Sareptæ in ueneratione sancti Siluestri cōstruxit, ibiq; sub monastico habitu aliquo tēpore vixit. Inde ad sanctum Benedictū in Cassino monte perueniens, monachis sociatus est. Grifo ante faciem Pippini ducis fugit in Saxoniam. Pippinus per Thoringiam iter arripiens, introiuit in Saxoniam, peruenitq; ad fluuium Missaha in loco qui dicitur Scaamgi. Grifo adiungens secum Saxonum multitudinem, super fluuium Oacrū in loco qui dicitur Horahim: illuc quoque eum est Pippinus insecutus. Sed Grifo arripiens fugam, peruenit vsque Baiouariā, ducatumque ipsum sibi subiugauit: Tassilonem atque Iltrudem captos subdidit. Suuidger ad auxilium ei venit. Hoc audiens Pippinus, iter post eum arripiēs, captum Grifonem secum adduxit, simul cum Lantfrido atque Suuidger: Tassilonem vero in ducatum Baiouariorum posuit, eique per beneficium Baiouariam commisit. Grifoni quoque in partibus Austriæ duodecim comitatus dedit: inde post Grifo fugiēs Vuaifario Hunoldi filio Aquitaniorū duci se coniunxit: ibiq; ambo cōtra Pippinū rebellionē parant. Interim dū copiæ parantur, misit Pippinus Vtgardum Vuisburgē-

*Carlomanum filium
Caroli magni, regis
hunc de post gero un
multa facit oratione
maximam Carolo
rouitur abbaty 3*

A.M. sem episcopum & Fulradum capellanū suum ad Zachariam tunc tēporis pontificē Romanū, vt interrogarēt eum, si ita manere deberēt reges Francorum, cum pene nullius potestatis essent, iam solo regio nomine cōtenti. Quibus Zacharias pontifex respōsum dedit, regē potius illum debere vocari qui rempublicā regeret. Reuersis legatis abiectōq; Childerico, qui tunc regiū nomē habebat, Franci per consiliū legatorum & Zachariæ pōtificis electū Pippinum regē sibi constituunt: Childericus tonsuratus, & in monasterium missus est. Mox Pippinus rex Francorū factus, bellum in Saxoniā mouit: in quo Childegarius episcopus à Saxonibus occisus est in castro quod dicitur Vuitbergh. Victor Pippinus peruenit vsq; ad locū qui Rhime dicitur: inde reuersus, nūciatur ei qd Grifo frater eius dū Italiā intrare vellet, apud Moriennā occisus esset, cui⁹ mortē licet perfidi patrię adeo doluit. Zacharia pōtifice defuncto Stephanus succedit. Tunc temporis sanctus Bonifacius archiepiscopus Mogōtiacensem regebat ecclesiam. Prædicator venerabilis maximam multitudinē Frisonum ad Christum conuertit: Vuilicarius relicta Viennensi sede, Romam primum abiit, ibiq; papæ Stephano notus efficitur: interiecto non multo tempore Agauni monasterium martyrū in curam suscepit. Aistulphus Longobardorum rex, nimis perfide testamenta dono prædeces-

1111. 1112. 1113.
 1114. 1115. 1116.
 1117. 1118. 1119.
 1120. 1121. 1122.
 1123. 1124. 1125.
 1126. 1127. 1128.
 1129. 1130. 1131.
 1132. 1133. 1134.
 1135. 1136. 1137.
 1138. 1139. 1140.

A.C. forum eius beato Petro collata perripuit, atq; facultates Romanæ ecclesiæ militibus suis dedit. Hac vrgēte necessitate Stephanus papa in Franciā auxiliū petiturus, ad Pippinum venit. Carlomānus quoq; frater Pippini regis cōsilio Aistulphi vt vulgatur, in eadē volūtate cōsentiente abbate eius, vt petitionē Stephani pōtificis cassaret, & ipse in Franciā venit. Stephanus pōtifex vncto Pippino in regē, duos quoq; filios eius Carolū & Carlomannū pariter vnxit. Beatus Bonifacius archiepiscopus in Frisia verbum domini prædicās, martyriū impleuit. Pippinus rex post vnctionē apostolicā, in Italiā cum exercitu properat, trāsitumq; per ciuitatē Viennā faciens, Carlomannū fratrem suum monachū ibi misit, simul cū regina Bertruda: ibi Carlomannus ægrotās obiit. Aistulfus audito Pippini regis aduentu, cluis prohibitis, cum Longobardis obuiam Pippino peruenit. Sed Pippinus rex vi insistens bellando, auxiliante beato Petro Italiam ingressus est: & remisso pōtifice Stephano, per Fulradum aliósq; ministros ad sedem suam ipse Papiam vbi Aistulfus se recluserat, obsedit. At ille cernens se non posse euadere, promisit omnia beato Petro & ecclesiæ Romanæ restitutorū. Obsides igitur quadraginta simul cū iuramento dedit. Sicque obsidione liberatus est: rex verò Pippinus in Franciā rediit. Sed Aistulfus vt perfidus omnia mētitus est. Ob quā causā rex Pippi

Pippinus a Stephano
Romæ. Pippinus vnxit
in Arminy Gallia

A. C. nus, Italiam iterum ingressus, Papiã obsedit: Aistulphũ intus clausit: Aistulphus iterum sacramento nimum coactus, firmavit se omnia redditurũ: insuper Pippinus rex Rauennã totãque Pentapolin sanctis apostolis Petro & Paulo tradidit. Reuerso rege Pippino Aistulphus dum venatũ pergit, diuino iudicio subito percussus, interiit. Interiecto tempore Desiderius in regnũ Longobardorũ successit. Constantinus imperator missis donis regi Pippino simul organo musico, pacẽ cum Frãcis statuit. Tenente placitum Pippino rege in Compendio, Tassilo dux Baiouatorũ ad illum ibi venit, seque illi in vassalum commisit, atq; super corpora sanctorum martyrum Dionysii, Rustici, & Eleutherii, simul & super corpora sanctorum confessorum Martini & Germani iuravit, vt in omnibus diebus vitæ suæ regi filiis-que eius integram fidẽ cum subditiõne serua-
ret. Acta sunt hæc anno incarnationis domini dcclviii. Omnẽsque maiores Baiouatorũ vna cum ipso sacramentis iurationũ obstricti sunt. Bertericus Viennensem ecclesiam homo simplex suscepit regendam. Post ipsum, Proculus episcopus similiter innocens & simplicis naturæ. Pippinus rex iterum Saxoniam ingressus, firmitates omnes Saxonũ obtinuit, multaque strage Saxonum populum perdomuit, in tantum vt dona annualia eis imposuerit per singulos annos Frãcis deferre, ccc. equos. An-

Organum Iute
musico musici
rumi 1° u. frãcis
vssuy

A. C. no incarnationis domini, dclclx. natus est Pippino regi filius, quem idem pater Pippinum vocari præcepit. Qui post natiuitatem tertio anno defunctus est. Vuaifarius dux Aquitaniorum, omnes facultates ecclesiarum quæ ad ius Francorum pertinebant, in Aquitania inuasit. Obquam causam Pippinus rex egressus, peruenit vsque ad locum qui vocatur Todoat. Illic Vuaifarius per legatos suos omnia promisit se redditurum. Anno incarnationis domini, dclclx. acceptis obsidibus rex reuersus est. At Vuaifarius promisit, sed minime perfecit. Reuersus iterum Pippinus rex, & cum eo filius Carolus plurima castella Aquitaniorum cepit, Burbötis, Câtela, Clarimontis, quod incendio concremauit. Peruenitque vsque ad Lemouicas vastando terram, & Vuaifarium insequendo. Tertio in Aquitaniam pergens, Bituricas ciuitatem cepit, & castrum Toartis.

Quartum iter in Aquitaniam pergens, tenuit placitum suum Neuernis. Inde Tassilo dux Baiouariorum, postpositis sacramentis, postposita propinquitate (erat enim nepos eiusdem regis) ab eodem itinere se abduxit, atque in Baiouariam reuertitur. Rex Pippinus tamen Aquitaniam perambulauit, vsque ad Cadurtium. Anno incarnationis domini dclclxv. quintum iter arripuit in Aquitaniam; tenuitque placitum suum Aurelianis. Construxitque castrum Argentonium, quod Vuaifa-

A.C. rius paulo ante destruxerat, positus ibi ad custodiam Fráncis. Similiter apud ciuitatem Bituricas, exercitum ad custodiá disposuit. Facta est tunc temporis synodus, anno incarnationis domini, dclxvii. & quæstio ventilata inter Græcos & Romanos de Trinitate, & vtrum spiritus sanctus sicut procedit à patre, ita procedat à filio: & de sanctorum imaginibus, Vrrúmne fingendæ, an pingendæ essent in ecclesiis. Sextum iter faciens in Aquitaniá munitissima loca plurima cepit vsque Garonná peruenit: reuersus Bituricas legatos de morte Pauli Romani pontificis accepit. Septimo itinere in Aquitaniá per Vienná transitú faciens, vbi tunc Viennensem episcopatú post aliquot annos Berterico cuidam ex familia ecclesiæ dedit, vsque Sanctonas peruenit. Capta est mater Vuaifarii & sorores eius ac nepres. Sic rex vsque Garúnam cuncta diripuit: inde iterum interposito tempore simul cum Bertruda regina, in Aquitaniá transiens, apud Petragoricas Vuaifarium ducem interfecit. Inde post victoriam Sáctonas rediit, vbi reginá dimiserat, et ægrotare cœpit: inde orationis gratia ad sanctú Martinú venit. Ad sanctum Dionysium quoque perueniēs, viii. cal. octobr. anno incarnationis domini, dclxviii obijt: regnauit auté post diem vnctionis suæ, xviii. annis paulo amplius. Gloriosi filij illius Carolus & Carlomannus in regnū Fran-

A. C. corum eleuati sunt. Carolus in Nouioma ciuitate, Carlomannus Sueffionis. Carolus gloriosus rex, in Aquitaniam contra Hunoldum rebellantē ingressus est. Misitque legatos suos ad Lupum Vuasconū, & inde adductus est supradictus Hunoldus vna cum vxore sua Bertha regina, per Baiouariam perrexit in Italiā. Anno incarnationis domini, dcclxxi. Carlomannus defunctus est in villa quæ dicitur Sal montiacus, pridie nonas decembres. Vxor vero illius cum aliquibus Francis ingressa est in Italiam. At nobiliores Frāci cum episcopis & comitibus, glorioso regi Carolo se commiserunt. Gloriosus rex Carolus Adurmensul fanum Saxonū penitus destruxit: vbi cū exercitus graui siti laboraret, medio die subito ex quodā torrēte largissimē aquę emanauerunt, quæ sufficerent cuncto exercitui & iumentis eorū. Anno incarnationis domini, dcclxxiii. legatus Romanę ecclesię Petrus ab Adriano pontifice, ad gloriosum regem Carolum venit: & quia itinera terræ præclusa erant à Longobardis nauigio vsque ad portum Massilię venit, postulans auxilium contra Desiderium Longobardorum regem. Pius rex Carolus vsque Genuam venit: diuisoque ibi exercitu suo, partem misit per Alpes Cottias, & per iuga Cibennica, id est per montem quem accolę Cenisium vocant, quæ latera aperiunt in agros Taurinorum. Desiderius rex tunc

An. C.

iuxta clufas Longobardorum exercitum composuerat : sed impetum Francorum sustinere non valens , Pappiam ipse Desiderius refugit. Et pius rex Carolus post Desiderium per apertas clufas veniens , ciuitatem ipsam obsedit. Anno incarnationis domini, dclxxiiij. pius rex Carolus Romam abiit , indéque reuersus Papiam cepit , cum rege Desiderio vxorem ac filiam eius thesaurúmque illius sibi suisque tulit. Omnes Longobardos subegit , captis ciuitatibus ac direptis vniuersis Italiae . Adalgisus filius eiusdem Desiderij fuga lapsus , nauae Constantinopolin venit. Ordinata Italia , rex Carolus in Franciam reuertitur . Interim dum rex in Italia esset , Saxones ad praesidia Francorum cum exercitu exeunte , obsidentésque quoddam castellum Buriaburg , quandam ecclesiam concremare à foris castello uoluerunt , quam sacrauerat beatus Bonifacius martyr. Subito autem apparuerunt duo iuuenes mirae claritatis & candoris , videntibus tam Christianis quàm paganis qui ipsam ecclesiam defendere videbantur. Horum aspectu terribili perterriti Saxones , in fugam versi sunt , sicque castrum illud ab obsidione liberatum. Rex Carolus , vt peruenit ad locum qui dicitur Ingilham , quatuor scaras in Saxoniam dirigit , quae deo auxiliante victrices exiterunt. Rex gloriosus Carolus castrum Sigiburgum in Saxonia cepit , Eresburgum su-

An.C. per Vuisaram fluuium, in loco qui dicitur Brunisberg, reedificat. Sicque Franci vtranque ripam, fugatis & partim occisis Saxonibus, obtinent. Gloriosus rex Carolus vsque Oboacrum fluuium, Saxoniam aliasque gentes peragrans, receptis obsidibus in Franciam rediit. audito quòd Rothgaudus Longobardus in perfidiã versus esset, Italiam iterum repetiit, dclxxvj. anno incarnationis domini. Occiso Rothgaudo, Foroiulium, Tharauisium atque alias ciuitates in ditionem suam recepit, easque Francis ad custodiam permisit. Heresburgũ castrum Saxones inuadunt & destruunt. Sed cum præpararēt machinas & petratias atque cletas, vt alterum castrum præriperent, videntibus aduersariis, apparuerunt in modum scuti, duo globi flammantes super ecclesiam quæ in ipso castro erat. Qua visione pauefacti Saxones, relinquentes vniuersam præparationẽ suam, ita fuga lapsi sunt, vt mutuo se gladiis conciderent. Rex gloriosus Carolus iterum Saxones aggressus, firmitatẽsque illorum omnes obtinẽs, quo Lippia cõsurgit, omnia peragrans, vniuersam Saxoniam recepit, & reedificato Heresburgalio castro, super Lippiam Saxones cum vxoribus & infantibus baptizatos in fide sibi coniunxit, & placitum generale tam ex Francis, quàm ex Saxonibus celebravit ad Paterbrurnam. Vuitichingis cum quibusdam saxonibus rebellis in Northmãniã

A. C. transfugit, auxilium ab eis contra regem gloriosum Carolum postulans. Baptizatis Saxonibus & ingenuitate et alodo fidei firmitas roborata, si ampli⁹ amissa Christianitate in perfidiam relaberentur. Gloriosus rex Carolus pascha celebrato in Aquitania, in villa quæ dicitur Cassinogilo, dcclxxvij. anno incarnationis domini Hispanias ingreditur. Nam antea adhuc in Saxonia positus, receperat legationem Sarracenorum, in qua fuit Ibinalaribi, & filius Deuisfezi, qui Latine dicitur Ioseph. Destructa igitur Pampilona, apud Cæsaraugustam, exercitum tam ex Burgundia quàm ex Boiouaria prouincia, Septimania atque Longobardia coniunxit, & acceptis obsidibus de Ibinalaram et de Abutauro, aliisque Sarracenis subiugatis Nauarris & Vvasconibus in Frâciam reuertitur. Orandi gratia Romam post aliquot annos ingressus, ab Adriano pontifice filius eius Pippinus ex sacro fonte excipitur, atque duo filij eius reges initiati sunt. Mediolani ab Thoma episcopo filia ei⁹ Gisla baptizata, & excepta. dcclxxxiii. anno incarnationis domini. Hildegardis regina pridie cal. maii vigilia ascensionis domini in villa quæ dicitur Theudone, moritur.

Tractum est igitur bellum Saxonû per spacia annorum, cum in perfidiã sæpe relaberentur, fortissimo rege cum Frâcis pene eos subinde vsque ad interneconẽ obterente. Vui-

A.C. tigingis & Albi cum sociis, qui diu Saxones ad rebellionem permouerant, per obsides recepti, atque eis benignissime à pio rege perfidia indulta in Attiniaco baptizati maximam pacem regioni contulerunt. Arichisus dux Beneventanorū rege Carolo apud Romā posito, cū magnis muneribus Romoldum filium suū misit, postulās ne infra ducarū Beneventanorū introiret. Sed cum esset idem Arichisus suspectæ fidei, gloriosus rex Beneventum proficiscitur. Ad cuius aduētum dux Arichisus, relicto Beneuento, Salerni se reclusit, metuēs videre faciē regis, duos filios obsides dedit, Romoldū & Grimoldum, quem adhuc secū retinebat cū maximis munerib⁹. Sic obsidibus receptis, pius rex Carolus reuertitur, obstrictis iuramēto Beneuetanis, cū pontifice Romano sancto pascha celebrato, Thassilonis ducis Baiouariorum, insuper missis receptis, cuius perfidia nota passim vulgabatur. interiecto tēpore vndique exercitibus regis Thassilo cōstrictus, ad conuentum publicum Francorū aliarūque gentiū sub ditione eorū iam positarū in villa quæ dicitur Ingilena, aut volēs, aut nolēs occurrit: in medio positus cū criminalia ei obicerentur, & ipse periuria sua publice fateretur, dānat⁹ ipse cū filio suo Theudone ad mortem est. Sed clementia piissimi regis eis vita concessa, tonsurati in monasterium pœnitentiam acturi recluduntur, & ali-

An. C.

qui Baiouariorum in exilium pro perfidia direxit. Græci cum Longobardis pugnam in-
eunt: similiter & cum Auaris & Francis qui in
Italia commanebant: similiter inter Baioua-
rios & Tauros. in his omnibus victoria penes
Francos fuit. Iterū Auari cum Baiouariis præ-
sidentibus Frâcis cum pugnare disponderent,
strage validissima cæsi, maxima pars eorū flu-
uio Danubio intercepta, ibi q; necata est. Ex-
cellentissimus rex Carolus super Albiam flu-
uium pontes constituit, & in capite pontis ex
vtraque parte ædificauit castra: atq; Sclauos,
quorū vocabulum est Vultze perdomuit. Ha-
bebat autem iam Sclauuos, quorum vocabu-
la sunt Suurbi, necnon & Abotriti: horū prin-
ceps erat Vuitzã. Auarorum gens effera, fini-
bus Baiouariorū infestissima, ecclesias oppi-
dâque circa fines suos immaniſſime depopu-
lans atq; deuastãs, metu pij et gloriosi regis ac
timore exercit⁹ illius, dimissis firmitatib⁹ suis
& præſidiis, fuga elabitur, ac pristinam posses-
sionem relinquit. Anno incarnationis domini
dcccxiij. Felix Aurelitanus episcopus hæreti-
cus deprehensus, adoptiuum, non proprium
filium dei dominum nostrum Iesum Christū
dogmatizans, qui ad præſentiã Adriani pon-
tificis Romani deductus, hæresin verbis so-
lummodo abdicauit. Synodus iterū facta con-
tra supradictã hæresin in Francanofurt, lega-
tis apostolicæ sedis præſidentibus, Theophy-
lacto

AN.C.

Iacto et Stephano episcopis, et auctoritate sanctorum patrum conuictus & damnatus est iterum Felix cū errore suo, perpetuōque exilio apud Lugdunum relegatus est: quem ferunt in eodem ipso suo errore mortuum. Sed pseudosynodus quam Septimā Græci appellant, pro adorandis imaginibus abdicata penitus. Tudun Princeps Auarorum ad pium regem Carolum se contulit, & cum populo suo credēs, baptizatus, muneribus regis donatus, fidelis rediit: sed & Herricus Foroiulensis dux, ciuili bello inter se, et victis et occisis Auaris, misso Vuonomiro Clauohringum gentis Auarorum lōge retro tēporibus quietū spoliavit, ablatis inde thesauris multo illuc tēpore collectis, quos pio regi Carolo postmodum misit. Et ille deo gratias referens, ad memoriā sanctorum apostolorū, partē inde misit: partē officialibus regni, & ecclesiis aliis distribuit. Adrianus papa obiit, dccxcvj. incarnationis. anno mox vt Leo in eius locum successit, missis legatis ad pium regem Carolum, clauēs confessionis sancti Petri simul & vexilū Romanæ vrbis direxit. Pippinus rex à patre in Italia cōstitutus, in Pānonias cum exercitu proficiscitur, ac victor rediens, partē thesaurorum quæ remanserat, ad patrem defert.

Barchinona ciuitas quæ à Francis descieuerat, per Zathun Sarracenu restituitur. Nā idē ad pium regem veniens, vna cum ciuitate Se-

A. C. meth tradidit. Ludouic⁹ fili⁹ magni principis Caroli, in Hispaniã mittitur, & cū eo Abdella Sarracenus fili⁹ Zathibinmauge regis, quia frater pulsus Mauritania pio regi Carolo se cō miserat: Porro Pippinus alius filius ad dispo nendam Italiam constituitur, Nortliudi trans Albiã sedētes, legatos regios qui tunc ad iustitias faciendas cum eis versabantur, comprehendunt: quosdam ex eis occidunt, quosdam ad redimendū retinent. Deinde contra Trasfucconem ducem Abodritorū & Heburisum legatum Francorum, aciem dirigunt. In eo loco cæsa sunt ex Nortliudis quatuor milia: ceteri pacem petentes seipsos dediderunt. Viennensem tunc temporis ecclesiam, Vrsus: Ado, Lugdunensem ecclesiam regebat. Post Adonem nepos eius Ilduinus paululum Lugdunensem ecclesiam nō episcopus tenuit: & abscedens, Lirinis insulę monasterio monachalem conuersationem suscepit. Post Vrsum nimie simplicitatis episcopum, Vulferi quem Vultreiam patrio nomine appellarunt, Baiouarius Viennensem episcopatum suscepit. Porro Lugdunensem Leidradus vir seculari dignitati intentissimus, & honori reipublicæ utilis, rexit ecclesiam Viennensem Vulferi annis vndecim. Constantinus imperator à suis captus & excæcatus est. Irena mater eius imperatrix Cōstantinopoli residens, octo annos post imperauit. Hæc ad excellen-

A. C. tiffimum regem Carolum legationem pro pace seruanda misit. Stella quæ Martis dicitur, eo anno à mēse iulio vsque ad alium mensem iuliū videri non potuit. Baleares insulæ à Mauris et Sarracenis deprædatæ sunt. Hadesons rex Gallicia et Austuria, prædata Olisipona vltima ciuitate Hispaniæ, victoriæ insignia, multas loricas, mulos, captiuosque Mauros, glorioso regi Carolo per legatos misit. Romani, anno incarnationis domini, dccxcix. Leonem pontificem, septimo calend. maii, letania maiore, captum excecauerunt, vt fertur, linguamq; ipsius præciderunt. Positus itaque in custodia, per murū noctu aufugit ad ecclesiam beati Petri, vbi tunc forte legati Francorum aderant: inde primum Spoletum deductus, ac deinde ad gloriosum regem Carolum in Saxoniam in loco qui dicitur Padrabrunne, ibique honorifice susceptus, atque cum eodē honore Romam remissus. Auarorum gens in perfidiam relapsa, Herricum ducem Foro-Juliensem apud Tharsaticam Liburniæ ciuitatem, insidiis circumuentum opprimunt.

Geraldus quoque Batouariæ præfectus, commisso prælio cum Auaris, occiditur. Sed Baleares insulæ, quæ à Mauris & Sarracenis deprædatæ fuerant, accepto à Francis auxilio, ipsi sese dediderunt. Brittonum signa & arma ducum nominibus illorum inscripta per Vuudonem Marchensem, qui to-

An. C. tam Britāniam perlustraerat, eāmque in de-
 ditionem acceperat, glorioso regi Carolo de-
 larata sunt. Totāq; Britannia tunc primū Fran-
 cis subiugata est. Gloriosus rex Carolus reli-
 quiarum benedictionem de sepulchro domi-
 ni à patriarcha Hierosolymitano suscipiens,
 maxima dona per Zachariā presbyterū Hie-
 rosolymis ad sancta loca remittit. . Leurgar-
 dis regina Turonis, pridie nonas Iunias de-
 fungitur, ibique sepelitur. Post hæc eximius
 rex Carolus, Italiam ingreditur, orationis gra-
 tia Romā profectus: cui occurrit duodecimo
 ab vrbe lapide, Leo pontifex, eūmque cū sum-
 mo honore suscepit. xvij. cal. decembris. Per
 septem itaque dies operā dedit, vt ea quæ per-
 perā ibi acta fuerant, nudarentur. Sed & Leo
 pontifex de obiectis sibi criminibus diu agēs,
 cū iam criminatores refellisset, ambonē con-
 scendit & super sanctum euangelium in eccle-
 sia beati Petri apostoli præsentē populo ma-
 nus imponens, iureiurando inuocato sanctæ
 Trinitatis nomine, videntibus et audientibus
 omnibus, satisfecit se consciū non esse cri-
 minis vnde falso culpabatur. Eodem die re-
 ceptus est Zacharias legatus ab Hierosolymis
 reuertens, simul & cum ipso patriarchæ lega-
 ti, cū clauibus sepulchri domini, ciuitatis quo-
 que ac mōtis Oliueti, deferentes etiam vexil-
 lū vrbis. In die sancto natiuitatis domini an-
 te confessionem beati Petri apostoli, cum glo

Leo Pontifex
 accusatus falso

An.C. riosus rex Carol⁹ ab oratione surrexisset, Leo pōtifex capiti eius coronam imposuit, sicque ab vniuerso Romanorum populo acclamatū est, Carolo Augusto à deo coronato, magno & pacifico imperatori Romanorum vita & victoria. Perfectis laudibus à pontifice more principum antiquorum, adoratus est atque ablato patritij nomine, quod primum in eadē vrbe acceperat, imperator & august⁹ appellatur. Ad missas pōtifex ingreditur cū clero suo.

799 Carolus imperator primus ex gente Francorum, annis xlv. Hic postquā Romā ingressus imperatoris & augusti nomē sumpsit, iussit eos qui pontificem Leonem tam inhoneste & indecenter deponendo cōtumelauerant, sibi exhiberi, & quæstione de eis habita, lege Romana, vt rei maiestatis, capite dānati sunt. Pro quorum tamen vita papa & pontifex benignissime intercessit: cuius precibus imperator eis vitam & membra perdonauit: in exilium tamen pro facinoris magnitudine pulsati sunt. Huius factionis princeps Paschalis nomenclator extitit. Priuatis & publicis rebus dispositis, vii. cal. maias, Roma profect⁹, Spoletum venit. Factus est terræmotus, pridie cal. maii, hōna noctis secūda, qui pene totā Italiā cōcussit, intātum vt tectū beati apostoli Pauli cum suis trabibus magna ex parte decideret, & vrbes atque mōtes in quibusdam partibus ruerent. Hic terræmotus & in Gallis, & in

A.M. Germaniis multa loca etiam concussit. Pestilentia quoque immanis propter mollitiam hiemis facta est. Elephas cum aliis donariis à rege Persarum Aaron Amiralinum imperatori per legatos mittitur. Capitur Barchinona ciuitas Hispaniæ biennio obsessa, eiusque præfectus Zatus cum plurimis aliis Sarracenis. Et in Italia Theate similiter ciuitas capta & incensa, atque Roselmus præfectus etiam ipsius comprehenditur. Vnâque die Zatus & Roselmus ad præsentiam imperatoris deducti, in exilium retrusi sunt. Irene imperatrix ad imperatorem Carolum iterum misit pro pace inter Francos & Græcos firmanda.

Hortona ciuitas in Italia in deditionem accepta: Luceria quoque frequenti obsidione fatigata, & ipsa in deditionem venit: Vuinusius qui Spoleti præsidio præerat, aduersa valetudine fatigatus & obsessus à Grimaldo Beneuentanorû duce capitur. Quem tamé honorifice tenuit, & postmodum imperatori reddidit.

803 Circa palatium Aquisgrani, anno incarnationis domini, dccciii. terræmotus factus est: inde mortalitas subsequuta. Irene ab imperio deposita, & Nicephorus imperator Constantinopoli creatus, qui legatos suos vnâ cum legatis imperatoris Caroli remisit. Nam imperator Carolus Iesse episcopum Aimbianensem, & Elinigaudium comitem Constantinopolin direxerat. Susceperunt autem legati

A.C. Nicephori imperatoris epistolam in scriptam defœdere pacis, sicque tali pacto, Constantino polin reuersi sunt. Godefridus rex Danorum promisit se primum ad colloquium imperatoris venturum: sed consilio suorum ter- ritus, per legatos imperatori quod voluit mādauit: imperator omnes Saxones qui trans- Albiā & in Vuibmhodi habitabant, cum mul- tieribus & infantibus transtulit in Franciam.

804 Anno incarnationis domini, dcccciiii. Leo pontifex Romanus in Franciam venit, Rhe- morū ciuitate susceptus imperator in Carisia- co villa, natiuitatem domini cum eo celebrem duxit. Deinde Aquisgran: & donatum ma- gnis muneribus per Baiouariam ire volen- tem, deduci fecit vsque Rauennam. Cau- sa aduentus eius fuit, quia imperator mise- rat ad eum pro rei veritate inquirenda, si quod ferebatur sanguis Christi in ciuitate Mantua, fuisset repertus. Accepta igitur pon- tifex occasione, in Longobardiam quasi pro inquisitione exiit, inde vsque ad imperato- rem peruenit. Theodorus Capuanus prin- cept Hunorum, propter infestationem Scla- uorum: (erat enim idem Christianus:) lo- cum sibi dari ad habitandum inter Sabari- am & Carnutum ab imperatore postulauit, Quem Imperator benigne suscepit, & pre- cibus eius annuens, muneribus donatum re- dire permisit. Imperator inter filios suos

A .C. regna diuidit, vt sciret quisq; si superstes esset, quam partem tueri & regere debuisset. Testamentū inde factum & iureiurādo ab optimatibus Frācorum confirmatum, & Leoni papæ missum, vt manu sua subscriberet. Anno in-
 808 carnationis domini, dcccvi. classis à Nicophoro imperatore, cui Niceta patri⁹ præerat, ad recuperandam Dalmatiam mittitur. Eclipsis lunæ quarto nonas septēbris fuit, stante sole in xvi. parte virginis. Luna autē stabat in xvi. parte pisciū. Ipso anno, pridie idus febr. luna xvii. stella quæ vocatur louis, visa est transire per eam. iij. idus februarias fuit eclipsis solis media die stante vtroque sidere in xxv. parte aquarii. Vno eodēmq; anno ter luna obscurata est, & sol semel, & acies miræ magnitudinis visæ. Ratbertus missus imperatoris, qui de oriente reuertebatur, vna cum legatis regis Persarum defungitur. Munera autem huiusmodi sunt, quæ legati imperatori detulerunt, Papilionem & tentoria atrii byssina, vario colore, simul cum funibus pari ordine distinctis: pallia serica multa & preciosa: balsamum & odores atque vnguenta. Sed et horologium aurichalco arte mechanica mirifice cōpositum, in quo duodecim horarum cursus ad clepsydram vertebatur, cum totidem creis pillulis quæ ad cōpletionem horarū decidebant, & casu suo subiectū sibi cymbalum tinnire faciebāt: additis in eodē eiusdem numeri

Horologium
 in paucis
 minutis disti-
 nam sonat et
 dicit a pulari
 rego Carolo
 magno missu
 y aurialro

A. C. equitibus, qui per duodecim fenestras completis horis exibant, & impulsu egressionis suæ totidem fenestras quæ prius erant apertæ clauderant: necnon & alia multa in ipso horologio erant mira. Tunc tēpore delata sunt ossa beati Cypriani à Carthagine cū reliquiis beatorū Scillitanorū martyrorū, Sperati sociorūq; eius, & posita sunt in ecclesia beati Ioannis Baptistæ in ciuitate Lugdunēsi. Sarraceni Sardinia pulsī primū cū Sardis præliū cōmiserunt, amissis trib⁹ milibus suorū, in Corsicā directo cursu peruenierunt, ibiq; cū classe cui Burgarius comes præerat decertātes, aut victi, aut fugati sunt, amissis xiii. nauibus suis & plurimis suorū interfectis. Godefridus quoq; rex Danorū in Abodritos cū exercitu traiciēs, licet Braconē ducē Abodritorū loco pepulisset, aliūq; ducē dolo captū patibulo suspendisset, magno tamen copiarū suarū derrimento reuersus est. Amisit enim ibi filium fratris sui Raginoldū, qui in oppugnatione cuiusdā oppidi cum plurimis Danorum primoribus interfectus est. Filius autem imperatoris Carolus in Linones & Smeldincos, qui ad Godefridū defecerant, exercitum cui præerat, quanta potuit celeritate transposuit. Populatisque circumquaque eorum agris, transito iterum Albia fluuio, incolumi exercitu in Saxoniam se recepit. Sed Godefridus destructo emporio, quod in Oceani litore cōstitutum lingua Danorum Re-

A.C.

lic dicebatur, translatisque inde negociatoribus, soluta classe ad portum qui Liesthorp dicitur, cum vniuerso exercitu suo venit. ibi per aliquot dies moratus, limitem regni sui qui Saxoniam respicit, vallo munire constituit, vt ab orientali maris sinu, quem illi Hostharsalti dicunt, vsque ad occidentalem oceanum totam Egidore fluminis aquilonalem ripam munitamento valli protegeret, vna tantum porta dimissa per quam carra & equites emitti recipi. que potuissent. Nordanhymbrorum rex Eardolf regno pulsus Britanniam, Nouiomagi ad imperatorem venit: inde Romam proficiscitur, cum legatis postmodum imperatoris & pontificis, in regnum suum reducit. Reuertentibus legatis, Aldolphus natione Saxo, diaconus Leonis pontificis a piratis capitur. Ceteri sine periculo traiciuntur. Aldolphus in Britanniam reductus, a quodam redemptus, Romam reuersus est. Trasco dux Abodritorum collecta valida manu, a Saxonibus etiam auxilio accepto, vicinos suos Sclauuos qui Vultzi dicuntur, aggressus, ferro & igni vastat: Seneldingorum maximam ciuitatem expugnat, atque his successibus omnes qui ab eo defecerant, ad suam societatem reuerti coegit. Synodus magna Graniaquis congregatur, anno incarnationis domini, dcccix. in qua synodo de processione spiritus sancti questio agitur, Vtrum sicut procedit a patre, ita procedat a filio. Hanc questionem Ioannes mo

809

A. C. nachus Hierosolymitan^o mouerat, cum regula & fides ecclesiastica firmer, spiritū sanctū à patre & filio procedere, nō creatū, nō genitū, sed patri & filio cōternū & consubstantialē: Nomen autē processionis à patre & filio in Apocalypsi ita aperte est positū, Et ostēdit mihi, haud dubium quin angelus, flumē aquæ vitæ splendidū tanquā crystallū, procedentē de sede dei & agni. In eadē etiā synodo quæsitū est & ventilatū de statu ecclesiarum & ordine singularum, cuiusq; cōuersationis etiā clerici esse debēt. Trasco dux Abodritorū in emporio Relic per dolū à comitib^o Godefridi interficitur, & Aureol^o qui Nicomarcię Hispanię atq; Gallię trans Pyreneū cōtra Oscā ad Cæsaraugustā residebat, moritur: & Amoroꝝ ministeriū eius inuadit, & ad castellū ipsius præsidia disponit. qui ad imperatorē transitū cum suis facere uoluit, sed interueniētibus causis, res infecta remāsit. Pippinus rex Italiæ, perfidia ducum Veneticorum incitatus, Venetiam bello terra marique iussit apperere. Subiectaque Venetia, ac ducibus eius in ditionē acceptis, eandem classem ad Dalmatiæ litora vastanda misit. Sed cum Paulus Cefalaniæ præfectus, cum orientali classe ad auxilium Dalmatis ferēdum aduentaret, regia classis ad propria regreditur. Godefridus rex Danorum à quodā suo satellite interficitur, & Erming^o filius fratris eius in regno succedit. Et Pippinus rex Italiæ viii. Id^o.

An. C. Iulii, anno incarnationis domini, dcccx. de-
 810 fungitur. Imperator Francorum Carolus
 cum Nicephoro Constantinopolitano impe-
 ratore, pace facta Venetiam recipit. Ambu-
 laz Cordubēsis Hispaniæ rex, cum imperato-
 re paciscitur, & Abduramum filius eius Ama-
 roz Cæsaraugusta pellit, & Oscam intrare cō-
 pellit. Eclipsis solis & lunæ bis eo anno fit: so-
 lis, vii. idus Iulias, & pridie calen. decembris:
 lunæ, xii. calen. Iulias, & xviii. calen. Ianuar.
 Corsica insula à Sarracenis vastata. Pax sequē-
 ti anno inter imperatorē & Hermingum Da-
 norum regem cōponitur. Pharus magna quæ
 ad nauigantium cursus constituta, non longe
 à Bolonia ciuitate maritima fuerat, restaura-
 tur, ibique nocturnus ignis accenditur. Ca-
 rolus maior filius imperatoris, pridie nonas
 decēbris, anno incarnationis domini, dcccxi.
 defungitur. Nec multo post Hermingus Da-
 norum rex moritur. In eius loco Dani sibi He-
 rioldum & Ragamfridum reges constituunt.
 Imperator Constantinopolitanus Nicepho-
 rus, post multas & insignes victorias commis-
 so prælio, in Mœsia prouincia cum Bulgaris
 moritur. In eius locum Michael gener eius
 imperator creatur: cuius legati Aquisgrani ad
 imperatorem Carolum missi, laudes more suo
 dixerunt, imperatorem & basileum illum ap-
 pellantes. Et pacis libello ab imperatore acce-
 pro, & denuo à Leone papa Romę, reuersi sūt.

A.N.C. Grimoldus Beneuētānorū dux eo modo paci-
scitur, ut viginti quinque milia solidorū auri à
Beneuentanis annuatim Francis soluerentur.

813 Anno incarnationis domini, dcccxiii. gene-
rali cōuentu aduocato Aquisgrani, Ludouico
filio suo regi Aquitanico imperii coronam im-
posuit, & imperialis nominis sibi confor-
tem fecit. Bernardum quoque nepotem suū
filium Pippini Italiæ præfecit, & regem appel-
lari iussit. Concilia quoque in quinque par-
tibus regni sui ad corrigenda quæ necessaria
forent, fieri constituit, Mogonciaco, Remis,
Turonis, Cabillone, Arelate quid statutum
fuerit, in archiuis ecclesiarum vel palatij inue-
nitur. Imperator Carolus, vir in omni disposi-
tione imperii strenuus, dilatato imperio & pa-
ce Francis vsquequaque composita, anno in-
carnationis domini, dcccxiii. Aquisgrani mo-
ritur & sepelitur, xij. anno postquam impera-
tor acclamatus est, simul omnes annos, xlv. &
eo amplius regnans. Bernardus Viennensis
episcopus erat, & Leidradus Lugdunensis, qui
initio imperii Ludouici imperatoris, Suesstio-
nis monasterii locum petiit, & in loco eius A-
gobardus eiusdem ecclesiæ chorepiscopus, cō-
sentiente imperatore & vniuersa Gallorū epi-
scoporum synodo, episcopus substitutus est.
Quod quidam defendere volentes, dixerunt,
Eundem venerabilem Agobardum à tribus e-
piscopis in sede Lugdunensi iubete Leidrado

A. C. fuisse ordinatum. Sed canonica auctoritas est, in vna ciuitate duos episcopos non esse. Nec viuente episcopo, successorē sibi debere eligere. Ac idcirco illa quacunq; causa regulę ecclesię præteriri in tanto ordine fixe non debent.

815 Ludouicus imperator, Caroli imperatoris filius, regnauit annis paulo minus, xxviii. amator totius pietatis & religionis, omnem ordinem ecclesiasticum pio studio exornans. Hic ingressum imperii secūda & placida quiete habuit: porro finis eius multis incommoditatibus & aduersitatibus fatigatur. Hic inter alia mirifica & nimis honoranda opera sua in omni imperio suo, siue in Gallia, siue in Germania, siue in Italia, legatos dedit, qui pauperū & oppressorū iustitias diligenter quærerēt, & singulorum necessitates ad plenū audirent. Episcopales etiā synodos propter reintegranda sanctorum patrum statuta, & Christianarū regularum obseruationē vbiq; fieri decreuit. Sed eius piis studiis malignorū insidiæ impedire plerunq; moluntur. Nā longa quies perfidiā, perfidia rebellionē, rebellio discrimē imperii pariūt. Huic piissimo imperatori ex Hermegarde regina tres filii, quorū primogenitū Chothariū, primo cæsare, deinde consortē imperii ascribit. cui & Italiā ad regendū cōmisit: at Pippinum, Aquitanię regem facit: tertium Ludouicum Baiouariis regē constituit. Cum igitur omnis potestas Frācorum sub moderato

A.C. ocio studeret, & regimen vicinis gentibus imponeret, quidā tātam spem boni nō ferentes, vxorem nomine Iudich dilectā imperatori factione sua abripiūt, eāmq; ex latere viri in Aquitaniā sub custodia transponunt. Quæ licet ad viri thorū redierit, ebulliēs tamē quorundā malitia nō quieuit. Quæ vsq; adeo creuit vt vnā cū pōtifice Romano nō solū ꝑceres regni, sed etiā natos eius aduersus imperatorē promouerit. Nā ab eo vnuerſus populus deficiēs, ad filios eius se trāstulit: ipse tentus sub custodia, indecenter recluditur, ac arma ei aufertur: vxor ipsius in Italia seruanda cōmittitur. Sed nutu diuino post tot aduersa secunda succedunt. Populi versi ad pœnitentiā, causam facti in melius commutant, & eundem ipsum imperatorem in honore pristino reponunt, & pristina dignitate reuestiunt. Filii quoque eius pro cōmisſo veniā exposcunt. Chlothario iam imperatori, vt extra Italiā nisi iubente piissimo patre eius, nullo pacto procederet indicitur. Sed variātia tempora, nūc aduersa, nunc prospera minātur. Pippino his diebus deniq; mortuo, ad cōponendam Aquitaniā vnā cum vxore quā iam receptā habebat, & ex qua inclitū filiū Carolū susceperat, cū exercitu ingreditur. Quia cōtra voluntatem eius, Aquitani filium Pippini, Pippinum nomine, regē sibi fecerāt. Cū illic esset imperator Ludouic⁹, ex primo matrimonio Ludouic⁹ tertius filii⁹ eius iam patri

AN. C.

iterum aduersus, primos Germanię perfide sibi iurare cōpellit. Hoc misso imperator accepto, cōmisso Aquitaniæ regno maioribus Frācorum, & inelyto Carolo filio suo rege Aquitanis dato, vxorēque sua gratissima ibi dimissa, ocius ipse occursurus filio, in Germanias exercitus sui copias transponens ingreditur. Ibi pacem regni aliquibus diebus disponens, aduersa valitudine fatigatus diem clausit vltimum, anno ab incarnatione domini, dcccxl. Corpus eius ab episcopo Drogone fratre eius ex alia fœmina, simul & à primoribus Francorum Mediomatricum delatum, atque in ecclesia beati Arnulfi cōfessoris conditum est. Huius imperatoris tempore, pars corporis beati Sebastiani martyris ad Sueffionicam vrbe delata: vbi multa mira in laudem dei omnipotentis varia genera sanitarum infirmis collata. Ossa quoque beatorum martyrum Hippolyti & Tiburtii ab vrbe deportata, in ecclesia beati Dionysii martyris in territorio Parisiacensi digno honore condita. Bernardus adhuc & Agobardus Viennensem ecclesiam & Lugdunensem regebant. Qui ambo apud imperatorem delati, desertis ecclesiis in Italiam, ad filium imperatoris Chlotharium se contulerunt, & postmodum piis imperatoribus agentibus Agobardus Lugdunensem, Bernardus Viennensem sedem recepit: post pauculos annos Agobardus apud Sanctonas in expeditione
regia

An.C. regia positus defungitur.

841

Lotharius imperator, filius piissimi Ludouici imperatoris, annis xv. Huic pater imperium post mortem suam decreuerat. Sed sinistris cōsiliariis idem vsus, animum patris non parum lædens, pro integritate vix partem regni obtinere meruit. Siquidem inter filios iterū pius pater, memor inflicti vulneris, imperium diuidēs, iuniori Carolo maiorem partem primoribus sacramēto firmatis disposuit. Lotharius itaque post humationē gloriosi patris, sequenti anno ab Italia egressus, totum imperium arripere molitur. Ob id aduersus fratribus, in prælium Fontaneticum eos concitat. Iuncti duo aduersus vnū, heu, omnibus Christianis lamentabile bellum & sociale ac ciuile conferunt. Non armis dissimiles, non habitu gentis distincti, solum castris obuersi. Francorum innumerus populus acie gladij feritur, & olim gentibus cæteris formidabilis, in vulnere suo bacchatur. Cruenta victoria, duobus tamen fratribus inscribitur. Terrius elabitur, atque Aquisgrani in regiam tandem se recepit. Gloriosus deinde rex atque inclitus iuuenis Carolus, non longe post, impigre vnà cum fratre Ludouico rem cœptam accelerat: atque Lotharium fratrem imperatorem ab Aquisgranis terrent. Qui nimia celeritate vnà cum vxore ac filis vsque Lugdunum ac Viennam progreditur. Ibi receptis copiis, aliquātulum

A. C. Substitit. Et discurrētibus legatis ad colloqui-
um, tres fratres in insulam quandam Sequanæ
veniunt: ibi sub quodam pacto imperium in-
ter se diuidere statuūt. Sic Lotharius impera-
tor in superiorem Franciam reuertitur. Diui-
so postmodum imperio, vnusquisq; eorum ad
partem suam regendam & disponēdam pro-
greditur. Non multo pōst Lotharius filium
suum Ludouicum, quem in Italia regem fece-
rat, vt imperatoris nomen sortiretur, per Dro-
gonem patrum Romam misit. Cui Sergius
iam tunc pontifex coronam imposuit, accla-
mante vniuerso populo, Imperator & augu-
stus est salutatus. Lotharius imperator infir-
mari se conspiciens, regnum inter filios diui-
dit. Carolo minori prouinciam & partem
Burgūdię: Lothario medio filio, sedem suam:
Ludouico imperatori Italiam consignare iu-
bet. Ipse verò in Prumiā monasterium, regno
temporis se exuens ingreditur tonsuratus, &
monachus effectus aliquot diebus interposi-
tis defungitur. anno ab incarnatione domini
865 dcccclxv. imperii vero, xxiii. Atq; ibi in basilica
sancti Saluatoris à fratribus reuerenter huma-
tur. Huius imperatoris tempore ossa beatissi-
mi Andeoli martyris ipso reuelante, reperta
in loco qui antiquitus Gētibus dicitur, in Viua-
riensi parochia sito. Bernardus Viennensis
episcopus, sub huius imperio moritur. Et Agli-
marus Viēnēsem suscepit episcopatū. Amulo

A.C. quoque Lugdunensis episcopus efficitur. Et pontifex romanus Gregorius moritur. Atque eius loco Sergius ordinatur. Illo defuncto Leo succedit. Quo obeunte Benedictus in sede apostolica substituitur, iam tamé defuncto Lothario imperatore. Sub huius imperatoris tempore Segart Beneuētanorum dux à suis interficitur, & ab interfectoibus Sarraceni à Beneuentanis euocati, intra ciuitatem Beneuentum recipiuntur.

Ludouicus imperator in Italia. Hic post obitum patris, viij. anno, mortuo fratre suo Carolo minore & Lugduni sepulto, in monasterio sancti Petri, in ecclesia sanctæ Mariæ semper virginis cum fratre Lothario regnum fratris mortui partitur. Accepit autem partem Trās-iurensis Burgundiæ simul & Prouinciam: reliquam partem Lotharius rex sibi retinuit. Anno incarnationis domini, dcccli. iubente patre Ludouicus imperator in ducatum Beneuentanorum contra præsidia Sarracenorum exercitum mouet, & interfecto duce Sarracenorum Amalmater Beneuentum recepit. At Lotharius rex, frater eius à prauis consiliariis deceptus, diu de duarum fœminarum cōnubio vacillando pene totam ecclesiam cōtra se concitauit. Ob id duo metropolitani episcopi, Treuericus, & Colonicus, Teutgadius & Guntharius sententia apostolica damnati. Cœtus synodales subinde euocati. Patruus eius

A.C. præclarissimus in regibus Carolus, cum ei saniori consilio semper consulere vellet, nihilominus iuuenilis animus ad voluptatem præceps resisteret, tandem vincere volens, extra consilium Italiam ingressus, ad fratrem imperatorem ire Beneuentum aggreditur. Piissimus rex Carolus in hoc itinere eius assensit, si forte vel consilio pōtificis Romani superatus tandem, à re illicita quiesceret: plurimis tamē episcopis Gallorum contradicentibus, qui spiritu dei tacti periculū generale in ecclesia dei oriri timebant, ne pontifex Romanus favoribus inclinatus à definitionib⁹ pietatis exorbitando, Romanæ ecclesiæ vulnus erroris infligeret. Perrexit secundum libitum suum, egit apud ecclesiam Romanam quod ei pro tempore iustum visum. Sed cum rediret, falsis spebus incitatus, diuino iudicio infirmatus, vsque Placēriam ciuitatem peruenit, ibique defunctus, in ecclesia beati Antonini martyris

862 sepelitur. Anno, dccclxii. regnum eius gloriosi, patruī eius inter se diuidū. At Ludouicus imperator ingressus Beneuētum. anno incarnationis domini, dccclxvij pœne omnia castella & oppida Beneuentanorū quæ à Francis recesserant, Sarracenisque se iunxerāt, sub ditione sua recepit, loca sanctorum quę impii Sarraceni ac perfidi Christiani cōtaminarāt, deo adiutore instaurando & restaurando purgavit. Nicolaus Papa, vir religione præcipuus

AN.C. pius moritur. Ac in atrio ante portas beati Petri, non longe à membris Benedicti prædecessoris sui sepelitur. Cuius tēpore translata sunt membra sanctorum Eusebii ac Pontiani Viēnatibus, & in basilica Apostolorum reuenter condita. Huic Adrianus in episcopali ordine succedit. Pius & incitus rex Carolus aliquot annos aduersus Danos atq; Northmannos variis euentibus dimicans, pontem miræ firmitatis aduersum impetum eorum super fluuium Sequanam fieri constituit, positus in vtrisque capitibus castellis artificiosissime fundatis, in quibus ad custodiam regni præsidia disposuit. Huius pii regis studium pene in disponendis causis ecclesiasticis hæcenus viguit. Hic ex regina Ermentrude quattuor filios suscepit, Ludouicum, Carolum, Carlomannum, & Lotharium. Ex his deo in clericali habitu duos obtulit, Carlomannum, & Lothariū: sed Lotharius puer bonæ indolis, immatura morte præreptus est: Carolus quoque vir satis honestę forme iuuenis, rex Aquitanis iam constitutus, aduersa primum molestus & debonestatus iniuria moritur. Anno itaque incarnationis dominicæ, dccclxvi. regnante eodem Carolo Ludouici filio, duo filii illius vt dictum est, moriuntur, Lotharius abbas, & Carolus rex Aquitanorum. Auunculus quoque eius Rodulphus consiliarius primusque palatii hominem exit: necnon & Ro-

866

A. C. dulphus archiepiscopus Aquitanorū . Et duo principes Aquitanici, Landricus & Muno inter se dimicantes semet interimūt . Robertus quoq; atque Rannulphus viri mirę potentię, armisq; strenui , & inter primos ipsi priores Nothmannorum gladio necantur . Denique Lotharius ante obitum patris sui Ludouici imperatoris, xvij. anno vnctus ab imperatore tres filios ex Ermęgarde Hugonis filia habuit. Qui diuidens regnum patris cū fratribus suis, accepit regnum Romanorū , & totam Italiã, & partem Francię orientalem, totãque Pro-uinciã. Ludouicus verò præter Noricam quã habebat, tenuit regna quę pater suus illi dederat, id est Alamanniam, Thoringiam, Austrasiam, Saxoniam & Auarorum , id est Hunorū regnum. Carolus quoque medietatem Franciæ ab occidente & totã Neustriam, Britanniam, & maximam partem Burgundię, Gotiam, Vasconiã, Aquitaniã submoto inde Pippino filio Pippini , & in monasterio sancti Medardi attōso. Qui postea inde per fugã elapsus, in Aquitaniã regressus, multo tempore fugiēdo latuit. Iterúmque à Rannulpho præfato per fidem deceptus est. Et ad Carolum adductus, Siluanectum perpetuo est exilio detrusus. Ludouicus verò rex Noricorum , id est Baiouariorum, Ludouici imperatoris filius. Anno incarnationis domini, dccclxxvii. regnum inter filios suos diuisit, Carlomannum videlicet,

A. C. Ludouicum, & Carolum, ipse tamen super filios principatum tenens. Anno incarnationis domini, dccclxxix, ex hac vita decessit & mortuo iam filio eius Carolo, reliqui filii regnum eius sequenti anno inter se apud Ambianensem urbem æqua sorte partiuntur. Quorum alter, id est Ludouicus, post tres annos moritur. Porro frater ipsius Ludouici Carolus Ludouici imperatoris filius. Anno incarnatione domini, dccclxxvij. moriens reliquerat filium Ludouicum, qui eodem anno regnum suscepit paternum. Quo tempore Ioannes papa in Gallias venit. Et apud ciuitatem Trecaſ diu moratus est, habuitque synodum episcoporum in qua Immaurus Lauduni Dauitti episcopus, post auulſionem oculorum suorum episcopatu est donatus. Ludouicus quoque filius Caroli, Carolum qui dictus est Simplex heredem regni puerum dimisit. Qui Ludouicū ex Eagina Anglorum regis filia, antequam captus esset, genuit.

Qq iiij

Perlegi pridie Calendas Ianuar. 1626.

De Vaquientx.

GVIL. MORELIVS

Lectori.

Gronicis Adonis excudē
dis, exēplaribus vsus sum
duobus: vno, quem iam
olim Iodocus Badius im-
pressit, auspicio & iussu
Guilielmi Parui, theolo-
gi: altero manu scripto Vi
enna huc aduecto, & be-

neficio eruditi cuiusdam, qui nomē suum hīc
vt ascriberē non est passus, ad hanc emēdan-
dam editionem in manus meas perlato. cuius
auxilio, locos innumeros restitui, partim mu-
tilatos, partim etiam corruptos aut inuersos.
quam operam facile percipient, qui conferre
cum superiore nostram editionem curabunt.
Vnum testamur, nihil nos mutasse, quod non
in antiquissimo illo codice scriptum fuerit. si
quid minus sit probatum, aut visum quod me-
rito animaduerneretur, de eo te beneuole le-
ctor admonitum voluimus.

Pag. i. Victor Turonensis) Quis fuerit hic
Victor, nusquam reperio. Certum est Sextum
Aurelium Victorem scripsisse qualia Ado di-
cit. fuisse autem Turonensem nemo dicit. Ar-
bitror legēdum esse, Victor, & Gregorius Tu-
ronensis. hunc enim sibi proposuisse è quo hi-

storiaſ Francorum deſcriberet A do, conſtat.

Adiicientes è latere deſcendentem lineam temporum) Hanc lineam nec impreſſus antea, nec manu ſcriptus codex habuit. Nos vt potuimus, eam reſtituimus, quanquam erratum ſit aliquibus in locis, codicum varietate, è quibus eam deſumpſimus. Cum enim Eusebiana ſupputatio ſecundum ſeptuaginta interpretes, longe ſupra veritatem Hebraicam excurrat, factum eſt vt dum conciliare ſtudium fuerit, alicubi ſit impactũ, & præſertim in primis ætati- bus. Nam à Chriſto nato anni ad ſupputandum faciles fuerunt.

Cruentãque vitam magnis) ſic in veteri codice eſt. impreſſus habet pro Magnis L. annis.

Et ſacratiffimum corpus ipſius ſanctificato pane) In veteri codice ſcriptum eſt, Et ſacratiffimum corpus ipſius in ſanctificato pane geſtã- tem manibus ſuis perfectius myſteria nobis inſinuat.

Derelinquendam urbem putarent) In veteri libro ſcriptum eſt, Italiam.

Anno poſt incarnationẽ domini trecenteſimo viceſimo ſecũdo) In vetuſto & Badiano codice erat, ſexcenteſimo triceſimo quinto. Omnes hiſtorie reſfragantur. Annus hic 635. eſt quidẽ in Græco codice canonum Apoſtolorum & conciliorum, ſed non qui poſt incarnationem domini fuerit, ſed poſt Alexandrum. Inde hæc deprauatio nata videri poſſit. legendum ergo Anno poſt Alexandrum ſexcenteſimo triceſimo quinto. aut vt impreſſus à me

*codex habet. pro calend. Maiarū, quod priores il-
li codices habebant, Iuliarum restitui, codicis illius
Graci auctoritate.*

Eustachius primum Cœle Syriæ) *In veteri,
Eustasius primum Berix, Syriæ.*

Infano ore Christum dominum) *vetus liber
Infano furore.*

Et de sanctorum imaginibus, Vtrúmne fin-
genda essent in ecclesiis) *ita vetustus liber habet.
In impresso antea erat, Vtrúmne cremanda an
ponenda essent.*

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

5

117

INDEX RERVM MEMO-
rabilium in Chronicis Adonis Viennensis
Archiepiscopi.

A

Aaron & sacrificiorum al- legoria,	39	Adalgisus Longobardus,	220
Aaron martyr,	142	Adam formatur. 3,7. eo die quo Christus crucifigitur,	
Aaron rex Persarum,	230	ibidem,	
Abacuc reliquiæ,	157	Ado Lugduni episc.	226
Abdella Sarracenus,	226	Adrianus abbas in Anglia	
Abdias propheta,	42	195	
Abdon Effraimites,	29	Adrianus Papa,	25
Abel,	3,7	Aduatuci,	98,100
Abercinei,	27	Adu menful sanum Saxo- num,	219
Abesa,	29	Ægyaleus & Ægyalea, II.	
Abia,	42	Ægyptij,	10
Abimelech pontifex,	42	Ægyptus facta prouincia,	110.
Abotriti,	224	in Ægyptum descensus, 23.	
Abraham, 21, 22. eius rerum gestarum allegoria, 31, 32.		Ægypti plagarum allego- ria,	39
Acatius Luscus Cæsareæ e- piscop.	151	Ælia Hierosolyma,	125
Acciacum bellum,	104	Ælius Pertinax,	129
Acephali hæretici,	172	Æmilianus trucidatur, 136	
Acephalorum hæresis,	193	Æmilius Paulus cos. 77, 82	
Achab,	42, 43	Æneas in Italia,	29, 30
Achaz,	46	æris & ferri inuentor,	5.
Achias propheta,	42	Æthcrius Viennæ episc. 192	
Achiel.	42	Æthiopes,	10
Achillas dux,	102	Aetius patritius Romanus,	162, 168, 171
Achilleus occisus,	142		
Acta apostolorum citatur, 31, 46			

R

I N D E X.

Africa, 10. tota fit catholica,	160	Albia fluuius,	224
Africanus, vide Iulius		Albinus ludææ procurator,	118.
Agamemnon,	29	Cl. Albinus in Gallia,	131.
Agareni,	21	vsurpator imperij, occiditur,	134
Agatho pôtifex Romæ,	195	Alboinus dux Longobardorum,	188
Agathocles,	74	Alchimus impius sacerdos,	88
Agaun. nses martyres,	212	Aldulfus Saxo,	232
Agauni monasterium,	214	Alexander Helenã rapit,	29
Agar,	22	Alexãder Epirotarũ rex,	67
Agẽsilaus Lacedæmonius,	65	Alexander magnus, 67, 69, & deinceps.	
Aggæus propheta,	58	Alexander Romæ episcopus,	123
Aglimarus Viennæ episc.	242	Alexander Cappadociæ episc.	132
Agnæ basilica,	145	Alleluia, clamor in bello,	170
Agobardus Lugduni episc.	237	alodum fidei,	222
Agrippa Siluius,	43, 44	Alpes peruiæ factæ,	76
Agrippa Herodes,	113	Amalmater Beneuentanus	243
Agrippina colonia Galliæ		Amalric ^o filius Amalarici,	217
vs. 122, 142, 168		Amanitæ,	29
Ahoth ambidexter,	27	Amasias,	43, 44
Aialon Zabulonites,	29	Amazones,	29
Aistulfus Longobardorum		Ambiani,	98
rex,	214, & deinceps.	Ambibariti,	99
Alani, Scythæ, 14. in Africa,	164. Gallias inuadunt,	Amblauia,	209
158		Ambrosius Aurelius,	174
Alaricus imperator,	159.	Ambrosius Mediolanensis,	152, 155
rex Gothorum,	160, 172		
Alba Siluius,	41		
Alba condita,	30		
Albanensis ciuitas,	145		
Albanus martyr,	142		
Albanorum reges,	31		

I N D E X.

Ambulaz Hispanię rex,	236	Anicetus Romę episcopus	126				
Amilcar dux Carthaginensium,	76	Anienis fluvius,	77				
Amiternum oppidum,	81	Annibal, 61, 62, & deinceps.					
Ammonius clarus,	136	Anno dux Pœnorum occisus,	78				
Amon rex,	47	Anolus seditiosus,	140				
Amos propheta,	42, 45	Antæus occiditur,	29				
Amphion musicus,	27	Antenoris posterus,	30				
amphitheatrum Romę,	121	Anteros, Romę episcopus,	133				
Ainram pater Moyfi,	24	Anthropomorphitę,	148				
Amri rex Israel,	42	Antigonus Asię rex,	72				
Amulo Lugduni episcop.	243	Antiochensis synodus,	151				
Amulius Silivius,	45	Antiochię terrę motu subruta,	124				
Anastasi ⁹ imperat,	175, 177, 205	Antiochus rex Syrię,	80				
Anastasius Persę monachus martyr,	191. reliquię,	192	Antiochus Epiphanes,	87, 88. Eupator,	88. Soter,	87. Theos,	87
Anatolius Laodicensis episcop.	139	Antipater in Gracię,	72. procurator Palestinię,	96			
Anchiale condita,	45	Antonin ⁹ Pius imperat,	126				
Ancus Martius,	47	Antonius eremita,	147. eius reliquię,	181			
Andragathus,	74	L. Antonius,	105, 128				
Andrę apostoli reliquię,	148	M. Antoninus Verus,	105, 126				
androgynus Romę marimerfus,	85	Apis, Argiuorum rex,	23				
Andronicus Ephesi conditor,	41	Apocalypseos verba,	235				
Andromachus Iudęæ custos,	71. occisus,	88	apocripharius ecclesię Romanę,	187, 194			
Angli Britanniam invadunt,	166, 168	Apollinaris Apianus Hieropoli episc.	127				
ad Christum conversi,	189	Apollinaris Laodiceę episcop.	152, 157.				
Anianus Aurelianus episc.	162						

I N D E X.

Apollinaris Valentiaë episc.	Argonautæ,	28
175, 176,	Argus Græciæ rex,	23
Apollinarista,	157	Ariarathes Cappadociaë
Apollo medicinaë auctor,	re,	81, 86
27	Arichifus Benevêtanorum	
Apollinis templum, basilica	dux,	223
B. petri	145	Ariouiftus dux Germano-
Apollonij scripta contra hæ	rum,	98
refes,	150	Aristides Athenienfis pro
Appuli,	9	Christianis,
Aquæ Saluia Romæ,	192	124
Aquila Ponticus, interpres,		Aristobulus Iudæus philo-
125		sophus,
Aquileienfis synodus,	202	61, 86
Aquisgrani palatium,	230	Aristonicus victus ac stran-
Ararat Armeniæ mons,	6	gulatus,
Aratus astrologus,	75	87
Arbaces Medus,	45, 55	Aristoteles,
Arcadicum bellum,	65, 66	64, 67
Arcadius imperat	157	Arius Lacedæmonis rex,
archæ ædificatio, 6. allego-		82
ria 7, 8, 12, & deinceps.		Araobius Afer rhetor cita-
Archedamus Lacedæmon,		tur,
66		9, 143
Archelaus Iudæis imperat,		Arrius miserè moritur,
110		147
Archelaus Mesopotamiæ		Arriana hæresis,
episc.	139	144
Arduenna seu Arduennis		Arphazad,
filua,	100 101	8, 9
Arelatense concilium,	144,	Arses Persarum rex,
237		67
Aremulus Siluius,	44	Artabanes Artieniaë rex,
argentei nûmi Romæ pri-		106
mum,	76	Artaxerxes, 59. Mnemon;
Argentonium castrum,	217	61. Ochus, 64, 65, 66
		Artemius Senonicus,
		188
		Artheus Macedon,
		72
		artium conseruatio in dilu-
		uio,
		6
		Arubas Molofforum rex,
		67, 68
		Arudes victi à Cæsare,
		98
		Afa rex,
		42
		Asaph propheta,
		41
		Ascanius Albam condit,
		30

I N D E X.

Barcillo Hispaniæ vrbs,		Biblia versa, vide Interpretatio.
161		
Barnabæ apostoli reliquiæ,		Biblia in linguam Gothicam ab Arrianis versa.
173		
Basilianus Antoninus Aurelius,	131	152
Basilides sui nominis primus hereticus,	152	Biterrensis synodus. 151
Basilus episcopus Ancyranus,	148	Bitoitus Aruennorum rex, 89
Basilus Cæsariensis, 115,		Blaium castellum, 184
154		Bledla, 166
Bassianus imperat,	131	Blidramnus Viennæ episc. 205
Basternæ deleti,	81	Bobolinus Viennæ episc. 202, 210
Belgæ, Galli,	98	Boccus Maurorum rex, 190
Belisarius & quæ gessit,	181	Boetius vir consularis, officus, 179
Bellerophon,	27	Bonifacius Mogontia episcop. 214
Bellouaci, Galli,	98	Bonifacius Romæ episcopus, 163, 190
Bella ciuilia,	139	Bonosus tyrannus superatus, 139
Belus primus Assyriorum rex,	11	Bragada flumen, 62
Benadas rex Syriæ,	42	Brennus Romam dux Gallorum, 61
Benedictus Abbas, claret, 181.		Britannia in deditionem recepta iterum à Romanis, 116, 141
Benedictus papa,	243	Britanniæ ab Anglis inuaditur, 168
Beneuentani,	223	Britanni se dedunt Cæsari, 100
Beniamin allegoria,	38	Britones aduersus Saxones sæpius pugnant, 174.
Beragri,	98	
Bernardus rex Italiae, 237		
Bernardus Viennæ episcop. 237		
Berteritus Viennæ episcop. 216, 218		
Bertharius maior domus, 202		

I N D E X.

Britonum signa,	227	Cæsarum familia consum-	
Brunichildis reginæ suppli-		pta,	118
cium,	190	Cæfareæ quæ olim Maza-	
Brutij,	9	ca,	154
Brutus Cæsa rem interficit,		Cain,	4,7
103		Cainan,	3,8
Bulgarî super Danubium,		Calabri,	9
5. oppugnati à Sarracenis,		Calarona fluvius Lugdu-	
207		nensis,	189.
Burgundiones Arriani,	156	Calchedonense concilium,	
Byria arx quædam Cartha-		167,172	
ginis,	83	Caleti, Galli,	98
Byzantium vrbs quæ & Cō-		Caldeoldus Viennæ episc.	
stantinopolis,	68	199	
C		C. Caligula Cæsar, 113, &	
Caat filius Leui, natus in		deinceps.	
terra Chanaan,	24	Calixti cœmeterium, 133,	
Cabillone Guntchramnus		138	
sepultus,	186	Callisthenes philosophus,	
Cabillonense concilium,		71	
237		Callinicus patriarcha,	
Cadmus Thebis, 27. inuen-		203	
tor Græcarum literarû,		Calpurnius consul corru-	
ibidem.		ptus,	90
Cæcilia virgo, martyr,		Cambyses, 57, 58, 59, & de-	
133		inceps.	
Cælestinus papa,	165	Campania vastata,	203
Cælestius Pelagius,	166	Canaus Macedo,	45
Cælius mons Romæ addi-		Cannæ Apulix vicus,	77
tus,	47	Cantabri,	99
Cæsa res à Iulio Cæsa re,		Cantabricum bellum, 109.	
104.		Capitolium ædificatum,	
		47,48	
		R iiij	

I N D E X.

Capys Siluius,	42	Cato Vticae se occidit,	103
Carauisus in Britannii re-		Caudinae furculae,	69
bellat,	141	Cecrops Athenarum con-	
Carbonaria silua,	156	ditor, 24, 29	
Carinus imperat,	140	Cella aurea Ticini,	208
Carisiacum, villa,	231	Celsi contra Christianos	
Carlomanus Pippini f. rex,		scripta per Origenem re-	
213, & deinceps.		futantur,	135
Carlomannus 212, & deinc.		Cemani,	98
Carmentis Latinas literas		Cenisius mons,	219
inuenit.	30	Centaurosum bellum,	28
Carolus f. Pippini, 207, 217.		Centenius Penula,	77
rex, 118, & deinc. 245. ma-		Cerberus,	27
ior domus, 210. imperator		Cerdo haereticus,	126
primus Francorum 22, &		Ceres,	27
deinceps.		Cerosi,	98
Carpentus Siluius,	42	Chaldaei,	8, 55
Carpenus imperator,	62	Cham,	8, 9, 10
Carthaginensium bellu, 61,		Charibertus Fracorum Pa-	
& deinc. concilium,	162	risis rex, 183 & deinc	
Carthago conditur, 41. ar-		Chesi rex Thraciae,	81
det incendio, 3. restaura-		Childebertus minor, rex	
tur, 89 eius situs, 82, 83		Austriae 180, 185, & deinc.	
Carus imperat,	140	205.	
Cassander Cariae dux,	72	Childegarius episcopus,	
Cassianus scribit libros, quos		214	
vertit Eucherius,	171	Childericus rex Fracorum,	
Cassinogilum, villa,	222	158, 168, 200, 212, & de-	
Cassinus mons,	213	inceps.	
Cassiodorus Rauennas, 167		Chilpericus Suesionu rex,	
Cassius Caesarem interfe-		165, 183, & deinceps.	
cit 103. Iudaeam capit 104		Chlodio Fracorum rex, 156	
Cassobellum oppidum Bri-		Chlodomirus,	177, 178,
tanniae,	100	Chlodoueus Fracorum rex	
Castores, locus,	119	Christianus, 158, 165, 168,	
Catiliae coniuratio,	96	172, 174, 175, 198.	

I N D E X.

Chlothari ⁹ Theodorici F.	Clarentius Viennæ episc.
205. rex Francorum, 199.	194, 195
Saxonum rex, 192. Cæ-	Claudianus Viennensis e-
sar, & imperator, 238, &	episc. 173
deinceps.	Claudius Cæsar, 115, &
Chramnus igne cremat ⁹ ,	deinceps.
182	Claudius cos. 64. imperat.
Christianus primus impe-	138
rator, 144	Claudius Lugduni episc.
Christianorum persecutio	155. Viennæ episc. 144
sub Nerone, 117. Diocle-	Clemens Petri discipulus,
tiano, 111. sub Antonino,	123. Alexandrinus mar-
127. sub Scueio, 130. sub	tyr, 130
Maximino, 133. Diocle-	Cleopatra Ægypti regina,
tiano, 142, 143, Iuliano,	97, & deinc. 103, 104, 106
149	107
Christus crucifigitur eodē	Cochilaicus Danorū dux,
die quo Adā formatur, 2	177
Chrona filia Chilperici,	Codrus, 41
165	Cœle vrbs Parthorū, 140
Chronographi, 1	Colonia dicta, quæ prius
Chrotildis, 165. regnat, 177	Agrippina, 168
moritur, 182	Colossus Romæ, 120
Chusan Rasataim Meso-	Cōmodus imperator, 126,
potamiæ rex, 27	& deinc. 128
Cibennica iuga, 219	Conchis sanctæ Fidis reli-
Cicero Arpinas nascit ^r , 93	quæ, 142
Cidnus amnis, 70	Concilia vbi, 196, 197
Cimbri oppugnātur, 91, 92	Condursei, 98
Cinnomannicus pag ⁹ , 185	Conon Atheniensis, 65
circuncisionis origo, 22	Constans imperat, 147
Circus Romæ ædificatus,	Constantius imperat, 147
48	Arrianus, ibid.
Cisalпина Gallia, 76	Cōstātiniana basilica, 145
ciuile bellum primum Ro-	Constantinopolitana bi-
mæ, 94	bliotheca, 196

I N D E X.

Constātinopolis, noua Roma,	146	pisc.	202
Constātius Cæsar, 141, 143		Cyprianus Carthaginensis, 135. martyr.	137. eius ossa Lugduni,
F. Constantini imperat,	194, 195		233
Constantinus imperat,	114	Cyprium æs V. pedes crasum,	145
144, & deinc. 212, 216. Heraclij filius,	193	Cyrene condita,	27 84
Constantinus papa,	204, 205	Cyria vrbs,	172
Constantini forum,	147	Cyrillus Alexandriae episc.	162
Consuales ludi,	46	Cyrus rex Persarum,	55, 57. abbas Ponti, 203, 204
consulum origo,	50	Alexandriae episc.	193
Corinthium æs, Corinthia vasa,	84		
Cornelius papa,	135, 137	D	
Cornelius Scipio Africanus,	77, & deinc.	Dædalus faber,	27
Corfica insula,	236	Dagobertus Francorū rex	192, 194, 197, 198. moritur,
Corinthus vrbs subuersa,	84		208
Corybantes,	24	Damasus papa,	152, 155, 157
Cosroam Persarū rex,	191	Daniel propheta,	55. eius hebdomadae, 104. verba,
Cottiae Alpes,	203, 205, 219		55, 72
Crescens Cynicus,	126	Daniel clericus, Francorū rex,	209
Crescens Pauli discipulus Viennæ,	117, 123	Dani in Gallias transeunt,	177
Criniti reges Francorū,	156	Danubius qui & Hister,	81
Crispus cos.	78	Darius Persarum rex,	58.
crux domini inuenta,	145.	F. Arsami,	69. Nothus,
veneratur,	199, 200	60. Medorū rex,	55. eius cum Alexandro congressus,
Ctesiphon vrbs Parthorū,	140		70, & deinceps.
Cumanus Iudææ procurator,	116	Dauid rex,	41, 49, 50, 51
Cuthbertus Lindisfarnie		Debora,	27, 40

I N D E X.

Decius imperator,	135	dominum se negat Augu-	
Decius Mus cos.	69	stus,	109
Delphicum templum.	25	Domninus Viennæ episc.	
Demetrius Antigoni F.	73	181	
à patre veneno necatus,		Domitianus imperat,	121,
80		& deinceps.	
Democritus philosophus,		Dōmnolus Viennæ episc.	
60		190	
Demosthenes orator,	67.	Donatistæ in Africa,	145
auro corruptus,	69	Donatus grāmaticus,	148.
Deodatus Viennæ episc.		Epiri episc.	158
204		Drepana, Helenopolis,	146
Desiderius Augustodunē-		Drogo episcopus,	240
sis, Viennæ episcop ^o ,	189	Drogus dux in Cāpania,	
Desiderius rex Longobar-		203, 205	
dorum, 216, 219, & deinc.		Drusus veneno patris in-	
Deucalionis diluuium,	25	terit,	113
Diablintes,	99		
Dido conditrix Carthagi-		E	
nis,	41	Eagina Anglorum regis fi-	
Didymus Alexandrinus,		lia,	247
157		Eberones,	98
Diluuium,	6, 7, 8	Ebionis heresis,	157
Diocletian ^o imperat,	140,	Æbroinus maior domus,	
& deinc.		199, 200	
Dionysius Corinthi episc.		Eburisus Francus,	226
127. eius paschales circu-		Eburonati,	100
li, 181. Viennæ episcopus,		Eburouices,	99
129, 130		Ecdicus Viennæ episc.	197
Dioscorus Alexādriæ epif.		Edesseni,	74
167, 172		Edibertus Cantuariorum	
Dirrachium,	101	rex,	189
Dodo Piétauis episc.	198	Edom,	43
Dodolenus Viennæ episc.		Eduinus Anglorum rex,	
200		192	
Doobella, interfectus,	92		

I N D E X.

Egesar,	55	tur,	189
Egidius patritius,	178	Erychthonius, Athenien-	
Egidora flu nea,	234	siu n rex,	26
Eglom rex Moab,	27	Erycina ciuitas,	64
Egyptus Syluius,	41	Faias propheta,	45
Eleazarus pont. max.	75	Efau,	22
elephanti primi in Italia,	75	Efdras legis scriba,	59
Eleutherius Romę episc.		Esquilius mōs Romę,	55
127, 129		Esther historia,	61
Eliafiph,	71	Eua,	27
Elinigaudius comes,	230	Euangelium Matthei re-	
Eliu propheta,	42	pertum,	173
Emius quę & Nicopolis,		Euantius Viennę episc.	188
132		Eucherius Lugduni episc.	
Enessa Phœnicie vrbs,	170	171	
Enratitarum hęresis,	107,	Eudo dux Aquitanorum,	
127, 128		209, 210	
Enoch,	4	Eudoxia Augusta,	166
Enos,	3	Euloxius Arrianus episc.	
Eoldus Viennę episc.	207,	12	
208		Eugenius tyrannus,	157.
Epaminondas Thebanus,		Carthaginensis,	181
65, 66 67.		Euilmerodach,	55
Ephesina synodus,	164	Eumenes Attali F.	80, 81
Ephesus condita,	41	Eunomius hęreticus,	152
Ephrem Edessenus,	154	Euripides poeta,	59
Epiphania,	108	Europa,	10
Epiphanius Salamini ^o ,	118	Eusebius Pamphili,	148.
Eresburgum castrū,	220,	scripsit vitam Pamphili,	
221		143 chronographus,	26,
Eritbertus Longobardorū		29. 48, 56, 57, 112	
rex,	203	Eusebius Vercellensis,	150
Ermenfridus Francus,	201	Eustasius Antiochen ^o ,	148
Ermenigildus Gothorum		Eustathius Sebasten ^o ,	148
rex catholicus trucida-		Euryches hęreticus,	167,
		172	

I N D E X.

Eutychianus Romę episc.	na,	121, 123
138	Florentius Viennę episc.	
Eutychius male sentit de	134	
resurrectione,	187	Florianus imperat,
187	139	Florus Iudęę procurator,
exarchus Italię,	205	118
Exuperius Viennę martyr.		Focas sedem Romanã pri-
127		mam statuit,
Ezechias rex, 46. in eo al-		190
legoria,	53	Focas Ponti episcopus. 1. 4
Ezechiel propheta,	55	Fontaneticum prelũ,
		241
		Forotulium, ciuitas,
		221
F		Fortunatus Aquileię epi.
		150
Fabianus Romę episcop ^o ,		Fotinus Lugduni epi. 126,
134. martyr,	135	127. Syrii episc.
Fabius magister equitum,		157
69		Fotinus hereticus,
Fabius dux Romuli,	46	152
Farnabuzus,	65	Francfordianum conci-
Faunus,	30	lium,
Faustus Regij episc.	179	224
Felicianus Viennę martyr,		Franci vnde dicti, 153. ca-
127		tholici,
Felicitas martyr,	131	73
Felix Aurelitanus hereti-		Francorum victorię plu-
rus,	224	res,
Ferreoli reliquię,	211	224
ferri & eris inuentor,	527	Francorũ rex primus Chrĩ-
Festus Iudęę procurator,		stianus,
117		158
Fides & socię eius marty-		Frigidernus Gothus,
res,	142	152
Fidon Argius,	45	Frisones ad Christum cõ-
Flaminius proconsul,	80	uersi,
Flauia domicilla Christia-		214
		Fulgentius Ruspensis e-
		pisc.
		175
		Fulradus capellanus,
		214
		Cn. Fuluius,
		77
		Q. Fuluius.
		78
		Furius Camillus Scribo-
		nianus,
		115, 116

I N D E X.

G			
Gaddidá,	9,10	Germanicus de Germanis triumphat,	111
Gaius Romę episc.	140	Germanus Altisiodoręs. epif 170. Parisiis epif. 185	
Galba imperator,	118	Germani,	98
Galenus medicus,	126	Geruasij & Protasij reliquię,	155 158
Galienus imperat, 136, & deinceps.		Geta hostis publicus,	131
Gallia deficit à Romanis,	76	in Grezi allegoria,	53
Gallus Hostilianus imperat,	135	G. stemarus à Deo percussus,	202
Galli Romam vastant, 61, 66. Aruerni victi, 89. Senones & Viennenses, 60		Gisulphus Longobardorū dux,	202
Galli ad Alexandrum in Babylonia,	72	Glabrio consul,	80
Gamalielis reliquię,	162	Glaucia prætor,	92
Garamantes,	9	Godefridus rex Danorū,	231, 233, 235
Gath propheta,	41	Golię allegoria,	49, 50
Gedeon,	28, 40	Gondegisilus,	165
Gelismerus Vandalorum rex,	181	Gondobaldus Fracus,	165
gemmarum primus vsus in vestibus,	142	Gordianus imperat,	134
Gemmonię scholę,	119	Gorgo meretrix,	27
Genesis verba,	32	Gothmarus Francus,	165
Gennadius notatur,	179	Gothi, Scythę, 152, 154. in Africa, 164. in Italia, 158. in Sicilia, 161. deliti,	138
Gentius Illyrij rex,	81	Gracchus Tiberius Sempronius,	81
Geolfridus abbas,	207	Gręcia,	23
Geon, Nilus,	10	Gratianus imperator, 152, 154	
Georgius patriarcha, 196. episc. Viennę,	202	Gregorius Romę pontifex, 189. in Iob scribit,	17
Geręonis martyrium,	142	Gregorius Nazanzen ⁹ , 154	
Gerinus,	201		
Germania trans Rhenum,			

I N D E X.

Grimaldus Bencuëtanus, 230 Grimoldus maior domus, 198, 205, 206, 208 Grifo fugit in Saxoniam, 213 Gundebaldus Burgundiorum rex, 176 Gundoilandus maior domus, 192 Gandoueus Burgundiorum rex, 165 Gütchramnus Aureliano- rum rex, 183, & deinceps. Guntharius episcopus, 243	Hectoris filij, 30 Hedittruda virgo Angla, 197 Helena rapta, 29 Helena Constantini mater, 145 Helena Agabenorum regina, Christianos alit, 116 Helenopolis, Drepana, 146 Helenus, 30 Heli sacerdos, 30 Helianus seditiosus, 140 Helias propheta, 42, 43 in Heha allegoria, 52, 53 Heliodorus sacrilegus punitur, 87 Heliogabali templum, 132 in Heliæo allegoria, 53 Helopolis, 84 Heliæus propheta, 42, 44 Helle & Phryxus, 27 Heluetij fortissimi, 97 Heracleas, 134 Heracleonas, 193 Heraclianus Africæ comes, 160 Heraclius imperat, 191 Hetchinoldus maior domus, 199 Hercules Antæum occidit, 28, 29. eius magister Linus, 28 Hercules F. Alexandri, 73 Heresburgahum castrum, 221 Herioldus Danorum rex, 236

H

Hermagoras Marci disci- pulus,	115	151, 152	Hippocentauri,	27		
Hermes pastoris libri au- ctor,	126	Hippocrates medicus,	60	Hippolytus episcop ⁹ ,	133.	
Herméfridus Frācus,	201.	eius reliquiæ,	240	Hircanus Iudæorum pon- tifex,	95, 96	
rex Thoringiorum,	180	Hircilides dux Lacedæmo- nius,	65	Hister qui & Danubius,	81	
Hermenigildus rex Go- thorum,	188	Histrus Ponti cōditur,	47	Hochseoburgum castrū,	212	
Hermingus Danorū rex,	236	Homerus,	31	hominis formatio, quan- do,	2	
Herodes Iudæis externus imperat,	105.	Honoricus Vandalorum rex Arrianus,	174	Honorius imperat,	157,	
Antipas,	110, 111.	Agrippa rex Iu- dææ,	114.	159	Honorius papa,	193
ab angelo per- cussus,	105.	misere mori- tur,	110	Horathim, locus,	213	
Herodotus historicus,	59	Herricus Foroiliēsis dux,	225	horologium mirum,	232	
Herthenoldus, maior do- mus,	192	Herthenoldus, maior do- mus,	192	Hortona ciuitas in Italia,	230	
Hesiodus poeta,	45	Hesiodus poeta,	45	Hostensis via Romæ,	136	
Hieremias propheta,	47,	Hieremias propheta,	47,	Hostia condita,	48, 145	
48		Hierico instauratur,	42, 43	Hugo,	246	
Hierico instauratur,	42, 43	Hieroboam,	41	Hunaldus dux Aquitano- rum,	212, 219	
Hieroboam,	41	Hierontius Constantis oc- cisor,	159	Huni, Scythæ,	154.	
Hierontius Constantis oc- cisor,	159	Hieronymus in Bethleē, 157. eius chronica, 1. ver- ba,	56, 58	contra Francos,	184.	
Hieronymus in Bethleē, 157. eius chronica, 1. ver- ba,	56, 58	Hierosolyma Christianis cedit,	125	Constanti- nopoly,	191.	
Hierosolyma Christianis cedit,	125	Hilarius Arelatenſis,	173.	in Gothos exurgunt,	153	
Hilarius Arelatenſis,	173.	Pictauis episcopus,	148,			
Pictauis episcopus,	148,					

INDEX.

I			226
Iabin Chanaan,	27	Ilium vastat Hercules,	28.
Iacob,	8, 22, 23, 33	deinde receptum,	30
Iacob ⁹ frater domini Hierosolymis episcopus,	112.	Illyricum bellum,	76
trucidatur,	117, 118	Iltrudis,	213
Iacobus Nizibenus,	146,	Immaurus Lauduni episc.	247
147		Inachus Argiuus,	22
Iaddus pontifex Iudæorū	67, 71	India, 9. quam adiit Alexander,	71
Iael,	27	Indus flumen,	72
Iair,	28	P. Ingenuus occiditur,	137
Ianeus Alexander Iudæis imperat,	95	Ingilinhām locus,	220
Ianiculus mons Romæ,	47	Innocentius Romæ episc.	157
Ianus, 30. cuius portæ clausæ,	109	Insula mari emergens,	116
Iaphet,	8, 10	Interpretatio bibliorū prima, 75. secunda, 125. tertia, 129. quarta, 131. quinta,	132
Iared,	4	Io,	22
Iason pont. max.	87	Ioachaz,	48
Icarus Dædali filius,	27	Ioachim rex,	48, 49
Idæi dactyli,	27	Ioannes Hircanus pont. max. amicus Romanis,	93. pontifex,
Idumæa gens,	22		71
Iehu rex,	43	Ioannes Baptista, 112. eius reliquæ,	149. caput, 170
Ieptes Galadites,	29, 40	Ioānes Ephesi, scribit Euāgeliū,	122. exul in Patmo, 121. in feruens oleum mittitur, 122. obit.
Iesse episc. Ambianus,	230		123
Iesu Naue allegoria,	40	Ioannes anachorita,	157.
Iesus sacerdos,	58	Constantinopolitanus,	158
Iesus Sirach liber,	79	Antiochenus presbyter,	179. papa Romanus, 183.
Iesus Christus nascitur,	110, 111, & deinceps.		
Ignatius Antiochiæ episc. bestiis traditur,	123		
Ignis sacer cōseruatus,	54.		
coli cœptus,	10		
Ilduinus Lugduni episcopus,			

I N D E X.

agit in Galliis, 247. Roma, 202, 203	Anglos docet, 189. Hierosolymitanus, 235	Italia Carolo cedit, 220
Ioas, 43	Ioathan, 45, 46	Iuba se iugulandum praebet, 103
Ioel propheta, 42	Ioiada pontifex, 43, 71	Iubal, 5
Ionadab, 43	Ionas propheta, 45	Iubilei Hebræorum, 26
Jonathan pontifex, 71	Ionathas sacerdos, 88	Iudæam aggreditur Alexander, 71
Ioram rex, 43	Iosabeth, 43	Iudæi rebelles cæsi, 124. à diabolo decepti, 164. Roma pulsi, 117. seditiosi, 114. templum reedificantes puniuntur, 149, 150. eorum fasti cõbusti, 105. templum in Ægypto, 84
Iosaphat, 42, 43	Ioseph, 22, 36, 37, 38	Iudas Machabæus, 88
Iosephus citatur, 6, 25, 60, 120	Iosias, 47. in eius actis allegoria, 54	Iudæ & Thamar allegoria, 34, 35
Iosue pontifex, 71. dux Israel, 26	Iouianus imperat, 151	Iudas apostolus, 4. citatur, 4
Iouinus Galliæ tyrannus, 159	Irena imperat, 226, 230	Iudith historia, 58
Irenæus Lugduni episcopus, 129	Isaac, 22, 32	Iugurtha, 90
Isara flumen, 92	Isicius Viennæ episc. 171, 183	Iulianus imperator, 149. Pelagius, 167. iurisperitus, 129. Viennæ episc. 180.
Isis, 22	Ismaelitæ, 21	Iuliani martyris caput, 211
Ismael, 21	Israel, 23	Iulidiacum, villa, 210
		Iulius Proculus & ei ⁹ proauus, 44
		Iulius Cæsar occiditur, 103 eius res gestæ, 93, 96, & deinceps. eius gentis auctor, 44
		Iulius Britanniaë martyr, 142
		Iulij Africani chronica, 56, 57, 60, 133, 134, 148

INDEX.

Iustinianus imperator, 181, 198, 203	Iustinianus codex, 182	Iustinus imperat, 179, 183, 187	Iustinus philosophus, 126	Iustus archiepiscopus, 192	Lugduni episc. 154. Vien- nensis episcop. 125, 126, 127, 192	Iuuenius Hispanus poeta Christianus, 146			
L									
Labdon, siue Abdon, 29	Labiens occisus, 92	Laborfordach, 55	Lacedæmon conditur, 25	Lacedæmones, 65	Lacedæmonij reges inci- piunt, 31. deficiunt, 45	Lactantius Firmianus, 146	Lagidæ finiunt, 107	Lambriacus vicus, 185	Lamech, 5, 6
Lāderic ⁹ maior dom ⁹ , 186	Landricus princeps Aquit- anicus, 246	Laomedon Troiæ rex, 28	Lapitharum bellum, 28	Larissa vrbs, 67	Latina lingua multiplex, 9	Latinus Syluius, 41	Latinorum primi reges, 30	Latobagivicti à Cæsare, 97	Lauicana via, 145
									Laurétius martyr, 135. eius Basilica, 145
									Leādrus Hispalitanus epi- scopus, 189
									Leidradus Lugduni episc. 226, 237
									Leo imperator, 171, 199, 207
									Leo papa, 167, 173, 228, 229, 231
									Leodegarius Augustodu- ni episc. 200
									Leobigildus Gothorū rex, 185
									Leonianus, 188
									Leonides pater Origenis martyr, 130
									Leporius Pelagius, 167
									Leudesius, 200
									Leuinus cos. 75
									Leutbrandus Lōgobardo- rum dux, 205
									Liberi patris templum, ba- silica b. Mariæ, 166
									Liberius papa Arrianis fa- uet, 150
									liberum arbitrium, 179
									Licinius Crassus cos. 78, 86
									Licinius imperator, 144
									Liesthorp portus, 234
									Ligeris fluuius, 99
									Linguæ lxxij. 8, 9
									Linones, 233
									Linus poeta, 27
									Lin ⁹ Herculis magister, 28

I N D E X.

Liuias condita,	112	Luxobium monasterium,	
Liuij annales citantur,	44	200	
M. Liuius cos.	78	Luxouij,	99
Lixouia, Galli,	99	Lycurgus legifitor,	44
Longobardi in Italiam ac-		Lydorū reges incipiunt,	45
citi, 183. Italiam vafant,		Lyfander Lacedæmonius,	65
188. à Francis capti,	220	Lyfimachus,	72, & deinc.
Lotharius imperator,	241,		
& deinceps.		M	
Lucanus poeta,	118	Macarius Ægyptius,	163.
Lucani,	9	Antiochenus,	156
Lucas, castrum,	212	Macedonum regnum in-	
Lucas, lxx. interpretes fe-		choat,	45
quitur, 8. eius locus,	116,	Macedonianū dogma,	151
148		Macedonicum bellum,	81
Luceria in Italia,	230	Machabæorū historia,	74,
Lucianus martyr, 143. pref-		83 87	
byter,	162	Macrinus imperat,	132
Lucifer Caralitan ^o epifco-		Maggedus campus,	47
pus,	150	Mago captus Romā duci-	
Luciferianum fchifma,	150	tur,	78
Lucina matrona,	136	Magi fratres Perfærum re-	
Lucius Britanniaæ rex,	127	ges,	58
Lucius papa,	135, 137	Maiores domus Francorū,	
Lucretia,	57	186, 192, 198, 199, 200,	
Lucretius poeta,	96	202, 203, 205, 206, 208, 210	
Ludouicus Caroli fili ^o ,	226	Malachias propheta,	58
Aquitanicus rex, 237. Ba-		Malaleel.	374
iouartorum rex, 238. im-		Malchiō Antiochię ep.	138
perat, 238, & deinc. in Ita-		Mamatus Viennę epifc.	185
lia, 243. Noricorum rex,		Mamertus Viennæ epifc.	
246		158, 169	
Luctatius cos.	64	Mammaa Christiana,	133
Lupicinus Viennæ epifc.		Manaffes rex.	47, 67
137			
Lupus Trecafſinus,	170		

I N D E X.

Manicheorum heresis, 139	Mausoleum, 145
Manlius Torquatus, 64, 66, 69	Maxentius Augustus, 144
Marcellinus tribunus, 160	Maximianopolis, 47
Cl. Marcellus, 77, 79	Maximianus Herculianus Caesar, 140. Augustus, 141
Marcellus Ancyranus e- pisc. 148	Maximilla heretica, 130
Marcianus imperat, 167	Maximinus Herculius, 141 imperator, 133. Treueris episc. 147
Marcion hereticus, 126	Maximus tyrannus, 155. martyr, 133
Marcomannicū bellū, 128	Mizaca, quæ Cæsarea, 154
Marcomirus Frācorū prin- ceps, 153	S. Medardus episc. 182. Sues- sionis sepelitur, 183
Marcumunes victi à Cæ- sare, 98	Media, 10
Marcus euangelista, 115. episc. Hierosolymis, 125	Medorum regni origo, 45
Marinus Arelate episc. 144	Melciades Romæ ponti- fex, 143
Marius consul, 92	Melito Sardis episc. 127
Martinus Austriæ regnat, 201	Melitus hereticus, 151
Martinus papa, 194. Tu- ronis episcopus, 156. Vié- neusis episc. 123	Melitus Anglos docet, 189
Mastinissa rex Numidię, 81	Memphis condita, 22
Masiliā Cæsar expugnat, 161	Menander comicus, 75
Matthias sacerdos, 87	Menapij, 98, 99
Matthæi euangelium, 43. Hebraicum, 115	Menelaus pontifex max. 87, 88
Mathusalam, 4	Menfurarum & pōderum inuentio, 45
Matuarios vastant Saxo- nes, 207	Mercurius nepos Atlāus, 24
Mauricius imperator, 188	Meroueus Francorū rex, 158
Mauricius & socij marty- res, 142. eorum cryptata ædes, 208	Merouingi, reges Franco- rum, 158
	Mesopotamiæ rex Chu- san, 27

I N D E X.

Metellus contra Hasdrubalem, 63.	Numidicus exul,	92	Mutinense bellum,	104
Mettis succensa,	158	Mycenarū imperator,	29	
Michael Constantinopoli imperator,	236	N		
Micheas propheta, 42. eius reliquiæ,	157	Nabuchodonosor,	48, 49, 55	
Miletus condita,	27	Nachor,	11	
Minerua,	24	Namatus Viennæ episc.	185	
Minotaurus,	28	Namnetes,	99	
Minutia virgo Vestalis, ob ruta viua,	69	Narcissus patritius,	183.	
Minutius Fundanius Asiæ proconsul,	125	Hierosolymis episc.	132	
Missaha fluuius,	213	Narseus rex Persarum,	141	
Missus imperatoris,	232	Nathan propheta,	41	
Mithridates rex Parthorū, 90. Ponti,	86	Nehaus Ægyptius,	47, 48	
Mithridaticum bellū,	94	Nectarius Viennæ episc.	147, 152	
Moab rex,	27	Neemias,	60	
Mogontiacum cōciliū,	237	Nemrod gigas,	10, 21	
Moluius pons,	129	Nemetes victi à Cæsare,	98	
monachi ad militandum compelluntur,	153	Cl. Nero cos. 17. & deic.	78	
Montanus hereticus,	127, 130	Neronianum palatiū,	136	
Morini,	98, 99	Nerua imperator,	122	
Mosa fluuius,	209	Neruij, Galli,	98, 100	
Moyfes, 25. auctor Iudæis legis & literarum, 25. in eo allegoria,	38	Nestorius hereticus,	164	
Munda flumen,	103	Neustria,	246	
Muno princeps Aquitanicus,	246	Nicenum concilium,	144	
musica ars reperta,	5	Nicephorus imperator Cōstātinopolitanus,	230, 231	
		Niceta patritius,	232. Viennæ episc.	154
		Nicodemi reliquiæ,	162	
		Nicolaus papa,	244	
		Nicomedes rex Bithiniæ.		
		Nicopolis quæ Emaus,	132	
		Nilus, Geon,	10	
		Ninus Assyriorum rex,		
				11, 21

Nisa vrbs Indiæ,	71	Olisipona Hispaniæ ciui-	
Nœ, 5 6 7, 8, 12, & gestorū		tas,	227
eius allegoria, ibidem, &		Olympias mater Alexan-	
deinceps.		dri,	72
no nenclator papę,	129	olympias prima,	45
Nòmoma ciuitas,	219	Olympus Arrianus,	178
Nordebertus maior do-		Olynthus vastata,	68
mus,	203	Onias Iudeorum pōtifex,	
Nōrici, id est Baiouarij,		75, 79, 82, 84 87, 88.	
246		Orcades insulæ,	116
Northmannia,	221, 222	Orgetas Helueticorū rex,	
Northmanni,	245, 246	97	
Nortliudi,	226	Origenes, 131, 133, 134, 135.	
Nouatianus hereticus,	136	eius pater martyr,	130
Nouiomia suburbium pa-		Orpheus Taraciū,	28
risiacum,	181	Osee propheta,	45
Numa Pompilius,	46, 47	Osifini, Galli,	99
Numantia deleta,	85	Ostrebertus Viennæ epi-	
Numentana via,	123	scopus,	210
Numerianus imperat,	140	Otho imperator,	118, 119
Numitor,	46	Othoniel iudex Iudæ,	26
		Ozias,	45

O

Oacer fluuius,	213
Oboacer fluuius,	221
Ochozias,	43
Octauianus Cęsar, 104, &	
deinceps	
Octodorus vicus Beragro-	
rum.	99
Odilo dux Baiouariorum,	
212	
Odoacer rex Gothorū,	174
Odoliomites pastor,	35, 36
Oldas propheta,	47

P

Palæphatus citatur,	28
Palladius Scotorum apo-	
stolus,	165
Pamphilus martyr,	143
Pampilona,	222
Pantænus Alexandriæ e-	
pisc.	131
Pantagathus Viennæ epi-	
scopus,	183
Pantheon fulmine ictum,	
124. pōst, basilica virginis	

I N D E X.

Mariæ,	190	Perpetua Carthagine be-	
Papilio byssinus,	232	stiis deputatur pro Chri-	
Paracodes Viennę episc.	131	sto,	131
Parasini in Ægypto,	190	Perfarum regnū finitū,	71
Parthenius spado,	122	Pertinax imperat,	130
Parthi oppugnati,	127	Perseus Macedo,	81
de Paschę celebratione cō-		Perficum bellum,	70, &
certatio,	129	deinceps.	
Paschalis nomēclator,	129	Persipolis vrbs,	71, 88
Paschasinus Li'ybitanus,		Persis,	9
165. Viennę episc.	143	Perseus poeta,	118
Patianus Barcillonę episc.		Perusinum bellum,	104
157		Petreius se confodit,	103
Patres, Senatores,	46	Petronius Bononię episc.	
Paulinus Eboraci episco-		166. præfectus,	122
pus,	192, 193	Petrus Romę, 115. cruce oc-	
Paul ⁹ fuit in Hispania,	117.	ciditur, 118. eius epistola	
Romā victus mittitur,		citatur,	8.
117. gladio occiditur, 118.		Petrus Alexandrinus,	143
eius verba,	24	Phaetontis incendiū,	25, 26
Paulus Samosatenus hæ-		Phalec,	9, 10
reticus, 138. Pelagianus,		Pharamundus primus rex	
193. Cefalonię præfect ⁹ ,		Francorum,	153
235		Pharnaces parricida,	94.
Pausanias Macedo,	69.	victus,	103
dux,	65	Pharus Alexandrię,	75. Bo-
peccatum originale,	7	lonię	236
Pelagiana heresis in Britā-		Phierius Alexandrinus,	
nia,	170, 193	140	
Pelagius heresiarcha,	162	Phileas martyr	143
Peleatus Terentius,	79	Philimenes Paphlagonię	
Perdicas in Media,	72	rex,	86
Perseō, Romanos vexāt &		Philippense bellum,	104
Hierosolyma, 190. Cal-		Philippicus imperat	204,
choniā vsque veniūt, 195		205	
Perpenna cos.	87	Philippus Macedo.	67 63.

I N D E X.

frater Alexandri magni, 72. rex, 80. imperator, 134	Piso adoptivus Galbæ, 118
Philippus Viennæ episc., 188.	Pius papa Romanus, 126
Hieronymi discipulus in Iob scribit, 171	Placentiæ, 119
Philistæis serviūt Israel, 30	Placidia Augusta, 164
Philistini, 29	Plato philosophus, 61, 67
Philonis legatio pro Iu- dæis. 114	Platoma Viennæ constru- cta, 81
Phoroneus, 22	Plinius secundus lenis per- secutor Christianorum, 123, 124
Phraantes Parthorum rex, 86	Polycarpus Ioannis audi- tor, 126, 127
Phryxus & Helle, 27	Sex. Pompeius, 105
Picentes Romanos vincūt, 9, 93	Pompeij res gestæ, 93, 95, & deinceps. eius & Cæsaris congressus, 101, 102
Pictavius vetus, 212	Pontianus Romæ episco- pus, 133
Picti Britanniam inuadūt, 156, 162, 165	Pontiana insula, 122 quæ & Pontia, 123
Picus Latinorum rex, 27, 30	Pontius diaconus Cypria- ni, 137
Pilatus Iudææ procurator, 111. retulit de Christo ad Tiberium & Senatum, 112	Porus Indorum rex, 71 72
exul Viennæ, 114	Posthumus tyrannus, 137
Pindarus poeta, 59	Priamus Troianus, 28
Pinitus Cretæ episcop. 128	Prisca hæretica, 130
Pionius in Asia martyr, 127	Priscillianiana hæresis, 155
Pippinus dux in Austria, 192. iunior Austriæ re- gnat, 201, 202, 205.	Priscillianus, 156
Pippini f. 217. è duce Rex Francorum, 214, & deinc. f. Caroli, 222. frater Car- lomāni, 212, 213. & deinc. f. Caroli, 226. in Italia rex, 235, 238	Priscus episcopus, 183
Piscennius Niger, 130	Probus imperator, 139
	Procas Siluius, 45
	Procidus quadrigæ inuen- tor, 24
	Proculus tyrannus, 139
	Proculus Viennæ episc. 216
	prodigia. 76, 93, 227, 232

I N D E X.

Prometheus formator ho-		R	
minum,	24	rum,	236
Prosper Aquitanicus,	173	Ragau,	10, 11
Protherius episcopus,	175	Ragnacarius,	174
protospatarius imperato-		Ragnebertus,	201
ris,	199	Rangarius Friso,	206
Prumiæ monasterium,	242	Rasis rex Syriae,	46
Prusias Bithyniæ rex,	80	Rathbertus,	232
Psylli venena serpentum		Ratbodus,	209, 210
exuentes,	107	Rauracæ,	97
Ptolemæus rex Ægypti,	81.	Regulus consul,	62, 63
Alexâder,	97.	Relic emporium,	233
Dionysius,	97.	Remense concilium,	237
Epiphanes,	83, 85.	Remigius Bituricensis epi-	
Euergetes,	79, 89.	scop.	188
Lagif.	72, 73.	Remis episc.	158
Philadelphus,	75.	Remila Eugenia.	188
Philometor,	86.	Remus occiditur,	46
Philopator,	82.	Retius Augustoduni episc.	
Phiscon,	93		146
Publius Athenis episc.	125	Rhime, locus	214
Punicum bellum,	61, 62, 63,	Rhinocoruræ,	9
	82	Richaredus Gothus,	189
Pupienus,	133, 134	Rittodus Frisonû dux,	205
Pyrrhus rex Epiri,	74	Roboam,	41
Pyrrhus episcopus Pela-		Rodulfus Aquitanic archi-	
gianus,	193	episcop.	246
Pythagoras philosophus,		Rogationes,	158, 169
	17	Roma condita,	46.
		muris	
Q		munita,	138.
Quadratus Athenis episc.		occupata à	
	124, 125	Gothis,	174.
Quadrigæ inuentio,	24, 26	vastata Gal-	
Quinquegentiani,	141	lis,	61
Quintilius imperat,	138	Romana synodus,	194
Quirinalis mōs Romæ,	55	Romani Galliis pelluntur,	
Quocheba dux Iudæorû,			168
	125	Romani Ludi,	48
Ragamfridus rex Dano-			

I N D E X.

Romulus & Remus,	46	ti, 243. Constantinopo-	
Rofelmus Teatinus,	230	lin obfident, & deinde	
Rothgaudus Longobar-		Bulgaros, 207. Sardini-	
dus,	221	am, 208. Viennam, 211.	
Ruth,	40	Aquitaniam, ibidem.	
Rutilius exul,	92, 93	Saturninus Arelate epi. 151	
S		Saturninus tribunus, 92. ty-	
Sabba regina,	41	rannus, 139	
Sabellius hærefiarcha.	133	Saturnus, qui Belus, 11, 30	
Sabinæ raptæ,	46	Sauciatum, 99	
Sabinus,	150	Saufeus occifus, 92	
faga, mœroris veftis,	94	Saul, 31	
Sale,	8, 9	Saxones in Britannia, 168,	
Salmanafar Affyrius,	46	174. ecclefiam crematuri	
Salmontiacus, villa,	219	terrentur, 220. translati	
Salomon,	41, 51	in Franciam, 231	
Saluianus in Mafilia,	173	Scaamgi, locus, 213	
Samaria capitur, 46. dele-		fcaræ in Saxonia, 220	
tur,	93	Sceleratus campus, 69	
Samaritani impij, 87. eorū		Scholasticus Italiæ exar-	
libri,	5	chus, 205	
Samnites,	69, 94	Scipio Africanus cos. 76, 89	
Samfon Nazareus,	39, 40	exul. 80,	
Samuel,	31, 40	Scipio fe iugulat 102	
Samus condita,	41	Scipiones fratres, 77, 78	
Samir mons Effraim,	28	Sclai, 224	
Sapientix liber Iefu Sirach,		Scoti Britanniam inuadūt,	
79		156, 162, 165	
Sappho poetria,	49	Scythicæ gentes, 154	
Sapor Perfæ rex,	136	Scythicum bellum, 68	
Sardanapalus,	45	Scytharum regnum exori-	
Sareptæ mons Romæ,	213	tur, 11	
Sarmatæ,	128	Sebafte, 93. Paleftinæ vrbs,	
Saraceni, 21. Siciliam va-		149	
ftant, 195, in Hispania,		Sebastianus in Gallia ty-	
222. victi, 233. Beneuen-		rannus, 159	

I N D E X.

Sedum,	98	Seuerinus papa, 193. Viennæ martyr,	127
Sedufes victi à Cæsare,	98	Seuerus Britanię episc.	170
Segart Beneuenti dux,	243	Seuerus Pertinax,	133
Segeticus Gothorū rex,	161	Seuerus Sulpitius,	163, 164
Seianus fauet Christianis,	113	Seuerus Indus Viennæ clarus,	170
Seleucia vrbs Ifauriæ,	124	Sibylla Erythræa,	42. Samia,
Seleucus Philometor Syrię rex,	87. Nicanor,		47
Sem,	8, 9, 10	Sicambri,	99
Semiramis,	11, 21	Sicanna flumen Lugdunense,	201
Sempronius consul,	76, 78	Siculum bellum,	104
Senatores creati,	46	Sicyoniorum regnū,	11, 30
Senatoria vrbs Vienna,	44	Sigismundus rex,	176
Seneca à præceptore occiditur,	118	Siluefter papa,	145
Senones Galli,	60, 61	Siluitus Latinorū rex,	30, 31
Septuaginta interpretū versio,	3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 48, 49. quando vixerunt,	Simeon qui & Simon, Cleopha f. episcopus,	123
	75	Simon pont. max.	75, 89
Serapion Antiochiæ episc.	130	Simō magus superatur,	115
Serapis,	22, 149	Simplides Viennę episc.	139
Serenus Grauius,	124	Sindulphus Viennæ episc.	197
Sergius episcopus, 193. pontifex Romę,	199, 242, 243	Sifara imperator,	28
Serpens æneus,	39	Sifebutius rex Gothorū,	191
serpens diabolus,	7	Smeldinci,	233
Seruch,	11	Smerdes magus,	58
Seruilus,	63	Smyrna vrbs efficitur,	42
Seruius Romanorū rex,	54	Socrates,	59
Sesac rex Ægypti,	41	Sodoma & Gomorra,	32
Seth,	3	Sogdianus,	60
Seuerianus Gabalensis, 164. hæreticus, à quo Seueriani,	128	Solon legislator,	49
		Somer,	42
		Sophia augusta,	183
		Sophocles poeta,	59

I N D E X.

Sophonias propheta,	47	Tanaus Scythæ,	11
Soranum palatium,	145	Tarauifum,	221
Sostratus,	75	Tarquinius Prifcus, 48. Ro-	
Spartus à quo Sparta,	23	manorum rex,	57
Speufippus philofophus,	67	Tafsilo dux Baiouariorû,	
Stephanus diaconus primus		213, & deinceps. 223	
lapidatur pro Chrifto,	112.	Tatianus hæreticus,	127, 128
eius reliquiæ,	162, 166	Tarentum receptum,	78
Stephanus pôtifex Romæ,		Teate ciuitas Italiæ,	230
135, 214, & deinceps.		Teglat Philafat,	46
Suefiones Galli,	98	de Têpli ædificatione xlvj.	
Sueui 99 victi à Cefare,	98	annis,	58, 59
parent Gothis,	188	Terbelli ^o Burgariæ rex,	203
C. Sulpitius,	66, 77	Terentius coniclus,	79
Sunno Francorû princeps,		Tertullian ^o agnofcitur,	132
153		Montano fauet ibidem,	
Syagrius patritius,	168.	Tertullus orator,	159
Eduennenfis epifcop.	188	Theutgadius epifcop.	243
Sygibertus Rhemis Fran-		Teutones oppugnantur	91,
corum rex, 183. & deinc.		92	
in Auftria,	192, 194	Thales Milefius Phyfic ^o ,	47
Symmachus occifus,	179	Thare,	11
Symmachus papa,	177	Tharfus condita,	45
Symmachus quartus inter-		Thebæi martyres,	142
pres,	131	Thebanum bellum,	65, 66
ſynodus Aquifgrani,	234.	Theodericus rex Gothorû,	
ſexta, 196, ſeptima abdica-		167, 168, 187. Francorum	
ta, 225. de ſpiritu ſancto		rex, 199, 200, 204, 210	
& imaginibus,	218	Theodericus Saxo,	212
Synodi variæ,	196, 197	Theudon, villa,	222
ſynodorum ſex picturæ,		Theodoricus rex Franco-	
204, 206		rum,	182
Syracufæ vrbs Siciliæ,	82	Theodoricus Gothus,	174
		Theodorus Hunorum prin-	
		ceps,	231
T		Theodorus Gregorius Ori	
Tacitus imperat,	138		

I N D E X.

genis discipulus, 134.	Tiburtius martyr, 133
chiepiscopus, 195.	Tigris flumen. 10
172. Ponti, 137. papa, 193	Timotheus martyr, 143. e-
Theodosius, 156, 164, 206	ius reliquiæ, 147
Theodotiô bibliorum in-	Timotheus episcopus hæ-
terpres tertius, 129	reticus, 175
Theonas episcopus, 140	Tispharnes, 65
Theophanius Antiochiæ e-	Tit ^o oppugnat Iudæos, 118,
piscop, 196	120, 121
Theophilus Alexandrinus,	Titus Bostrenius episc. 153
158	Toartis castrum, 217
Theophilus Antiochiæ e-	Tolosam capit Scipio, 91
pisc. 128. Cæsareæ epi. 129.	T. Torquat ^o occiditur, 103
de computo paschali, 155	Totila Gothorum rex, 183
Theophrastus philosophus,	traditores auro corrupto
75	munerati, 175
Theffalonice mater Anti-	Traianopolis, 148
patri, 73	Traianus adoptatus à Ner
Theudoaldus, 206, 208	ua, 122, & deinceps.
Theutbertus rex Franco-	Trassucco Abodritorum,
rum, 182. Gothus, 177	dux, 226, 234, 235
Thiresus Celticus, 83	Transmundus Vandalo-
Thola, 28	rum rex, 175
Thomas Mediolani epi. 222	Trásiurêsis ī Burgūdia, 243
Thufci, 9	Trecæ ciuitas, 247
Tiberianus Bethicus hære-	Treueri, 100
ticus, 159	Triballicum bellum, 68
Tiberias condita, 112	Tribucij victi à Cæsare, 98
Tiberis exundatio, 207	Tribuni pro consulibus, 61
Tiberius Constantinus im-	Triptolemus, 27
perat, 111, 187, 202	Troia capta, 29
Tyberius Siluius, 42	Trophimus discipulus Pau-
Tiberius refert ad senatum	li, Arelate, 117
vt Christus deus habea-	Tryphon Ionatham occi-
tur, 113	dit, 89
Tiburtina via Romæ, 145	Tubalcain, 5

I N D E X.

Tudun Anarorum rex, 225	189
Tulingij victi à Cæsare, 97	Vespasianus, 118, 119
Tullus Hostilius, 47	Vestalia domus, 129
Turonicum concilium, 237	Veturnius cos. 69
V	Viatoris reliquiæ, 154
Vacca ruffa, 39	Victor Capuanus episc. 182,
Valamen Gothorum rex, 174	rhetor Mafsiliensis, 167.
Valens imperat, 151, 152, & deinceps.	martyr, 142. Romæ episcopus, 129, 131
Valentinianus imperat, 51, 67	Victorinus imperator, 137
Valentinus hæreticus, 126	Victorius de Paschali circulo, 172
Valérianus imperat, 106	Vienna condita 44. eius castra, 45. tépla deorum, 60
Valerianus martyr, 133	Vienneses Galli, 60
M. Valerius Corvinus, 66.	Viennensis ecclesia, 87. provincia, 92
Maximianus, 142	Viminalis mons Romæ, 55
Vallia rex Gothorum, 161	Vincentius Lirinensis, 167
Vandali contra Romanos, 128. in Africa, 164, 165. Sicilia, ibidem. in Galliis, 158	Vincentij tunica, 182. basilica Parisiis, 182
Vangiones victi à Cæsare, 98	Vintigernus rex Anglorû, 166
Varro consul, 77	Virgilius nascitur. 96
Vasensis synodus, 147	Viriatus Lusitanus. 84, 85
Vbij, 99	Vitellianus papa, 195
Velocasses, 98	Vitellius, 118, 119
Vecta insula, 120	vitis apud Græcos, 25
Venerius Viennæ conditor, 44	Viuariensis parochia, 242
Veneti in Ægypto, 190	Vlyssis fabula, 30
Veranus Ager, 145	Volusian ^o imperat, 135, 136
Veromandi, 98	Vrbanus Romæ episc. 133
Verus Viennensis episc. 124,	Vrsus Viennæ episcop. 226.
	martyr, 142
	Vtgardus Vuisburgi episc. 213, 214

I N D E X.

Vuaifarius,	213	62	
Vuarata maior domus,	202	Xenocrates philosophus,	67
Vuido Marchensis,	227	Xerxes,	59, 60
Vuilarius in Sueuos,	205	Xyftus papa,	135
Vuilbrodus frifiorū epifc,			
199		Z	
Vuiliacarius Viennæ epifc.		Zacharias propheta,	43, 58.
211, 214		Lugduni epifc.	131
Vuinufus Spoletanus,	230	Hierofolymitanus,	228. pō
Vuifogaftus Francus,	153	tifex Romæ,	214. protospa
Vuifor,	210	tarius,	199. Viēnenfis mar
Vuitbergum castrum,	214	tyr,	123
Vuitichingus, .	221	Zaraa Æthiops,	42
Vulbaldus,	201	Zathus Sarracenus,	225, 230
Vulcania olla,	201	Zeno Stoicus,	75
Vulcani infula emergit,	81	Zenon imperator,	173
Vulfeldus dux,	199	Zepherinus Romæ epifc.	
Vulfert Viennæ epifc.	216	134	
Vulfila epifc Arrianus,	152	Zeufis pictor,	159
Vulfuoldus maior domus,		Zeuzippus,	30
200		Zoes Ægyptiorum rex pri	
Vultreias Viennæ epifc.	226	mus,	11
		Zoroaftres,	11
X		Zorobabel,	58
Xanthippus Lacedæmoni ⁹ ,			

EXCVDEBAT GVIL. MORE-
LIVSTYPOGRAPHVS RE-
GIVS LVTETIÆ PARISIO-
RVM. M. D. LXI.

